COLECȚIA SFINX

72

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

HARALAMBIE BÂRZAN

Partea nevăzută a zilei de mîine

HARALAMBIE BÂRZAN

Partea nevăzută a zilei de mâine

UNU

DE MAI BINE DE DOUĂ ORE, PLOAIA răpăia în tabla acoperişului, turnând în urechi monotonia unui concert de degete nervoase ce parcă băteau darabana în zeci de tobe de tinichea. Ploaie obişnuită în orice miez de iulie, dar nu şi în această vară, ce se pornise uscată, vlăguind cu respiraţia ei fierbinte oraşul, oamenii, copacii, colbuind cât vezi cu ochii câmpurile de grâu pitic şi fragil, foşnitor ca hârtia, ars de soarele oglindit în tăişul liniilor, peste care se târau ca nişte omizi metalice trenuri de front.

Când şi când, fulgerele decupau dreptunghiul negru al ferestrei, aducând înfiorata imagine a zbaterii sutelor de fluturi verzui, lucioşi – frunze de iederă căţărate într-o boltă, tăiată după geometria fanteziei vreunui grădinar englez. (întreaga clădire de altfel, impunătoare, cu două etaje, degaja un aer britanic, lăsând să se înţeleagă că arhitectul trăsese cu ochiul prin cărţile ţ>oştale englezeşti ce evocau acele vile de vacanţă de la Brighton, atât de la modă prin anii douăzeci.)

Trepte impunătoare, străjuite de două coloane cam scurte, faţada din tradiţionala cărămidă netencuită. Ferestrele, balcoanele, şi terasa din lemn, vopsite în alb, alcătuiau singurele pete de culoare pe fondul devenit maroniu acum (senzaţie pe care ţi-a dă garoafa la butoniera unui frac de recepţie).

Un bec anemic, în balans, mătura cu conul gălbui o ramură a teiului bătrân din faţa porţii. Încurcat printre crengi, un petec de hârtie, un zmeu, probabil, se zbătea sub palele ploii vânluile. Ca o fiinţă prinsă în capcană. Imaginea acestuia captase privirile bărbatului rezemat de pervazul ferestrei.

Camera părea media chibzuită între birou şi salonaş, putând să răspundă ambelor cerinţe, după împrejurări. Dacă eleganţa nu depăşea limita unei studiate sobrietăţi, în schimb, confortul îşi spunea pe deplin cuvântul, seducându-te cu îmbrăţişarea catifelată, ca de mănuşă, a celor două fotolii maronii, cu blană

groasă a covorului în tonul nisipului, cu canapeaua plină de perniţe, ascunsă în spatele unei draperii grele, cărămizii.

Când se mutase în frumoasa vilă din Cotroceni maiorul Wolf simţise nevoia să mai simplifice, încercând, mai bine zis, să şteargă cumva amprenta vieţii anterioare a casei. Păstrase biblioteca impozantă, masivă, ornată cu discrete motive florale, fotoliile bine conservate, şi un mic tablou în ulei înrămat simplu, ca pentru o rudă săracă: o fată Într-un amurg violaceu, pe malul unei mări ca de oţel, închizându-şi o umbrelă roşie. Dacă trăsăturile chipului, fruntea, ochii ca de smalţ păreau oarecum şterse, sau frumoase la modul banal. În schimb, carnaţia şi roşul umbrelei emanau o dulce şi stranie senzualitate, efect remarcat şi de prea puţin sensibilul *standartenfiihrer SS* Dietrich Holzer – ofiţer cu misiuni prea puţin cunoscute în cadrul *Gestapoului* din Bucureşti – prezent la instalarea lui Wolf în această vilă din inima aristocraticului cartier Cotroceni.

O mapă uriaşă din piele neagră, un cadou primit de predecesorul său, colonelul Moeltke, de la subalterni, trona autoritar pe birou, aducând a placă funerară, poate şi datorită celor două inele de bronz, cu care se închidea. Senzaţia era întărită de textul dedicaţiei, de literele gotice aurite. Corespondenţă comercială obişnuită, dar şi plicuri cu menţiuni secrete; câteva numere din *Volkisher Boebachter;* într-o ramă de sidef nelipsitul chip al *Fiihrerului.*

Maiorul se dezlipi de lângă fereastră şi reveni în dreptul biroului. Telefoanele se încăpăţânau să tacă. Pe colţul mesei zări o invitaţie la *Clubul German.* O deschise distrat. După ce parcurse scorţoşenia pretenţioasă a textului, remarcă ambiţia meni-ului care excludea din capul locului orice intruziune în bucătăria germană. Supă bavareză, pui fript *Hamburger* cu. Legume reci şi maioneză albă. O sumedenie de nimicuri delicioase.

Wolf ridică pe rând cele trei receptoare ale telefoanelor – unul mai important decât altul, dar cu ascultare garantată, pentru a se convinge că sunt puse corect în furcă. Se aşează în primul fotoliu întâlnit în cale, încercând să se relaxeze. Închise ochii şi ceaţa albăstruie a fumului de ţigară se topi într-o altă, mai întunecată, dar la fel de uşoară…

Wolf sări din fotoliu. Ploaia devenise furtună în toată puterea cuvântului.

Maiorul se opri în dreptul oglinzii de lângă uşă. Chipul, examinat cu obiectivitate, nu mai corespundea de ■ mult cu cel fixat în documentele militare. În câţiva ani faţa căpătase o asprime neobişnuită; o conjunctivită îi îngreuna pleoapele. Ochii cenuşii, mobili, întinereau însă ansamblul trăsăturilor, oscilând adesea între cea mai mucalită expresie şi o ciudată fixitate. Pentru un ochi versat, capabil să treacă dincolo de aparenţe, omul ascundea inteligenţă şi o voinţă ieşite din comun. Îşi trecu mâna prin părul scurt, cenuşiu. Întâlni undeva în creştet o porţiune netedă lucioasă, cât lăţimea unei lame de cuţi- taş, o cicatrice pe care o masă gânditor, gest devenit reflex în momentele de aşteptare.

(O întâmplare de pe front... De ce se opriseră în haltă aceea pierdută în adâncul stepei? Aburii amestecaţi cii fumul greţos al locomotivei se pulverizau în cristale mici. O clădire măruntă slab luminată, rece ca o cutie de conserve. *Oberleuelenantul* Wolf coborî să se mai dezmorţească. Apăru şeful gării, un om în vârstă, mărunţel, uscat, cu chipiul în mână. Câţiva subofiţeri înfriguraţi îl întrebau ceva. Bătrânul părea hotărât să nu înţeleagă nimic. *„Nein 1 “r*epeta săltând din umerii slabi. Ne*in ş*i gata! „Wa*sser,* wa*sser! “... C*ineva mai nervos îi vârî sub nas ţeava unui revolver. Un subofiţer subţirel, trompetul convoiului, îl împinse uşurel pe cel cu revolverul; îi oferi bătrânului o ţigară şi se făcu înţeles. Wolf dădu câteva ordine. Îşi privi ceasul. Ce: ful cu stele mari ca sticlă pisată. Urcă la vagon şi trase o înghiţitură de rom din bidon. Cobori nu peste mult timp, tresărind de arsură alcoolului prost rafinat. Se îjndreptă cu paşi rari spre toaleta gării, o gheretă mai nmare, fără acoperiş, din scân- duri grosolane. Aici se Împiedicase de ceva. La lumina lanternei, trompetul convoiului zăcea cu beregata tăiată. Cineva nevăzut acţionase năpraznic şi pe muteşte. „P*arti- zanen”! A*uzi un urlet. Răsp unseră rafale scurte. Prin pătratul ferestruicii văzu umbre încovoiate pe arme. Paşi grei, vorbe răstite, sudalme ruseşti. Dintr-un vagon, un soldat în manta, dar nunicU în izmene, trăgea cu mitralieră de la şold. Ruşii trăgeau şi ei blestemând şi înjurând. Ochi calm, ca la poligon. Una din umbre căzu fulgerată. Un snop de gloanţe trosniră în pereţii closetului. Dezechilibrat, căzu printre cele două traverse ce ţineau loc de podea. Auzi pârusta de gheaţă trosnind sec. – apoi se afundă. În cădere apucase trompeta subofiţerului prin care reuşi să

respire.

...Şuierul locomotivei ple-zni liniştea de după atac; un ultim salut celor patru soldaţi îngropaţi la iuţeală în cremenea de lângă terasament.

Oamenii se învioraseră -subit. Respirau cu nesaţ aerul pestilent al compartimentului. „Mai adu un bidon, Hâns, vreau să le fac camarazilor o serenadă la trompetă, sân- tem *oameni vii,* ce dracu! ... “’)

(Din comentariul *gruppenfiihrerului SS* Weber, amuzat nespus de întâmplarea luă Wolf: Chiar dacă n-ai făcut în scăldătoare, cum e o vorbă prin părţile astea, acum, că te-ai tăvălit prin rahatul ruşilor, o să ai mare noroc.)

Şi roata norocului s-a sucit! Instinctul, flerul, o doză de viclenie ce se dobândeşttî de obicei în linia întâi, un dram de şansă, poate, dar şi anumite servicii speciale îl împinseseră spre oameni influenţi; reuşi să treacă în sectorul de informaţii, atrăgând, în scurt timp, atenţia unui personaj de marcă din *Abwehr.* Nimeni nu s-a mirat rând o hârtie, mai laconică decât un bilet de tren, îl chemase la Berlin, unde nu făcu decât o instruire scurtă de două luni. „Veţi pleca la Bucureşti, ca adjunct al colonelului Moeltke. Am avut în vedere şi profesiunea dv. De

£ economist pe care sperăm că n-aţi uitat-o cu totul". Omul acela atât de obosit, încercănat şi ascuţit ca un creion deţinea o importantă funcţie în *Abwehr,* pentru ţările est-europene. „Misiunea nu este simplă. Veţi răspunde de anumite transporturi speciale aflate În tranzit pe teritoriul României, unde veţi găsi o echipă capabilă. În ceea ce priveşte cealaltă misiune doresc rapoarte sintetice, clare, bogate informaţional.. Veţi primi regulat instrucţiuni. Desigur, veţi prelua mai târziu şi conducerea agenţiei. Veţi onora contracte, ca orice firmă economică, veţi deveni un obişnuit al cercurilor de afaceri".

Colonelul Moeltke îl iniţiase şi după câteva luni îl părăsi, rechemat la Berlin. Wolf fusese avansat maior şi primi numirea în locul acestuia.

Transporturile speciale erau rare; Wolf se descurcase fără probleme. În rest, îşi vedea de contracte, reuşind şi pe acest plan lucruri remarcabile. În salonaşul-birou din Cotroceni, maiorul răsucea cu abilitate firele celor mai diverse afaceri. Vindea şi cumpăra tot: stofe, cherestea, petrol, fasole, grâne, documente, informaţii, oameni. De la Berlin soseau cu

regularitate semnele unei reale bunăvoinţe (deja dosarul său fusese selecţionat şi depus în anticamera cuiva, al cărui nume fusese rostit în şoaptă şi cu mult respect).

(Dintr-un caiet de însemnări al maiorului Wolf: Din- totdeauna am fost curios. Mi-a plăcut să cunosc cât mai mulţi oameni, să le studiez chipurile, să le înţeleg reacţiile – şi pe cât posibil să le analizez faptele – şi regret că atunci când trebuia n-am fost prea atent la cursurile de psihologie... Am întâlnit oameni ultrainteligenţi, dar şi siniştri, neajutoraţi. Dar atât unii cât şi ceilalţi au o singură trăsătură comună: sunt deţinători de informaţii... Oamenii simt nevoia să se întâlnească, să schimbe opinii... La. Cfte un chef unii mai scapă şi ce nu trebuie... alţii au mania telefoanelor sau scriu scrisori.. Mulţi se spovedesc, între două atacuri, vreunei târfe de campanie sau cine ştie cărui popă turnător. De la nebunul care flecăreşte ore în şir pe aleile ospiciului, până la „surdomutul" care vor- beşte-n somn, deţin cu toţii, conştient sau nu, informaţii. De la femeia care mătură peroanele, până la cocota de lux, tăvălită prin cele mai importante pături ale zilei... de la băţosul sergent de stradă până la elită cu epoleţi auriţi! ... chelnerul toarnă şampanie, fără grabă, făcându-şi urechea pâlnie... şoferii oamenilor importanţi rareori sunt atenţi numai la traseu... curierul mai desface câte un colţ de plic... poştaşul mai rătăceşte scrisori... indigourile nu sunt distruse întotdeauna... pe la spălătorii, de prin buzunare şi căptuşeli ies la iveală tot felul de hârtii... Banii, anumite avantaje şi servicii pot dezlega cel mai adesea gurile unora... sigur, e foarte bine dacă ştii şi ai posibilitatea să scormoneşti prin trecutul celor de care ai nevoie...mai întotdeauna ies la iveală păcate, câte ceva compromiţător...)

Telefonul se dezlănţui, făcându-l să tresară. Îl mai lăsă să sune de câteva ori. Vocea centralistului îi anunţă o convorbire cu Atena. Îl rugă politicos să aştepte un moment. Câteva secunde urechea percepu sunete stranii, nişte vagi voci amestecate, firicelul unei melodii, până se desprinse, printr-un declic distinct, o voce deformată puţin de depărtare, o voce de femeie, care-l ruga să aştepte, şi, în fine, vocea lui Fabian, clară, de parcă ar fi vorbit de prin apropiere; Fabian îl informa laconic despre instalarea sa la hotelul *Apollonia.* Vremea e splendidă, Mediterana, de vis, a făcut câteva excursii şi fotografii. E minunat, ascultă *buzuki,* bea *uzo* şi seara injectează mastică în

pepeni.

— O să primeşti săptămâna asta, sper, nişte discuri cu o muzică de-o să-ţi fiarbă sângele, precum ceaiul ruşilor în samovar L. Râse… Apropo, m-am întâlnit cu unchiul dumitale, care s-a arătat încântat şi-ţi transmite salutări. Cineva o să treacă peste câteva zile să te vadă. Îţi urez succes! „Deci, s-a aranjat”, îşi spuse cu satisfacţie. „Drumul e netezit, nu mai rămâne decât să urgentez lucrurile! “

Ploaia se oprise. Deschise fereastra şi o pală de aer răcorit mirosind a frunze şi pământ reavăn îi făcu bine. Reveni imediat în dreptul tabloului preferat, ce masca uşa seifului îngropat în perete. Extrase un dosar subţire pe coperta căruia se putea citi: *Operaţiunea Karin. Karin* se intitula şi tabloul ce înfăţişa pe fata cu umbrelă roşie.

DOI

TOATE SEDIILE COMISARIATELOR sau secţiilor de poliţie din lume, cu mici excepţii, seamănă între ele. Sunt găzduite, de obicei, în acele clădiri îmbă- trânite, greoaie (apropiate ca stil de cazărmile rigide), al căror rost iniţial scapă, cel mai adesea, dar, prin lungul şir de destinaţii ulterioare, consemnează deja o istorie, (în cazul nostru: tipografie şi depozit de tipărituri religioase, secţie a unei clinici de boli mintale, arhivă a Siguranţei municipale, internat pentru ucenici şi surori medicale, birou de mobilizare în timpul primului război, orfelinat, atelier pentru, fabricarea luminărilor – asta cam prin anii 30 – sediu vremelnic al unei fracţiuni disidente a partidului liberal şi chiar „Casa verde11. Din toamnă anului ’32… secţie de poliţie.)

Aceste edificii pot fi lesne recunoscute prin lipsa ornamentaţiei exterioare (sau acoperită de un strat gros de văr, dacă ea va fi fost vreodată), prin masivitatea lemnăriei uşilor şi ferestrelor, prevăzute cu gratii; le bănuieşti străbătute în interior de coridoare înalte şi întunecoase, de scări abrupte şi tocite. Zugrăvelile şi amenajările periodice le accentuează degradarea, amintind de amăgirea fardului aplicat unui chip, ce nu mai poate înşela pe nimeni. În toate secţiile de poliţie se pot întâlni aceleaşi ’mobile greoaie şi demodate: birouri simple, vopsite în cele mai inexpresive tonuri de gri sau maro, dulapuri metalice, cafenii, punctate doar de ochiurile sângerii de ceară ale sigiliilor, scaune şi canapele gemând astmatic la câte o aşezare mai hotărâtă. În rest pereţii goi, pe suprafaţa cărora ochiul zadarnic

patinează în căutarea unei forme armonioase, a unei pete de culoare ce-ar putea înviora monotonia vernilului sau bejului, atât de invariabile. Telefoane morocănoase, grele, din ebonită neagră, prevăzute cu sonerii stridente, răutăcioase, amintesc tot timpul că, pe undeva, pe afară, se tot întâmpla câte ceva, neplăcut – maşini de scris vetuste, hodorogite, cu litere tocite, sau ştirbe, mânuite de câte un agent adormit (ce nu se-ncumetă niciodată să bată, cu mai mult de două degete, interminabile rapoarte), călimări cu cerneală sleită, vâs- coasă, tampoane de sugativă îmbibate de toate relele şi păcatele peste care sunt aplicate, topuri de hirlie, ziare şi cutii cu creioane incredibil de fin ascuţite. (E un dutc- vino de: hoţi de buzunare, beţivani agresivi, spărgători, prostituate, bătăuşi escortaţi de agenţi, suspecţi de tot felul, chemaţi pentru diverse declaraţii, informatori, falsificatori, escroci, ţigani, reclamanţi de profesie sau ocazionali, martori autentici şi mincinoşi, ziarişti, fotografi etc.) Agitaţiei, specifice unor ceasuri din zi, îi urmează ore lâncede, dislocate din simţul comun al trecerii sale. Nimeni nu ştie însă, cu adevărat, cât de lungă e ziua, sau cât va dura noaptea, când vine dimineaţa sau amurgul. Scurgerea timpului e o variabilă ce ţine de frecvenţa şi gravitatea evenimentelor. Nimeni nu poate preciza când a venit primăvara, toamna sau Anul Nou, fără să se oprească puţin descumpănit, vădit încurcat. („Atunci… în martie, pe ploaia aia… l-am arestat în pasaj pe cutare…” sau „… Nu mai ştiu ce-a fost în aprilie, dai’ pe data de trei mai, seara… a fost lovitura la prăvălia de bijuterii din cutare loc “. Oamenii vin, pleacă, îşi fac meseria, rostesc cu simplitate: „afară plouă…afară e soare…afară ninge… Mâine fi-miu merge prima zi la şcoală “…. Poftim? … Când Dumnezeu a trecut vremea? “). De cum păşeşti pragul oricărei secţii de poliţie, te învăluie, nu de la început, ci treptat, un miros neobişnuit. Eşti tentat să-l atribui izului de motorină cu care sunt frecate zilnic podelele, amestecat cu cel de hârtie învechită, zăcând prin cotloanele dulapurilor, cu cel al vopselei crăpate a lemnăriei. Nu poţi fi sigur, dar cu aceeaşi lentoare toate acestea îţi strecoară un fior, o nelinişte, ceva ce n-ai întâlnit nicăieri în altă parte. („Daţi-le poliţiştilor pe mână o clădire nou-nouţă şi în curând va mirosi la fel “, am citit undeva).

Despre această secţie de poliţie se pot adăuga doar câteva amănunte în plus. Biroul eomisarului-şef Coriolan Arnăutu este

extrem de elegant, rupt cu totul de contextul interior. Cel al comisarului Bretan, mai mic, aflat tot la etajul întâi, e doar corect mobilat şi perfect întreţinut, în schimb adăposteşte o bibliotecă – fapt de excepţie – pe care, în cei zece ani de când a păşit în această secţie, în calitate de comisar stagiar, a umplut-o cu documentaţie juridică, românească şi străină, cu tratate de medic'na legală şi criminalistică şi chiar cu unele reviste ale pr ii'iei din New-York şi Londra. În birou se poate intra direct din coridor, dar el mai comunică, printr-o uşă îngustă, şi cu o altă încăpere, mai mare, pe care subcomisarul Mier- cănuş o împarte cu doi dintre agenţii secţiei.

Dimineaţa de azi, joi 10 iulie, nu promite nicio schimbare faţă de celelalte. Deja soarele începe să săgeteze cele două muşcate anemice aflate pe pervazul ferestrei.

„Ce-o face, de-ntârzie atât? ... S-o fi oprit la o bere ". Comisarul Bretan părăsi fereastra şi traversând încăperea alăturată se aşează comod pe o canapea mai lustruită decât o şa de cow-boy, cârpită pe alocuri cu mici pătrăţele de muşama. Începu să răsfoiască.. O varză:' de ziar, după cum botezase *Universul.* Comentarii politice (pe un ton înmuiat, prudente, redactate parcă de cei de la „Reţeta-gospodinei"), un apicultor reumatic vindecat de albine (., Ce desfigurat arată, nenorocitul! ... "), o notă de protest a Cultelor în apărarea unui preot bănuit a fi „violator1* de minore („Cine a citit *Decameronul* ştie ce obraz au sfinţiile lor! ... He! He! "), cronica unei recepţii oferite de ministrul Germaniei la Bucureşti şi, desigur, la locul atât de obişnuit în ultima lună, încă un titlu, ceva mai mic decât ieri, însă: POLIŢIA ÎN VILEGIATURA (Fragment din articol: „Până când păstrătorul valorilor să se teamă pentru avutul său spiritual, cultural, dobândit cu atâta cheltuială şi trudă? Până când hoţii vor putea pătrunde ca pe bulevard în casele colecţionarilor? Oare, acestea nu reprezintă bogăţii ale naţiei? Ce fac domnii poliţişti? S-au tras la umbră, sau sunt la băi, să-şi toace banii plătiţi de prea blândă administraţie? ... Răbdarea noastră...") Normal, nu poţi răspunde la atâtea întrebări deodată. Comisarul Bretan i-ar fi lămurit destul de repede pe domnii gazetari: „Noi, respectiv secţiile de sector, n-am fost antrenaţi în această afacere. Au vrut să ia caimacul domnii detectivi de la Prefectura Generală, crezând că rezolvarea ei echivalează cu o hârjoneală la iarbă verde. N-a fost aşa, şi nici nu putea fi, căci faptele,

modul de operare, viteza cu care s-a lucrat – nu cunosc prea multe despre anchetă – denotă un stil necunoscut până acum. Patru colecţii de artă, poate cele mâi importante, poliţe într-o singură noapte. E o performanţă! O sulă optzeci şi şase de pânze, multe extrem de rare şi valoroase, dispărute fără urmă. Fără urmă! “ „Şi dacă aţi fi fost antrenaţi? ’ ar putea să întrebe un gazetar. „În astfel de cazuri am fost îfttotdeauna pentru cooperare*’. Ridică privirea. Undeva, pe colţul biroului lui Miercănuş zăcea un plic purtând antetul Prefecturii, în care se cerea un tardiv şi sceptic ajutor şi secţiilor de poliţie ale Capitalei, provinciei, jandarmeriei. Auzi paşi. Uşa se deschise larg şi-năuntru îşi făcu apariţia subcomisarul Miercănuş, transpirat şi cu pălăria dată mult pe ceafă, nedespărţit de servietă sa ca de moaşă, adâncă şi încăpătoare precum buzunarele unui popă de ţară.

— Parcă ar fi uşă de văduvă!. Icni nemulţumit de scârţâitul acesteia, dar mai mult pentru că se trezi cu clanţa în mână. A-nceput să frigă-al dracului afară!

În următoarea secundă fu cât pe aci să dea cu nasul *îri* motorina podelei. Se împiedicase în gaura apărută în pătratul câlţos, de o culoare incertă, căruia numai femeia care făcea curăţenie îi spunea covor. Strivi o înjurătură măruntă, depuse geantă pe birou şi deasupra ei trânti cu năduf pălăria decolorată.

Privi nemulţumit în jur. În clipele de proastă dispoziţie căpăta o subită aversiune faţă de obiectele înconjurătoare. Ca să fim drepţi, subcomisarului îi plăcea ordinea şi dorea, în general, ca interioarele să arate cât mai bine. De fapt, în seama lui pica gospodărirea secţiei, el întocmea rapoartele de reparaţie, făcea propuneri de înlocuire a unor vechituri, care „şi-au trăit traiul, şi-au mâneat mălaiul’*, dar rareori punga prefecturii îşi desfăcea baierile. (Dintr-o discuţie cu şeful unei comisii de control de la prefectură: „Vă rog să mă iertaţi, dar unele încăperi şi birouri aţi văzut cum arată. Mobilă ca la Talcioc, igrasie, coşcoveală... de toalete nu mai vorbesc, geamuri de înlocuit, vă rog să aprobaţi o sumă... Nu mai impunem niciun respect arestaţilor şi cred că poliţia nu trebuie să fie slabă, nici când e vorba de uşi, scaune sau birouri.. “). (Dintr-un răspuns zeflemitor al unui inspector: „Angajatul dumneavoastră propune unele lucruri imposibile. În viziunea dumnealui comisariatul trebuie să arate ca o sală de

recepţii! Dacă are asemenea gusturi, vă rog să dispuneţi transfe rărea lui ca gardian la Muzeul de Artă, sau în altă parte unde ar beneficia de o ambianţă pe măsura gustului său.’1) Miercănuş se apropie de fereastră, dar nu ca să privească afară. Prinse între degete una din perdele.

— Nu de muşte mi-e mie, dom’ şef, că-şi fac şi ele, ca nişte dobitoace ce sunt nevoile pe unde apucă, dar, priviţi, cum pot oare agenţii ăştia aici sus să-şi lustruiască pantofii? Sigur... văd urme de vax!

— Dar ce, le e greu să tragă un scaun? Răspunse absent Bretan, nedezlipindu-şi privirea de pe pagina cu reclame.

— Neamuri proaste şi fără obraz, mormăi. Dar dacă nu v-o place ce măsuri iau, să nu-mi ziceţi pe nume! Aruncă câteva pahare din carton cerat pline de zaţ în cutia de gunoi, bodogănind, şi se opri în dreptul peretelui. Lovi cu pumnul în coşcoveala acestuia. Odată cu tencuiala căzu şi chipul rotunjor şi frezat al Majestăţii Sale, într-un norişor de praf.

— Ia te uită! Exclamă surprins comisarul, uitând să-şi mai aprindă ţigara. După ce că nu-mi dai pace cu sporovăială ta, ai devenit şi antimonarhic! Zâmbi amuzat, întinse mâna şi răsuci butonul aparatului de radio, singurul obiect nou, cumpărat prin contribuţia benevolă a oamenilor. Tabloul nimerise între canapea şi perete, dar atât rama cât şi geamul erau intacte. Înarmat cu o coadă de mătură, Miercănuş, roşu la faţă, se străduia să-l tragă afară. Zâmbind şi el la spusele şefului, rosti încetişor:

— Hai, Mihăiţă, ieşi de-acolo, nu-mi fă greutăţi!

Acordurile marşului *Radetky* învăluiră treptat încăperea, dar după şapte-opt măsuri fură întrerupte de vocea gravă a crainicului care anunţa că peste câteva momente se va da citire unui comunicat. În cadrul uşii larg deschise apăru agentul Săvulescu, un slăbănog deşirat, numai vână şi oase, îmbrăcat Într-un costum larg, închis la culoare şi cu dungi late, ezitând câteva clipe înainte să intre. Zărindu-l, Miercănuş se îndreptă de şale şi se răsti la el:

— Ce-ai rămas proţăpit ca afişu’ pe gard, domnule agent?

— Să trăiţi, articulă agentul, bănuinfl că se petrece ceva.

— Dă repede un scaun! A căzut Măria Să, rosti Miercănuş, făcându-şi vânt cu o batistă mare, călugărească.

— Dar... ce s-a întâmplat? ... Vă e rău? Se întoarse spre

Bretan şi după ce se uită cu fereală în spate, şopti intrigat:

— A căzut Măria Să! ... E... abdicare, sau e mâna mareşalului?

Miercănuş se surprinse astupându-şi o clipă gura cu batista, de ceea ce înţelesese Săvulescu. Se aplecă, ridică tabloul suveranului în chip ostentativ. Agentul luă poziţia de drepţi, neştiind dacă e cazul să şi salute.

— Îmi vine să te las fără dentist, dobitocule, unde-ţi umblă mintea?! Ia pe loc repaus şi adă scaunul ăla! Agentul se execută.

— Urcă! Ia cuiul şi bate-l zdravăn.

— N-am cu ce, domnule subcomisar, se tângui agen- tuL

— Bate-l cu capul că şi aşa nu-l ţii decât de cuier. Vârâ-l în fostul lăcaş. Se descălţă de un pantof neobişnuit de repede pentru unul de talia sa.

— Bate cu ăsta! Dă-i cu placheul, nu strica talpa. – Că e de talpă.

Comisarul lăsase în fine jurnalul. Miercănuş se de- parta cam la vreo trei metri.

— Mai la dreapta, că nu eşti chior, domnule agent! Dacă era o fustă, imediat ţi s-ar fi făcut ochii hârtie de muşte!

Tabloul era acum aliniat cu dungă de sus. Regulamentar, la locul hotărât de domnul chestor Velcescu... Din uşă Miercănuş întrebă:

— Credeţi că e bine acum?

Bretan încuviinţă, apoi găsi mai interesantă pagina cu anunţuri şi reclame. Săvulescu rămăsese cocoţat pe scaun, ţinmd cât mai respectuos cu putinţă pantoful subcomisarului.

— Hai, jos acuma, că doar nu jucăm leapşa pe cocoţate!

Pendulă se tângui de douăsprezece ori. După un zgomot ca de sticlă pisată, ieşi cucul care se mărgini să apară doar de opt ori.’Pe cadranul ceasului limbile arătau zece şi treizeci.

— E unsprezece şi cinci, se simţi dator Săvulescu să informeze, după un scurt calcul mental.

— Pe scurt, domnule agent, rosti Miercănuş tărăgănat, fixându-l cu ochii săi mici, căprui, aburiţi acum de-o răutate leneşă. Ascultă bine ce-ţi spun şi-mi pare rău că nu sunt şi ceilalţi aici. Să ne regulăm conturile! (expresie auzită de la comisarul şef Arnăutu, înainte de a da un avertisment). De azi înainte, fumaţi pe coridor, arunc după voi munţi de scrumiere. Acum... iei din lădiţa de gunoi cănile de cafea şi le duci unde

ştii. Iei această mizerabilă perdea şi o duci. Pe bani personali, la spălătorie, mâine îmi aduci bonul. Cum apar şi ceilalţi, treceţi la studierea regulamentelor; aţi cam uitat de obligaţii şi de ordine. Am ajuns că nimeni nu mai ştie de nimeni. Ai intrat, fără ca măcar să baţi la uşă. Zi, ai bătut?

— Nu, domnule subcomisar, că era deschis.

— Vedeţi? A intrat cu mâinile-n buzunar' până la coate, că la şantan. Ieşi afară şi bate la uşă! Săvulescu ieşi, şi ciocăni ostentativ.

— Spuae-i să intre, Valerică.

— Da' de ce? Poale că suntem ocupaţi şi nu-l primim. Se poate, nu? Nu l-am trimis doar aşa, de exemplu.

— Dă-i drumul, că te pomeneşti c-a venit cu treabă. Bătăile răsunau conştiincios.

— Păcat că toleraţi, păcat. Intră, mă! Aducându-şi aminte de servietă burduşită cu mâncare, le întoarse fără altă vorbă spatele. Din pachete se insinuau mirosuri de mezeluri.

— Haideţi să gustăm ceva mai bine. S-au răcit chiftelele aatea. Luaţi un sandviş. Bere blondă n-am găsit. Am luat bragă şi cafea. Chelu îşi zugrăveşte cârciuma. Lăsând ziarul, ce arăta acum într-adevăr ca o varză, pe marginea canapelei, Bretan îl fixă câteva secunde pe subcomisar cu o privire uşor critică.

— Ar trebui să-ţi comanzi şi tu un costum mai ca lumea. Chiar şi pentru privirea dezinteresată a unui bărbat, arăţi ca un negustor de vechituri.

— Poftim? … Miercănuş se opri din mestecat. De unde vă veni cu costumul?

— Poate o să ai prilejul să ţi-l plimbi în curând prin lumea bună. Stai să-ţi citesc. Luă ziarul şi după câteva clipe începu:

— „Familia George Şerban-Cumăne$ţi face cunoscută apropiata logodnă a fiicei sale, domnişoara Maschelle Şerban-Comăneşti, cu demnul Constantin Kailidis." Ce părere ai?

— Ban la ban şi păduche la golan, cum e o vorbă! Râse încetişor, lăsându-se pe spate. Vasăzică, so-nsoară Titi Prinţu! Aşa-i spuneau chelnerii de la Athenee… cred că sunt vreo cinşpe-şaişpe ani. A avut nişte încurcături, dar a ieşit cu faţa curată. Are spatele tare. Ăştia din neamul Kailidis şi azi sunt cineva. E un tip plin de bani!

— Aşa se spune, încuviinţă şi Bretan. Dacă doarme cu *Mein Kampf* sub pernă.

— Mda, admise subcomisarul. Se cam pupă-n- bot cu nemţii. Învârte afaceri bunicele. Furnituri, stofe, fasole. Mi-a şoptit Feciorescu de la percepţie. Grecu e negustor din burta măsii! Da ştiu că era combinat, parcă, cu una Wanda… o fotografă de pe Regală.

— Nu mai e de sezon. Nu uita că Wanda e evreică şi…

— Am priceput. Doi pepeni într-o mână… Dar acum, la drept vorbind şi să profiţi de o situaţie cum e războiul, ca să faci bani… mi se pare murdar. Ăştia-s bani care put al dracului!

— Se spune că banii n-au miros, adăugă Bretan, luând un sandviş.

— Ba put al dracului! Repetă privind dispreţuitor Într-un punct de pe birou, de parcă banii cu pricina ar fi fost chiar acolo, sub nasul său. Sunt câte unii. Domnule comisar, de nu-i fură somnul de atâta miros, adăugă cu tâlc. Mai bine aşa, cum sunt eu cu meseria asta. Alerg şi-i bumbăcesc pe borfaşi, după ce-i dibuiesc prin trac- tiruri şi păduchelniţe, dar când ajung acasă, dom’ şef. Sunt împărat. Nevasta roieşte pe lângă mine ca o baletistă, băuturică, mâncărica, spălat pe picioare. M-aşez în pat şi Marinei, băiatu’ mai mare, vine cu o carte şi-mi citeşte *Alexandria,* viaţa lui Machidon. Ştiu că sparg o ceapă şi beau o cană cu apă, dar dorm, nene, liniştit şi cinstit pe perna mea. Salutare şi bonjur!

— Fumezi? Îl întrebă Bretan, după ce Miercănuş’turnase cafeaua în două ceşti scoase din sertarul biroului său. Comisarul fuma de obicei Regale RMS sau Pelişor.

— Nu vă refuz, dar parcă mai bun e un „zebeu “de-al meu. Trase cu sete fumul aromat, uşer şi întrebă:

— Ce mai zice domnul Stelian Popescu prin gazetă?

— Fleacuri. Scrie mai bine despre cai decât despre oameni. E un articol despre alergarea de duminică… Şi chestia obişnuită… cu spargerile colecţiilor, ineficienţa poliţiei, teama cetăţeanului ameninţat… până când va aştepta opinia publică să fie prinşi răufăcătorii? …

— Baliverne gazetăreşti! Rosti dispreţuitor subcomisarul, dar cam au dreptate. Domnişorul Podoabă, şi Gicu Sturzu, nu ştiu de ce mai fac umbră acolo la Prefectură? Dacă s-ar fi dat alertă generală, razie, treabă serioasă, să dăm şi noi din coate, poate că ieşea ceva la iveală.

— N-avea nicio grijă, Valerică, a şi sosit o circulară.

— Abia acum? Se minună Miercănuş, luând plicul de pe colţul

biroului.

— E vremea să te părăsesc, îl informă Bretan, ridicându-se. Mă duc până la Muzeul de Artă.

— Înţeleg. V-a venit chef să vedeţi femei goale. Clipi şiret.

— Nuduri, vrei să zici..

— Nuduri… nenuduri, tot în pielea goală se cheamă că sunt. Dar să fiu cinstit, parcă mai mult îmi plac cum ies treburile astea în poză. Mai clare, mai… nici nu se compară!

— Fotografii poţi să-nveţi să faci şi tu, dar pictura n-o fac decât artiştii.

— Ba să mă lăsaţi cu artiştii ăştia! Stă sus, la mine în casă, unul în chirie tocmai la cucurigu. Un ăla prăpădit, de zici că mănâncă numai miercurea, dar îl vezi toată ziua-n Capşa cu tot felul de haimanale. Vine, domnule comisar, asta mi-e crucea, cu câte un boboc de fată; după ce-i face mintea cocă. - O dezbracă în frig, că ăştia n-au bani de godin. Madam Zaharia, proprietăreasa, care ştie toate mişcările, mi-a zis că se întâmplă orgii acolo. Nu-nţeleg de ce nu i-a făcut vânt până acum. De multe ori iese şi cu bătaie. Iar când o conduce, mai are neruşinarea să-i ceară şi bani.

— Ajunge, moară neferecată! Dacă întreabă cineva de mine, ştii ce răspunzi. Profesorul Catrinescu mi-a pregătit o listă cu toate tablourile furate.

— Dacă n-are şi lista spărgătorilor, tot degeaba!

— Nu fă pe prostul, c-ai înţeles de ce trebuie să stau de vorbă cu omuL Comisarul ieşi, nu înainte de a-şi îndrepta nodul cravatei.

La început, toţi au căzut de acord că-n secţie a fost angajat un filfizon pe post de comisar. După un timp, unii au 2is că are şi noroc. Cam după un an şi ceva, alţii au admis că nu e lipsit total de doxă. Mai acum vreo doi ani, la un revelion, chestorul Velcescu spusese: „Bretan ăsta e ca un pumnal finlandez vârât într-o teacă de argint căptuşită cu mătase”.

Lui Miercănuş, care îndrăznise într-o zi să-l întrebe în ce constă secretul eleganţei, îi răspunsese zâmbind: „în viaţă ai parte rar de mari bucurii, aşa că dacă poţi, preţuieşte-le pe cele mărunte. Când am timp, hoinăresc şi-mi mai cumpăr câte ceva. După ce bat bine prăvăliile cu greu mă hotărăsc asupra vreunei stofe de costum. Totul este să ştii ce culori şi ţesături ţi se potrivesc dar, mai ales, să fii zbir cu croitorul. Dacă el îţi zice trei

probe, tu îi zici cinci. Le lungeşti, te arăţi mofturos, astfel îi impui respect”.

Unii agenţi interpretau altfel eleganţa comisarului. Îl iscodeau pe Miercănuş: „Auzi, cumetre?, Valentino ăsta al tău, ia şpagă? “ „Ce vorbeşti, Frânt? “ „Hai mă, că toţi ia, ce dracu? “După ce-l fixa bine pe curios, subcomisarul mârâia printre dinţi: „Nu-l cunoşti. E-n stare să-i pună brăţări şi lui Dumnezeu dacă-l prinde cu mâna-n abatere, aşa cum îl vezi, politicos, băiat bun, zâmbeşte, dă scaunul la cucoane şi poartă batistuţe, uite atâtica”. „Fugi bă “, scuipa neîncrezător celălalt. Alţii credeau, dar erau sceptici în ce priveşte viitorul: „Are tot timpul să-şi revină. Se vede treaba că nu l-a încălecat vreo damă ca lumea, să-l sugă ca lumea de parale. Frumuşel, cocheţel, trebuie să-l ia vreuna în coame şi-o să vezi cum o să caute singur mânjeala”.

După ce strânse firmiturile şi hârtiile, Miercănuş le aruncă în lădiţa din spatele uşii. În treacăt se văzu în oglinda de lângă dulapul de fier. Un obraz plin, transpirat, ochi mici, căprui, iscoditori, un început de chelie. Încercă să se privească cu ochii lui Bretan. Haina şifonată, gata să plesnească, pantalonii, două burlane scămoşate, lustruite în dreptul genunchilor. Apăru apoi şi Săvulescu cu do-; sarul „Primieheru “în mină şi i-l întinse respectuos.

TREI

CE PROBA DE TÂMPENIE, TĂTICU! Aşa se întâmplă când intră un lucru fân pe mâna ageamiilor! Cine dracu şi-o fi băgat picioarele în chestia asta? Păi e normal? Ia uite ce măţăraie de sârme a întins aici, ce lipituri! A trântit cositorul şi gata lucrarea! Şi o muscă dacă le atinge cu piciorul le dezlipeşte. Mână de cârpaci, domnule! Păi e normal? Aşa e când la curse, la politică şi radiofonie se pricepe toată lumea! Păi e normal?

Aparatul de radio emisie-recepţie fusese demontat, iar piesele, pe măsură ce erau scoase, le orânduia cu grijă pe o bucată curată de tifon. Nelu Strihan avea tot dreptul să fie nemulţumit şi chiar Paul, cu toate vagile sale noţiuni despre aparate, îşi putea da seama că intervenţiile anterioare fuseseră făcute de mântuială sau în mare grabă.

— Uite, tăticu, lampa asta, aleluia! Direcţia, coşul de gunoi! Nici bobina nu mai are multe zile. Păi e normal? Păi să nu te doară sufletul când vezi o sculă aşa delicată ajunsă-n halu-ăsta. Păi e normal? Expresii că „tăticu” şi „e normal? ’ făceau parte

din ticurile sale verbale. Uite, condensatorii ăştia îi mai pot înlocui, p-asta o rebobinez, n-ar fi mare lucru, dar de unde celelelate mărunţişuri? Tot ce-am avut de rezervă am băgat în hodoroaga aia pe care mi-ai adus-o data trecută. Dar ia zi, se opri cu privirea asupra lui Paul, ia zi, tăticu, cât de repede să fie gata?

— Urgenţă, ca de obicei, răspunse cu glasul scăzut Paul, urmărindu-i mişcările febrile cu care deschidea sertare şi tot felul de cutii şi cutiuţe. Agitaţia lui Strihan avea ceva comic. Lucra la Radiodifuziune ca tehnician de emisie. Paul îl bănuia uneori că încearcă să imite timbrul, gravitatea şi afectarea diverşilor crainici şi de aceea, la prima vedere, Nelu nu părea prea simpatic. Îi plăcea să se îmbrace elegant – îşi cam rupea de la gură pentru asta – şi uneori chiar reuşea. Paul nu-şi reţinu zâmbetul constatând cât de caraghios era îmbrăcat Nelu în seara asta. Purta un halat de casă mătăsos de un mov pal. La gât îşi asortase o eşarfă subţire, galbenă cu buline negre, prinsă într-o perlă falsă. Părul lucios dat cu briantină şi-l ţinea prins într-un fileu. Nelu locuia aici regeşte- Avea la dispoziţie două cămăruţe. Dintr-una făcuse atelier de depănare şi aparatură, iar în cealaltă îşi amenajase un dormitor mic şi destul de cochet. Pe acelaşi palier, într-o altă cameră, ceva mai mare, locuia fratele său Sabin. Camera-atelier era tapetată aproape în întregime cu afişe de cinematograf, cu tăieturi din reviste, alături de fotografiile unor spikeriţe din Radio. „Asta e haremul meu, Paulică “, obişnuia să spună, dar gluma sa era glumă doar pe jumătate, căci Nelu era totuşi un bărbat chipeş, înalt, făcând abstracţie de nasul cam mare şi borcănat despre care Nelu era de părere că e „bărbătesc “; că „unui bărbat nu i se potriveşte un nas mititel de muieruşcă “, şi, deci, un bărbat „trebuie să şi pară viril, nu numai să fie”. Înfăţişarea fratelui său Sabin venea într-un izbitor contrast. Blond, cu părul cârlionţat, cu smocuri cărunte pe ici pe colea, ochi albaştri, calmi, lucind câteodată de o blândă irofiie, purtând permanent pe buze un zâmbet de om împăcat şi cu binele şi cu răul. „Ce mă compar eu cu Valentino, ăsta de frate-miu? Pe mine mama m-a făcut cu un lipovean”. Râdea, gâlgâind uşor. Dezvelind o dantură puternică şi frumoasă, poate singurul punct de asemănare între el şi Nelu. Amândoi fraţii Strihan erau foarte preţuiţi în grupul lor. În multe probleme tehnice Toledo se consultă cu ei. „Nu trebuie să ne

apuce Anul Nou, fără că aparatura să nu fie în stare de funcţionare. Vedeţi situaţia frontului, vedeţi cum totul se precipită, iar noi nu suntem în stare încă să asigurăm punctele operative nici măcar la nivel satisfăcător. Legătura superioară mi-a atras atenţia: „Ce puncte operative sunteţi, sau vă numiţi, tovarăşi, dacă aparatura de emisie-recepţie nu e-n regulă, dacă documentaţia obiectivelor nu e gata, dacă armele nu ajung destul de repede şi totul e o tărăgăneală fără sfâr- sit? “ „Tovarăşu Mateiaş, începu Sabin, legătura superioară poate să zică ce-o vrea! Teoria şi dorinţa e una, realitatea şi greutăţile, alta! ’ „îmi tot cereţi să fac minuni cu aparatele astea şi cu tot soiul de alte chestii dar piesele de schimb, şi celelalte materiale, nu cad din cer. Trebuie şi eu să mă zbat, să caut, să fac tot felul de exhibiţii” dă glas şi Nelu nemulţumirii sale. Era omeneşte să reacţionezi aşa, deoarece fiecare lucru era obţinut după eforturi considerabile.

Se pare că radiofonia, telecomunicaţiile, transmisiunile constituiau o „maladie de familie” în ceea ce-i privea pe Strihani, căci şi Sabin, înainte de mobilizare, lucrase ca maistru la Poşta Mare. Iar unul din verii lor îşi făcea serviciul la unul din aeroporturile militare, răspunzând de comandă companiei operative de transmisiuni. De aici grupul primea sistematic informaţii precise, detaliate şi la zi privind mişcările şi deplasările de efective germane, privind situaţia frontului, informaţii pe care Mateiaş le transmitea mai departe. Din tot „clanul1 Strihan, doar Sabin era membru al partidului comunist, dar şi ceilalţi erau oameni de absolută încredere. Sabin fusese mobilizat chiar din primele zile ale războiului. După un curs de două luni la Centrul Teritorial, îmbrăcase uniforma de sublocotenent şi fusese expediat pe front în fruntea unui pluton de transmisiuni al unui regiment de infanterie. Regimentul a fost «proape în întregime distrus în timpul unei deplasări de către aviaţia inamică, fără să fi avut prilejul să intre în luptă propriu-zis, la câteva zile după Anul Nou. Sabin, destul de grav rănit, fusese evacuat. Nimeni nu ştia cum de obţinuse demobilizarea şi certificatul medical, şi de prin aprilie îşi reluase vechea slujbă. Nu-i prea plăcea să povestească prin câte trecuse, dar câteodată, mai ales când Paul îl ruga stăruitor şi mai întârziau la câte un păhărel, i se mai dezlega limba.

Nelu Strihan acoperise între timp aparatul demontat cu o altă

pânză şi privind pe furiş ceasul spuse:

— Pe unde o umbla şi Sabin ăsta? Mai ai răbdare?

— Mai stau. Trebuie să-i predau un mesaj. Încă din noaptea asta trebuie să meargă undeva. Nu ştiu nici eu mare lucru.

Auziră uşa de la intrare şi imediat paşi grăbiţi ce făceau să geamă destul de tare scara în spirală ce ducea spre mansardă. Dar nu erau paşi de bărbat, ci mărunţi ca de pasăre şi se auzeau acum cum tocăne tocurile.

— Aştepţi pe cineva? Întrebă Paul ridicându-se de pe scaun.

— Stai liniştit, îi răspunse Nelu fără să se întoarcă, deoarece era acum atent să-şi desprindă fileul din păr. Freza lucioasă, strălucitoare parcă era sculptată. Auziră o bătaie scurtă şi nerăbdătoare. Nelu deschise fără să pară că se grăbeşte.

— Iartă-mă c-am întârziat, auzi ciripitul unei voci înalte, dar plăcute. A, nu eşti singur! Exclamă când dădu cu ochii de Paul.

— Dragă Tinela, dă-mi voie să ţi-l prezint pe amicul meu, domnul Paul Merişan. Student la Litere şi un foarte bun poet. Vocea lui Nelu imita acum aproape perfect modulaţia şi tonul unui spiker de radio, iar prezentarea o făcea de parcă se aflau cel puţin în holul luxos al hotelului *Ritz.*

— Scrieţi versuri? Întrebă fata într-o doară, cercetându-l cu privirea-i vie.

— Nu numai că scrie, dar şi publică, dragă, publică prin gazete. E apreciat. Dar ce faci, ce vrei să faci, dragă Paul? Te rog să mai rămâi să bem împreună un coniac. Lui Paul îi venea să pufnească în râs şi se întreba dacă invitata lui Nelu nu-l găsea pe acesta emfatic şi artificial. Dar nu, fata îi sorbea vorbele cu nesaţ, poate pentru ea aşa trebuia să arate un gentleman.

— Cred că şi aşa e destul de târziu, articulă Paul făcând câţiva paşi spre uşă.

— Dacă sunteţi student, parcă acum sunteţi în vacanţă, nu-i aşa?

— Aşa e, dar eu am o vacanţă activă. Sunt dărâmat de câtă bere am deşertat astăzi în gâtlej urile aviatorilor. Au ăştia o pipotă de sunt în stare să golească atâta bere câtă încape în rezervorul avionului.

— Domnul Paul vrea să spună că face pe chelnerul la *Clubul Aerului.* Poet, poet, dar nu "se poate trăi din poezie! Hai, Paulică, doar un păhărel, să închinăm în sănătatea domnişoarei

Tinela!

Cu gesturi studiate Nelu turnă în pahare, se înclină ceremonios, ciocniră. Îl conduse apoi pe Paul până în holul slab luminat al mansardei. Paul îi înmână un plic şi-i şopti:

— Îl dai lui Sabin la orice oră ar sosi. Noapte bună!

— Crezi că se pune la cale ceva, tăticu?

— Nu ştiu, dar dacă o să trebuiască să afli, o să afli.

— Bine, tăticu! Noapte bună, *secretosule!*

— Noapte bună, *lordule!*

PATRU

DUPĂ BUNUL OBICEI DE OM TRAIT la ţară în tinereţe, subcomisarul Miercănuş se trezea întotdeauna foarte de dimineaţă, ajungând în secţie de regulă înaintea tuturor. Intră întotdeauna cu pas de pisică, lucru curios pentru făptura lui greoaie. Se apropia de biroul gardianului de serviciu, pe care-l surprindea mai întotdeauna moţăind cu bărbia-n piept. Îl mângâia uşor pe creştet, „Hai puişor, trezeşte-te, ţi-am adus omletă cu şuncă, păinică şi-o cafea cu caimac." înainte însă ca adormitul să poată schiţa măcar vreun gest, subcomisarul îl pocnea cu jurnalul împăturit peste ceafă. „Dormi în cizme, domnule gardian, maica maşi de serviciu! Dacă-şi pune unu ambiţia, vine şi vă ia ca din oală, cu arest cu tot. Dormiţi, mă, dormiţi, că-ntr-o dimineaţă o să vă treziţi că nu vă mai treziţi! U

De data asta gardianul de serviciu îi răpi mică distracţie matinală. Aşezat la birou, cocârjat peste maşina de scris, părea un mucenic coborât de pe zidul unei biserici (obrazul gălbui, buzele pârlite, ochii mici şi încercănaţi), dar treaz şi vioi, fluierând în timp ce degetele uscate şi ciolănoase loveau cu putere clapele maşinii.

— la zi, dom'le Varlam, începu Miercănuş, după ce răspunse la salutul gardianului, cum vă distrarăţi astă noapte? Era sigur, cântărind din privire paginile raportului orânduite lângă maşină, că omul nu avusese parte de un serviciu prea tihnit.

— E plin arestu, îl informă laconic.

— Lume bună sau plevuşcă? (În ierarhia subcomisarului, „lumea bună11 cuprindea spărgătorii, escrocii, hoţii specializaţi, falsificatorii cu cazier şi condamnări „serioase1* – deci profesionişti, adesea isteţi, ingenioşi şi chiar simpatici. În „plevuşcă11 intrau şuţii de buzunare, hoţii ocazionali, tăinuitorii etc).

— Păi să vi-i iau după registru, şovăi o clipă Varlam. Mda… E o dată unu… Un ungur, Ianoş Levente, dracu să-l ia, cum se scrie. Tâmplar de mobilă de lux şi lăcătu- şerie… E ginerele domnului Costică Pelmuş… dacă ştiţi, „Atelierul Pelmuş11, de la Chirigiu… L-a adus aseară so- că-su, cam pe la zece, de guler. Cică i-a umblat în şifonier, i-a luat vreo zece mii de lei, bani gheaţă, un ceas stricat, cu trei capace, de aur, şi o coroană dentară – dinţii lu măsa-mare, tot de aur şi cinci cocoşei… aşa zice. Dar gineri-su nu recunoaşte! … Mai departe, Aristică Cimpo- ieşu, plăpumar la „Prăvălia Pertu11.

— Prăvălia din spatele Cercului Militar?

— Da, dom' şef. E împreună cu o muieruşcă din provincie… Zâna Potângă, din Roşiorii de Vede, dar n-are acte, cică i le-a săltat borfaşii ieri în gară, cu bani cu tot. Au făcut scandal la grădina *Doi brotăcei,* şi aici cred că i-a văzut Dumnezeu. Au mardit un soldat neamţ.

— Mda. N-o să-i pupe nimeni pentru asta! Măcar i-a tras-o bine friţului?

— Da, zâmbi cu un fel de satisfacţie Varlam, dezvelindu-şi dinţii îngălbeniţi, e aranjat la meserie!

Miercănuş îşi plimbă câteva momente privirea pe fila raportului.

— După cum scrie aici, nu s-ar zice că împunge toată ziua la plăpumi. Nemţii… n-au lăsat vreo reclamaţie?

— Nu i-au adus ei. I-a adus un gardian… dar cred că nici nemţilor nu le trebuie tămbălău. Pe ei i-a umflat patrula lor.

— Aşa… Mai e cineva? Întrebă sub'comisaru; râd; – cându-se.

— Da, un musafir de calibru greu, mustăci Variată. În ochi îi apăruse o mică licărire jucăuşă. O sfântă faţă cucernică… Cotoaibă… zis Călugăru. Varlam aproape îi silabisise numele.

— Ce eşti copil? Miercănuş se plezni peste coapsă cu palma, în semn de mirare. Care e buba?

— Nu ştiţi ce e la modă. Acum? Tablouri, lucruri frumoase. O spargere cu tot dichisu' la locuinţa unui consilier regal… Catargi.

— A operat de unu singur?

— A mai fost cu un complice, dar individul a reuşit să dispară şi Cotoaibă nu vrea să-l dea-n fapt.

— Cine l-a pescuit pe Cotoaibă?

— E o tărăşenie-ntreagă.. Domnul consilier Catargi împreună cu doamna erau într-o vizită, sau onomastică, mă rog. Nu era

acasă decât bucătăreasa. Cotoaibă şi ălălalt probabil că s-au prins că nu e nimeni, au intrat, au cotrobăit prin salonul unde-s tablourile, şi până s-au moşmondit, s-au trezit cu stăpânii întorşi acasă. Doamnei i s-a făcut rău la petrecerea aia şi... ghinionul lor! Când au zărit farurile automobilului, buf şi ei pe geam! Şoferul consilierului nu s-a pierdut cu firea: „Stai, stai că trag! Aruncă jos ce-ai luat! Ălălalt a fost mai iute, a sărit gardu' şi... Radu l-a chemat! Şoferu a tras două, trei gloanţe după el şi crede că l-ar fi atins. L-a înşfăcat pe Cotoaibă, au găsit un gardian şi m-am trezit pe la douăşpe cu ei aici. Balamuc mare, dom' şef! Cică ăla, care a scăpat. N-a şters-o cu mâna goală. A apucat să uşureze de pe pereţi trei tablouri.

— Şi tu ai stat aici ca o momâic, n-ai dat alarma?

— M-am gândit că dacă-l avem pe Cotoaibă, nici complicele nu e prea departe. I-am luat interogatoriu..: am aici declaraţiile...

— Bine, bine, răspunse Miercănuş. Puteai să dai un telefon la madam Zaharia, că mă repezeam încoace. Când apare dom' comisar Bretan să-i raportezi de urgenţă. Acum, se opri o clipă, parcă aducându-şi aminte de ceva, zici că Ianoş ăla, ăla cu şifonierul lui socru-su e lăcătuş... Trimite-mi-l până sus, dă-i trusa aia confiscată, poate drege clanţa.

Cam cât ai fuma o ţigară agentul îl aduse pe Ianoş Levente, un bărbat cam la treizeci şi cinci de ani, mărunţel, dar poate de aceea drept şi fălos. O mustaţă măestru răsucită în sus, cu vârfurile ca două lumânărici din pomul de Crăciun, îi sporea aerul mândru, deşi, după o noapte de arest, un om pare destul de lămurit că nu e cazul să se ţină băţos (şi nici nu e strategic).

— Trăiţi dom' ofiţer! Salută cu voce neobişnuit de groasă.

— Ce-mi făcuşi, mă Ianoş? Îşi plesni Miercănuş mâi- nile.

— Nu fecut nimic, domnu ofiţer.

— Asta zici tu, dar socru-tu are altă părere. Lăsaşi bietul om fără bani, fără cocoşei, fără dinţi de aur? După ce-ţi dădu fata şi-o bucată de pâine. Tu, lucrător, meseriaş, te ţii de coţcării ca borfaşii de meserie? Aşa răsplăteşti tu bunătatea omului?

— Asta nu om bun. Asta hingher de câine, domnu ofiţer.

— Bine mă, dar să furi din familie e frumos?

— Nu furat, domnu ofiţer, am luat partea mea cinstit. Nu plătit la mine de când însurat cu fata, ifimic!

— Ai martori că nu ţi-a plătit leafa?

— Ioi! Dar nu plătit la nimeni în atelier de cinci lune! Tot amână şi promite… Şi mai înşală şi la lucrări.

Subcomisarul stinse ţigara privind o vreme în gol. Omul părea cinstit, şi acum după ce se mai uşurase, arăta tare necăjit.

— De mă, Ianoş băiete, se mai schimbă treaba – clătină din cap – dai- oricum ai da-o, fapta e tot faptă. E furt, pricepi? Şi legea pedepseşte furtul.

— Dar la el nu pedepseşte nimeni că fură lucrătorul? Că fură munca şi banii lui?

Întrebarea îi mai stăruise în minte după plecarea omului, şi în sinea sa Miercănuş îi dădu dreptate.

— Bă Varlame, câţi hoţomani d-ăştia negustoreşti pe care nu-i arestează nimeni se plimbă cu mâinile-n buzunare! Dacă aş avea pentru fiecare câte un leu, m-aş face belfer şi aş termina-o cu meseria. Adu-i acuma pe ăia cu scandalul!

În încăpere îşi făcură pe rând apariţia două făpturi, mai mult împinse din spate. Un lungan ţigănos, cu umeri largi şi puţin adus de spate, dar cu o privire vioaie ca de scatiu ce îşi rostogolea mărgeluşele ochilor prin toată încăperea. Fata îi ajungea până la umăr, iar aşa-zisa-i coafură te trimitea cu gândul la o claie făcută de un cosaş leneş.

Conform uzanţei, îi mai lăsă o vreme să aştepte – tactica tuturor poliţiştilor din lume –, scriind de zor într-un dosar. Întotdeauna asta făcea impresie.

Satisfăcut, privi textul, apoi, cătând undeva, deasupra celor doi ce stăteau nesigur pe picioare, întrebă pe un ton plictisit:

— Numele şi prenumele, domiciliul meseria…

— Aristică Cimpoieşu, să trăiţi dom’inspector. Str. Prinţu Nicolae 14. Sunt plăpumar la prăvălia *Perţu* şi *fiu’.*

După ce-l privi pentru prima oară direct, subcomisarul clătină din cap:

— Halal pentru un om cinstit şi folositor ca domnu’ Perţu cu ce oameni se încurcă! Dumneata, domnişoară, Zinuţa Potârgă parcă scrie aici, ai declarat că eşti din Roşiori. Cu ce ocazie în Capitală?

— Mi-a promis domnu’ Aristică că mă ajută. Cunoaşte o familie bună, eu ştiu să fac menaj. Nu pot să *mă ridic* acolo la Roşiori…

— Acte ai?

— N-are, dom’şef, c-au buzunărit-o pungaşii ieri în gară când

a venit.

— Aţi reclamat?

— Nu, că n-am mai apucat

— Să notăm, deci, n-are acte.. Nu ştim cine e.

— V-am spus cinstit cum mă cheamă, îndrăzni fata, pe cuvânt că nu vă mint!

— Eu nu pot să cred pe nimeni pe cuvânt. Statul mă plăteşte să-i bănuiesc pe toţi şi să mă îndoiesc de toate. La noi, actul, hârtiile semnate, ştampilate, poza, astea vorbeşte şi basta! Apoi spre Aristică:

— Deci, dumneata eşti învinuit de scandal în public şi ultraj cu bătaie la adresa unui militar german. E adevărat?

— Da, domnule inspector.

— Vreau să ştiu în amănunt faptele, dă-i drumul!

Aristică probabil ar fi vrut să se aşeze. Se apropiase de birou încercând să se proptească cu mâinile de margine.

— Dă-te, dom'le, înapoi! ... Nu. Vezi că puţi a doagă de dimineaţă?

— Vă rog să scuzaţi, dom' inspector, noi suntem de azi noapte şi nu ne-a condus nimeni la baie.

— Unde te crezi, la Cazino, la hotel? N-oi vrea şi ouă la pahar?

— Nu dom' şef, dar un pic de apă n-ar strica. Arde al dracului vinul! ...

— Gata, gata cu sclifoseala, dă-i drumul... De ce ai dat în soldatul neamţ?

— M-a înjurat şi m-a jignit în primul rând.

— A feis el în româneşte, aşa, eu facu-ţi şi dregu-ţi?

— Nu, nu cred că ştie o boabă.

— Atunci, mă rog, de unde-ai scos-o că te-a înjurat? Ştii tu pe nemţeşte?

— Nici nu e nevoie pentru atâta lucru. Ăştia mai mult se răstesc decât să vorbească şi tot ca o înjurătură e.

— Păi, mă Aristică, asta e ce crezi tu. Eu nu pot să te cred...

— Auziţi numa dom' comisar, dacă neamţu' îţi pică la masă şi domnişoara îl refuză la dans, iar el. Furios, bolboroseşte, dă din mâini la noi, înseamnă că mi-a zis săru' mâna?

— Ce-i drept, dar n-ai de unde să ştii că te-a înjurat, dacă tot nu ştii limba. Dă-i drumul, nu m-ameţi!

— Eu sunt meseriaş, nu orice ageamiu, am carte de lucrător, sunt mâna dreaptă a lui dom' Perţu. Fac plăpumi la concurenţă

cu godinul *Herz,* perniţe, puişori, fanteziuri de mătase. Poate doriţi pentru doamna?

— Te joci cu libertatea, mă Aristică, tu mie îmi faci propuneri?

— Am zis şi eu, dom' şef... Ieri venim cătrăniţi de la gară, după ce-i dăduseră borfaşii gata banii şi actele domnişoarei.

Plânsul fetei îl întrerupse.

— Aveam şi.. Certificatul de botez... şi o scrisoare de... bună purtare...

— Halal bună purtare!, să vezi ce scrisoare o să iei de-aici! Dă-i drumul, Aristică, şi dumneata ia loc şi nu te mai smiorcăi. Gata!

— Intru cu domnişoara la grădină să ne răcorim cu-o bere, să mai uităm de necaz şi mai vede şi dânsa lumea, ca omul din provincie. Eu. Să ştiţi, nu-mi place să ies ca păduchele în frunte. Mi-a fost nu ştiu cum, că ne-a aşezat domnu' Velicu, şeful, chiar lângă ringul de dans. La câteva mese de noi stăteau doi soldaţi nemţi beţi cofă.

— Asta numai noi stabilim cine era beat şi cine nu.

— Cum doriţi dumneavoastră. Dă-l am martor pe pi- colu' care ne-a servit. Aveau ăştia la halbe pe masă, parcă erau dorobanţii la paradă. Cred că făcuse scurtă la mână de atâta cărat, bietul băiat!

— Nu mă bate la cap, zi-i principalul!

— Unul din nemţi era mai beat. Arţăgos şi pus pe rele. Celălalt îi tot dădea zor cu muzicuţa. Măcar nu făcea rău la nimeni, ba chiar i-am zis şi Zinuţei. Ia uită-te cum cântă ăsta *Dunărea Albastră* şi ce bine ţine başii cu limba! Şi eu am o muzicuţă *Hohner,* dar nu ştiu cum să ţin limba... Nu...

— Lasă limba, că te fac s-o înghiţi. Cum s-a ajuns la scandal?

— Simplu, domnule comisar. I-a venit şi dumnealui chef să ţopăie; s-a răstit la orchestră, la chelneri. Nici nu ştiu dacă mai vedea ceva. Avea nişte ochelari groşi cât fundul de pahare.

— Tocmai de-aia sunt făcuţi aşa groşi, să vadă omul!

— Poate, dar după atâtea halbe nu-i mai ajuta la nimic, că după ce s-a ridicat de la masă, ca salcia-n vânt, a venit spre masa noastră şi m-a invitat la vals! Orchestra tăcuse, dar camaradu' lui îi zicea la muzicuţă, ceva de Strauss.

— Cum adică, te-a invitat pe tine? Poate ţi-a cerut voie să danseze cu dânsa, neamţu' e politicos, ce dracu! ...

— Aşa mi-am zis şi eu, dar vedeţi, m-am înşelat, pentru că,

niciuna, nici două, neamţu mi-a pupat mâna.

— I-auzi drăcie!, se minună Miercănuş.

— Aşa cum vă zic. Să-mi sară ochii dacă mint! Am martoră toată grădina. Când şi-a dat seama de confuzie s-a înfuriat şi s-a proptit în faţa dumneaei, a bolborosit ceva… atunci m-a înjurat!

— Dumneata – se adresă fetei – ce-ai zis?

— I-am zis… pardon, eu nu dansez după muzicuţă.

— Vedeţi, dom'le comisar, cum să rabd? Chiar aşa am ajuns, să-şi bată nemţii joc de noi, pe Calea Victoriei, la noi acasă? Păi tata, săracu', şi-a lăsat o mână la Mă- răşeşti. Am zis: să-mi cadă mâna dacă rabd!

— Cu ce i-ai dat în cap?, reveni netulburat subcomisarul de ieşirea lui Aristică.

— Cu o sticlă goală, dom' şef. Eu am vrut mai mult să-l sperii, dar vă jur, ştiu ce e milă; altfel puteam să-i dau şi cu sifonuL

— Dacă aveai milă de tine n-ajungeai aici în rând cu şuţii de buzunare! Să-ţi spun aşa repede oe zice legea, unde te încadrezi: Provocare de dezordine cu încăierare, ultraj cu vătămare şi injurii la adresa unui cetăţean străin, plus lovire de haină militară… iei ca popa doi-trei ani dacă nu te-o „interpreta" ca *politic!*

Ochişorii de scatiu ai lui Aristică se zbătură speriaţi.

— Ce e, domnule Cimpoieşu, te tăiaşi ca maioneză? Fii tare, c-o să ai nevoie când o să tai la sare!

— Tocmai eu *politic,* dom'şef? Eu sunt *pocăit* în primul rând.

— Nici „Oastea domnului" nu te mai scapă, aşa să ştii! Uite acuşi mă gândii mai bine, dacă neamţu are Crucea de fier, adică e erou, o încurcaţi şi mai al dracu! Treburile astea nu le judecă decât Curtea Marţială, e stare de război, nu e joacă!

Uşa se deschise violent, dar nu mai era nicio primejdie să rămâi cu clanţă-n mână. Bretan părea nedormit şi puţin surescitat, de aceea întrebă scurt:

— Ce e cu ăştia?

Subcomisarul raportă, fără să omită nici măcar consideraţiile personale. Cu un gest scurt îi expedie apoi afară.

— Arde-le dte-o amendă ca la carte şi dă-le drumul!

— Aşa mă gândeam şi eu, dar credeţi că n-o să avem neplăceri?

— Ce neplăceri? Dacă nemţii n-au reclamat, vezi bine că nu vor scandal. Şi ei erau băuţi… Suntem aliaţi, nu sub ocupaţie,

nu? Aşa ne tot asigură domnul mareşal la radio. Hai, acum, să trecem la treabă. Mi-a raportat Varlam cazul cu Cotoaibă. Hai la mine-n birou să-ţi arăt ceva.

*

(Relatare a vizitei de la Muzeul de Artă. Bretan îl ştia pe profesorul Catrinescu mai mult din auzite. Se aştepta să-l întâmpine un bătrânel preţios şi acrit, cu aerul acelora care nu o duc prea bine cu stomacul. Fusese aproape strivit de înfăţişarea bărbatului, care aducea vag a băcan sau a pivnicer de mănăstire – voinic, obraz roşu, cu pântec de *bon viveur.* Când scopul vizitei-fusese precizat, ochii acestuia deveniră neaşteptat de cenuşii.

„Povestea asta mă frământă şi pe mine, domnule comisar. Acum, tocmai lucrez la un catalog general al colecţiilor particulare şi constat că n-au dispărut fleacurile. De la Kesekerian, numai olandezi de mâna-ntâi şi câţiva italieni din renaşterea târzie; din pinacoteca Bălăceanu, un Fragonard, un Boucher, câţiva manierişti serioşi, gravură bună germană şi câţiva impresionişti; din casa Sever Drăguţescu, multă pictură românească şi chiar câţiva ruşi remarcabili. Cât despre colecţia Secăreanu ce să mai vorbesc? E un jaf de mari proporţii! “ „Cu afacerea asta s-a ocupat Prefectura, bâjbâie şi ei, nimic concret, au făcut câteva arestări, dar, la noi, nu există, să zic aşa, tradiţie în furturi de opere de artă! În Prefectură sunt câţiva profesionişti, dar cred că au procedat greşit atunci că n-au făcut apel general, o acţiune comună ps toată ţara. De-abia azi am primit o circulară, ca să acţionăm şi noi. Făptaşii au operat absolut inedit. Cu o precizie şi rapiditate neobişnuite şi, ce e şi mai rău, fără urme! Să nu credeţi că încerc să-mi scuz colegii? “ „Vă cred. Şi eu sunt uimit, repet, de selecţia făcută. N-au luat nimic lia-ntâmplare. Cred c-a fost gândită foarte temeinic lovitura”. „Un lucru bun tot s-a făcut La punctele de graniţă oamenii sunt alertaţi”. „E un lucru bun într-adevăr. În lume există destui smintiţi, gata să ofere fără să clipească orice sumă pentru a achiziţiona opere de artă. Operete de artă, cel puţin pe moment, sunt cele mai bune investiţii.

Există colecţii particulare în Statele Unite, pe care publicul nu le-a văzut niciodată. S-au înfiripat reţele secrete care negociază şi fac toate tranzacţiile posibile cu cea mai mare discreţie. Cine credeţi că peste douăzeci, treizeci de ani va mai revendica

ceva? Sunt sute de pânze în lume, care, în timp, au dispărut şi reapărut după nişte ani… “ „Am văzut pe coridor, când am intrat, câţiva ofiţeri germani. Sunt amatori de artă? “ „Poate, însă unul singur dintre ei, doctorul Razer, e profesionist, lucrează la Muzeul din Berlin, e cunoscut, ceilalţi… E vorba – aşa am auzit de la director – că vor să solicite deschiderea unei expoziţii în august. Vin nişte mărimi de la Berlin şi expoziţia face parte din programul cultural al vizitei". „Văd că nu vă arătaţi încântat! “ „De ce aş fi? Ştiţi ce-au făcut dumnealor în ţările ocupate? Au scos o lege prin care toate operele de artă, manuscrisele rare, tot ce reprezintă bun spiritual, cultural, sunt puse sub protecţia înaltului *Reich.* Bănuiţi cum se poate traduce o asemenea lege, ? “)

— Asta e lista tablourilor dispărute. Avem nevoie şi de o copie a materialului anchetei şi în paralel trebuie ca cineva, unul din agenţi să dea o raită pe la colecţionarii jefuiţi. Trebuie să iasă ceva la iveală. Ai văzut circulara. Trebuie să încercăm şi noi. În paralel trebuie ca cineva de la noi să dea din coate pe la păgubaşi. Cine ştie ce poate ieşi la iveală?

— În definitiv, tot marii mahări ţin tablourile astea pe pereţi şi se bucură de ele! Dacă n-aş fi semnat chestia, să apăr avutul de stat şi particular, zău că nici nu mi-ar păsa!

— Gândeşti cam îngust! Uiţi, domnule, că la anumite ocazii proprietarii pun la dispoziţie tablourile, obiectele rare, tot ce au mai interesant şi se organizează expoziţiile? Nu sunt în Muzeul Naţional şi lucrări de-ale colecţionarilor? Ţii minte câtă lume se îmbulzeşte să le vadă, cât interes stârnesc. Ai văzut chipurile celor care se uită la tablouri? Măcar pentru atâta lucru şi ele nu trebuie să iasă din ţară, pricepi?

— Să facă, hm, paşi… afară!? Aşa spunea Catrinescu?

— E o presupunere. Aici, în ţară, tablourile sunt aproape imposibil de plasat.

— Ce ziceţi de isprava lui Cotoaibă?

— Mă intrigă întrucâtva. El era specializat mai mult În lovituri pe la instituţii, prăvălii, nu în case particulare, şi nu obiecte de artă.

— A dat molimă-n toţi, zău aşa! Sau poate s-o fi gândit că dacă-i reuşeşte figura, o să fie trecută tot în contul ălora!

— Ţi-aminteşti pentru ce-a fost condamnat ultima oară?

— Păi nu-i aşa de mult de-atunci, rosti Miercănuş, a cărui

memorie era deasupra tuturor calităţilor sale. A jefuit împreună cu Radu Puştiu, Cârjaliu şi Baronică un casier de la Gagel, care ducea leafa la o brutărie. Ce bătută i-am tras atunci! Adăugă visător, oftând de plăcere... Să-l aduc? Se ridică vioi şi bine dispus.

— Adu-l şi convoacă toţi agenţii, să fie aici cam peste un ceas. O să fie de alergat.

Peste câteva momente Cotoaibă fu introdus, fără să pară incomodat de cătuşele de la mâini. Odată cu Miercănuş apăru şi Săvulescu, care rămase impasibil, rezemat de tăblia uşii. La semnul discret al lui Bretan îi eliberă arestatului mâinile.

Cotoaibă, poreclit Călugărul, părea bine înfipt pe picioare, purtându-şi cu semeţie statură pe care numai un generos ar fi apreciat-o medie (senzaţie întărită de umerii laţi şi de gâtul scurt şi puternic). Bărbia, bine împinsă înainte, îi dădea o notă agresivă, dar şi ceva de nătâng; fruntea, un pic teşită, acoperind o căutătură deloc speriată, lăsa la iveală semnele unei neîndoielnice încăpăţânări. Surprinse doar eleganţa afişată de Cotoaibă, ceva între gigolo şi codoş, eleganţă ce-l trimise cu gândul la faptul că individul intenţionase să-şi petreacă seara în cu totul alt loc. Dar ştie omul unde pleacă, e o vorbă, nu şi unde ajunge.

De cum se văzu băgat în seamă schiţă un fel de salut. Un rânjet îi lăţi pentru o clipă faţa, dezvelindu-i dantura puternică pusă în evidenţă de cei doi canini, îmbrăcaţi ostentativ în aur. Un tic ce apare când omul se află la strâmtoare, gândi comisarul privindu-l.

— Să trăiţi, domnu' Bretan, începu cu tonul unuia ce-şi întâlneşte o cunoştinţă în grădina publică.

— Ce plăcere, domnul- Cotoaibă. Ia loc şi iartă mizeria de aici. Îi întinse ceremonios tabachera de argint filigranat O ţigară bună cred că te-ar dispune, deşi nu e sănătos pe inima goală. Ştiu că la arest regulamentul interzice fumatul

Arestatul nu-şi făcea nicio iluzie asupra celor ce aveau să urmeze. Dintr-un fel de instinct încerca să mai râştige clipe preţioase. Căuta la iuţeală să-şi răspundă la o sută de întrebări deodată. Ce ştiu, cât ştiu, cum îl vor lua şi aşa până la o sută. Refuză, deci, ţigara. Se căută prin buzunare, dar negăsind obiectul, se opri zâmbind.

— Aveam o tabachere cu ţigări. Odată cu şireturile şi cravata

omu’ dumneavoastră mi-a golit şi buzunarele. Dacă sunteţi bun, aş fuma una de-a mea.

— Vai, iartă-l pe Varlam că e aşa zelos!, îl maimuţări Miercănuş, de, aşa face un om când mai aţe două-trei luni până la pensie... Ehe, dom’le Cotoaibă, cum îţi place să tragi de timp! Ce ziceţi, domnule comisar?

— Sigur. Domnule Săvulescu, mergi până jos şi adu ţigările. Obiectul pe care-l aduse agentul era o respectabilă tabachere din aur, un obiect „împrumutat” de la vreun „client1”.

— Avem şi monogramă, observă batjocoritor Miercănuş. Asta e sculă de chiabur, de pogonar de Slobozia... Obişnuit cu „atenţiile delicate” ale poliţiei, Cotoaibă îşi roti familiar privirea prin încăpere. Întrebă, aprmzându-şi un *Camei:*

— Nici acum n-aţi reparat pendula?

— Auzi, maistre, aici noi punem întrebări, îl repezi Miercănuş. Fii atent cum răspunzi la *interviu,* că o să vezi doi cuci nu unul! Şi când o să fie limba mică din nou la opt, limba ta n-o să mai fie aşa ca un iepuraş sprinten.

(Extrase din declaraţia consilierului Calistrat Catargi: „... Am răspuns invitaţiei domnului senator Angelescu şi-n jurul orei şapte am plecat, împreună cu soţia,. Spre dânsul. Câteva ceasuri mai târziu, cred că se făcuse deja unsprezece, soţia m-a anunţat că nu se simte prea bine. Ştiind că în ultimele două luni starea sănătăţii dumneaei nu a fost prea bună, ne-am scuzat şi am hotărât să ne retragem. La înapoiere soţia l-a rugat pe şofer să nu conducă prea tare, şi în douăzeci, douăzeci şi cinci de minute am ajuns în faţa locuinţei. Primul lucru care mi-a atras atenţia a fost întunericul de la intrare. De obicei, în timpul nopţii intrarea e lnminată. Am gândit că poate s-a ars becul, sau pentru că Jorj lipsea de-acasă...’ Din raportul serviciului de noapte al secţiei de poliţie: „... Personalul casei este format din: soţii Jorj Budu- lan – secretar particular, Eufemia Budulan, soţia acestuia

— Menajeră, Camelia Lupeş – cameristă, Zinca Cojanu – bucătăreasă, Sergiu Panaiţoff – şofer. Familia Budulan se află în provincie, la Galaţi, la o înmormântare, plecaţi de marţi, camerista a avut întâlnire în oraş cu un avocat Sergiu Panaiţoff, şofex-ul, era împreună cu domnul consilier." *Doar bucătăreasa, Zinca Cojanu*, *a fost pre-en:* i *acasă în timpul spargerii* – subliniat cu creion roşu de Varlam. Din declaraţia şoferului Panaiţoff:.. Am

parcai automobilul, dar nu l-am băgat în garaj. La rugămintea domnului consilier am aprins lanterna, pe care o ani tot timpul cu mine în maşină, ca să luminez intrarea. Scările sunt cam abrupte şi mi-a fost teamă pentru doamnă consilier, care abia putea să meargă. L-am auzit pe domnul consilier spunând: „Sergiu, dar uşa e deschisă, ce Dumnezeu se petrece, doar eu am închis-o la plecare? “. „Cred c-am auzit un zgomot pe sus" a zis şi doamnă consilier! „Am să intru eu să aprind lumina „, m-ani oferit. Dar în clipa aceea am zărit deschisă una clin ferestrele care dau spre stradă. O umbră s-a desprins şi a sărit în boschetul de lângă gard. Doamnă consilier a ţipat şi a luat-o la fugă spre maşină. Domnul consilier a rămas nedumerit. Din însărcinarea dumnealui sunt dotat din luna iunie cu un revolver *Walter* – de când s-au produs spargerile la colecţiile particulare. Imediat a mai sărit cineva. Am scos revolverul, am somat, dar cel care a sărit primul s-a ridicat imediat şi-a reuşit să sară peste gard. Am tras două focuri, şi presupun că l-am atins, dar nu cred că e nimic grav, căci necunoscutul a dispărut imediat. Celălalt individ a rămas În locul unde a căzut l-am pus lanterna în ochi şi l-am somat în continuare. Urcaţi să anunţaţi poliţia, i-am spus domnului consilier. Am eu grijă de dânsul…”

(O observaţie din raport: „Tot ca o măsură de precauţie, domnul consilier a schimbat la începutul lunii iunie tot» te broaştele de la uşi cu broaşte englezeşti tip *Hankey-Roll,* un sistem nou şi foarte bun. “Din raportul de constatare al gardianului Atanase Durău: „Casa domnului Consilier Catargi este în raza în care-mi fac serviciul. Am ajuns la vreo cinci minute alarmat de ţipete şi împuşcături. M-am grăbit şi mi-am dat seama că agitaţia venea de acolo. Şoferul Panailoff m-a pus la curent cu chestiunca. Am pus cătuşele hoţului şi am intrat în casă. L-am găsit în salonul cu picturi pe domnul consilier. „M-au jefuit… m-au jefuit’*, aşa spunea. Mi-a arătat trei rame de tablou aruncate pe jos din care lipseau picturile. M-am gândit că hoţul le-a făcut sul şi le-a vârât în sân. Am cercetat şi în celelalte camere şi nu lipseşte nimic. Nici casa de fier şi nici altceva nu era atins. l-am luat un scurt interogatoriu arestatului, dar a refuzat să răspundă. Pe zidul gardului, care nu este prea înalt, am descoperit două pete de sânge… “)

— Aha! … „Portretul doamnei de Marignv “de Ce- zanne, un anonim olandez – .. Peisaj de iarnă. Naarden “. Aivazovski –

„Mujicul cu căciula roşie “… îşi ridică ochii spre arestat:

— După cum te-mbraci şi te cunosc, n-aş fi crezut că ai asemenea gusturi rafinate!

— Aiurea!, pufni Miercănuş. Au luat şi ei ce le-a picat mai imte la mână, credeţi că se-ncurcau ei cu ăla… anonim? … nu poţi şti niciodiwâ; e la fel ca un automobil fără marcă, nu ştii ce este, e suspect; oamenii rareori au încredere în aşa ceva!

După ce gustă câteva clipe în sinea sa spusele subcomisarului, Bretan îşi luă o expresie uşor dezamăgită:

— Te căinez sincer, domnule Cotoaibă. Te-ai lăsat prins ca un amator; ce-o să zică amicii, colegii de breaslă, mă rog, oamenii despre care o să te întrebăm, că doar lucrezi tu pentru cineva, nu-i aşa? Cotoaibă îşi sprijinea privirea undeva în plafon. Nu catadixi să răspundă. Comisarul îşi îndreptă umerii, strânse iute hârtiile, păstrând doar o coală albă, în semn că pusese cap hârjonelii şi din acest moment începea interogatoriul.

— Deci s-o luăm cu începutul, rosti, dar glasul nu părăsise cu totul bună dispoziţie şi părea ca mustul asprit.

— Numele, prenumele, porecla… trecem peste. Să zicem… adresa.

— Mitropolit Dosoftei 4.

— Te mutaşi în lumea bună, nu-ţi mai place în ţigănie, în Crângaşi! Remarcă Miercănuş. Noua adresă era situată în Cotroceni, undeva în apropierea Şcolii de Război.

— E inutil să te întreb profesia, ce zici?

— Ştiu şi eu, domnule comisar? Eu la bază am meserie domnească. Mecanică fină şi matriţerie. Am fost ucenic la *Malaxa.* Da’ nu mi-a plăcut viaţa de fabrică, murdărie, meşteri scârboşi şi bani pe sponci…

— Putem spune că practici o meserie înrudită. Ia zi, când te-am reţinut prima oară, ştiu că iubeai casele de bani, nu furai tablouri. Te descurcai bine!

— Aşa e, răspunse măgulit de aprecierea lui Bretan.

— Hai acum s-o luăm în ordine, tu-mi cunoşti obiceiuL De unde ştiai despre colecţia domnului consilier?

— La căsoaia dumnealui ar fi fost de mirare să nu aibă ce pune pe pereţi.

— Posibil, admise Bretan, posibil, dar e ceva care de la bun început nu se potriveşte. Casa are un etaj, mai multe camere, holuri, scări interioare şi două saloane, în raport omul nostru

subliniază că tu n-ai bâjbâit. Te-ai dus ţintă acolo, în salonul mare, deci nu-mi vinde mie castraveţi. Şi un copil şi-ar da seama că erai bine informat în privinţa casei, a valorii tablourilor, a locului unde erau aşezate. Ai fost vreodată înăuntru sau ţi-a descris-o cineva?

— Nu, domnule comisar. Am lucrat şi eu cum m-4 dus mifitea. Ar trebui să ştiţi că-n meseria… asta, înţelegeţi, ne formăm şi noi anumite simţuri: am văzut şi eu tot felul de case. Poţi bănui şi de afară de multe ori cum e împărţită.

— Aseară, imediat ce-a stat ploaia, deci după zece jumate, mai era ud pe jos. Ia citeşte, domnule Varlam ce scrie pe margine, la observaţii!

(„Destul de* vizibil paşii urmează un traseu direct din hol, pe scări, fără nicio oprire până la uşa salonului, se îndreaptă apoi, mai şters, spre dormitorul domnului consilier şi pe pervazul ferestrei…")

— Asta denotă precizie, nu instincte, simţuri, domnule!

— Cine te-a învăţat să dai lovituri pe ploaie, Cotoaibă? Măcar trebuia să te fi şters pe picioare, când ai intrat într-o asemenea casă!

Arestatul nu catadixi să răspundă zeflemelei lui Miercănuş, şi încercă să pară chiar plictisit întrucâtva.

— Cine e complicele? Dacă n-ai spus până acum şi te jenezi de careva de aici, spune-mi mie la ureche.

— Hai că sunteţi comic!, rânji scurt Cotoaibă. Mi-e imposibil.

— Tu ai fost întotdeauna un cavaler. Noi nu ne grăbim să ni-l spui. Aici, la poliţie, timpul nu contează; tot o să ne lămurim într-o zi, două.

— Fii sigur c-o să-l dibuim, îl avertiză Miercănuş. Bă, Cotoaibă, eu mănânc pâine de pe urma voastră de mai bire de douăzeci şi cinci de ani. N-oi fi eu detectiv sau Mafalda să ţi-l găsesc în doi timpi şi trei mişcări, dar fiindcă ziceai de simţuri, fii tu sigur că am şi eu mirosurile mele! Cum simt borfaşul şi-i iau urma, nici nu trebuie să zică şefii *aporte* de două ori. Aveţi şi voi destui codoşi vânduţi nouă până-n gât. O să merg eu, n-ai tu grijă, cu „sorcova", şi-n loc de clopoţei, o să le clincănesc brăţările astea. Găsesc eu pe vreunul să-l apuc de părţile mai moi şi-o să crăune el, n-avea grijă!

Cotoaibă nici nu clipea. Nu i se serveau noutăţi. Şi el plătise destule poliţe unor turnători.

— Ai treizeci şi opt de ani, domnule, reluă Bretan, după o scurtă tăcere. De pe la şaisprezece ani tot intri şi ieşi, cu greu poţi să-ţi aduni, în timpul ăsta, cinci şase ani de libertate. Cred că nu există articol de lege să-ţi fi rămas necunoscut şi prea puţine infracţiuni pe care să nu le fi făcut... Poate ăsta e destinul tău, îţi spui, probabil, în dulcea speranţă că într-o zi ai să dai marea lovitură, ai să te umpli de parale şi nimeni nu te va prinde. De mai bine de douăzeci de ani te străduieşti! ... Ai întâlnit tot felul de „colegi de breaslă", pe unii ţi-ai făcut idoli, cu alţii ai împărţit banii, şampania, tuitoiul. Aşi ca Tăulescu, Mişu Tramvai, Belciug, Fraţii Negrea sau Popa Zahăr, ai văzut cum au sfârşit-o! ... În ultimele tale isprăvi ai fost eombinat cu Baronică, cu Paşa, Radu Puştiu... Cârjaliu. O să mă uit eu prin cazier. Se spune că Paşa zace acum într-o puşcărie în Franţa... Ia zi, care din ceilalţi a fost cu tine azi-noapte?

— Niciunul, mormăi răguşit Cotoaibă.

— O să verificăm... Cum aţi pătruns în casă?

— Era deschisă uşa, dom' comisar!

— E. Asta le-ntrece pe toate!. Pufni Miercănuş rânjind, dar nu prea vesel. O să ne spui că şi tablourile s-au dat jos singure de pe pereţi! Domnul consilier declară că a închis personal uşa de la intrare. O să ne uităm dacă sunt semne de forţare. Poate vreo cheie potrivită?

— Aţi găsit asupra mea aşa ceva?

— N-am găsit. Poate a rămas la complicele tău. Dar vreau să-ţi atrag atenţia asupra unui singur lucru: Că nu vrei să spui cine e celălalt, povestea cu cheile, astea sunt fleacuri. Cu puţină transpiraţie şi alergătură se vor lămuri. Mai interesant ar fi dacă s-ar ivi o legătură între afacerea voastră şi cele de mai înainte!

— Adică, vreţi să mi le puneţi tot mie în circă? Replică batjocoritor. Dom' comisar, legea tot e bună la ceva, că trebuie dovezi, trebuie să arătaţi la onorată curte probe, martori, socoteli, nu aşa... Aşa puteţi să spuneţi că eu l-am omorât şi pe Armând Călinescu!

— E o chestiune de principiu. Că în spatele unui peştişor ca tine, mai întotdeauna se ascunde unul mai mare. Unul cu bani mulţi care să plătească bine o asemenea marfă. Bun, dacă vă reuşea figura, cui trebuia să duceţi tablourile?

Cotoaibă încerca să găsească un răspuns cât de cât rezonabil. Fruntea i se acoperise de broboane.

— Nu ştiu. Nu m-am gândit. Găseam eu unde să le plasez.

— Bine. Dom'le Cotoaibă, dar dacă goleaţi pereţii consilierului, cum aţi fi cărat atâtea pânze? Interveni şi Miercănuş.

— Da' cine a zis că vream să-i golim? Replică arestatul.

— Pentru că eşti lacom, Cotoaibă! Ghinionul vostru a fost cu răul doamnei consilier. Sau, mai bine-zis: ce bine pentru ca că i s-a făcut rău! Vă mai aştepta vreun al treilea, ia zi? Trebuie să mai fi fost unu care să ţină târa, spuse Miercănuş. Unu cârre aştepta tras -mai la **o** parte cu vreo maşină şi să plecaţi cu marfa după' treabă.

— Domnu' comisar, ridică arestatul privirea din podea, vă rog să mă credeţi, pe viaţa şi sănătatea mea jur, nu lucrez pentru nimeni, ci fiindcă aşa mi-a venit mie, că se caută tablouri, de ce toată lumea face atâta zarvă? Nu m-a pus nimeni.

— Cine e cel care a scăpat? Ţi-e frică de ceva…'de cineva, ia zi?

Cotoaibă lăsă din nou privirea în jos. Vorbi, dar o notă de impertinenţă tot mai avea în glas.

— Căutaţi-l dumneavoastră… de ce să am belele că sunt turnător? … M-aţi prins, sunt dovedit, băgaţi-mă la pârnaie şi gata!

— De ce atâta grabă?

— M-aţi găsit pe mine bun să vă spun şi ce nu ştiu!

— Profiţi că domnul Bretan e om fin şi se poartă cu tine cu mănuşi până la coate? Cu o mână Miercănuş Îl prinse de reverul hainei. Cotoaibă tresări dar subcomisarul îl mângâie uşor pe obraz şi aproape îi şopti:

— Ai să spui. Nenicule, tot. Cine e ăla, cine e âlă- lalt, pentru cine lucrezi, unde trebuie să ajungă tablourile… Ai să spui şi cine le-a pictat; intri tu în fabrica lu' mandea! Ai noroc cu domnu' comisar, altfel te-aş încinge până la loc comanda!

— Cred că ţi-e destul de clar ce vrem. Glasul comisarului devenise dintr-o dată mai uscat decât un schelet de anatomie. Pun mâna-n foc că te-ai rugat la Dumnezeu să nu dai cu ochii de noi. Te-am citit de cum ai intrat. Pune-te şi cântăreşte ce se merită şi ce nu. Aş putea să pariez că ai picat într-o afacere încâlcită. Tu eşti numai un fir, dar oricât de lung e ghemul, am să merg până-n pânzele albe. Pui acum totul pe hârtie!

— Oare chiar să aibă legătură cu spargerile alea? Întrebă

subcomisarul, după ce arestatul fusese scos din încăpere. Glasul nu-i mărturisea nici cea mai mică convingere.

— Până una, alta. Nici vorbă. Dar, oare, în final tabl ourile n-ar fi trebuit să ajungă în acelaşi loc cu celelalte? Chiar dacă „furnizorii'1 nu sunt tot aceiaşi... Cine ştie? ... Bun! Hai acum să ne punem pe treabă. Convoacă tdţi agenţii în sala de raport. Dar Arnăutu n-a apărut încă?

— A telefonat de la-Prefectură că o să mai întârzie un ceas, îl informă Varlam, trecându-şi mâna prin părul argintiu, tuns perie.

Când se adunară şi agenţii, Bretan îi puse la curent şi către sfârşit conchise:

— Trebuiesc verificate anturajul, lumea lui Cotoaibă, femeile, prietenii şi locurile pe unde umblă. Ne trebuia mandat de percheziţie domiciliară. Vreau un rând de fotografii de-ale lui şi de-ale unor complici din afacerile anterioare. Mai trebuiesc făcute nişte drumuri, în special pe la Radu Puştiu, Cârjaliu, Baronică şi încă câţiva cu care a avut legături mai strânse în trecut.

— Strânse, mormăi Miercănuş mustăcind, atât de strânse încât au intrat legaţi pachet ultima oară la „mititica “.

— Deci, trebuie întocmit un raport, o cerere la caziere, să treacă cineva pe la caziere. Poate chiar dumneata, domnule Săvulescu, se adresă unuia dintre agenţi. Eu am să mă deplasez împreună cu Miercănuş acasă la domnul consilier Catargi. Dumneata, Varlam, raportezi cazul domnului comisar-şef şi rămâi la telefon.

Miercănuş fluierase admirativ. Casa în faţa căreia se aflau nu lăsa nicio îndoială asupra poziţiei sociale a proprietarilor. O vilă cu un singur nivel dar destul de înaltă – aducând cu un micuţ castel. Un turnuleţ dantelat domina ansamblul morioton al clădirilor alăturate, greoaie, obtuze, parcă proiectate cu mâna stângă.

Comisarul apăsă pe butonul de alarmă încastrat în ansamblul unui bazorelief ce închipuia un cap de leu.

Uşa de la intrare, o broderie neagră, de fier forjat, glisă uşor. O privire prudentă, ce încerca să-şi astâmpere curiozitatea înir-un zâmbet convenţional, îi măsură reţinut. *J*

— Sinifm de la poliţie, domnişoară, începu comisarul, acompaniindu-se de obişnuitul scos al pălăriei. Miercănuş 3 imită, dar o făcu mai mult să-şi facă vânt.

— A dracului căldură 1 rosti, şi cu cealaltă mână îi întinse fetei legitimaţia, ce parcă mai aştepta un impuls înainte de a-i pofti în casă..

Fata îi invită cu gesturi măsurate şi cu o notă de gravitate, cumva în contradicţie cu înfăţişarea-i copilăroasă. Îi rugă politicos să aştepte.

Aerul dens, răcoros, îi smulse subcomisarului un mic suspin de plăcere. Bretan încerca să se obişnuiască cu semiobscuritatea. Se găseau într-un vestibul mare, pardosit cu dale de marmură sârţgerie, mirosind a vechi, a lemn lustruit. „Oare florile presate miros aşa? Poate aşa ar trebui să miroasă'1, gândi Bretan, Lnoercând să desluşească ce reprezentau cele câteva gravuri întunecate. Un coridor placat într-o armură de lemn cărămiziu ducea spre o draperie grea, de culoare vişinie. Din loc în loc, dte o uşă, cu clanţe de bronz lucind stins. Înainte ca Miercănuş să-şi aprindă ţigara. Îndelung frecată între degete, o mână nevăzută aprinse lumina, risipind clarobscurul dulce ce domnise paşnic şi blând ca un calmant.

„Straşnică muiere! ... "părea să exprime privirea lui Miercănuş măsurând-o fără jenă. Femeia, nu prea înaltă de statură, bine proporţională – rochia neagră îi sublinia talia subţire – avea acel chip neted şi destul de proaspăt, rămas între etajele celor două vârste. Putea avea oricât între treizeci şi patruzeci şi cinci. Femeia apăruse puţin teattal din spatele draperiei, fără un foşnet, răsucind simultan comutatorul. Rochia de doliu şi acel aer de slăpână, puţin involuntar, îl făcură pe Bretan să bănuie că se află în faţa doamnei Budulan, menajera casei.

— Bună ziua. Sunteţi, doamna Budulan, dacă nu greşesc.

— Bună ziua. Nu greşiţi.

Abia atunci când înainlă câţiva paşi şi mâinile i se mişcară oarecum în voie, comisarul observă dte va brăţări ce clincăniră stins.

— După cele întâmplate, sper că nu vă miră că EÂnlem aici? Domnul consilier *e* acasă? Întrebă Bretan aruncându-şi privirea în direcţia draperiei de unde apăruse menajera ce se mişcase imperceptibil. Un alt bun obicei al caselor mari Acolo pândea probabil, cu răsuflarea oprită, fie faţă care le deschisese, fie altcineva.

— Domnul consilier a trebuit să plece dimineaţă, împreună cu

doamnă, la Sinaia. Azi e Consiliu de coroană.

— De fapt şi cu dumneavoastră avem puţină treabă, rosti comisarul. Cu dumneavoastră… vreau să zic, cu personalul casei. E deschis salonul de unde au dispărut tablourile?

— Domnul consilier mi-a lăsat cheia, încuviinţă menajera.

— Sper că nu s-a atins nimeni de nimic, reveni Bretan.

— Şi eu sper. Eu şi soţul meu am revenit dimineaţă din provincie… Am avut un necaz… Ochii mari, verzi, nu mărturiseau nici cea mad mică tristeţe. Şi aici ajungând, am dat peste altul… Pe domnul consilier l-am văzut doar în treacăt, mi-a lăsat cheia… Doriţi să serviţi ceva răcoritor sau o cafea?, îşi aduse aminte de datoria de gazdă.

— O limonadă, dacă nu deranjăm, răspunse Miercănuş, după ce prinse încuviinţarea din privirea obosită a comisarului. Vru să adauge „E cald al dracului! “, dar în loc de asta, completă:

— Pentru domnu’ comisar, o cafea mai amară. Noi

— Faţa i se destinse într-un zâmbet pe care şi-l dorea cordial –, în munca noastră adică, mai pierdem nopţi, aşa că bem cafeaua mai otrăvită. Avem un om la secţie care face o cafea – „model ghips”, îi zice el – de stă linguriţa în poziţie de drepţi. Femeia surâse, poate mai mult să-şi etaleze dantura impecabilă. Ei da, acum se putea spune că n-are decât douăzeci de ani!

— Aş dori, mai întâi, să ştiu dacă e toată lumea acasă, se interesă Bretan, privind încă o dată peste umărul femeii, în direcţia draperiei ce se mişcase din nou.

— Nu lipseşte nimeni… Vă putem ajuta cu ceva?

— Aş vrea să stau puţin de vorbă cu fiecare. De pildă, aş începe chiar cu domnişoara cea timidă, care nu îndrăzneşte să se arate.

La semnul lui Bretan, Miercănuş, din doi paşi, se opri în dreptul draperiei pe care o trase energic.

— Oho? Exclamă. E o domnişoară cu mustăţi, dom’ şef. Ia ieşi la lumină, cavalere!

„Cavalerul’4 ieşi destul de stingherit. Femeia îl privi pătrunzător, deschise gura de parcă s-ar fi înecat, după care, cu vocea coborâtă îl admonestă:

— Jorj, te rugasem să te odihneşti. Nu este cazul să-ţi reamintesc de faţă cu oameni străini părerea doctorului despre inima ta. Acest „te rugasem” desemna în fapt o poruncă. Bărbatul părea trecut nu cu mult de graniţa a cincizeci de ani. O

figură impresionantă, ca de orator, cu o coamă albită, faţa lată şi plăcută. Un fel de a privi şi a merge ce amintea un armăsar scos din joc. Dar netrecut încă în lumea cailor de saca. După ţinută putea fi luat drept magistrat sau chiar politician, dar-după zâmbetul şi privirea cu care întâmpinase duşul scurt, îl ghiceai timorat şi incapabil de replică.

.

— Soţul meu, Jorj Budulan, zâmbi rece femeia. Suntem încă sub impresia încercărilor prin care am trecut, domnule comisar. Mătuşa dumnealui – arătă cu bărbia în direcţia soţului – a decedat şi de patru zile suntem într-o… Nu reuşi să termine. Cu o batistă mică îşi tamponă pleoapele, lăsă să-i scape un fel de suspin, apoi, de parcă şi-ar fi reprimat o durere ce începea s-o năpădească, îl opri pe Jorj, ce încerca să profite de moment pentru a ieşi:

— Acum, oricum nu mai poţi dormi, Jorj. Domnii sunt de la poliţie. Condu-i, te rog, în salonaş.

În timp ce Jorj îi pofti spre uşa din mijloc cu gesturi exagerat de largi, comisarul i se adresă direct:

— Sper că n-aveţi nimic împotrivă să stăm acum puţin de vorbă.

— Acum sau mai târziu, mi-e totuna. Glasul, bine timbrat, suna plăcut. Dar nu ştiu dacă am să vă fiu de folos cu oeva.

— Luaţi loc, îi invită curtenitor când se pomeniră în faţa unei canapele uriaşe, năpădită de perniţe de mătase, galbene ca lămâia, ce înviorau fondul maroniu. Salonaşul nu prea-şi merita numele. Era un salon în toată regula. Jorj se mişca acum destul de sigur pentru un om neodihnit de câteva zile. Aranjă cele câteva garoafe dintr-o vază, aduse o scrumieră de cristal şi o casetă dintr-un lemn roşcat, frumos sculptată, stropită cu picături de sidef.

— Pentru cunoscători, aceste ţigarete sunt destul de selecte.

Bretan refuză politicos deschizându-şi tabachera sa filigranată, Miercănuş, însă, scoase vreo şapte, opt ţigări, sub privirea intrigată a lui Jorj şi, după ce-şi alese una, deschise şi celălalt compartiment al casetei.

— Domnul doreşte havane?

— Nu. Caut ceva. Scoase havanele şi cercetă fundul cutiei.

— Domnul a pierdut ceva? Întrebă politicos dar şi cu ironie Jorj, făcând pe valetul stilat.

— Ziua de ieri, îl lămuri subcomisarul.

— O găsiţi acolo. Îi arătă un calendar pictat pe o bucată mare de mătase azurie.

— Eşti glunjeţ, domnule Jorj, zău eşti glumeţ! Ce n-aş da să găsesc ziua de ieri, mai precis noaptea, noaptea trecută cu tot balul care s-a întâmplat! Precis aş fi ştiut mai multe chestii. Aşa... o să-ţi fumăm ţigările, o să bem limonada şi o să ne plictisim împreună cu întrebări...

Aroma cafelei pătrunse mai înainte ca cineva să se arate. Abia peste câteva secunde apăru în prag şi jupâneasa. Jorj sări ca împins de un resort, încercând s-o ajute.

— Închide uşa, dar vezi, n-o trânti, îi spuse apăsat, dar păstrându-şi surâsul ce şi-l dorea puţin trist şi resemnat. Puse tava pe o măsuţă. Cafeaua şi cele două pahare uriaşe, brumate, pline cu limonadă trecură în faţa poliţiştilor. O clipă domni linişte deplină.

— Am convenit să începem cu domnul Budulan, spuse comisarul, atrăgând astfel atenţia femeii că e de prisos.

— Numai cu dânsul?

În spiritul menajului Budulan ideea părea greu de acceptat. Sprâncenele femeii se ridicaseră întrebător, dădu din umeri.

— Dacă aşa o procedură... mă rog.

— Bună cafea, aprecie Miercănuş. Se ridică. Vă foarte mulţumim doamnă. Pot să vă conduc?

Galanteria asta de ocazie afişată de subcomisar îi evoca lui Bretan imaginea unui bursuc dansând *charleston.* Nu era însă momentul să i-o spună. Miercănuş o conduse până la uşă. Femeia ieşi, nu înainte de a-i arunca o ultimă privire lui Jorj. Se mai auzi un moment clinchetul brăţărilor, cumva nervos.

Când Miercănuş reveni, deja bărbatul începuse:

— Am fost funcţionar la Tribunalul Mare. Acum mă cam supără **inima.** După opinia doctorului ar fi trebuit să fiu de mult în Elveţia la nu ştiu ce sanatoriu, dar nu suntem rentieri să ne permitem...

— Mătuşa dumneavoastră v-a lăsat ceva?

— Nu, domnule comisar. A fost o biată văduvă de funcţionar.

— Aveţi o... slujbă, sau o ocupaţie aici?

— Într-un feL O mai ajut la registre pe Eufemia. Triez scrisorile domnului consilier, fac şi pe majordomul, căci la începutul verii ne-a părăsit Jean. Şi valetul domnului, şi Fanny, camerista, nu

ştiu ce se întâmplă… s-a descompletat personalul. Fanny s-a măritat, şi în. Genere e greu de găsit oameni de încredere.

— Aşa, deci… Când aţi plecat la Galaţi?

— Acum patru zile. Am primit telegramă. Domnul Catargi, când ne-a Învoit, a zis: „îmi pare râu, domnule. Dumnezeu s-o ierte, ce să-ţi spun?, fii tare. Încearcă să fiţi pe 11 înapoi, că trebuie să mergem la Telega”. La casa de domnişoară a doamnei consilier.

— Când aţi aflat despre spargere?

— Când să aflu? Azi dimineaţă, când am sosit.

— Cine v-a dat vestea?

— Păi, cum să vă spun? Noi am venit cu o maşină de piaţa de la gară. Eu am rămas să-i dau banii omului şi când am ajuns, era vânzoleală mare. Mi-a zis Eufemia. Am rămas trăsnit.

Fie că retrăia scena de dimineaţă, fie din alt niotiv, Jorj arăta puţin crispat, transpirat şi-şi mişca mâinile nervos. Intuind natura agitaţiei, Miercănuş îl întrebă:

— Chiar stai prost cu inima?

— Da. Şi mai am şi ameţeli.

— N-ai niscaiva „tărie” p-aici? Vodcă, coniac, ceva?

Omul se ridică, nu înainte de-a arunca o privire spre uşă, apoi merse spre biblioteca monumentală. Reveni cu o sticlă, pesemne de coniac, şi cu -două pahare. Pentru sine umplu un pahar, trase o duşcă prelungă şi apoi îl ascunse în bibliotecă.

— Frumos! Zise Miercănuş. Să tot citeşti, bată-te să te bată, îl înghionti uşor. Cine a „scris” *Metaxa* asta?

Jorj redeveni calm. Un biet alcoolic, gândi comisarul. Bea pe ascuns. Asta explică două lucruri. Rezistenţa laşă a beţivului şi ascendentul nevestei.

— Te simţi alt om, nu-i aşa? Spune-mi acum, cine manipulează cheile din casă?

Păru că se concentrează, după care începu, şovăind puţin:

— Acum, de când s-a descompletat personalul, e cam harababură. Ştiu că la intrarea principală există două chei. Una la domnul consilier, cealaltă la mine. Eu încui seara şi verific peste tot. Tot eu încui şi intrarea de serviciu.

— Când aţi fost plecat, cine v-a înlocuit?

— Nimeni. Adică… Camelia, dar eu cred că uşa a uitat-o deschisă domnul consilier când a plecat, altfel nu se explică.

— Posibil, domnule Jorj, dar ce te faci cu cheia de la salonul cu

tablouri?

— Ce e cu ea? Întrebă Jorj.

— Domnul consilier susţine în declaraţie că salonul e tot timpul încuiat, şi numai la unele ocazii îl deschide.

— E **adevărat. Are o cheie pe care** o **ţine permanent asupra dânsului.**

— Eşti sigur că nu mai există alta? Continuă Miercănuş.

— Poate, dar nu ştiu. După o scurtă reflecţie admise: La câtă valoare e-n salon ar trebui să mai aibă şi una de rezervă.

Bretan se ridică şi făcu câţiva paşi prin încăpere. Cafeaua îl remontase şi simţea nevoia să facă ceva.

— Deci, nu ştiaţi că a doua cheie se află în seif? Bretan se întorsese încercând să-i surprindă vreo reacţie. Cunoaşteţi cumva cum se deschide seiful?

— Nu. E un mecanism nemţesc, cu cifru, şi nimeni până acum nu l-a deschis în afară de domnul consilier.

— În ultima vreme ce oameni străini aţi văzut prin casă?

— Ştiu şi eu ce să vă răspund? ... Vă referiţi la oaspeţii domnului consilier?

— Nu chiar... mai degrabă mă gândeam la vreo persoană necunoscută, la cine ştie ce funcţionar de la Societatea de electricitate, de la telefoane, sau vreun instalator ocazional.

— Nu-mi amintesc, răspunse Jorj după un moment de gândire. Cu aceştia are de-a face Eufemia. Vă gândiţi că vreunul din spărgători s-a strecurat să iscodească pe-aici?

— Aţi pus întrebarea corect. După cum au operat, hoţii cunoşteau bine locul.

Omul clătină din cap, ridică din umeri şi promise că dacă-şi va aminti ceva o să le aducă la cunoştinţă. Se retrase cu gravitatea unui senator, înclinându-se puţin înainte de a părăsi încăperea. Din vestibul se auziră murmure nedesluşite. Eufemia Budulan îşi făcu apariţia surâzând calm, imprimând mersului o unduire tinerească şi se aşeză cu ostentativă docilitate. Îşi aprinse una din ţigările parfumate din cutie.

— Sunt gata pentru interogatoriu, rosti, expediind fumul printre buzele pline, senzuale.

— Interogatoriu? ... Glumiţi, poate. Nu încercăm decât să ne informăm, să ne facem o idee şi vă adresam rugămintea să ne ajutaţi.

— Desigur, dar nu prea văd cum... Toată întâmplarea asta nefericită ne-a găsit departe de casă.

— Vedeţi, nu discutăm neapărat doar despre momentul spargerii... Câteva lucruri s-au lămurit. Dar, după cum îi spuneam şi domnului Jorj adineauri, mă uimeşte uşurinţa cu care făptaşii s-au introdus aici, că au mers exact în locul unde trebuia, că au operat chiar în seara în care lipsea atâta lume de acasă... Vedeţi câte întrebări se nasc?

— Vreţi să mă faceţi să cred că cineva, de aici, n-ar fi străin de cele petrecute?

— Ar fi o posibilitate... Una din zecile de posibilităţi! Clasică aş putea zice. Oricare dintre dumneavoastră ştie mai multe despre viaţa acestei case decât un străin, de acord?

— De acord, domnule comisar. Dar nu orice străin poate fi socotit om de încredere, demn de a-şi face serviciul într-o asemenea casă!

— Am făcut o consideraţie generală, preciza Bretan, răspunzând ironiei. Sunt pline arhivele poliţiei din toată lutoea asta de poveşti cu case mari jefuite abil, fie de cineva de-al casei, fie de vreo rudă.

— Dar în cazul dumneavoastră aveţi în arest pe unul din făptaşi, nu credeţi că el e cel mai nimerit să răspundă la aceste chestiuni?

— .11 cunoaşteţi cumva pe spărgător?

— Ei da, asta e o întrebare! Am aerul că frecventez lumea hoţilor şi spărgătorilor? Nu-l cunosc... Spuneaţi de zecile de posibilităţi şi de ajutorul pe care pot să-l ofer cercetărilor. Vă stau la dispoziţie.

— Mă gândeam la unele persoane... străine de casă, care sub un pretext oarecare au putut inira în casă: fie funcţionari de la percepţie, de la telefoane...

— Eu onorez toate facturile, aranjez cu diverşi meseriaşi unele reparaţii, dar... nu-mi amintesc în ultima perioadă să fi venit pe aici cineva necunoscut. Doar funcţionarii vechi, cunoscuţi, de ani de zile.

— Sunteţi sigură?

— Absolut sigură. Întări femeia, pe un ton ce nu admitea replică.

— Soţul dumneavoastră n-a fost atât de categoric.

— Jorj? ... Afirmă că ar fi văzut pe cineva suspect?

Sprâncenele i se ridicară a mirare, puţin amuzată, cu aerul unei mame căreia i se aduce la cunoştinţă că fiul a făcut o mică poznă. Privi apoi un moment, fixând un punct nevăzut, şi-n privire i se strecură ceva asemănător unui început de compătimire. Jorj... e ca un copil, dar unul răutăcios şi încăpăţânat... De la o vreme bea mult.:, are sticle ascunse peste tot. Nici inima nu-l mai duce cum trebuie... îmi creează destule probleme.

Bretan atacă şi problema cheilor, dar răspunsurile nu difereau de cele ale lui Jorj. Îi mulţumi şi-o rugă să trimită pe altcineva. Intră o femeie mai în vârstă. Deîndată ce dădu cu ochii de cei doi bărbaţi se opri destul de stingherită la numai câţiva paşi. Bretan fu sigur că în faţa să se află bucătăreasa Zinca Cojanu. Se vedea cât de colo că are emoţii, după chipu-i înăsprit de un fel de teamă, după mâinile ce mototoleau mecanic un şorţ care probabil cu puţin timp înainte fusese apretat ca hârtia.

— Snteţi singura persoană prezentă aseară acasă, intră Bretan în subiect fără altă introducere. Vă rog să ne relataţi cele petrecute.

Numai după ce-şi plimbă privirea însoţită de un clipit des de la unul la celălalt, umezindu-şi buzele, bătrâna se hotărî:

— Cam pe la şase, aseară, înainte cu vreun ceas să plece, domnul consilier m-a chemat să mă anunţe că plecarea la Telega se amină. „Zincuţo, mi-a zis, să nu mai faci preparaţiile de drum, căci Vodă mă ţine ocupat. Mâine trebuie să fiu la Sinaia. Astă seară cinăm în oraş la Domnul Angelescu”. Aşa că am strâns totul, am mai dereticat, după care m-am dus să văd dacă uşa de la intrare e închisă.

— Şi era?

— Sigur. M-am întors la mine în odaie să-mi înmoi nişte rufe. M-am luat cu treaba şi când am vrut să ies afară a început să plouă.

— Deci, n-aţi mai ieşit afară?

— Nu. Am deschis puţin fereastra şi m-^am băgat în pat. Poate ştiţi cum e somnul de om bătrân. Nu se lipeşte lesne geană de geană, După zăduful din vara asta a fost prima oară când m-a furat somnul de cum m-am pus în pat. M-am trezit speriată când am auzit strigăte, împuşcături. Mi-am zis că iar a început rebeliunea. Mai pe urmă m-am dumirit că a tras domnu’ Sergiu cu revolverul după unul din hoţi. Eram tare speriată. M-

am trezit cu doamna ţipând „Hoţii... ne-au călcat hoţii! “Am ieşit numai când gardianul îl păzea pe hoţ.

— Spuneţi-mi, individul nu vi s-a părut cumva cunoscut?

— Nici nu l-am văzut prea bine... dar nu-l cunosc...

— A început să mă ia cu plictis, dom’ şef, vorbi, după plecarea bătrânei, Miercănuş. Mă bate gândul că ne tocăm timpul de pomană. Dacă-mi permiteţi să-l bag puţin la teasc pe Cotoaibă, n-o să vă pară rău!

— Ce vorbeşti? Întâi trebuie să-l „înmuiem” cu ceva mai deştept. Dacă zici că n-ai stare, trage o ochiadă prin casă până stau de vorbă cu camerista. Miercănuş se ridică, apoi din uşă îi făcu loc, galant, fetei care intră calm şi-i mulţumi printr-o uşoară înclinare a capului.

— Cine a mai rămas afară, domnişoară?

% – Domnul Panaiţoff, şoferul domnului consilier.’

— Dar de ce aţi rămas în picioare?

— Sunt obişnuită. Fata nu părea să fie trecută de douăzeci de ani. O privire albastră, ca un cer spălat de nori, îi mulţumi când se aşeză pe marginea canapelei confortabile.

— Deci, aţi avut şansa să lipsiţi în momentul spargerii. Vă rog să ne relataţi ce-aţi făcut aseară.

Îi povesti în câteva fraze frământările legate de o moştenire, despre rapacitatea unor pretendenţi care au atacat testamentul şi, în fine, despre ieşirea de aseară, la *Trianon,* unde a luat masa cu avocatul...

— Aţi cinat la *Trianon?* Select local! Se mai mă- nâncă acolo şalău *Molinoff,* păstrăvi â *la Chevroise*?

— N-am avut starea să apreciez meniul!

— O moştenire taie întotdeauna apetitul...

— Insistenţele domnului avocat mi-au tăiat apetitul, spuse cu silă. Mi-a propus la sfârşit să studiem piesele dosarului la dumnealui acasă! ...

Lui Bretan îi plăcea chipul deschis al fetei. Chiar şi acest fel de a lua totul în serios şi privind-o mai atent îţi puteai da seama că avocatul n-avea nicio vină!

— Când aţi ieşit în oraş, uşa de la intrare era încuiată?

— N-am controlat, dar l-am văzut pe domnul consilier când a închis, chiar înainte de a pleca. Eu i-am condus. Doamna îşi uitase un şal. Am intrat prin spate şi i l-am adus.

— Cine are cheile de la intrarea de serviciu?

— În mod normal, le ţine domnul Jorj. Dar cât timp a lipsit, am folosit una de rezervă.

— Broasca e tot de tip *Henkey-Roll?*

— Aşa li se spune? ... Da, au fost înlocuite, în iunie... domnul consilier spunea că sunt ultimul tip. Şi foarte greu de deschis cu alte chei sau şperacle.

— Dar cheia de la salon?

— Pe aceea o păstrează doar domnul consilier.

Bretan puse apoi chestiunea persoanelor străine zărite prin casă...

— Nu-mi amintesc proa bine... nu ştiu... Rămase puţin încurcată.

— Cineva de la vreo societate... de la vreun atelier, de la bancă, percepţie, telefoane... E o armată de inspectcyi şi funcţionari care umblă din casă în casă!

— Parcă-mi amintesc... dar e puţină vreme, era pe la sfârşitul lui mai. A venit un bărbat care s-a prezentat ca inspector al Societăţii de electricitate.

— Cine mai era acasă?

— Domnul Jorj, majordomul.» feciorul domnului consilier, Ionică... şi mătuşa Zincuţa, dar dânsa nu iese aproape niciodată din bucătărie. Nu se are prea bine cu doamna Budulan.

— Stăpânii erau?

— Cred că domnul consilier avea pe cineva în vizită... un domn de la Minister. Inspectorul a cerut să verifice instalaţia electrică, din toată casa, prizele, candelabrele, s-a uitat pe la tabloul de siguranţe.

— A intrat deci şi-n salonul cu pricina?

— Da. Domnul consilier i-a dat cheia lui Jean, acesta i-a deschis, omul a controlat, şi pe urmă a plecat.

— Cum arăta?

— Greu de spus. Nu-mi amintesc trăsăturile... dar era spătos, mi s-a părut înalt. Avea pe el un fulgarin de culoarea caramelei. Am crezut că e de la percepţie sau de la poliţie.

— Aducea a poliţist?

— Nu în felul dumneavoastră. Dar în timp ce vorbea cu Jean, iscodea cu privirile peste tot. Nu-i pot reţine prea bine chipul. Nu şi-a scos pălăria nicio clipă.

— Maj ordomul mai trăieşte?

— Da. Stă pe undeva prin Bariera Vergului. Are o pensioară

bună. Dar Ionică, feciorul, n-a lăsat nicio adresă. La fel şi Fanny...

— Credeţi pe cineva de aici în stare să fi dat o mână de ajutor hoţilor?

— Nu ştiu... nu-mi dau seama, îngăimă fata şocată de întrebare.

Încă înainte ca fata să se fi ridicat, Miercănuş reveni în încăpere. Muşca cu poftă dintr-un măr. Îi întinse şi lui Bretan unul.

— E bun, taie setea.

Îi făcu loc fetei să iasă şi-l invită pe Panaiţoff. Cât timp stătuse cameristă în încăpere nu se simţise niciun fel de parfum, ci poate, destul de vag, o aromă uşoară de piele tânără spălată cu săpun bun. Odată cu intrarea lui Panaiţoff insă năvăli un parfum greoi, dulceag, nu de proastă calitate, dar folosit din abundenţă.

— Pfui! Pufni Miercănuş, făcându-şi mina evantai. Ce dracu pute?

— *Madeleine Arpege,* domnule poliţist, îl lămuri Pa- naitoff. Bărbatul îşi depăşea, în mod evident, condiţia meseriei. Purta un costum dintr-o catifea uşoară de culoarea nisipului. O cămaşă bleu de mătase, în ton cu ochii albaştri. Părul negru, ondulat, despărţit de o cărare fără cusur. Degajat în mişcări, armonios.

— Ia zi, domnule, îl luă în primire Miercănuş, permis de port-armă deţii? Că doară dumneata parcă ai tras aseară asupra hoţilor, nu-i aşa?

— Nu am permis. Pistolul aparţine domnului consilier Catargi, răspunse şoferul liniştit, pricepând încotro bate poliţistul.

— Deci recunoşti că ai tras asupra hoţilor.

— La ordinul domnului consilier, preciză.

— Are dumnealui vreo calitate militară să-ţi poată comanda?

— Nu, dar e demnitar de stat. Şi apoi, gândiţi-vă şi dumneavoastră, puteam sta cu braţele încrucişate? Să privim cum o şterg hoţii?

— Ai încurcat-o! Ţi-l confisc, amendă zece mii şi mai dai o declaraţie. Bătu eu pumnul, zâmbind cu satisfacţie.

— Treaba dumneavoastră, dar s-ar putea supăra domnul consilier.

— Sunteţi martor! Vă rog să notaţi... intimidare în serviciu!

Asemenea exemplare parfumate şi frezate aveau darul să-l indispună pe subcomisar, poate pentru că aceştia se aflau

dincolo de ceea ce credea el în legătură cu bărbăţia, dar mai ales pentru că acest gen de slujitori sunt dispreţuitori, insolenţi, câncT intră-n contact cu cei ce nu se află în planul social al stăpânilor lor.

Panaitoff repetă aproape cuvânt cu cuvânt cele declarate.

— M-ar interesa mai degrabă descrierea individului care a scăpat.

— Îmi dau seama că totul a durat foarte puţin... Statura... cred că era ceva mai înalt, a sărit gardul cu destulă uşurinţă. Avea un impermeabil, sau o haină mai lungă, închisă la culoare...

— L-aţi putea recunoaşte?

— Nu sunt sigur... în asemenea momente... atât de rapid...

— Îmi trebuie revolverul cu care spuneţi că aţi tras. Acum nu mai e o armă oarecare. Panaitoff încuviinţă şi părăsi încăperea unduitor şi leneş.

— Ia zi, Valerică, ai făcut turul casei?

— Îţi trebuie o zi s-o străbaţi pe-ndelete... Am trecut şi pe la bucătărie. Face bătrâna nişte friptane, de, zău, mi-ar părea rău s-o arestăm! ... Vă place cum miroase chestia ^sta?

În mână apăruse un gogoloi de ceară de albine pe care-l plimbă pe la nasul comisarului.

— Miroase a fagure! ... Ce faci cu ea?

— Ia uitaţi ce fac! Miercănuş îşi scoase teancul de chei, alese una dintre ele şi o presă uşor. Desenul cheii era foarte bine întipărit.

— O vezi tu pe bucătăreasă luând mulajul cheilor? Întrebă Bretan.

— Ei, poate glumesc şi eu, dar în grădina asta a noastră e loc pentru oricine. Nu vă mai aduceţi aminte cazul de la biserica Sfintui Elefterie? Cu baba aia... N-a împiedicat-o nimeni, ca între două mătănii, să-i dea afară maţele popii... Ha! ... Ha! Şi cu ce sculă a făcut-o! Nici Corciu n-avea aşa un şiş? Ce m-am mai distrat atunci! Baba a chemat un popă s-o spovedească, dar nici unu' n-a avut curaj! ... L-au îmbrăcat pe un gardian în popă... şi acu' când mă mai întâlnesc cu Vârcolac, gardianu', ne distrăm... Aşa că, ce e de mirare? ... Mare lucru să iei un tipar!

— Ai iscodit-o cumva?

— Da, am întrebat-o cum se face baclavaua. Drăguţă bătrâna! ... mi-a zis când se pune nuca, mierea... tot dichisu'!

— Bravo, Valerică, eu îmi storc creierii aici şi tu umbli după reţete.

— Staţi! Uşurel, că am una şi pentru dumneavoastră, cine ştie când o prinde bine? Am aflat o chestie drăgălaşă despre doamna jupânească! Ea e cu Jorj doar de cinşpe ani, a mai fost măritată o dată. La Iaşi. Cu un doctor, Andrieş, care a-ntins-o în America.

— E o femeie care se poate mărita şi de o sută de ori!

— Are un băiat mare, dom' şef, mare! L-a ţinut în provincie la părinţii ei. Ştiţi cum sunt ăi bătrâni, mai moi, tolerează, că de... nepoţelu', chestii, dar nepoţelu' creşte, ştiţi cum sunt copiii de azi! Mai năbădăioşi, unii pun mâna, fură, alţii îmbracă câte-o cămaşă verde. E o generaţie tare nervoasă!

— A făcut parte din *mişcare?*

— Da, aşa zice bătrâna, dar acum, după rebeliune puştiul e dat dispărut. Lucra la un ziar de-al lor, mai venea pe-aici, când erau la putere, nu e nicio dovadă c-ar fi murit, dar nimeni nu mai ştie de el, nimic, de parcă l-a înghiţit pământul!

— L-o fi înghiţit unul din transporturile nemţilor! ... Ne pierdem vremea cu flacuri şi poveşti. De ce-o fi în- târziind atât Panaiţoff? Hai să ne mişcăm acum. Să vedem şi noi salonul. Ai chemat laboratorul?

— Normal. Poate iese la iveală vreo urmă, vreo amprentă, zise într-o uşoară zeflemea. Ăştia cu prafurile lor! ...

În prag se ciocniră cu Panaiţoff care ţinea în mână un *Waller* nichelat, ca de expoziţie.

În maşină era mai cald decât la baia de abur. Diurnul până la Şcoala Superioară de Război fu ca o trecere prin purgatoriu. Pătrunseră pe Mitropolit Dosoftei, o străduţă cochetă, umbrită de castani mari, îngrijiţi – ca majoritatea străzilor cartierului –, cu case arătoase, bine întreţinute, având mai toate câte un petic de verdeaţă şi garaj, tridând astfel statului social al locatarilor (nu cu puţin trecut peste medie).

Casa de la numărul 4 nu era cu nimic mai prejos decât cele vecine. Albă, destul de mare şi solidă. Arăta plăcut aşa cum se ivea la capătul unei alei înguste de gresie roşcată ce traversa o peluză splendidă. Zăriră un individ mărunţel care, ignorând arşiţa, o uda cu gesturi repezite şi energice. La rându-i îl observă pe Miercănuş, ce o luase ca de obicei înainte, dar se prefăcu că nu-l vede. Dar cum apăsă subcomisarul clanţa porţii,

i se auzi vocea subţirică şi plină de arţag, ce făcea pereche de minune cu chipul spânatic, cu ochii mici, spălăciţi, adine înfundaţi în orbite.

— Vă rog să vă vedeţi de drum, azi nu avem nimic!

— Ba s-ar putea să aveţi! Îi răspunse cu tâlc Miercănuş, dându-şi pălăria pe ceafă, cu acel gest pe care-l fac toţi poliţiştii. Probabil că omul îl luase drept vreun negustor de haine vechi. Altfel vorbind, mica negustorie nu ora chiar atât de umilă precum părea. Miercănuş cunoştea vreo câţiva negustoraşi care o duceau destul de bine. De cum îi apăru şi Bretan în raza vizuală, mărunţelului i se spulberă orice îndoială asupra ocupaţiei celor doi bărbaţi, şi fu cât pe-aci să-i scape furtunul.

— N-ar strica o baie, nene, dar nu de la furtunul matale! Îl apostrofă în glumă Miercănuş, ştergându-şi cei câţiva stropi aterizaţi pe obraz.

— Aici locuieşte domnul Cotoaibă? Se interesă Bretan, întrebându-se cam cât de mult îl va surprinde pe individ când va afla scopul vizitei lor.

— Aici, îngăimă, neaseunzându-şi curiozitatea.

Miercănuş îi explică omului că domnul Cotoaibă n-o să mai locuiască aici. Îi expuse şi motivul, hărţuindu-l apoi cu întrebări. Îi ceru în final să-i conducă în garsoniera pe care o ocupase cel ce fusese: „un domn drăguţ, civilizat, discret41 – caracterizare făcută de mărunţel.

— Cine s-ar fi gândit? Murmură, ridicând din umerii ascuţiţi ce-i împungeau bluza subţire. Ce ţi-e omul! Dar şi noi, prostănaci, zău aşa! Căscam gura la pălăvrăgeala lui, că lucrează cu nişte afacerişti şi proprietari de cai, c-o să meargă-n Australia după armăsari de rasă! ... Şi doar am lucrat patruzeci de ani la Curtea de Casaţie, ce mă mai pricep la oameni! 3ă vă conduc!

Un aer închis îi întimpină în holul întunecos. Se pomeniră imediat într-o cameră mare, luminoasă, dar mobilată destul de impersonal (amintind de camerele hotelurilor de lux, unde lucrurile, deşi de calitate, sunt aranjate în aşa fel, încâl nu pot aparţine cuiva anume.)

— Zicea că are o slujbă?

— Da, la Grajdurile regale. Expert în achiziţii. Căi de curse, de agrement, a făcut pe toată lumea să creadă că se pricepe.

Îl întrebară apoi cam cât costă chiria acestei garsoniere. Omul

se codi puţin (la urma urmei, proprietarul pensiunii, domnul Pârchişan, ca fost om al legii, nu putea fi în neregulă cu fiscul) şi le spuse o cifră destul de piperată.

— Nu mi-ar ajunge leafa decât doar să locuiesc aici, rosti Miercănuş, începând să cotrobăiască prin încăpere. Sertarul mesei şi noptiera erau goale. Ridică fără dificultate aşternutul, salteaua, se aplecă pe sub pat.

— la priveşte ce garderobă. Valerică! Comisarul deschisese larg uşile şifonierului. Pe umeraşe atârnau multe costume, noi nouţe. Bretan le pipăi stofa, căută firma croitorului, le numără şi rosti:

— Mie ce leafă mi-ar trebui să am atâtea costume?

— Leafă de prefect! ... Or fi şi astea „întoarse^ de undeva!

— Exclus! Sunt tăiate la Casa de Mode, sunt de comandă!

— Să le fac.. Toaleta", mormăi subcomisarul trecând la inventarierea buzunarelor. Transpiră de-a binelea tot mânuindu-le, căci hainele mai aveau şi căptuşeală, întă- rituri, locuri ascunse. Cotoaibă nu îmbrăcase decât puţine costume. Vreo două de seară şi unul subţire, tip sport. Aici găsi nişte bilete de hipodrom mototolite şi câteva buletine de pariuri completate. Bretan le cercetă pe îndelete, după care se adresă mărunţelului, rămas în prag:

— Se pricepe la cai! ... Nu v-a minţit. Are aici nişte combinaţii...!

— A lăsat „curai11 hogeacul! Nu e ageamiu Cotoaibă, ottă Miercănuş aşezându-se pe un scaun să răsufle un moment... Dar să fiu al naibii, dacă ştiu ce căutăm!

— Chei, mulaje, adrese, nume de complici... ceva care să ne trimită undeva...

Îşi reluă căutarea, scotocind prin baie, ieşi apoi în micul balcon, căutând şi printre frunzele muşcatelor din ghiveci. Stătu un moment rezemat, admirând grădina.

Maiorul Wolf îl invitase la cină pe cel mai apropiat colaborator al său, locotenentul Herbert von Webst, invitaţie ce preceda mai întotdeauna o misiune sau o afacere mai importantă. Dimineaţă, la agenţie, primise vizita neanunţată a lui Boemhes, unul din „locotenenţii'1 *Standar- lenfuhrerului* Holzer, un tip buhăit, cu o expresie arogantă. Căruia i-ai putea aplica liniştit o pereche de palme în loc de salut, căci ochii săi îngropaţi adânc în obrazul vineţiu exprimau un leneş dispreţ faţă de toţi cei ce nu ţineau de

ŞŞ sau Gestapo. Intrase, după ce ciocănise neglijent trecând peste protestul vehement al secretarei agenţiei ca peste o glumă bună. Şi dacă aceasta n-ar fi fost ceea ce era, adică bătrână, urâtă şi plină de arţag, ar fi ciupit-o familiar de obraz sau i-ar fi tras o palmă peste fund. Vizita antipaticului funcţionar de la Gestapo nu avea de ce să-l neliniştească. Era cu siguranţă legată de aşteptata operaţiune *Holme.* Era posibil ca un transport preţios să treacă spre front prin România., *JStandarten- juhrerul* Holzer vă transmite că nici două săptămâni nu ne mai despart de data operaţiei. Totul e aproape gata. Nu ni s-a precizat dacă e vorba de vreo garnitură de tren sau alt mijloc. Vom primi zilele acestea precizări."

Într-un lărziu, după plecarea lui Boemhes, îi telefonase lui von Webst lansindu-j invitajia la cină.

— După cum vezi, dragă Herbert, nu trăim vremuri care să ne permită o masă ca la carte. Bietul Konrad s-a străduit să îmbunătăţească cât de cât meniul, dar mai mult cu imaginaţia. Konrad, ordonanţa, aliniase veselă, paharele, tacâmurile, după un sistem armonic propriu, de un oarecare efect, la care adăugase un sfeşnic masiv şi un buchet de trandafiri.

— Dar ce elegant eşti astăzi, von Webst! Prea elegant pentru o cină cazonă, să-i spun aşa. Sau poate după cină intenţionezi să iei desertul undeva în vreun separeu?

— Aş putea să vă acuz de acelaşi lucru, căci mă văd primit de parcă aş fi cel puţin logodnica dumneavostră.

Râseră acompaniindu-se reciproc. Asta făcea parte din micul protocol al acestor mese ocazionale, încercând amândoi să fie cât mai volubili şi mai destinşi, cu cât osea ce urma de discutat atârna mai greu în balanţă.

Cina nu era desigur atât de sărăcăcioasă după cum pretinsese, nu fără oarecare maliţiozitate, Wolf. Friptură rece de raţă cu sos dulce, crenvurşti subţiri şi gustoşi, un platou vârfuit cu cartofi în unt şi maioneză, scrumbii prospete cu verdeaţă şi două feluri de salată.

Von Webst se aşezase grijuliu pe scaunul capitonat şi părea dispus mai mult să asculte decât să mănânce. Ciugulea cu acele gesturi moştenite de mai bine de patru sute de ani, cu acea distincţie care nu se predă la nicio şcoală din lume, ci te naşti pur şi simplu cu ea, într-o casă cu blazon, plină de servitori ce arată parcă mai nobili şi mai conservatori decât cei care-şi

preced numele cu binecunoscuta particulă „von “, cu parcuri mişunând de câini de vânătoare, cai de rasă, cu privilegii şi tradiţii. Von Webst făcea parte din clasa cea mai lovită în orgoliul ei de furia necruţătoare a fanatismului naţional-socialist, furie ce, în tulburea ei fermentare, scosese la lumină în chip de agitatori (mai târziu pârghii şi instrumente intolerante ale regimului) sfioşi învăţători de ţară, austeri şi respectaţi până mai ieri, berari şi măcelari contaminaţi peste noapte de vorbele duhnind a bere trezită ale celor care se agitau zvârcolindu-se în fumul târziu al berăriilor (studenţi fără căpătâi mai ales, nemâncaţi şi palizi, dar fosforescenţi în nebunia lor) ce proclamau confuz şi isteric nevoia spaţiului vital, urlau că Germania are misiunea istorică, datoria faţă de viitor să creeze o nouă Europă, o lume fără englezi, americani, francezi, comunişti, evrei.

(Herbert îşi aminteşte despre tatăl său, generalul Hel- muth von Webst... „E limpede, Hâns, şi e trist, mărturisea într-o seară grădinarului, un bătrân colţuros, croit grosolan, parcă cioplit de un sculptor amator – fumându-şi împreună pipele cu tutun norvegian –, când vezi că tot ce s-a câştigat în secole de civilizaţie, în conştiinţa şi în calitatea umană, vezi cum la primul val de instigare la animalism, la obscur, la forţă, dispare ca un pumn de confetti 1 Ce mai înseamnă Bach, sau Goethe, sau frumuseţea Rinului ce şerpuieşte prin landuri, atât de pur şi înalt, ce-nseamnă trandafirul acesta pe care-l tot sucesc în mână, mirositor şi frumos ca un vers de Holderlin? “

Neuebauer, grădinarul, un bătrân cu apucături ciudate, dar ascuţit la minte şi apropiat generalului, până într-atât încât avea privilegiul scandalos de a-i spune pe nume şi de a-l tutui, îi răspundea: „Helmuth, a trecut vremea amatorilor care visează cai verzi pe pereţi şi chiar şi a celor care cred că politica fnseamnă un fel de negustorie. Aici, o să vezi, Hitler este în spatele tejghelei, tot el este şi cel care cumpără... Şi stai, ce vedem e încă o îmbrobodeală la care zugravul mai ţine şi ştie el de ce! Să vezi când o începe licitaţia! ... “Spusele enigmaticului Neuebauer, părintele celor mai frumoşi trandafiri din toată Saxonia inferioară, veneau în întimpinarea amărăciunii generalului von Webst care constată pe zi ce trece diminuarea rolului politic pe care armata îl avusese mai în toate timpurile.

„Astăzi am depus jurământul de credinţă, vorbi generalul mai

departe cu o voce de parcă ar fi dat citire unui necrolog. Am jurat fidelitate *Fiihrerului* Adolf Hitler, înţelegi? M-am legat să slujesc o persoană... Până acum jurământul se făcea Germaniei". Dincolo de părerile şi sentimentele personale – făcându-le mai mult sau mai puţin simţite – generalul îşi ducea munca cu patimă şi pricepere, acoperind un mare volum. Lucra până în pragul epuizării şi, nu o dată, mai în glumă, mai în serios, von Frietsch, numit ceva mai târziu comandant şef al Wehr- machtului, îl admonestase:

„Von Webst, ce perversiune mai este şi asta? Ce atâta muncă? Dacă ai fi avut o soţie lipsită de farmec, aş fi zis că-ţi cauţi fericirea în muncă, dar aşa, nu eşti departe de sinucidere! "

Bunele aprecieri ale lui von Frietsch l-au propulsat pentru o bună perioadă într-o înaltă funcţie a Marelui Stat Major al armatei terestre, mai precis până în februarie 1938, când von Frietsch a căzut în dizgraţie.

— Ce mai face tatăl dumitale? Întrebă Wolf încercând să spargă tăccrea care se lăsase.

— Se chinuie cu gută. De când cu raţionalizarea medicamentelor, întâmpină mari greutăţi, tratamentele costă mult şi are o serie întreagă de neplăceri...

— Are şi altfel de neplăceri? Reveni Wolf sugerându-L că e la curent cu situaţia generalului.

— Deocamdată nu. Când am fost ultima oară în permisie totul părea normal. A făcut atunci, la început, unele declaraţii, dar l-au lăsat în pace. Cel puţin aşa cred. Trăieşte complet retras, nu se mai întâlneşte cu nimeni din fostul anturaj. Vocea locotenentului coborâse cu un semiton fără să arate tulburarea.

— Fii sigur că dacă era ceva, reculul te-ar fi zburat de-aici. Îl privea direct în ochi; după care, apăsă pe cuvinte:

— Eşti un oslaş capabil şi am nevoie de dumneata, von Webst. Voi face tot ce-mi stă în putinţă să te păstrez. Propun să bem în sănătatea celor care nu s-au pierdut cu firea, toastă revenind la zâmbetul de gazdă îndatoritoare... dar şi în cinstea unor oameni de talia sufletească a tatălui dumitale!

Când taciturnul Konrad aduse cafeaua, în două dege- tare subţiri de porţelan fin, aproape străvezii, Wolf ţinu să precizeze:

— Să nu ţi se pară ridicolă cantitatea. Doar un deget în plus şi e fatală chiar şi pentru un cafegiu învederat.

Aroma cafelei avea ceva violent, venind în totală contradicţie cu mirosul de cereale trezite al cafelelor servite la ambasadă, sau chiar la cele mai bune restaurante.

— Serviciul nostru trebuie să facă faţă unei noi situaţii. Am fost anunţat dimineaţă, când tu erai plecat la minister, că operaţiunea Holme devine o realitate. Anumite materiale secrete vor fi expediate în curând, şi, cum e şi firesc, trebuie să le asigurăm tranzitul prin România fără nici **uq** risc. Mi **s-a** atras atenţia asupra unor drastice măsuri de securitate. Asta pentru că i-ar putea ispiti pe aliaţii noştri, prea curioşi de la o vreme încoace. Nu ştim încă mijlocul de transport cu -care vor sosi, dar trebuie să fim foarte atenţi. Repet, chestiunea este foarte secretă.

— Aţi citit nota informativă a lui Frenhorp?

— Da, dar nu oferă detaliile... pe care le-am primit din altă parte. În primul rând, aliaţii noştri, cei de la Biroul 2, sunt destul de în temă cu ce întreprindem.

— Vreo... scurgere de informaţii?

— Poate chiar mai mult... înălţă din sprâncene, în semn că urmă ceva important. Aliaţii au perspicacitate, sunt excelent pregătiţi! Şi am impresia că nu sunt străini de unele... întiraplări de aici, din România.

— Vreţi să spuneţi că unele informaţii ale Biroului 2 se leagă cu sabotajele din ultimul timp? Se interesă von Webst, intuind răspunsul.

— Neavizaţii, credulii le-au numit coincidenţe sau le-au pus pe seama unor neglijenţe interne ale serviciilor noastre care au lucrat şi au dispus de anumite documente.

— Bănuiţi pe cineva?

— Nu am nicio dovadă împotriva cuiva, dar nu concep că această misiune, care ne-a fost încredinţată, să fie sabotată... Una e să arunci în aer zece vagoane cu muniţii – o sută le iau locul – şi alta e... ratarea acestui transport... cu consecinţe greu de calculat! ... Se pare că însuşi *Fiihrerul* se interesează de ajungerea pe front a materialelor respective.

Wolf se ridică din fotoliu şi trase sertarul unui mic birou. Reveni în faţa lui von Webst cu câteva file de hârtie, acoperite cu un scris mărunt.

— Citeşte, te rog! ... Să vezi câte acte de insubordonare sunt pe front, câţi dezertori, câte retrageri nejustificate... eroii lor:

credincioşii noştri aliaţi. Le-a pierit entuziasmul! … Citeşte, câte trupe retrase, divizii întregi… pentru refacere, câtă simulare şi tărăgăneală!

Şi toate astea se repercutează şi aici! … Spune-mi, te rog, te-ai întâlnit cu… colaboratorii noştri?

(Câteva precizări ale inspectorului Drăgan privind intensificarea mişcării de rezistenţă, nemenţionate în rapoartele oficiale ale Siguranţei către Gestapo: „… o creştere a actelor de sabotaj cu treizeci la sută faţă de primele luni ale anului – foarte puţine arestări… nepăsare şi pasivitate în formarea garniturilor pe calea ferată… se invocă defecţiuni ce paralizează transporturile zile întregi… două garnituri cu carburant distruse – prin deschiderea unor vane în timpul staţionării într-o haltă… complicarea unor activităţi birocratice… acţiuni criminale ale comuniştilor, precisă, bine executate – de unde atâtea informaţii!? Comuniştii!? … “)

(Inspectorul Bărbuncă despre obsesia sa – comuniştii L.

„Domnule locotenent, vă rog să mă credeţi… Am înfruntat pe haimanalele alea de legionari care trăgeau cu pistolul cum am fuma noi ţigări! Trăgeau, nu se-n- curcau! … Dar ca de comuniştii ăştia, n-am avut… nu ştiu dacă e teamă, eu nu sunt un fricos! Îl… Pumnul îi căzu ca o greutate pe masă, desfăcându-se ca o floare cu petale grele, cărnoase, în semn de capitulare în faţa simţămintelor pe care nu reuşea să le comunice… Ştiţi ce mă îngrijorează? … O să vă pară curios… N-am întâlnit, tot având de-a face cu ei, n-am întâlnit niciodată printre ei vreun târâie-brâu dispus să trăncănească, să toarne. Ăştia vorbesc potolit şi au., nu ştiu ce când se uită la noi. Se uită la noi.. Eu bat, domnule… bat ca la carte! … Când prind câte-un comunist îl fac carne de şniţel! 11 bat cu capu’ de pereţi până fac zidurile cucuie şi le cade tencuiala! Dar ce zic? … Te dor nervii, când îi vezi rupţi, terfeliţi… Degeaba nu-i ia lumea-n seamă şi zic că ăştia doar zmângă- lese zidurile cu fluturaşi. Ascultaţi la mine, dacă nu se vor lua nişte măsuri drastice la maxim… dracu ne-a luat!”)

Wolf se plantase în dreptul uşii ce se deschidea spre terasă, părând că urmăreşte faldurile vaporoase ale perdelei unduind sub adierea stârnită dinspre grădină. Analiza spusele lui Webst; parte din tot îi era cunoscut.

— Efortul dumitale, iniţiativa şi tot restul sunt mai mult decât

notabile. Salut acest lucru printr-o hotărâre mai veche, dar actualizată recent prin o notă de confirmare de la Berlin. Îţi dublez cheltuielile pentru asemenea acţiuni, întotdeauna bursa neagră oferă o imagine mai puţin tru- cală a realităţii. Dar să revenim acum la treaba noastră. Într-o zi, două, vom şti precis dacă e vorba de ruta obişnuită, calea ferată sau şoseaua. Îţi închipui, dacă transportul se va face cu avionul, chestiunea nici că ne mai priveşte. Insă dacă e vorba de tren, sau cine ştie ce şlepuri sau remorchere, simt că mă apucă de pe acum durerea de cap. Ştii doar ce probleme am avut în primăvară cu nenorocitele alea de şlepuri la Turnu Severin!

T

Aerul se jilăvise pe nesimţite şi odată cu el fuioare alburii de ceaţă începură să vagabondeze pe deasupra brazilor. Ici şi colo prin spărturile norilor mai răsărea câte-o insuliţă de cer de o stranie luminozitate, dar dimineaţa era încă departe. Pentru câteva clipe doar Piscul Câlnelui apăru ca o lance şi chiar în vârf o stea pulsa rece şi depărtat. Norii tumultuoşi, nori de munte, se grăbiră să spulbere iluzia şi stânca se pierdu înghiţită de lăcomia vălătucilor întunecaţi.

— Am ajuns, auziră vocea hârâită, tabagică a bă- trânului.

Toledo îşi privi ceasul din reflex. Mai aveau de aşteptat treizeci şi trei de minute. De aici, de sus, defileul se desluşea destul de bine. Firul întunecat al şoselei se desfăşura ca o parantează, depărtându-se de calea ferată. Peste treizeci şi trei de minute de după curbă îşi va face apariţia garnitura germană, după ce-şi va fi micşorat simţitor viteza. Trenul se va prelinge pe la picioarele lor, către curba următoare. Mecanicul nu va avea la dispoziţie mai mult de şaptezeci-optzeci de metri pentru a frâna, surprins şi alarmat de semnalele energice ale unui felinar. Acolo un cantonier va anunţa că la vreo cincizeci de metri linia e blocată în urma unei avalanşe de stânci. Lucrul nu va părea nimănui curios, pentru că prăbuşirile sunt frecvente pe această porţiune a traseului. Chiar la gura defileului există un panou de avertizare în limba germană. Tot ca o măsură de prevedere, fiecare garnitură germană are la dispoziţie un pluton de genişti gata să intervină. Linia a fost acoperită pe o porţiune de aproape zece metri. Oricât de pricepută şi oricât de repede s-ar mişca echipa de intervenţie, acţiunea le va răpi cel puţin **o** jumătate de ceas. Toledo socotise că din momentul în care vor

urca în vagon şi până la sfârşit vor avea nevoie de douăzeci de minute.

— Cred că e nea Tudor, presupuse Sabin şi atenţia le fu atrasă de o lumină pâlpâitoare ce apărea şi dispărea prin întunecimea cetinilor, legănându-se destul de precipitat, în semn că omul se grăbea. Când îi descoperi îşi strânseră mâinile în tăcere, aproape fără să se privească.

— Ni s-a comunicat că garnitura n-are niciun minut întârziere. Mecanicul şi ajutorul sunt de-ai noştri şi ştiu ce-au de făcut. De la Sibiu nemţii au dublat paza. Au îmbarcat şi o echipă speciailă cu ciini-lupi. Vocea omului era sacadată, gâfâitoare şi-ncerca să-şi reprime îngrijorarea pe care chipul n-o putea ascunde. Lumina felinarului, piezişă, îi imprimase chipului o expresie apfoape ireală, ca de mască orientală.

— Mă duc acum, până ajung la Curmătură… Ce să vă zic: Mult noroc! Se-ntoarse ca un titirez. Vru să mai adauge ceva, dar se răzgândi şi preţ de câteva minute mai urmăriră slalomul luminii în coborâre ce urma întorto- cherile potecii.

— Numai de nu le-o da friţilor prin minte să coboare, mormăi Sabin aprinzându-şi marinăreşte o ţigară, mascând flacăra chibritului în pumnii făcuţi căuş.

— Pe toată durata transportului santinelele n-au voie să-şi părăsească posturile, îl lămuri tărăgănat Toledo.

— Mă gândeam mai degrabă la vreo patrulă mobilă pe care-o trimit de obicei să inspecteze posturile în timpul staţionării; dar asta se face mai mult prin gări, prin triaje, ştiu eu?

— Au şi câini lupi, zise Andreica, lăsându-se încet pe o buturugă.

— Dacă ţi-e teamă, du-te şi aşteaptă-ne jos la maşină, îi propuse Toledo, dar vocea nu exprima niciun reproş.

— Nu… Nici vorbă! Protestă Andreica şi râse repezit, cum îi era felul. Mi-am adus aminte de o treabă de când eram copil. La noi în sat e unu Paşaliu, un ţăran mai chivernisit, un neam prost, care ţine o droaie de câini.

Noaptea îi dezlega şi le da drumul, însă câinii stăteau mai mult pe uliţă. Dacă mă mai trimitea ăla bătrân seară după rachiu, sau după te miri ce, cel mai tare mi-era să nu mă rupă câinii lui Pa’şaliu. Erau nişte ăia florii, cât viţeii. Nu era seară să nu-l tăvălească pe câte unul. Frati-miu zicea: Ia-ţi, mă, un ciomag şi atinge-i la mir. Era uşor de zis. Dar eu după ce

treceam de cârciumă, chiar lângă şcoală…

— Ia, fiţi atenţi! … Cred că vine! Îl întrerupse Sabin.

Ascultară câteva clipe încordaţi vuietul înăbuşit ce creştea. Ţoledo le făcu semn. Coborâră poteca abia ghicită şi nu se opriră decât la vreo zece metri de terasament. Ţăcănitul roţilor rostogolite pe şine se auzea din ce în ce mai distinct. De după curbă apăru o pată de lumină puternică şi tremurătoare ce descoperea progresiv pereţii golaşi ai stâncilor, pâlcuri de mesteceni, apoi magma verzuie, întunecată a brazilor. Pe botul locomotivei era montat un proiector foarte puternic. Asemenea proiectoare mobile, dar de mai mici dimensiuni, se găseau instalate şi pe platformele de pază, cam la patru-cinci vagoane. Fumul şi aburii dansau nebuneşte şi asta făcea că apariţia trenului să pară puţin ireală. Un semnal scurt spintecă aerul. Mecanicul micşorase deja viteza. Siluetele nemişcate ale santinelelor se distingeau acum destul de bine. Pe unele platforme, învelite în huse groase, se ghiceau piturile ca de girafe adormite ale unor piese de artilerie. Vagoanele grele, masive, defilau la picioarele lor, iscând un puternic curent pe de lături. Garnitura urca acum pantă lină şi Toledo socoti că peste mai puţin de jumătate de minut locomotiva va ajunge la Curmătură. Urmă un semnal scurt, ca o exclamaţie, apoi unui lung, întrebător, sunetul sutelor de saboţi care anunţau frânarea. Un scrijnet prelung, urmat de ciocnirea scurtă a tampoanelor, o voce morocănoasă, intrigată şi trenul încremeni după câteva secunde. Toledo le făcu tovarăşilor semn să coboare. Vagonul lor era al patrulea, numărând dinspre ultimul. Nu-i despărţea de el mai mult de douăzeci de paşi. Înaintară prudent până-n apropierea lui. Către capătul trenului, pe o platformă împrejmuită cu saci de nisip, cele două santinele îşi aprinseseră ţigările şi sporovăiala lor le părea mult amplificată. Brusc proiectorul lor aşezat lansa afetul mitralierei sparse întunericul şi bărbaţii abia avură timp să se adăpostească. Conul de lumină se roti de câteva ori, prinse pentru o clipă mişcarea vreunei sălbăticiuni speriate ce se mistui în desişul nepătruns al pădurii. Toledo, ghemuit aproape de pământ, simţea frunzele umezite ale tufişului lipindu-i-se răcoroase de obraz. Simţi aproape în ceafă răsuflarea reţinută a lui Sabin. Proiectorul se stinse la fel de brusc. Toledo dădu semnalul şi se târî peste marginea terasamenlului. Îl urmară Sabin şi Andreica. Bătrânul

şi fiul său rămaseră la pândă. Toledo auzi scrâş- netul uşor al cataramei de la curea frecându-se de lama călduţă a liniei în clipa în care se strecură printre roţile mari şi încremenite. Se răsuci cu faţa în sus şi rămase aşa ascultând câteva momente. Nu se auzeau decât vociferările şefului de tren sau ale comandantului, ordinele şi îndemnurile, zgomotele specifice ale răngilor cu care începuseră să degajeze linia. Toledo începu să pipăie podeaua vagonului încercând să dibuie lăcaşurile şuruburilor slăbite. Respiră uşurat când constată că totul era pregătit aşa cum se cuvine. Încremeni un moment când una din piuliţe se izbi în cădere de pietrele terasamentului. Împinse scândura cu infinite precauţii, dar i se păru nespus de grea. Datorită poziţiei ghemuite, efortul său era aproape dublu. Îşi simţea muşchii gâtului încordaţi, gata să pleznească. Cealaltă scândură se desprinse mult mai uşor. Se ridică prin deschizătura din podea şi pătrunse printr-un salt. Vagonul nu era încărcat decât pe jumătate. Lăzile, cutiile erau ordonate şi ancorate de peretele vagonului cu corzi subţiri şi rezistenţe. Se gândea acum dacă cutiile vor putea trece prin despărţitură. Trase o ladă şi constată că era destul de grea. Sabin şi Andreica. O apucară cu grijă şi o coborâră pe terasament. Lucrau repede, fără vorbă, sincronizându-şi mişcările, toată manevra trebuia făcută în cea mai perfectă linişte. În scurt timp mai bine de douăzeci de cutii părăsiseră vagonul.

— Mai sunt? Întrebă gâfâind, în şoaptă, Andreica.

— Ce, te-ai şi înmuiat 7 îl apostrofă icnind încetişor Sabin.

— Încă pe-atâta, îi suflă Toledo în ureche..

— Pa că s-a auzit ceva, nu vi se pare? Şopti scuturat de un fiur Andreica. Încremeni.

Nu se-nşelase. Era semnalul de avertizare al bătrânului. Ceva nu era în regulă. Sabin şi Andreica urcară alături de Toledo. Desluşiră paşi grei, de bocanci ţintuiţi ce bocăneau pe traverse. Câte o piatră lovită din nebăgare de seamă se ciocnea de linie cu un zgomot sec. Era o patrulă formată ad-hoc, căreia i se încredinţase misiunea să controleze trenul de la un capăt la altul. Vocile nemţilor sunau neverosimil de tare şi din tonul lor încă somnoros se putea deduce că lucrul nu-i entuziasma prea mult. Soldaţii se opreau în dreptul fiecărui vagon, controlau închi- zătorile, sigiliile plumbuite. În obscuritatea vagonului cei trei bărbaţi abia-şi ţineau respiraţia. Prin crăpăturile obloanelor

zăriră sclipirile unei lanterne puternice. Nemţii nu zăboviră decât câteva clipe, îi auziră îndreptându-se spre ultimul vagon.

— Îi aşteptăm să se întoarcă, le şopti Toledo şi ceilalţi încuviinţară.

Un scurt frison scutură trupul lui Andreica. Frica, emoţia, încordarea? Poate toate la un loc. Sabin însă putea face pariu că faţa lui Toledo e la fel de calmă, deşi întunericul îl împiedica să-i vadă chipul. Poate la fel gândea şi Andreica şi asta îi infuză un sentiment de siguranţă în plus. În câteva minute treaba va fi terminată, vor transporta armele în autocamion şi se vor pierde pe întorto- chiatul drum forestier. Patrula se întoarse – auziră paşii lor, grăbiţi de astă dată. Reîncepură lucrul cu puteri sporite, deşi le era mai dificil datorită proiectorului ce-şi reluase rotirile. Probabil şeful patrulei atrăsese atenţia santinelelor s-o facă. Lăzile alunecau una câte una prin iarba umezită de rouă. Întâlnind câte o piatră, tabla cutiilor scrâşnea încetişor. Oamenii se opreau un moment, dar nu era decât o părere. Aşa cum se-ntâmplă în clipele de mare încordare.

Nu mai rămăsese decât Toledo în vagon, când auziră semnalul prelung, ce anunţa plecarea. O smucitură, şi vagonul se puse încetişor în mişcare. Toledo se propti în mâini, în balans, şi se lăsă încetişor să alunece direct pe terasament. Roţile începură să ruleze din ce în ce mai tare, făcând pământul, linia, întregul terasament să geamă adine. Nu se ridică nici după ce trecu şi ultimul vagon. Rămase întins pe spate, nemişcat. Printr-o spărtură a norilor cerul, mult luminat, era de un albastru metalizat. Îşi regăsi tovarăşii aşteptându-l nerăbdători şi înfiguraţi.

— Să ne grăbim. Acum au să înceapă să treacă lucrătorii de la carieră.

Între timp fiul bătrânului adusese camionul mai aproape, la poala unui mic povârniş. Cutiile coborau ca pe un derdeluş şi de aici zburau direct în camion. Drumul până la casa pădurii le păru nesfârşit. Camionul fu tras în spatele unui fânar şi bărbaţii intrară grăbiţi în casă. Îi găsiră pe Mateiaş şi pe Paul moţăind cu coatele proptite de masă. Pădurarul stinse felinarul, trase perdelele şi le aduse o sticlă de afinată.

— Să vă mai veniţi în fire. Hai că vă fac şi ceva să gustaţi. A dracului de ţigară pe burta goală, măi băieţi! Arză-o-ar focul!

În încăpere se insinuase un miros greu, ce aducea cu cel al

cleiului de tâmplărie. În camera de alături un cazan uriaş plin cu vaselină clocotea. Armele avea să fie scoase din cutii, trecute apoi prin baia de vaselină, înfăşurate în hârtie groasă de sac.

— Sănătate şi noroc! Le ură bătrânul dând peste cap paharul cu afinată.

— Ia zi, măi, Andreica, n-ai terminat povestea cu câinii.

— Păi ce să vă spun? O luam binişor pe lângă uluca şcolii. Domnul învăţător avea un cotoi mare, tărcat, şi tare prietenos. Îi făceam: Pis, pis! Şi nici nu ştiu de unde apărea; îl simţeam cum mi se freacă de picioare, îl luăm în braţe şi plecăm. Când simţeam haită de câini ai lui Paşcaliu dădeam drumul cotoiului care zbura că din puşcă. O rupeam atunci la sănătoasa de mi- atingeau călcâiele turul pantalonilor!

— Şi dacă acum le dădea, să zicem, prin cap nemţilor să scoată şi câinii, de unde mai luai tu cotoiul?

Începură să râdă cu toţii la întrebarea mucalită a lui Sabin, un râs molipsitor, puţin nervos, dar care le aducea uşurare. Toledo îl informă pe scurt pe Mateiaş despre felul cum decursese acţiunea. Se sculă de la masă, îşi mişcă de câteva ori gâtul pe care şi-l simţea înţepenit. Ajuns în dreptul ferestrei slobozi fumul ţigării ce apărea colorat într-un mov liliachiu întâlnind primele pâlpâiri n>- şietice ale soarelui. Se aşează pe laviţa îngustă peste care erau aşternute câteva blăni de lup. Privirea i se pierdu spre înaltul brazilor, aureolaţi acum de lumină.

Paul se apropie cu un ibric cu cafea şi le turnă în nişte căni mari de tablă.

— Pariez că n-ai închis ochii toată noaptea, îl în- tâmpină Toledo, privindu-l cercetător.

— Am dormit foarte bine, îi răspunse Paul şi zâmbi.

Zâmbetul nu reuşea să estompeze părerea de rău ce i se citea în priviri. Când Mateiaş şi Toledo formaseră echipa operativă, Paul ştia deja că are puţine şanse să fie inclus. Trebuiau oameni cu experienţă şi nervi tari, oameni cu care Toledo mai acţionase, de aceea nici nu deschisese discuţia. Ştia că asemenea hotărâri nu se revocă.

CINCI

SUB SOARELE FIERBINTE al dimineţii aerul vibra şi nu se clintea nici măcar o frunză. Cartierul Cringaşi, pustiu, zăcea toropit, înecat în praf. Doar prin şipcile gardurilor, pe la adăpostul mai mult iluzoriu al pomilor sau al tufelor de liliac,

ochiul subcomisarului Miercănuş ghicea trupurile bronzate ale unor copii, care şi ei se trăseseră la răcoare. Maşina se zdruncină amarnic din toate încheieturile când nimerea prin câte-o groapă. Doar la curbe, când Miercănuş lua viraje scurte, claxona puternic, intrigat că nici măcar câinii nu se sesizează. Opri în cele din urmă în faţa cârciumei. *La prinţul Ferdinand,* o clădire văruită în vernilul tipic cartierului, dar ceva mai mare, având şi etaj, ce domina magherniţele din jur. Localul însă fusese botezat de oameni mai simplu: *La Fraern.*

Miercănuş coborî, îşi şterse transpiraţia, aranjându-şi maşinal o şuviţă lipită pe frunte. Privi dincolo de cele trei-patru mese goale, la uşa larg deschisă. Îi ieşi în întâmpi- nare chiar proprietarul. Gică Tâmositu, un ţigan îndesat, aproape fără gât. Peste pântecele enorm avea petrecută o faţă de masă în carouri mari, albastre, de care-şi ştergea mâinile mari şi păroase.

— A! … Să trăiţi, dom' Valerică? Salută cu vocea răguşită, cercetându-l fugar printre sprâncene.

— Să trăieşti şi tu, băi Gicule! Ia astea pentru puradei. Îi întinse o pungă cu bomboane, pe care Tâmositu o luă cu respect, bolborosind un fel de mulţumire. Vizita asta destul de matinală, felul absent, uşor nerăbdător cu care Miercănuş privea peste umărul său şi de jur-împrejur, de parcă ar fi căutat ceva, nu-i. Prea miroseau cârriumarului a bine:

— Haideţi, dom' Valerică, poftiţi la „odaie", îl îmbie. Să vă mai trageţi sufletul.

— Sunt cam pe fugă, Gică, ripostă nu prea convins. Al dracului frige! De dimineaţă ne-a luat!

— Rea meserie, îl căină cârciumarul conducându-şi musafirul prin spatele casei.

Casa era un veritabil labirint. Peste tot întâlneai mici coridoare, uşi, perdele, totul cufundat în semiobscuritate, răcoare şi linişte… Odaia" era singură cameră cu duşumea. Aici îşi primea Târnositu oaspeţii mai de seamă. O sofa uriaşă, fotolii, o măsuţă din lemn de păr cu încrustaţii de sidef, un lampadar de bronz, covor gros veritabil, iar pe o masă un aparat de radio Te*lefunken, l*ustruit, acoperit cu un „mileu "uriaş. Peste toate mobilele creştea o adevărată vegetaţie de,. Mileuri ". În numai câteva minute, Sica, fata mai mare a lui Târnositu, apăru cu o tavă încărcată cu bunătăţi, din care nu lipseau icre proaspăt frecate, bucăţi de friptură rece, câteva roşii şi brânză. Subţirică,

plăeută la chip – nu semăna deloc cu tatăl ci mai degrabă cu mama, care fusese cea mai frumoasă fată din Crângaşi.

— Poflă bună, domnule inspector, şopti fata deloc sfioasă, pţivindu-l.

— Mare te făcuşi, Sico! O admiră subcomisarul, măsu- rtnd-ofără jenă. Mâine, poimâine jucăm rachiul!

Apăru imediat şi Gică, cu o stacană de vin şi două sifoana

— Da de unde!, da de unde! ... Rău am făcut c-am dat-o la liceu. Dumneaei are alte gânduri. Vrea să ajungă...

Proiectară. Vocea lui Gică simula reproşul, altfel, plesnea de mândrie. Neam de neamul său n-a avut, după cum spunea el câteodată, de-a face cu cartea.

— Cum merge negustoria? Întrebă într-o doară poliţistul.

— Vremuri grele, oftă prefăcut Gică... Impozite, hoţie peste tot, lipsă şi sărăcie. Încercăm şi noi să facem faţă. Fata ieşise pe nesimţite. În tăcerea răcoroasă nu se auzea decât mestecatul zgomotos al subcomisarului, întrerupt din când în când de sorbiturile adânci.

Înainte de a sorbi ridică paharul în direcţia geamului, admirând culoarea uleioasă, gălbuie, rostind cu un fel de evlavie:

— Bine e de cei care ştiu să trăiască, Gică! Puţini au habar cum, dar şi mai puţini au şi cu ce. Hai, noroc!

Târnositu turna grijuliu, trasând o dără subţire de sifon, doar atât cât să-l „băşice*1 puţin, încercând să ghicească scopul vizitei.

— Gata... gata... că iese prin piele şi e păcat, îl opri pe Gică din turnat. Simt că m-a „aburit" pe dinăuntru... Mi-a mers la casa sufletului... încă unul şi mă trage la somn.

— Cu dragă inimă! Vă pui şi ceasul să sune, dacă trebuie.

— Mersi de trataţie, Gicule, dar nu sunt în vilegiatură. Sunt atât de grăbit încât, pentru mine, azi e... ieri 1

— Ziceam şi eu... ca altă dată... Gică privea undeva în tavan.

— Al'dată era al'dată, comentă sec celălalt, dar regretând sincer puişorul de somn pe care-l fura aici, când era sergent de stradă. Între timp Sica adusese cafeaua.

— Ei da, asta e altceva, aprobă Miercănuş. Să trecem la interes. Scurt pe doi, Gicule!.. Ce ştii despre Cotoaibă?

— Ce e cu el? Întrebă fără grabă celălalt, făcându-şi de lucru cu strânsul tacâmurilor.

— Îmi spune mie o păsărică că-n guşa ta aiounzi... lucruri frumoase.

— Eu, dom' Valerică? ... De mai bine de juma' de an Cotoaibă s-a mutat; nu mai stă aici în ţigănie... Apăsase ironic pe „ţigănie".

Adică, vrei să-mi spui că eşti doar un prostuţ de negustoraş surdomut – n-aude, n-a vede? Subcomisarul îşi îngustase ochii. După poliţie şi popi, cel care ştie cele mai multe chestii e cârciumaru'. Să nu-mi spui că nu ştii ce-nvârte Cotoaibă? ...

— De unde până unde? Întrebă dintr-o dată cu umilă revoltă Gică. Dorm cu el sub plapămă? Sunt cu el la parte? Lumea vorbeşte că s-a lăsat de meserie. S-a apucat de afaceri, ce mai, a intrat în rândul domnilor... A plecat, e dus... dus şi gata! Tocmai felul în care apăsase pe „dus "şi cum acompaniase cu mâna^ în semn de la revedere, îi sugera că Gică ştie ceva. Subcomisarul trecu la o privire blândă, aproape protectoare.

— Băi, Gicule... ce se cuminţi lumea pe la voi! Cârciuma asta are pereţi de plumb. Nu se aude nimic, nu se ştie nimic. Toţi tac ca peştii. Ce e aici, mă băiatule, acvariu?

— E restaurant, dom'şef, nu e loc de spovedanie. Ştiţi şi dumneavoastră, lumea vine, bea, plăteşte, mai dă o bilă la carambol. Înjură-n stingă şi-n dreapta şi pleacă, parcă nu ştiţi?

— Gicuţă, dragule, lumea vine la cârciumă să pălăvrăgească, să afle noutăţi, mă înţelegi? Zău, mă calci pe nervi! Unii mai vin noaptea, de pildă... să aducă cârciumarului marfă de furat, adică îl bagă pe bietul om la tăinuire, parcă aşa îi zice la codul penal? ... Ia zi, mai dai odăi -cu ora la militari, ceferişti şi studenţi? Dar pocher şi şai- şase se mai joacă?

— Când unul nu-ţi mai e client, pentru cârciumar e ca şi mort, răspunse Gică ocolind răspunsul.

Miercănuş nu reacţionă. Răsturnă ceştile de cafea peste un şerveţel, se şterse pe deget, după care îl întrebă înveselit deodată:

— Ia să-ţi ghicesc eu, Gicule, atunci, dă ceaşca. Cercetă ceaşca răsucind-o pe o parte, dădu din cap, scoase un fel de mormăit

— Aoleu Gicule! ... ce e aici? Ce văd? Întâi şi-ntâi, uite, pici într-o adunare, cu lacrimi şi vorbe. Uite colea pe negru, îi arătă cu vârful scobitorii. Dar, parcă eşti... între arme, uite haină militară!

— Eu sunt scutit de armată, dom’şef.

— Stai, mă, potolit! Ce, poliţia n-are haină militară î Uite o cruce mare... Asta e necaz şi pierdere de bani! Uite oameni cu cărţi în mână... În casă îţi pică daruri căcălău, parcă ar fi nişte baloţi...

(Dintr-o „statistică” a agentului Săvulescu: „... Câte maghemiţe-n Crângaşi, atâtea fişe de cazier... Acolo-n ţi- gănie, doi din trei au poze la noi: „faţă şi profil", trei din cinci s-au plimbat măcar o dată cu duba iar cel puţin cinci din zece poartă cuţit şi revolver... Restul? Borfaşi nedovediţi! ... În cloaca aia doar o bombă mai poate îndrepta ceva! ... “)

Aici, la *Fraeru* era cel mai mare văd. Se puneau la cale lovituri, se plasa marfa, se împărţea câştigul. Tot aici putea fi şi lesne pierdut, dacă amatorii de câte un pocheraş nimereau pe mâna trişorilor. La toate. Raziile şi descinderile periodice ale poliţiei, Gică Târnositu, cu tactul şi priceperea sa la oameni, dar şi cu relaţiile din Prefectură, reuşise să rămână „curat “. Îl privea senin pe Miercănuş, dar acesta îl ghici că în sinea lui cumpăneşte. Cât să spună, ce să spună? ... Comisarul îi ignoră privirea, puse ceaşca pe măsuţă cu oarecare pocnet, în semn că mica hârjoneala luase sfârşit:

— Gicule n-ai baftă! Ţi-a ieşit un iepure în fundul ceştii! Se ridică destul de sprinten, fără- să acuze reacţiile unui om care se îmbuibase puţin mai înainte.

— Ce radio pricopsit, frăţioare! *Telefunken,* te pomeneşti că asculţi Londra? ...

— Ce să ascult, dom’ şef, că e stricat! Îl ţiu aici, mai mult de mobilă.

— E stricat, zici? Întrebă într-o doară, apropiindu-se de perete. Ca orice poliţist cercetă obiectul şi sub aspectul meseriei, dincolo de destinaţia sa obişnuită.

— Ia dă un cuţit să ţi-l repar... Am eu o bănuială.

Ochiul cu albeaţă al lui Tâmositu să zbătea ca un semnalizator de maşină.

— Nu se poate repara, îngăimă precipitându-se spre Miercănuş. A mai încercat un maistor... zău e stricat!

Subcomisarul luase deja cuţitul şi desprinse placajul din spate. Desfăcu şi carcasa metalică, după care fluieră:

— Adevărat! ... Cum dracu să meargă, dacă are ăsta aici? Trase afară o casetă metalică pe care o găsi încuiată.

— E putred de stricat! Miroase de la **o** poştă, Gicule I Ai cumva cheia de la chestia asta?

Gică se pierduse de tot. Se bâlbâia, se-ncurca în sertare, febril.

— E la gât, îi indică fără să se întoarcă Miercănuş, n-o mai căuta aiurea. Gata cu panaramă! Aur şi bijuterii În toată puterea cuvântului: lănţişoare, brăţări.

Sica intrase la fel de nevăzută.

— E zestrea fetei, se smiorcăi stins ţiganul, frângându-şi mâinile. Le-am cumpărat cinstit... o groază de bani...

— Aşa? ... Trebuie să şi dovedeşti. Poate aici sunt chestii de furat, mă înţelegi? Ai acte pe ele? De unde să'ai? Ia fă-te-ncoa, Sica! Hai să gătim mireasa, Gicule, ce zici? Iar tu... cânţi, ai priceput? Cânţi băiete din guşa ta drăgălaşă tot ce ştii! Ne-am înţeles?

Miercănuş începu s-o împodobească pe Sica. Li puse brăţări, cercei, lănţişoare. Părea că uitase de prezenţa lui Gică prăbuşit în fotoliu, neputincios. Acesta sorbi din sifon o porţie zdravănă după care cu vocea şi mai răguşită, începu:

— Am auzit că... e arestat.

— Ce-ai auzit? Întrebă poliţistul fredonând.

— Că... a păţit-o!

— Aşa e, dar ştii şi pentru ce?

— Da... Cu tablouri... o spargere. Da' cică a luat leapşa... A fost aici acu două săptămâni. A băut, a mâncat, apoi a trecut în salon la joc... La cărţi... A pierdut. A pierdut mult...

— Cine l-a curăţat?

— Costică Iabraşu... Fane Birjă şi finu' dumneavoastră, dom' Tinel Americanu.

— A venit singur? Cotoaibă?

— Nu, cu Baronică. Dar ăsta n-a jucat. Era la... separeu cu una.

— O cunoşti?

— Nu. Dar se vedea că e marfă a-ntâia.

— Nu te miră nimic în toată chestia asta, Gicule?

— Ba da, zise privind într-o parte. Mă-ntreb cum de n-a sărit Baronică la bătaie. Eu îl ştiu ţâfnos şi iute la treburi d-astea. L-a potolit pe Cotoaibă şi-au plecat către ora patru dimineaţa. M-am gândit că le-o fi fost frică de dom* TineL..

— Pe Baronică l-ai mai văzut de atunci?

— Nu. Nu mi-amintesc... La plecare, Cotoaibă, i-a amenințat că se întoarce el și le arată cine e. „Vă îmbrac în sute, bă golanilor, iar ție Tinele, o să-ți bag dolari și pe gură și pe cur, cât n-ai văzut tu în toată America mă-ti de văcar! “...

— Ia zi, meștere, cine ți-a zis de arestarea lui Cotoaibă? Că-n ziaru’ de ieri nu s-a măcănit?

— Finu’ dumneavoastră, Americanu.

— Mă, să știi că pezevenghiul ăsta ascultă Londra! Gata, strângem pomul de Crăciun! Adăugă el apoi, ca o concluzie umplu casetă la loc. O mai cântări o dată în mână, după care o introduse în același lăcaș.

— Auzi, Gicule?

— Da, dom’ șef, șopti sugrumat cârclumarul.

— Dacă auzi, înseamnă că stai bine și cu vederea. Îmi dai un semn când apare ceva... Dar dacă te-am prins cu șoalda – uită-te la mine – te pun în fiare, frățioare, și te ascund de nu mai dă nimeni de tine! Înțeles?

Mașina demară nervos, zmucit, spre inima cartierului. După un scurt ocol, pătrunse pe o străduță înecată în verdeață, dar tare pălită și albită de praf. Chiar în apropierea casei lui Tinel, Miercănuș ocoli un pietroi, dar nu^și o groapă ascunsă după un smoc uriaș de bălării. Mașina tre- săltă în clipa când trase volanul spre stingă, dar, ca și cum ar fi condus o barcă, simți că-i scapă controlul asupra direcției. Reuși să frâneze, dar prea târziu. Botul solidului automobil se înfipsese ca un berbec în gardul lui Tinel. O roată sări rostogolindu-se și se opri undevâ în mijlocul străzii. Cineva, fie în glumă, fie că voind să fure, umblase la roți și asta, în vreme ce stătuse la *Fraeru*! Gardul se prăvăli ca retezat antrenând și primii doi stâlpi, subțiri ce-i drept, ai boitei de viță din curtea Americanului.

— Ei drăcia dracului! Înjură Miercănuș, sărind cât putu mai repede din mașină. Privi a neputință spre gardul prăvălit și apoi spre interiorul curții. Sub bolta de viță, la o masă, trei perechi de ochi îl măsurau năuciți.

Americanu, în maieu și-ntr-un pantalon de pijama, susținut de două bretele late, negre, încremenise cu si- fonu-n mâna stângă.

— Poftă mare, finule! Și iartă-mă că picai așa!

Alături, pe o ladă peste care era așternută o bucată de stofă verde, cânta un patefon. Placa se învârtea în gol, repetând

monoton ultimele acorduri ale unei trompete. Faţa îngustă de vulpe, nasul cu nările mult dilatate, sub care răsărea o mustaţă ţepoasă, blondă, se destinse într-un zâmbet larg.

— Sărut mâna, naşule! Ia uite, Simino, cine a venit!

— Sărut mâna, naşule, spuse şi fata automat. Ce bine îmi pare că ai venit pe la noi!

Miercănuş râse înveselit, o mângâie pe creştet, apoi îi strânse mâna şi lui Tinel, o mână moale, îngrijită, cu degete ca de pianist. O mină de „meserie*1, antrenată să mângâie cărţile de joc, să numere bani. Tinel fusese într-adevăr în America zece ani bătuţi pe muchie. Nimeni n-a aflat ce-a făcut acolo. Se ferise să povestească cuiva. Cert e că n-a făcut avere. Avea, ce-i drept, un şifonier doldora de costume, încălţări şi rufărie elegantă. Faptul că n-a părăsit cartierul le-a întărit tuturor convingerea că nu făcuse avere. Devenise însă respectat în cartier şi doar Costică Iabraşu, Gherase Leordeni sau Fane Birjă îi puteau fi pe măsură. Deveniră în scurt timp o trupă ce jumulea fără milă, la toate jocurile posibile şi imposibile banii novicilor şi ageamiilor căzuţi în plasă. Îl privea acum pe Miercănuş cu ochii săi galbeni, înveseliţi, găsind gluma cu gardul ca fiind foarte reuşită.

— *Ok! …* naşule, ne-ai speriat cu tricicleta matale! Stai să mă duc să aduc roata, că te pomeneşti c-o umflă careva. Ia loc şi serveşte. Râzând, Americanu ieşi în stradă.

Sub umbrar era plăcut, iar între timp fetiţa schimbase placă pe partea cealaltă. O piesă de jazz leneşă, o melancolie a clarinetului în ton cu liniştea dimineţii. Americanu reveni:

— Am pus-o pe nişte cărămizi. Dă-mi trebuie un cric.

— Ce-ţi pasă, finule? I se adresă Miercănuş, n-ai obligaţii, şefi… şpriţul e şpriţ, plăci asculţi, aşa o fi şi pe lumea ailaltă? Başca… distracţii la local… Aluzia era destul de transparentă, dar Americanu ridică din umeri cu aceeaşi bună dispoziţie:

— Ne mai clătim şi noi ochii. Să omorâm vremea, că şi aşa, cu timpurile astea, parcă suntem în doliu. Dar hai să te răcoreşti puţin naşule. Adu ligheanul, femeie!

Femeia aduse un lighean uriaş, smălţuit, plin cu apă rece, şi-l depuse oftând de efort la picioarele lui Miercănuş. Îi făcu apoi semn Siminei, care sări sprintenă şi-l descălţă. Era mai mult decât plăcut să stea răstignit pe fotoliul de răchită cu picioarele în apă ce-i transmitea fiori de plăcere. Mâinile Siminei îi maşau

picioarele umflate de alergătură, ajutate de un săpun mare, de casă, ce mirosea a pelin şi busuioc.

— Tinele, vreau să te-ntreb despre Cotoaibă. Începu direct.

Americanu rămase la fel de senin, păstrând un rest de zâmbet în colţul gurii. Îşi aprinse un trabuc scump, cu banderolă.

— *All right!* Naşule, l-am curăţat la *Fraeru…* să tot fie două săptămâni. Ca la carte. L-am trimis acasă numai în izmene şi cravată. Rostise totul simplu şi doar la urmă rânji satisfăcut.

— Ai făcut bine că i-ai lăsat cravata, c-a ajuns în rândul domnilor, aşa spunea Gică. Cât a pierdut?

— Naşule, asta e secret profesional! Zâmbi şi trase din sertarul mesei un carneţel cu coperţi de piele. Răsfoi câteva pagini.

— Treizeci de mii, un ceas de aur şi-un inel de platină, atât! Cotoaibă e-n gazdă la dumneata?

— Este, da' tu cum ai aflat, că-n ziare n-a apărut nimic!?

— Naşule, degeaba stai în centru, zău aşa! … Da' jurnalu-ăsta l-a tipărit mama-mare? *Vom sorry…* li întinse numărul de dimineaţă al *Evenimentului.* Dar niciun gazetar n-a trecut pragul secţiei, iar în casa Catargi s-a stabilit să se păstreze discreţie deplină. Privi titlul,. Şi poza gardianului Atanase… alături de una mai veche a lui Cotoaibă. Deci gardianul nu-şi ţinuse gura! Ziarele de ieri nu pomeniseră niciun cuvânt iar comisarul era hotărât să nu primească niciun reporter.

— Bine, ăsta e ziarul de azi dimineaţă, dar tu i-ai spus lui Gică de ieri. Ia zi, finule, de unde ştii?

— Treburile astea transpiră repede. Dar pot să-ţi spun, nu e niciun secret. Se vede c-ai plecat de mult din mahala! Păi Atanase gardianu ăsta, nu e frate cu Fane Birjă? Te-ai prins?

— Aşa e, finule. Cu poreclele astea uiţi cum îl cheamă pe om. Fane Birjă… adică Ştefan… cum ai fi tu Tinel Americanu… adică Costin Dănescu… ai nume a-ntâia Tinele! … Hai că mi-ai dat o palmă în meserie! Acum, Tinele, pui tolu' pe hârtie, ca să-l luăm de gâlci pe Cotoaibă de unde are bani î Domnu' comisar crede că ăsta a primit o arvună de la careva, până să se pună pe roţi!

— Adică… să mă bag singur în bucluc? I-o tăie Americana.

— Ce bucluc? … Păi eu care ţi-am pus pirostriile, să-ţi pun

brăţări acum?’ Fii cuminte!

— *O.K.* Naşule! Dar dacă eu scriu aşa şi pe dincolo, că i-am câştigat banii, şi... dara velele alea... astea nu se-n- toarce ca corp delict... şi eu am topit delictu’! De unde să-i scot?

— Aşa*? ...* Miercănuş lovi cu piciorul în lighean, şi acesta aproape se vărsă. Cine te-a scăpat Tinele, prima oară de brăţări? Ai uitat? Eu, prostu de Valerică, eu, tăntălău’, că dacă mi se rnpea de şmecheri şi călcam pe cadavre eram cineva acum în Prefectură! Aşa-mi trebuie?

— Naşule, n-o lua şi mată de capital! Sări Americanu. Am zis aşa, că vezi şi dumneata... am copil de crescut... da’ nu vreau să te jignesc! Mai bine ascultă colea ce-ţi spun, că a doua oară nu mai spun î Fii atent! Eu cu Iabraşu şi cu Fane Birjă fac tovărăşie. Am băgat bani în nişte bărci pe bălţile astea la Mogoşoaia, la Buciumeni, Crevedia... Am nişte ţigani care bagă coadă-nt gârlă după peşte, scoici, raci, pe care-i dărn’pe la localuri de lux, pe la pensiuni de obraze subţiri, înţelegi J Delicatese... Ieri dimineaţi am livrat marfă la pensiunea *Balentfi.*

Acolo la pensiune stă una Zorica, artistă de varieteu, muieruşcă nostimă. Aia e dama lui Cotoaibă.

— Ce zici, ea e? Miercănuş îi întinse o fotografie.

— Ea e, încuviinţă Americanu. Ia zi, naşule, e amestecat şi Baronică în chestia asta?

— N-am nicio dovadă. Doar ştii că-n cele mai multe pungăşii pe care le-a făcut Cotoaibă n-a lipsit Baronică; şi nu numai el, şi Radu Puştiu, Cârjaliu... Deocamdată Baronică, şi-a luat tălpăşiţa de la vechea adresă, dar o să i-o dibuim noi! Ai vreo idee?

Tinel Americanu surâse enigmatic, scuturând tacticos scrumul.

— Ar fi ceva... dar dumneata mă pui să-ţi dau pe hârtie... şi mie nu-mi trebuie încurcături!

— Tinele, eu am şi uitat dacă-ai jucat „popa prostu” cu Cotoaibă, dacă i-ai luat paralele, treaba ta! Principalu’ e că ştiu că a avut ce să piardă!

— Bine, se hotărî Tinel, trecându-şi mâna peste mustaţa blond-roşcată. Îl ştii pe Mitică Sifonaru? Aşa. Fi-su Sile e băiat de serviciu la pensiunea *Balentti;* săptămâna asta a fost de noapte. Joi noaptea, destul de târziu, cică l-ar fi zărit pe Baronică ieşind din camera Zoricăi. Crede că era beat, aşa zice, că Baronică nu se ţinea prea bine pe picioare. Asta l-a cam mirat. El ştie că

Baronică nu pune limba pe băutură. Mai ştii unde stă Mitică Sifonaru? Dacă te duci acu îl găseşti precis pe Sile acasă. Şi eu trec, naşule, pe la pensiune, destul de des. Eu îi livrez lui Nadler coaforu lipitori. Am tocmit o ciurdă de puradei care mi le scoate din Ciurel!

Comisarul-şef Arnăutu ascultase raportul lui Bretan reprimându-şi, când şi când, cu mâinile-i mici şi îngrijite, dte un căscat, căci acesta era ceasul în care picotea de obicei în adâncimea moale ca de mănuşă a fotoliului. Încuviinţa la scurte intervale, sau îşi exprima dezacordul, ciocănind încetişor cu creionul în cristalul biroului, pentru a-i întări celuilalt senzaţia că e foarte atent, dar acum, mai mult ca sigur, încerca să-şi imagineze dulcea înfă* ţişare a săptămânii ce avea să urmeze Îl chemase ptf Bretan pentru a-i da instrucţiunile necesare, informându-l:

„Domnule Huria – loiosea numele mic în momentele de relaxare – plec într-o misiune, spusese, arătând în sus cu degetul mare – gest ce simboliza Prefectura Generală, şefii cei mari –, o misiune specială, însuşi ministrul adjunct m-a chemat la telefon". Urmărea efectul celor spuse, dar Bretan îl privea de parcă ar fi fost firesc ca Arnăutu să fie solicitat de ministru.

„Să faci anchetă, acum pe canicula asta, zău domnule Horia, mi se pare o crimă! Auzi unde... tocmai la Constanţa! "Aşa se deghizau escapadele organizate de inspectorul Sturzu din Prefectura Generală, bun amic cu Amă- utu, cu care-şi mai pigmentau, în sezon, monotonia unui Bucureşti toropit.

— Percheziţiile domiciliare n-au scos nimic concludent la iveală. Doar o bunăstare neobişnuită pentru nişte indivizi fără slujbă. De pildă, garderoba lui Cotoaibă e uimitoare. În ceea ce-l priveşte pe Radu Puştiu, se pare că n-are de-a face cu spargerea. E într-un sanatoriu de tu- berculoşi, Într-o stare gravă. Mai suspect pare Baronică. Avem deja unele dovezi că erau aproape nedespărţiţi. Miercănuş a cercetat prin Cringaşi acum dimineaţă. Susţine că arestatul, Cotoaibă, ar fi pierdut o sumă destul de mare la pocher, într-un local de-acolo. Baronică nu mai locuieşte acum la vechea adresă, trebuie căutat. Ar mai fi Cârjaliu, tot un fost complice. În trecut împreună au dat câteva lovituri destul de abile!

— Chestiuni asemănătoare? Îl întrerupse comisarul-şef.

— Nu. Escrocherii cu bijuterii şi două spargeri la case de bani,

fără obiecte de artă. Un jaf asupra unui casier, ultima dată.

— Mda, mormăi încet Arnăutu, şi de Cârjaliu, ce se ştie?

— E singurul care’are o slujbă. Lucrează la Hipodrom, la biroul de pariuri. S-ar putea să nu fie implicat. Dar, repet, multă vreme au operat împreună. În buzunarul unui costum de-al lui Cotoaibă am găsit mai multe buletine de curse, prospecte, programe. Poate fi o coincidenţă. Miercănuş a identificat-o de asemenea pe iubita lui Cotoaibă, care e... artistă, dansatoare la *Trianon.* Locuieşte la pensiunea *Balentti.* Ar mai fi ceva. Există un puşti angajat în sefviciul de noapte al pensiunii care declară că l-ar fi văzut în noaptea de joi spre vineri, pe Baronică, ieşind din camera amantei lui Cdtoaibă. I s-a părut că era beaţ, Baronică se cam clătina.

— L-o fi îmbătat glonţul lui Panaitoff, zâmbi Amăutu. Aşa deci, după ce-a scăpat, a trecut şi pe la fată, să-i ducă vestea!

— L-am trimis pe Săvulescu să ceroeteze la pensiune.

— Pensiunea doamnei Delia Balentti, şopti Amăutu ieşind din amorţeală. Ochii săi mici, vioi ca boabele de piper străluciră o clipă.

— Ei drăcie 1 exclamă uşor ca un suspin. Să susţii o asemenea „partitură”, trebuie să fii mai mult decât un cetăţean onorabil. Nu e de nasul oricui!

— De punga oricui, mai bine zis! Vă puteţi închipui cât costă o asemenea relaţie?

— Da, domnule Horia, madam Balentti... încarcă cam mult devizul. Mă mir, însă, că un tip cum e Cotoaibă e admis acolo! Ştiam că patroana e sensibilă la numele şi reputaţia clienţilor, nu numai la conturile lor.

— S-au cam dus mofturile astea. La începutul războiului nu admitea nici prezenţa ofiţerilor germani, dar acum nici nu se mai pune problema... Bani să aibă!

Arnăutu se uită la ceas şi începu să dea semne de nemulţumire. De zece roinute maşina lui Vizante trebuia să sosească. Mai arcă să treacă pe acasă şi 6pera ca, pornind pe la două jumate, să ajungă la Constanţa înainte de căderea nopţii. Se lăsă adine în fotoliu.

— În definitiv, domnule comisar, ce crezi despre toată povestea asta? Unde crezi că se termină?

— Nu ştiu, de fapt, unde începe, răspunse Bretan ne- luând în seamă tonul sec cu care fusese pusă întrebarea.

— Hai, fii sincer, presupui într-adevăr că e vreo legătură între această… parodie şi loviturile gangstereşli date colecţionarilor?

— Bateţi cam departe! Îi răspunse evaziv Bretan. Nu reiese până în această fază o atare legătură. Cel mult, nu se explică luxul lui Cotoaibă şi traiul său pe picior mare, nu e dar cui intenţiona să plaseze pânzele, cum au pătruns în casa consilierului…

— Parodie, operetă, asta e! I-o tăie şi mai sec Arnăutu, fără ca totuşi să ridice glasul. Totul e caraghios. Inclusiv felul în caro Cotoaibă a fost arestat. „Arestat" de un şofer! E la modă să se fure opere de artă. Şi găinarii vor să ţină pasul!

Se ridicase sprinten din fotoliu, încheindu-şi din reflex nasturii vestonului. În dreptul ferestrei făeu* o piruetă, ridicându-şi mâna stângă cu arătătorul îndreptat spre Bretan ce rămăsese imobil în scaun.

*

Agentul Săvulescu avea un fel de a se încrunta, încât faţa-i mică, osoasă ca un pumn, cu aerul unei păsări la pândă (poate datorită ochilor uşor depărtaţi}, devenea dintr-o dată rece şi dură. **Agentul** purta de obicei costume croite larg, închise la culoare de **regulă, ce** fâlfâiau în mersu-i săltat, fără să atârne pe el, ca de împrumut. Îi ghiceai trupul colţuros, croit parcă numaf din muchii şi unghiuri, uscat, aproape pietrificat. Miercănuş şi-l închipuia că pe o împletitură de oase tari, aproape **minerale,** muşchii lungi, ca pastramă **din** galantare; îegaţi în plasa tendoanelor elastice **şri** groase cât **vâna** de bou. „E puternic ca o vită, domnule, e ca diamantul! Poţi să- tai geamuri cu el ", spunea cu admiraţie Miercănuş **care-l** preţuia în sinea lui foarte mult. Miereănuş era **convins** că din acest aluat ar trebui plămădit orice poliţist din **lume.** Adică un poliţist din născare, nici1 mai râu **nici mai** bun-, **ca om,** dar un mecanism cinstit, ferm şi **eficace ca o** pereche de cătuşe. Criteriu obligatoriu' într-o **meserie în** care „n-ai mamă, n-ai tată-* – completă Miercănuş în sala de raport, agenţilor – ci doar „lege şi şefi, **aşa cum** dă Dumnezeu **şi** regele'1!

Pensiunea *Bailentti mea* fasonul unui hotel în toată regula. Unul din acelea în care domni corpolenţi şi doldora de bani intră pe furiş la braţ cu câte o fetişcană, căreia îi deschideau un inevitabil' cont secret. Aid locuiau manechine, artiste de varieteu şi de la Revistă, mal toate hrănite de materna doamnă

Balentti cu iluziile promisei fericiri de a ajunge fiecare, într-o zi, „doamna cutare “.

Săvulescu intrase degajat, nu înainte de a-l fixa pe portarul mătăhălos, plesnind în uniforma-i verde cu fireturi.

— Salut, galonatule!

Domnul? Întrebă acesta răguşit, nelăsând, ziarul decât cu vreo câţiva centimetri mai jos, intrigat de apariţia individului.

— Patroana este?

— Nu, nu este, răspunse deloc intimidat, deşi intui rapid că celălalt miroase a poliţist.

— Nici pentru poliţie nu e? Coborî agentul tonul, plimbându-i legitimaţia scoasă rapid ca un aş din manşetă.

— Nici pentru bunul Dumnezeu, se arătă nepăsător portarul reluându-şi lectura.

Fără să-şi arate nemulţumirea faţă de ostilitatea portarului, Săvulescu îşi roti privirea prin holul elegant, împodobit cu reproduceri după Boticcelli (destul de izbutite la prima vedere, dacă n-ar fi fost excesul de roz cu care ocazionalul pictor însiropase carnaţia madonelor şi nimfelor). Mobilă lustruită şi bine păstrată, sfeşnice de bronz şi cositor, măsuţe şi canapele stil sau imitaţii, un pian negru uriaş. „E cam puţin pentru un muzeu, dar cam prea mult pentru un hogeag de curve “. Aprinzându-şi o ţigară, încercă să-şi imagineze cam cât e de mare câştigul patroanei dincolo de sclifoseala faţadei. Cu aceeaşi flacără a brichetei aprinse un colţ al ziarului în spatele căruia portarul se făcuse n-a vede, n-aude. Când simţi fumul, acesta sări neobişnuit de sprinten pentru statura sa, cuprins de panică, ll mototoli, reuşind să stingă flacăra, perplex.

— E cam plictiseală aici la voi, şoricelule, îl mustră cu degetul agentul.

Portarul bodogăni ceva printre dinţi, neştiind ce atitudine să ia.

— Pentru franzela care o mănânci aici, trântore, adăugă liniştit, ar trebui să fii mai atent cu oamenii legii! Scoase apoi rapid fotografia fetei.

— Persoana este?

— Da… dar nu cred să se fi sculat, îngăimă indispus.

— La ce cameră stă?

— Camera 8, etajul întâi.

— Aşa, brotăcel! Ţine doi lei să-ţi iei *Dimineaţa copiilor,* dacă

tot te-am păgubit.

Urcă scările, sprinten, două câte două, cu hainele flu- turând. Se opri şi mai privi o dată spre portar:

— Tot o să dai în mintea copiilor cu slujba asta!

Covorul lung şi moale îi înăbuşi paşii. Văzu un 8 dim- tr-un email albastru. Bătu autoritar, ca la telegraf, cu degetu-i ciolănos, cum bătea pe vremuri bunicul său telegrafist la gară. Auzi în sfârşit un zgomot, ceva ce semăr. A a arcuri de somieră, un fel de oftat, paşi târşiţi.

— Cine e? Întrebă o voce uşor somnoroasă cu inflexiuni leneşe.

— Telefonista trei! Răspunse agentul îngroşându-şi vocea.

— Cine e? Reveni vocea intrigată, după o scurtă pauză.

— E lupu, fetiţo! Adică poliţia, şi deschide odată!

— Aşteptaţi un moment, i se răspunse nesigur.

— Îţi recomand să nu sări pe fereastră. Prietenului meu de afară nu-i plac astfel de glume. Rânji.

După două minute lungi uşa se deschise încet. Din penumbră, un chip trandafiriu, deloc somnoros, îl privea cu ochii miraţi. Palma calculată a agentului îi plesni rapid obrazul. Uluită, dându-se înapoi, scoase un ţipăt scurt, dar ager. Săvulescu îi astupă imediat gura şi-o îmbrânci spre interior ca pe un fulg. Miza întotdeauna pe surpriză şi acţiona mai ales când de faţă nu se aflau martori.

— Unde e? Întrebă crunt. O a doua palmă o azvârli pe canapeaua din colţ, înainte de a răspunde.

— Unde e? Repetă apăsat poliţistul, aplecându-se către chipul îngrozit al fetei, aproape să-l atingă.

— Ce, ce să fie? Abia articulă, acoperindu-şi cu palmele obrajii.

Săvulescu simula furia, de parcă ar fi avut cu faţa o răfuială personală, dar ochiul rece, interior, analiza, aproape simultan, atât reacţiile fetei, cât şi încăperea.

— Ştii tu, putoare! Joci pe somnorica neştiutoare, dar ţii terţa la borfaşi! Ai dat de dracu, scumpo, poţi să-ţi iei adio de la coteţul ăsta de lux, de la miniştrii tăi şi de la tot ce ţi-e drag! Lângă chiuveta nichelată, pe o spirti- eră, trona un ibric cu cafea, gata să dea în foc. Agentul o salvă tocmai la timp. Turnă în două ceşti, fără să verse nici măcar un strop. Acum era momentul să schimbe tonul. Se întoarse liniştit cu cafelele în

mână, luând o expresie calmă, dar care păstra încă ceva amenințător, ceva mult mai periculos decât furia cu care atacase înainte. Un fel de zâmbet îi subție buzele când, aproape cavalerește, depuse cestile pe măsuță.

— Una pentru mine, una pentru tine. Sper că i-ai pus puțin zahăr. De altfel, pentru tine, n-are importanță, căd am să ți-o administrez peste obrăjorul tău de porțelan.

Fata scoase un suspin de groază. Cafeaua fierbinte desfigurează iar cel ce i-o propune atât de liniștit pare capabil s-o facă.

— Dar… ce-am făcut… domnule? Vă rog, **ce-am făcut?**

— Ai dat de dracu, nu ți-am spus?

Tonul sunase aproape prietenos. Urmă confidențial:

— Pe băieți i-am priponit. E rândul tău acum.

Mulțumit, Săvulescu ridică ceașca și sorbi cu plăcere din cafeaua fierbinte, ca și cum s-ar fi aflat cu adevărat într-o vizită galantă.

— Te pricepi, o gratulă, privind-o binevoitor. Am ordin să fac percheziție și să te ridic. Cineva „a uitat" ceva la tine. E nevoie chiar să fac percheziție? Știi bine ce caut. Și trebuie să mai știi și *cine* va veni după ele.

Zorica Mattara își mai revenise, dar omul îi inspira groază; chiar dacă, acum, răsfoia, ca un vizitator destins, o revistă de pe măsuță. Se ridică ezitând și se îndreptă spre șifonierul alb, uriaș. Extrase dintre cearșafuri un pachet.

— Eu, domnule polițist, n-am nicio vină. Aș minți dacă aș spune că nu știu ce e aici. O să vă spun, n-am nicio vină. În genere mă interesează prea puțin cu ce se ocupă… prietenul, dacă este plăcut și galant, mă înțelegeți?

— Cotoaibă e un galant? Întrebă Săvulescu **cu** prefăcută naivitate, desfăcând cu grijă pachetul **PInzsle con**silierului erau acolo. Drept răspuns, fata scoase ostentativ dintr-un alt colțișor al șifonierului o casetă maronie, ornată cu. Firișoare și floricele din argint.

— Aici sunt toate cadourile și banii pe care mi i-a oferit de când ne cunoaștem. N-am nevoie de, ele. Am să vă spun tot ce știu.

— E mai bine să scrii. Pe urmă mai stăm de vorbă. Din buzunarul hainei extrase două file împăturite și un stilou argintiu.

— Nu apăsa şi serie mai pe dreapta, o dădăci grijuliu.

(Vizita lui Baronică din noaptea spargerii:

...Revistele, vara, mai ales la grădină, erau slabe, istovite. Repertoriul simplificat, nimic nou; se râdea în silă, se fluieră, se fuma, oamenii erau arţăgoşi şi grosolani. Zorica ajunsese acasă cu o' insuportabilă durere de cap. Era intrigată de absenţa lui Niki Cotoaibă cu care urma să se vadă după spectacol. „Nu aprinde lumina! "auzise un glas şuierat. Un miros greu, necunoscut şi această voce poruncitoare, pe care cu greu o asemui ca fiind a lui Baronică, prietenul hâi Niki. Zorica trase storurile, apoi aprinse mica veioză. „Am intrat prin spate, pe ia gunoi, am stat acolo mai bine de două ceasuri*. Baronică zăcea răstignit pe canapea ca o pasăre de pradă, rănită, jigărită. Nasul ascuţit, coroiat, ochii sticloşi, dilataţi de durere. Fulgarinul era închegat într-o pată scorţoasă În dreptul umărului stâng, iar mârta-i atârna inertă. „Ce porcărie stupidă! "oftă, apoi leşină instantaneu. Zorica nu ştia ce să facă. Era sigură că s-a întâmplat o nenorocire. Absenţa lui Niki Cotoaibă de la întâlnire, acum Baronică rănit, hăituit. Rana din umăr arăta groaznic, umărul părea zdrobit, dar sângerarea se oprise. Îşi simţea stomacul patpitându-i îh dreptul gâtlejului uscat, în timp ce-l bandaja „Trebuie s-o uşchesc, şopti Barenică, revenindu-şi puţin. Încercă să se ridice, dar durerea îl ţintiri la loc. Ce porcărie! ... Ce ghinionu dracului! Cred că Niki e acum la poliţie..." La petiţie? Întrebase surprinsă, dar Baronică nu-i dădu nicio explicaţie. Zorica îşi aminti ci În fundul unui sertar mai avea câteva fiole de morfină. **Sparse** una **pe** care o Urmă în paharul de coniac. Abia după ce-şi mai reveni bărbatul îi atrase atenţia asupra tablourilor. „Astea rămân la tine. Trimit eu pe cineva să le ia, dacă n-am să pot veni eu. Să nu sufli o vorbă! ")

— Semnează.

Zorica Mattara nu se grăbi. Ridică cele două pagini ale declaraţiei.

— Mie ce garanţii îmi oferiţi, domnule poliţist?

— Văd că te-ai tăiat ca maioneză. Ţi-e frică de Baronică?

Fata încuviinţă. Din nou frica pusese stăpânire pe ea

— Pentru turnătoria asta Baronică te poate lichida. O ciupi familiar de obraz. Din partea noastră astea sunt garanţiile. Îi arătă cătuşele, care clincăniră sinistru.

— Baronică e un tip care nu glumeşte, îngăimă fata mai

departe. Ajutaţi-mă, spuneţi-mi ce trebuie să fac, aţi văzut, nu v-am făcut greutăţi! Ce să fac?

— Nimic special. Să-ţi joci rolul mai departe. Adică, n-a fost poliţia aici, nu ştie nimic de tablouri... ai priceput? O să punem supraveghere să vedem şi noi cine va veni după pachet. O să avem grijă să nu păţeşti nimic.

În vază de cristal se legănau trei trandafiri, Săvulescu rupse unul şi-l prinse la butonieră. Ieşi fredonând ca un amant care tocmai s-a desprins din braţele iubitei. Coborî sprinten, aranjându-şi cravata din mers, privindu-se în oglinda uriaşă din hol. Îi dădu un ghiont portarului, făcându-i complice cu ochiul:

— Se petrece straşnic la voi, bunicule! Ai idee unde e un telefon?

— Excelent, domnule Săvulescu, rosti Bretan. Sigur, aşa. Tablourile rămân la ea. Rămâi prin apropiere. O să trimit pe cineva să preia supravegherea. Foarte bine. Vii apoi aici de urgenţă. Aşează telefonul în furcă. Pe unde putea fi Miercănuş? Îşi aminti că s-a dus la arhiva cazierelor. Îl chemă pe Varlam.

— Adu-mi te rog arestatul de la „specială”.

Când păşi în încăpere, chiar şi aşa pleoştit şi fără chef, Cotoaibă rânji, încurajat de expresia senină a lui Bretan, dar mai ales de faptul că-l găsi de această dată singur.

— Deşi am motive să fiu bine dispus, n-am chef de conversaţie. De la ultima noastră rundă lucrurile s-au mai modificat.

Niciun muşchi nu i se clinti pe faţă, căci spusele lui Bretan erau, înainte de toate, chestiuni de rutină.

— O să-i pregătim şi lui Baronică o celulă, dragule. Ai văzut că am aflat cu cine ai operat?

Dar Cotoaibă nu dădea niciun semn că l-ar interesa spusele comisarului:

— Te amăgeşti, domnule, cu tăcerea asta încăpăţânată, în loc să încerci să te ajuţi. Eşti singurul – îi spuse cu subînţeles – în măsură să-ţi faci un bine. Deci ai operat împreună cu Baronică. El a reuşit să se pună la adăpost deocamdată şi-şi linge rănile prin cine ştie ce bârlog. Chiar aşa. Îşi linge rănile, nu e o figură de stil. Şoferul consilierului a tras destul de bine cu pistolul, pentru un amator. Ştii unde a făcut o haltă Baronică înainte să se dea la fund? Făcu o pauză, dar Cotoaibă rămase la fel de

impasibil. A trecut pe la pensiunea *Balentti*, pe la prietena ta Zorica Mattara. A trecut, i-a lăsat tablourile sustrase **în** păstrare şi a dispărut.

— Fata n-are **nici**un amestec, ripostă cu vocea răguşită, calm, ştiind că nu riscă nimic cu această afirmaţie.

— Ei, iată un lucru pe care fata nu-l poate dovedi. Legea spune clar: Orice obiect de provenienţă dubioasă, care face obiectul unei infracţiuni, dacă nu e predat în cel mai scurt timp poliţiei, se consideră delict de tăinuire şi complicitate. Or, tablourile ni le-a predat presată de oamenii noştri, nu de bunăvoie… şi nici în timpul prevăzut de lege, reveni comisarul.

— Pot să văd şi eu tablourile? Îl întrerupse Cotoaibă.

— Ai o părere cel puţin bizară despre instituţia noastră. Cum putem scoate momeală, când am întins acolo un pripon de zile mari?

— Nu cred, sări dintr-o dată Cotoaibă. Încercaţi să-mi plasaţi mie momeală, dom’ şef! Nu poate fi adevărat! E ticluită, e ticluită 1

Comisarul îl privi cu un fel de mulţumire, căci calmul arestatului începea să se clatine.

— N-ai să crezi niciodată în cuvântul unui comisar, dar probele sunt probe şi-n faţa lor n-o să ai încotro. Pe culoar se auziră vorbe nedesluşite, uşi trântite şi apoi un ciocănit grăbit.

Apăru Săvulescu cu pălăria în mână, încruntat şi precipitat.

Puse pe birou declaraţia Zoricăi Mattara şi alături, dintr-o batistă scrobită, extrase câteva bijuterii ce nu păreau de duzină. Comisarul le admiră citeya clipe; abia dacă aruncă o privire asupra declaraţiei.

— Zorica Mattara a spus că se lipseşte de ele, dacă provin din treburi necurate.

— Când corabia se scufundă… se aruncă orice lest peste bord! Replică Bretan. Domnişoara vrea să scape cât mai curat din toată povestea asta. I se adresă lui Cotoaibă: N-a fost prea delicat din partea asociatului tău, Baronică, ’mai ales că a şi ameninţat-o când a plecat!

Comisarul citi cu voce tare declaraţia Zoricăi Mattara, ce atesta fără dubiu complicitatea lui Baronică. Îl privi stăruitor pe arestat.

— E clar, nu? După cum vezi, complicele e identificat, corpul delict există, martorul de asemenea… Ia zi acum, cui trebuia să

predaţi tablourile?

— Nu ştiu, domnule comisar. Era aranjamentul lui Baronică.

— Deci Baronică e şeful?

— N-am spus asta, dar el mi-a propus treaba, eu doar am făcut ce a zis eL Comisarul cunoştea asemenea manevre. Întotdeauna cel prins voia să pară doar un simplu executant.

— El a venit, mi-a zis că are un pont gras.

— Ai primit vreun aconto?

— Nu. Urma să primesc totul după aceea.

— După aceea… când? Insistă comisarul, aprinzându-şi o ţigară. Ce garanţie aveai că nu vei fi înşelat?

Cotoaibă nu răspunse imediat Se foia şi comisarul înţelese că murea de poftă să fumeze. Se prefăcu însă că nu pricepe.

— Care era partea ta?

— Nu era o sumă fixă. Urma ca Baronică să se tocmească;

— Cu cine să se tocmească?

— … Nu-l cunosc, vă rog să mă credeţi. – Cu persoana cu care aranjase el.

— Deci clientul a comandat marfa, iar voi, după cum zici, mai precis Baronică urma s-o predea. Dar cum se explică luxul ăsta, şifonierul tău garnisit şi celelalte cheltuieli ale tale, dacă n-aţi primit niciun avans?

— Am câştigat la curse, la pariuri, am mai ciupit pe la jocuri. M-am descurcat.

Bretan îi făcu semn lui Săvulescu. Acesta se ridică şi dintr-un alt buzunar scoase o hârtie. Era o listă de cheltuieli ce se ridica la aproximativ o sută de mii.

— Fără să mai punem la socoteală bijuteriile şi celelalte, întări Săvulescu la fel de posomorât.

— Nu e chiar un fleac. Unde mai pui că te-ai mutat într-o casă cu o chirie pipărată chiar şi pentru leafa unui comisar 1 Apropo de casă, lăsând la o parte că e scumpă, mai e ceva. Cineva a intervenit să fii găzduit acolo? Cartier onorabil, casă onorabilă. Cine a făcut-o?

— A fost ideea lui Baronică. A zis: **„Cum** ne mai punem pe picioare ne luăm tălpăşiţa din ţigănie, şi ne aranjăm într-o casă boierească, unde nu bate la ochi!’. Îmi spunea că are planuri mari şi trebuie să ne mai schimbăm felul de viaţă.

— După câte înţeleg, Baronică a avut o sumă bunicică cu care a început toate aceste schimbări?

— O fi avut el ceva… acolo, de unde să ştiu eu? Mie **du** mi-a dat niciun ban. El s-a ocupat de toate.

— E chiar aşa de secretos Baronică ăsta? Întrebă ironic comisarul arătându-se foarte răbdător la tot ce îndruga Cotoaibă. Era însă şi asta o tactică. Principalul era că arestatul începuse să vorbească. Să spună ce vrea el şi cum vrea el. E imposibil că undeva să nu existe o nepotrivire, ceva care nu-i în regulă. Cotoaibă minţea însă cu neruşinare. Una ştia foarte bine: „Prindeţi-l pe Baronică, să vă spună el mai multe. El e inspiratorul, cel cu iniţiativa, eu nu ştiu nimic”.

— Şi cam cât câştigaţi voi la jocuri?

— Nu-mi amintesc exact… dar câştigam destul.

— La *Fraeru* cum a fost?

— Acolo am pierdut, am pierdut mult, răspunse Cotoaibă convins că amestecul sincerităţii cu minciuna dă întotdeauna bune rezultate. Am pierdut cam cinci-zece mii, bani gheaţă.

— E o sumă, aprecie Bretan, dar mie mi s-a spus că **e** vorba de treizeci de mii.

— S-au lăudat şmecherii! Nu eram nebun să arunc atâţia bani.

— Jocul e joc, e patimă, Cotoaibă, nu te aşezi când vrei şi te ridici la fel. Acolo se joacă pe curăţate, nu e pocher de Revelion la cinci bani. Dar ia zi! Pe vremuri, tu cu Baronică făceaţi echipă şi cu Cârjaliu. Ce mai ştii despre el?

— S-a daţ la fund, replică cu dispreţ exagerat Cotoaibă. L-am întâlnit la hipodrom, are familie, puradei… s-a lăsat de meserie.

— Nu v-a ajutat cumva la completarea buletinelor?

— Nici vorbă! Se face chiar că nici nu ne cunoaşte.

— Ai auzit vreodată de cai „mascaţi”, de curse trucate?

— Tot ce se poate, răspunse senin Cotoaibă, dar personal n-am habar de aşa ceva. Eu am mizat pe cai cunoscuţi. Mă pricep.

— Deci, zici că tu şi Baronică aţi rupt relaţiile cu Cârjaliu?

— Categoric. Pentru noi e mai rău decât un străin. Glasul lui Cotoaibă avea acea notă de sinceritate, pe cât de fals sunase tot ce îndrugase mai devreme.

— Din câte ştiu, pe vremuri, Cârjaliu vă tăia la „meserie”. Cel puţin pe tine şi pe Baronică.

— Mai bun nu era, avu arestatul o tresărire de orgoliu, dar nu era lipsit de ştofă. Putea să ajungă cineva, însă e lipsit de caracter, domnule comisar.

— Zi aşa, îmi placi! Un om o apucă deci pe un drum cinstit şi

auzi: n-are caracter!

— Fâs, apostrofă cu dispreţ Cotoaibă. Nu-mi oferiţi şi mie o ţigare, domnule comisar?

ŞASE

ZIUA DE DUMINICĂ 13 IULIE TREBUIE neapărat notată. Nu în direcţia ghinionului ce-l presupune, ci pentru simplul motiv că ziua a debutat răcoroasă şi înnorată, prima de acest fel din această vară secetoasă.

Privit de departe, Hipodromul aducea cu un carusel de culori vii, în opoziţie cu verdele prăfuit al salcâmilor rari de lângă tribună, cu cerul lăptos, plat, cu galbenul ca de perie al ierbii. În ultima vreme cursele erau programate destul de neregulat, fără reclama bineştiută, pierzându-şi mult din farmecul de altădată. „Altădată” nu era atât de departe... dar întotdeauna evenimentele grave trasează un hotar adânc între ore, zile, săptămâni. Trecutul seamănă cu imaginea privită printr-un binoclu întors. A fost ieri, acum o lună, acum zece ani... E un timp căruia sufletul, mintea îi dau valoarea şi sensul, desemnat banal prin: „înainte de rebeliune, după rebeliune, înainte de război... înainte... după... “Privind sporovăiala, zâmbetele şi ocheadele femeilor, cu greu puteai crede că undeva, departe. În necunoscut, mor oameni la fel de dornici de o duminică răcoroasă şi plăcută.

Femeile, ostentativ elegante, afişau o bună dispoziţie uşor stridentă, rotindu-şi capetele de o sută de ori împrejur, amuzându-se de orice fleac. Hipodromul este mai cu seamă un prilej de etalare a noilor toalete, a maşinilor sport, a amanţiior de sezon, a căţeluşilor frizaţi şi adesea mai aristocratici decât înşişi stăpânii. La o privire mai atentă o anume nervozitate le accelera gesturile, mişcările, ţigările erau fumate rapid, sau doar pe jumătate, bărbaţii consultau des ceasornicele aruncând priviri furişate neliniştite. O lume care părea grăbită, deşi mai era destul timp până la ora începerii. Aceeaşi nelinişte se putea citi şi pe chipurile celor câţiva proprietari de cai, ce discutau mai la o parte, în timp ce oamenii lor plimbau caii, în pas domol. Caii atingeau arareori cu boturile umede iarba ţepoasă, ofilită, şi atunci ridicau brusc capetele. Nu prea departe de tribună centrală se afla bufetul – o clădire din scânduri, vopsită în alb, cochetă, aducând a ca bană, având în faţă o mică terasă, cu câteva mese. Majori- . Tatea amatorilor de bere preferau să stea

în picioare mai la o parte, discutând cu aprindere pe marginea programului, a cailor favoriţi, a noutăţilor, a jocheilor.

Prin vălmăşagul multicolor se putea observa un număr mare de uniforme. Cei mai fercheşi erau ca-ntot- deauna ofiţerii de intendenţă. Ofiţerii germani prezenţi stăteau «măi la o parte, în faţa unui cort portocaliii, adus special pentru ei. Două fete blonde, în şorţuleţe verzi, scrobite, le serveau berea în pahare înalte îmbiindu-i să guste şi sandvişuri..

Comisarul se aşezase la una din mesele bufetului. Absent, răsfoia programul curselor **sorbind** cu înghiţituri mici din halbă abia începută. O listă destul de pestriţă de nume – unele noi, necunoscute, cum erau: Feriga, Diamant, Hera – alături de gloriile sezoanelor trecute: Fulger, Pumnal sau Victoria, fără să mai socotească caii „de umplutură”.

Cu câteva momente înainte, undeva în mulţime, remarcase silueta elegantă a lui Cârjaliu. Discuta cu unul din proprietarii de cai, notând ceva într-un carnet. Trecuse sprinten la numai câţiva metri de masa comisarului, pierzându-se undeva în spatele tribunei.

Pe Bretan întotdeauna l-a intrigat asocierea dintre Cârjaliu şi ceilalţi.. Dacă Baronică şi Cotoaibă, prin brutalitate, lăcomie şi impertinenţă se asemănau, despre Cârjaliu se putea afirma că e plămădit din alt aluat. Lăsând la o parte studiile, avea un fel de a se purta civilizat, politicos, curtenitor. O anume inteligenţă şi volubilitate ţi-l făceau simpatic şi plăcut imediat. Ispăşise răbdător pedepsele, convins, în adâncul fiinţei sale, că n-are ce reproşa legii şi legiuitorilor. Orice acţiune o. Privea ca pe un joc. Iar orice joc are reguli. Singurele reproşuri şi le făcea sieşi, dacă nesocotise conştient sau nu regulile jocului.

O oarecare agitaţie îl făcu pe comisar să ridice privirea. La început nu pricepu prea bine ce se-ntâmplă. Un grup de curioşi se-mbulzea în direcţia intrării. Se ridică şi văzu o maşină sport, un model ultramodern *Mercedes- Diana* ce încerca să-şi facă loc pe lângă celelalte. La volan se zărea o fetişcană. Manevră uşor, strecurându-se cu abilitate. Totuşi spaţiul se vădi destul de strâmt. Înciudată, fata se retrase cu spatele, apoi, în mod neaşteptat, repezi maşina înainte. Un zgomot înfundat, urmat de exclamaţii. Deşi destul de solid, *Pakardul* în care intrase se turti rapid în spate. Fata îl lovise cu un fel de furie, intenţionat, nici vorbă! Alături, se agita un bărbat brunet, elegant, vizibil

şocat de gestul fetei. Pe bancheta din spate, un bătrân drept şi nemişcat, în persoana căruia Bretan recunoscu pe bătrânul George Şerban-Comăneşti. Bărbatul în costum alb de lângă fetişcană nu putea fi altul decât Titi Prinţul. Coborâse şi cercetă locul izbiturii. Fata părea că nu se sinchiseşte prea mult şi-şi aprinsese calm o ţigară.

— E minunată, nu-i aşa, domnule comisar?

Cârjaliu se apropiase pe nesimţite şi-l privea zâmbitor. Rămăsese la fel de subţirel, cu aceeaşi privire limpede, verzuie, cu gura senzuală, umedă, dezvelind o dantură regulată şi sănătoasă.

— Ce surpriză, domnule Cârjaliu! Mimă surprinderea Bretan, strângându-i mâna fină şi molatecă. Ce să-ţi răspund? Dacă e minunată? Nu pare trecută de douăzeci de ani. Se spune că e... un gen aparte!

— Mă refeream la maşină, râse domol Cârjaliu.

— Ei da, automobilul pare s-o eclipseze la prima vedere.

— Păcat, oftă Cârjaliu cu ochii strălucind ciudat, păcat că asemenea piese intră pe mâna unora care n-au conştiinţa valorilor!

— Crezi? Mi se pare că numai aceştia le pot preţul cu adevărat, pentru simplul motiv că le stăpânesc.

— Da de unde, lăsă mâna-n jos a dezamăgire Cârjaliu. Pentru domniile lor, un căţel, un castel, frumuseţea unei maşini sau bucuria unei plimbări cu iahtul au aceeaşi valoare: satisfac capricii; orgolii. Sunt egale, sunt de fapt nimicuri lesne de abandonat, de stricat. Cât sunt eu de politicos cu femeile, pentru treaba asta i-aş fi tras o palmă.

Spărgând zidul curioşilor apăruse între timp şi proprietarul *Pakardului* – un bătrânel slăbănog, modest îmbrăcat, dar băţos. Scotea sunete ascuţite, gesticula, nu se înţelegea ce spune, dar era lesne de bănuit.

— Beţi o bere, domnule comisar?

— Ştiu şi eu ce să spun, domnule? Am mai băut una şi nu e nici măcar rece.

— Vă promit o bere veritabilă, insistă Cârjaliu. **Îi** şopti ceva chelnerului care dispăru făcând semn că a priceput. Titi Prinţu îi întinsese bătrânelului ceva ce semăna a carte de vizită, părea că-i zâmbeşte, îl bătu pe umăr şi apoi se întoarse spre un bărbat roşcat, eu favoriţi mari.

— E ajutorul patronului meu, îl informă celălalt, şeful meu direct, domnul Brenner. Cu gesturi largi acesta îl pofti pe Titi Prinţu spre o poartă de fier, vopsită într-un cafeniu deschis.

— O să-i conducă în parcarea oficială. Dincolo de găr- duleţ, în pătratul de zgură, dar bine adăpostit de umbra unor duzi, mai era parcat un *Mercedes* gri ce purta însemnele Misiunii germane a aerului.

Automobilul trecu la mică distanţă de terasă şi Bretan avu posibilitatea, timp de câteva momente, să-i vadă foarte bine pe cei trei ocupanţi. Kailidis părea nervos, dar destul de bine stăpânit. În schimb, fata zâmbea nepăsătoare, ţinând cu impertinenţă un ţigaret aurit şi subţire între dinţii albi, puţin îmbujorată şi cu aerul celui care a făcut o şotie reuşită. Doar bătrânul Comăneşti, îmbrăcat sobru într-un costum de flanel gri, grav, cu pălăria cu calotă joasă, rămăsese nemişcat şi cu ochii închişi pe jumătate.

— N-ai dreptate, se întoarse spre Cârjaliu, după ce maşina pătrunsese prin uşa de tablă. Maşina n-arată mai grozav decât stăpâna.

Chelnerul apăru cu două sticle de bere nemţească de cea mai bună calitate.

Încet, încet, îmbulzeala din faţa ghişeelor de pariuri se mai potoli. Oamenii se-ndreptau agale spre tribune. Soseau ultimele maşini şi, cu ele, ultimii întârziaţi. Un *Dodge* imens, maroniu, aproape nou, dar zgâriat şi prost întreţinut fu parcat destul de neglijent, blocând alte două maşini.

— Se-anunţă ceva pe cinste! Remarcă Cârjaliu, înmuindu-şi alene buzele în paharul cu bere. Se uită la ceas, dintr-o dată precipitat.

— V-aş ruga să mă iertaţi acum, domnule Bretan, trebuie să merg să închei situaţia.

Din *Dodge* cobori mai întâi un bărbat înalt, cu o chelie strălucitoare, apoi trei femei frumoase, vesele, ultimele două înarmate cu aparate de fotografiat.

— Clanul Angelescu, rosti Cârjaliu, ridicându-se. V4 pot fi de folos cu ceva?

— Poate în pauză, dacă ai timp, îi răspunse Bretan.

Două dintre fete, drăguţe, zâmbitoare, o şi luaseră grăbite spre îmbulzeala hipodromului, în timp ce Angelescu rămase cu Wanda Loewensen ceva mai în urmă, gesticulând larg, rizând ca

şi cum i-ar fi spus o anecdotă. Comisarul se ridică şi le ieşi în întâmpinare.

— Domnule Horia! Exclamă Wanda, privindu-l cu plăcere. Ce vulpoi! Mă miram să nu dau de tine acolo unde se strânge tot cuconetul select al Bucureştiului!

Comisarul, la fel de înalt ca jovialul patron al tipăriturilor, îi sărută mâna Wandei. Li făcu cu ochiul bărbatului.

— Exagerează... Cuconetul select abia la urmă vine!

— O ştii p-aia cu societatea de asigurări şi cu porcul? Îl întrerupse Angelescu, bătându-l amical pe umăr.

— Lui să nu-i spui bancuri porcoase, Max! Îl admo- nestă în glumă Wanda. E un băieţel cuminte. De când mă chinui să-l conving să lase meseria asta păcătoasă şi să-l angajez manechin. Ar fi cel mai drăguţ manechin din câţi cunosc!

Wanda Loewensen (evreică după tată şi olteancă după mamă), oscila între fotografie şi modă, le combină, le făcea la fel de bine şi pe una şi pe cealaltă. Stăpânea un mare atelier foto pe strada Regală, un studio în toată regulă, cu personal, şi împreună cu unchiul său conducea o casă de mode în Regina Maria, foarte frecventată.

— După cum aţi parcat maşina, am toate şansele să devin manechin.

— Maşina ta e acolo? Se miră Wanda. Cu atât mai bine, de data asta n-ai să ne scapi, cu siguranţă. Azvârlindu-şi frumosul păr roşcat râse ca de o glumă bună, şi-l luă de braţ pe Angelescu:

— **Se** pare că pe domnul Horia nu-l interesează cursele. O să-l recuperăm, vrând-nevrind, la plecare. Hai, cft acum se dă startul!

*

În pauză comisarul Bretan bău o cafea neaşteptat de bună.

— Chiar mi eşti ocupat? Îl întrebă pe Cârjaliu când acesta reapăru.

— Nu v-am zis? Eu supraveghez doar. Până acum un an transpiram şi eu în spatele unui ghişeu. Şi apropo de asta, v-am văzut cam rar pe aici.

— Nu prea e timp. Altfel, caii mi-au plăcut întotdeauna. Fără nicio legătură, întrebă, privind la câţiva metri Spre locul unde fotografele Wandei imortalizau toaletele protipendadei:

— Ce mai ştii de vechii tăi amici, Cotoaibă... Baronică?

— Am crezut că vă interesează caii de rasă, nu gloabele, replică zâmbind Cârjaliu.

— Nu zic nu, dar cu gloabele astea, la „cursele” de altădată aţi prins ponturi grase.

— Treburi îngropate, rosti destul de sec celălalt, făcând semnul crucii. Am auzit că au încurcături, completă după o scurtă pauză.

— Da. De unde ştii?

— Din ziare. Cu ei nu mai am nicio treabă, dar am rămas în priză. Toată lumea trăncăneşte. Nici nu ştiam dacă s-o iau drept bună. Sunt la dumneavoastră, la Sfânta Vineri?

— Numai Cotoaibă. Pe Baronică îl căutăm.

— Mai devreme sau mai târziu tot urmau s-o păţească^ rosti cu dispreţ Cârjaliu. Proşti nu sunt, mână mai au şi meserie mai cunosc, dar sunt lacomi şi primitivi. Le place riscul şi sunt încrezuţi.

— Şi chiar... aţi rupt-o definitiv? Se interesă Bretan, privind în continuare agitaţia zâmbitoare a fotografelor Wandei, care se străduiau să-şi ilustreze reportajul monden.

— *Finita la commedia!* Cine întilneşle o fată cum e nevastă-mea se naşte a doua oară! Sunt mai curat acum decât pruncul din braţele Fecioarei. Viaţa la patruzeci nu e ca la douăzeci, zice şi un cântecel banal. Mai am şi-un pic de ulcer, un ficat cam şubred...

— Când i-ai văzut ultima oară?

Cârjaliu se-ncruntă uşor, în semn că făcea eforturi de memorie:

— Ultima oară, ultima oară... repetă spusele lui Bretan. Nu ţin minte cu exactitate, dar aici i-am văzut. Aid la hipodrom i-am văzut. Să tot fie trei săptămâni.

— Au jucat cumva?

— Da, o sumă bunicică. Cam cât ridic eu aiei în două luni, aproximă după o scurtă ezitare.

— Au câştigat?

— Doar Cotoaibă se mai pricepe la cai. Cunoaşte mai mulţi proprietari... jochei... e mai consecvent decât Bâ- ronică.

— Sume mari?

— Mai mult ciupeală, dar ultima oară Cotoaibă a câştigat gras.

Suma indicată apoi de Cârjaliu putea justifica satisfăcător traiul pe picior mare al lui Cotoaibă.

»

De această dată, caii aflaţi la start erau într-adevăr de clasă. Paul le admira freamătul, neastâmpărul gleznelor subţiri, încă o dată verificate de câţiva grijulii. Numai nume selecte: Fulger, Năluca, Rândunica, Fuior, Regina şi Păpădia. Tribunele s-au înviorat brusc. Cota cea mai mare a pariurilor era afectată acestei părţi a întrecerii Oamenii, transfiguraţi, plini de sudoare urmăreau cu sufletul la gură. Paul pariase pe Rândunica, aşa cum fusese prevăzut în instrucţiuni. Descoperi în stânga sa un ofiţer de aviaţie ce-şi regla un binoclu militar, puternic. Omul apăruse după pauză. Îşi scoase şi Paul un binoclu mic, sidefat, de teatru. Îi desfăcu încet capacele. Şterse lentilele cu un colţ al cravatei. Ofiţerul păi'ea total absorbit în urmărirea ultimelor pregătiri de la start. Ca din întâmplare îşi întoarse chipul negricios spre Paul:

— Şi dumneavoastră aţi pariat pe Rândunica?

— Aş fi pariat pe Regina, dar un amic mai iniţiat mi^a spus că nu mai e-n formă! Paul rostise, parcă fără voia lui, cuvintele pe care le visase şi noaptea. Era atât de tulburat încât nici nu îndrăzni să-l privească pe aviator. Duse micul binoclu la ochi, dar nu văzu mare lucru. Lentilele erau aburite şi doar freamătul şi fluierăturile – o trombă de sunete – anunţau că întrecerea începuse.

— Vi-l împrumut pe-al meu, se oferi aviatoroi. Puteţi vedea până şi transpiraţia de pe fruntea jocheului! Îi întinse binoclul uriaş, pe care bărbatul i-l prinse cu înde- mânare la gât. Paul simţi rigiditatea tocului de piele şi percepu un uşor foşnet în căptuşeală. Scoase cu vârful degetelor o hârtie pe care-o mototoli în podul palmei. Nimeni nu putea să observe manevra. Îi înapoie binoclul, mul- ţumindu-i, îşi reluă observaţia. Inima îi bătea cu putere. Acum putea privi nestingherit desfăşurarea cursei care luase o întorsătură dramatică. Favorita nr. 1, Regina, pierdea vizibil şi nimic nu o mai putea salva. Alerga dezordonat de parcă n-ar fi avut aer. În plutonul ce se apropia cu repeziciune, Rândunica, fără să forţeze, îşi păstra pasul graţios, iar jocheul, mult ridicat deasupra şeii, îşi culcase faţa între urechile calului, părând să-i şoptească ceva.

— Acum îi spune secretul, strigă înveselit pilotul negricios, alăturându-se celor ce-o încurajau,

Dar Rândunica nu se prea grăbea să evadeze, până Regina nu

fu înghiţită de pluton. Erau manevre bine cunoscute. Regina termină a doua, iar Rândunica, spre dezamăgirea tuturor, îşi gustă acum laurii prea puţin previzibili. Nemulţumiţii ţipau înfierbântaţi că a fost triş pe faţă, furt, nu se poate aşa ceva, precis caii au fost dopaţi, fir-ar ai dracu de patroni potlogari şi de veterinari vân- duţi!

Casa se afla la capătul unei alei înguste ce se strecoară pe sub bolta de trandafiri. Un greiere îşi face timid simţită prezenţa. Casa e-nvăluită în întuneric. Din interior, abia auzit, se strecoară un *blues* condus de o trompetă blândă şi tristă ca o fiinţă vie aflată-n captivitate. Într-una din camere, singura luminată, undeva la fereastră, stă nemişcată Janeta.

— Dumneata eşti Paul? Întrebă cu un glas stins şi sec. Trebuie să sosească îndată şi ceilalţi. A mers uşor *1*

— Da. Îi întinse bucata de hârtie. Fiindcă nu primise nicio indicaţie în acest sens, Paul, închis în camera sa, citise textul. Era un fragment dintr-o recenzie a unei cărţi de Petre Bellu. Studiase hârtia şi pe o parte şi pe cealaltă. Nicio înţepătură, niciun semn făcut vreunei litere.

— L-ai citit? Întrebă Janeta din colţul ei umbrit.

— Da… răspunse răguşit Paul, simţindu-şi urechile arzând. N-am primit nicio interdicţie în acest sens.

Tovarăşa Janeta studie textul, încruntându-se uşor.

— E ceva important?, abia dacă îndrăzni Paul.

— Da, e destul de important, spuse femeia aprinzându-şi o ţigară. Întoarce placa, te rog, dacă vrei.

Paul manevră patefonul dând drumul altui blues, la fel de nostalgic.

— Ar fi fost mai bine să vii cu o fată. E doar petrecere aici. Vocea îi era din nou uscată, inexpresivă. De afară se auziră paşi şi vorbe apoi râsul unei fete. În cameră dădură buzna Andreica însoţit de două fete, încărcaţi cu pachete şi sticle.

— Salutare! Dânsele sunt două franzeluţe drăguţe, le prezentă vesel, ignorând obrazul mohorât al Janetei, mai mult adresându-se lui Paul.

— Adică, lucrează la *Gagel,* pâinea noastră cea de toate zilele. Dânsa e tovarăşa Janeta… tovarăşul Paul.

Fetele zâmbiră privindu-se o clipă, ascunzându-şi involuntar la spate mâinile umflate. Erau modest îmbţăcate, dar cu gust.

Janeta le strânse mâinile în treacăt, încercând să schiţeze un zâmbet, apoi se scuză că trebuie să meargă la bucătărie. Andreica îl întrebă din priviri în privinţa Janetei. Paul se mulţumi să ridice din umeri, în semn că n-are habar. Andreica le rugă pe cele două fete s-o urmeze pe Janeta la bucătărie.

— Pare-ntoarsă pe dos, spuse Andreica. Bei o bere?

— Nu acum, refuză Paul.

— Simt că pluteşte ceva în aer, îi şopti lui Paul plimbând uşor paharul pe la nas. Am impresia că vor să mute tipografia. Informaţia e neoficială. Mateiaş a scăpat ceva aseară, iar Toledo n-a negat când am adus vorba. Sigur e că una din legături a dispărut... iar în strada Mălinului e *tabu.* Ordin de sus. Înghiţi berea pe nerăsuflate.

Într-o oră casa se umplu de „invitaţi'*. Luna, imensă, roşietică, îşi făcea loc cu greu prin frunzişul grădinii. Paul respira aerul încins ai nopţii, urmărind luminiţa ţigării Janetei ce parcă împietrise în faţa cişmelei din curte. Firul subţire al apei, argintat de lună îl înfiora. Găleata se umpluse de mult, dar femeia nu se clintea. O altă luminiţă tremurată apăru din Întunecimile grădinii. *O* siluetă, deloc greu de ghicit. „Mateiaş11. Din fereastră Paul prinse murmurul şoaptelor. Dispărură prin intrarea de serviciu.

— Numeri stelele, colega? În spatele său apăruse Andreica, transpirat, cu cămaşa descheiată la câţiva nasturi.

— Sunt alţii care primesc bani pentru treaba asta, îi răspunse Paul ieşind de după perdea. Aş putea mai degrabă să-i număr pe cei care sunt prezenţi în seara asta. O spusese privindu-l intens pe Andreica. Acesta dădu din umeri cu un fel de nepăsare. — Nu te preface, „colega", ştii tu ceva 1 îi atrase atenţia Paul.

— Şi dacă ştiu, ce?

— Cină e necunoscutul care a venit acum un ceas?

— Asta chiar nu ştiu. Presupun că e-n legătură cu mutarea tipografiei. Asta e sigur!

— Adineauri a sosit şi Mateiaş. A intrat prin spate. Feţele şi ceilalţi câţiva „invitaţi" ', moleşiţi de zăpuşeală se aşezaseră la masă, povestindu-şi lucruri nostime.

— Aţi şi obosit „babalâcilor "? Îi luă Andreica în primire, revenind cu Paul de la fereastră. Ia uite pentru cine plătesc eu chiria la domnul Grumberg pentru patefon I Fetele chicotiră, apoi cea blondă, îmbujorată, îl apostrofă:

— Ce să facem, dacă drăguţii cavaleri suspină pe la ferestre?

Remarcă era adresată lui Paul care tot timpul stătuse rezervat, răsfoind câteva reviste, muncit de gânduri.

— Are el... dansul lui, pe dinăuntru! Q< arătă cu degetul Andneica, înhăţând un sandviş uriaş.

— Vezi să na te-ned de atâta perspicacitate! Îi răspunse fără chef Paul, aşezându-se în fotoliul de lângă sobă. Uşa se-ntredesehise doar atât cât să se ivească chipul posomorât şi absent al Janetei, care-l căuta din ochi. Îi făcu semn.

— Invitaţie la vals, remarcă Andreica râzfod, ignorând privirea scurtă, mocnita a Janetei, ce-l săgeta o secundă din uşă.

Pe coridor era întuneric Dinspre eealaltă încăpere, prin perdeaua uşii nu se zărea nimic. Doar un fum acru, înecăcios ieşea pe dedesubt. Se auzeau voci înăbuşite.

— La ora douăsprezece treizeci, mergi la această adresăm Ai să-l întâlneşti acolo pe tovarăşul Toledo. Îi înmânezi pachetul şi mesajul acesta. Ocoleşti întâi, te asiguri bine că n-ai „coadă”, apoi pătrunzi prin intrarea Sfinţii Apostoli, nu prin Dragalina. E o curte pătrată, interioară, cu trei etaje şi cu camerele aşezate cum sunt casele ardeleneşti, pe un palier.

— Cunosc locul, o întrerupse Paul, dând uşor din mână. Chiar la etajul unu locuieşte un coleg de facultate.

— Cu atât mai bine. Ai un motiv în plus să fii pe acolo... în caz de ceva. Grăbeşte-te!

Paul ieşi, nu înainte de a simţi palma aspră cu degete tari, ferme a Janetei, care i-o strânse pe-a lui, aproape dureros.

— Ai grijă...

Se mistuise în semiobscuritatea casei, parcă oftând.

Tot în acel imobil din Sfinţii Apostoli locuiau şi surorile Soare, medicinistele din Satu Mare. Acolo Paul petrecuse câteva seri cu colegul său Perianu, despre care nu mai ştia mare lucru, de la terminarea cursurilor. În timpul vacanţei de vară din anul întâi făcuseră amândoi practică la o revistă de mode. Perianu dorea să devină ziarist. Şi-l imagină acum subţirel, agitat, cumva zăpăcit şi distrat, veşnic pus pe alergătură, storcând bani şi din piatră seacă, un băiat bun şi generos. Aici le cunoscuse pe „cele două orfeline”, cum le botezase pe vecinele sale, surorile Soare, Iuliana şi Doris. Perianu cocheta cu amândouă, le ajuta, mai ales când mandatele poştale de acasă întârziau. Pe uşă Perianu pusese chiar un afiş: *„La bunul samaritean*sub care se răsfăţa

celebrul citat din *Divina comedie*: „Părăsiţi orice speranţă, voi care intraţi".

Trecătorii se răriseră. Câte-un automobil întârziat trecea sfârâind cu cauciucurile pe bulevardul spălat de maşinile primăriei. Undeva prin Batişte, la o grădină, voci răguşite trăgeau de un *Lily Marlen,* ca de o peltea.

Şi-l imaginã pe Toledo pândindu-i venirea. Toledo avea ceva de felină. Se mişca surprinzător de uşor pentru piciorul infirm.

(„Din Sevilla-n Carmona/nu e un singur cuţit. /Taie secera lunii/şi vântul trece rănit "!) Adusese cu el carnetul de membru al partidului spaniol. Cineva din grup i-a atras atenţia că nu poate fi membru a două partide. „Nu există două partide, trei sau patru. Există un singur partid în lume, acela al mâinilor bătătorite, al braţelor înlănţuite, al sudorii şi al mizeriei". Spusese Janeta cea rigidă.

(Curcubee cu trepte de sânge, trandafiri în roua însângerată, ape oglindind umbrele chiparoşilor însânge- raţi… ") O lume din care Toledo vine cu părul alb, cu neîmpăcată ură pentru fascism, cu iubirea sa aspră pentru viaţă, cu setea lui de acţiune, ce-i nedumereşte pe unii care-l consideră violent şi dur. Toledo are un iepure pe care-l îngrijeşte şi-l hrăneşte, cărându-l prin toate locuinţele conspirative. Îl iubeşte şi-i place să creadă că-i aduce noroc.

Paul ieşi din bulevard şi coti prin faţa unei biserici. Prin fereastra micuţă, luminată, zări câteva chipuri, parcă verzui. Uşa era larg deschisă şi acum observă că înăuntru era un mort. În jurul său, umbre mişcătoare, rudele la priveghi…

Paul îşi imagină rachete, verzi, roşii, albastre, triste şi însingurate comete tremurând pe bolţile recilor nopţi. Văzu feţele descompuse ale soldaţilor ghemuiţi în ascun- zătorile lor fragile, ca nişte cuiburi sub coasă. Un nod dureros i se puse în gât.

Intră pe Sfinţii Apostoli. O pereche întârziată îl depăşi. Un bătrânel cu un câine în lesă traversă grăbit. Paul cercetă cu privirea de jur împrejur. Nu-i atrase atenţia nimic. Aruncă o privire febrilă celor două maşini parcate pe trotuar. Studie o vitrină, unde câteva manechine se întreceau în reverenţe. Chipuri estompate aproape în umbra pălăriilor ce se comandau aici, la casa de mode *Hariette.* În apropiere, în faţa unui cinematograf zări un gardian ce-şi. «omora timpul privind

fotografiile mari de pe panourile luminate, Ramon Navarro o privea focos pe Alida Valii. Ea-i surâdea cu chipul aşezat pe un corp cam disproporţionat.

Ocoli cu acelaşi pas leneş, de om fără grabă, pe următoarea străduţă, trecu printr-o intrare prost luminată, un fel de pasaj urât mirositor. Rămase o vreme în umbra intrării. Nimic nu se mişca de jur împrejur. De aici se putea vedea foarte bine curtea. Un felinar pus la începutul culoarului, al balustradei răspândea o lumină fără vlagă. Geamul lui Toledo era întunecat. La etajul întâi observă doar câteva ferestre luminate.

Cineva urcă apăsat treptele de lemn, bolborosind un cântecel obscen. Se chinuia să meargă drept, dar pentru mai multă siguranţă, se ţinea de balustradă. Trecu cu greu de uşa lui Toledo şi se opri tocmai la capăt. Rămase mult până dibui cheia, bolborosind acum numai cuvintele cântecelului ce înjurau de-a dreptul... în sfârşit, se mistui înăuntrul camerei, trântind cu putere uşa...

Paul se ridică privind încă o dată în jur. Nicio mişcare. Urcă încet primele trepte care i se părură că scârţâie îngrozitor. Noroc că tălpile moi şi elastice atenuau oarecum zgomotul. Trecu prin faţa primelor uşi.

— Intră repede. Te-am auzit de cum urcai!

Geamurile camerei erau perfect camuflate cu o hârtie specială, neagră, sub perdele înflorate. Un pat, o măsuţă, un scaun, două căni desperecheate, un pahar şi un gar- derob înalt. O veioză mică, prinsă de tăblia patului revărsa o lumină palidă. Paul rămăsese în picioare. Toledo îi luă cu oarecare neglijenţă pachetul şi mesajul şi-l pofti să ia loc.

— Bei un ceai verde? E veritabil şi parfumat; cred că n-ai gustat aşa ceva. Bărbatul, bine dispus, aşează un ibric afumat pe o spirtieră micuţă.

— Ştii de unde-l am? Acum o lună am fost la Severin. Din întâmplare m-am întâlnit, în port, cu unul din foştii tovarăşi din Spania. Era venit cu un vas sârbesc. *LJUBICA.* Un fel de şlep lung, un „sicriu plutitor", cum îi zice Mirko. Mirko e timonier şi mă mir cum a pus mâna pe postul ăsta. Mi-a zis că are acte false, îi place. Să colir^e. Cu detaşamentul lui şi batalionul croat am cucerit cazarma Aquillar. De unde şi până unde timonier, când el are studii medii medicale 7 E descurcăreţ şi mai face acum şi un pic de contrabandă.

Toledo e vorbăreţ ca niciodată. Desface plicul, pune de o parte câteva pagini. Toledo scoate un fel de monoclu şi-ncepe să noteze rapid.

— La distanţă, văd foarte bine. Ochesc monedă la cincizeci de paşi, zise zâmbind a scuză. Toledo e ciudat când zâmbeşte. Paul se simte şi mai stingherit, gustul ceaiului e plăcut şi e bun şi fără zahăr.

— Am stat cu Mirko, în docuri, în timp ce ăi lui descărcau cheresteaua. Cred că e singurul supravieţuitor din batalionul său. Sârbii sunt luptători grozavi!

— Se spune că au detaşamente de partizani foarte puternice. La ei se duce un mare război de partizani!

— Ce spui? Au o adevărată armată, în toată regula. O armată comunistă, puternică şi disciplinată. Mirko mi-a confirmat. La ei se dau lupte puternice. Nemţii au ras zeci de sate, au lichidat sute de ostateci. Zilnic, garnituri întregi deportează mii de oameni.

Ceaiul se răcise, dar părea şi mai gustos. Aceeaşi pendulă se auzi mai aproape, bătând ora unu.

— E linişte aici. Deşi în plin centru, e o oază liniştită.

Toledo, aplecat asupra textului nici nu-i sesiză spusele.

Transcria pe o foaie alăturată litere disparate, apoi le grupa după reguli numai de el ştiute.

— *Ole!*, exclamă, scoţând un rotocol de fum albăstrui care aproape-i tăie răsuflarea lui Paul. Textul **era** descifrat. Bărbatul îl parcurse încă o dată, apoi cu vioiciune, mai turnă din-ibric. Paul refuză.

— £ tare, mai tare decât cafeaua. Spune-mi» începu şovăind, cu privirea undeva în direcţia ferestrei.» spune-mi, e chiar aşa de secret ce. Scrie acolo?

— Nu chiar, dar zilele astea vora avea ceva de lucru şi o să afli.

ŞAPTE

ZIUA DE LUNI A ÎNCEPUT CA O împuşcătură. Maşina l-a adus pe Bretan la secţie, la ora la care stropitorile primăriei concurau bura măruntă, călduţă, ce se cernea din cerul vineţiu. La fix cinci treizeci^ comisarul, încă nedezmeticit bine, se trezi plăcut surprins în faţa oamenilor săi odihniţi şi cu poftă de hăituială, a unui Miercănuş agitat şi nerăbdător şi a unei cafele mari şi amare aduse prompt de Varlam. Un individ elegant, în costum

negru, cu o garoafă pleoştită la butonieră, prea elegant ca să nu amintească de vreun chef nocturn, dar potrivit îmbrăcat cu vestea pe care o adusese, fuma liniştit, picior peste picior. Papionul violet, în ton cu brâul subţire de mătase, atârna larg desfăcut, lăsând la iveală gî- tu-i bronzat Comisarul sorbi îndelung din cafea şi-ţi aruncă ochii în treacăt asupra declaraţiei, mulţumindu-se să-l scruteze apoi, câteva clipe, întrebător. Bărbatul îşi şterse cu o batistă fină fruntea osoasă, furişându-şi oehii gălbui în direcţia lui Miercănuş şi începu:

— Nu eu l-am găsit, propriu-zis, domnule comisar. Ţiganii cu care lucrez au dat peste el. Astă noapte am fost la localul domnului Gică, din Crângaşi, «domnul subcomisar îl cunoaşte. Am plecat în zori cu un amic. Ezită o clipă.

— Cu Fane Birjă, îl ajută şi Miercănuş.

— Da, continuă, cu el, şi ne-am despărţit la şină… ştie domnul Miercănuş unde e locuL Mi-am adus aminte că am o comandă de lipitori şi fiindcă vroiam să mai iau aer, am pornit-o spre Ciurel pe jos. Era răcoare şi plăcut, nu-ncepuse încă să plouă. Am ajuns la stăvilar să văd dacă au venit ţiganii pe care-i tocmisem.

— Eşti sigur că e Baronică, domnule Dănescu? I se adresă Bretan.

— Când l-au scos de sub grătar ţiganii, aşa umflat, vânăt şi înnămolit nu mi-am dat seama imediat cine poate fi. Nici nu se luminase bine. O să vedeţi şi dumneavoastră cât e de desfigurat. L-am asemuit c-ar fi Baronică, după nasul crestat şi după ureche mai mult.

— Şi de unde anume l-au scos?

Tinel Dănescu se foi puţin pe scaun, trecându-şi palma fină peste fuiorul părului tăiat îngrijit.

— Mi-ar trebui o hârtie, să vă fac schema.

Miercănuş îi aduse două coli şi un toc cu cerneală violetă. Americanul schiţă din memorie, în câteva linii sigure, cursul apei la intrarea în Ciurel, stăvilarul cu cele două guri şi cu pragul de piatră adâncit, digul nu prea înalt şi canalul secundar, deversor.

— Aici era – bătu cu inelarul – era agăţat între grătarul ăsta şi oblon. Putea să stea mult şi bine dacă nu ar fi scăzut apa.

— E un loc destul de bine ales, remarcă comisarul.

Fu întrerupt de deschiderea hotărâtă a uşii. În încăpere pătrunseră, cu dezinvoltură unor invitaţi la o partidă de golf,

proaspăt bărbieriţi, doctorul Agapie şi unul din fotografii Procuraturii.

— Bună dimineaţa, domnilor, salută jovial doctorul, lăsându-şi geantă pe primul scaun întâlnit în cale. Fir-ar să fie! N-aveţi atâta autoritate să programaţi crimele astea la o oră mai rezonabilă? Nici cafeaua nu mi-am băut-o.

Bretan îi strânse mâna mică, osoasă şi consultă ceasuL

— Până vine şi procurorul mai e timp pentru o cafea. Cât despre ce m-aţi întrebat, ca să fiu sincer, asta e o treabă făcută de om harnic, dacă e crimă şi nu întâmplare.

— Şi unde e respectivul cadavru?, reveni doctorul, căutând cu privirea, de parcă s-ar fi aşteptat să-l găsească chiar aici la comisariat.

— Face plajă la Ciurel, răspunse rânjind Miercănuş.

Ceilalţi zâmbiră. Doctorul ridică din sprâncenele-i argintii şi stufoase:

— Ciudate apucături pentru un cadavru. E cineva care a băut mai multă apă decât trebuie?

— Cam aşa ceva. Dânsul l-a pescuit, reveni Miercănuş arătând spre Tinel care începuse să moţăie. Aş fi preferat să-l pescuiesc eu, mai înainte de-a ajunge sub stăvilar. Acum nu mai poate da niciun interviu.

Varlam apăru cu câteva ceşti de cafea, li servi pe noii intraţi.

Varlam se reîntoarse peste câteva minute, anunţându-i că procurorul a sosit şi că-i aşteaptă afară, în maşină. Fără să mai zăbovească, poliţiştii coborâră în stradă. În spatele maşinii procurorului se mai afla o dubă neagră, cu brancardierii de la Morgă. Oraşul se mai animase, oamenii mergeau grăbiţi spre slujbă, iar bura măruntă se stinsese.

La şase şi un sfert maşinile îşi făceau cu greu loc pe drumul desfundat ce ducea paralel cu firul apei. Zăriră stăvilarul şi câteva mogâldeţe ţopăind în jurul unui firicel de fum. La vederea automobilelor, ţigănuşii lui Tinel se traseră mult mai la o parte. Primul care coborî fu, ca de obicei, fotograful. Era un mărunţel care-şi făcea cu scârbă meseria, genul de om veşnic certăreţ şi confuz revoltat împotriva ei, a lumii în general, dar destul de leneş, de altfel, spre a-şi încerca norocul în altă parte. Un tip diametral opus colegului său, tot fotograf, un lungan vesel şi plăcut, poreclit Bărzoiu, cu care mai colaborau câteodată în astfel de împrejurări. Privit de departe mărunţelul

părea a duce o vie discuţie cu cadavrul, pe care-l manevra pe toate părţile, făcându-şi cu destulă pricepere meseria. Veni rândul doctorului Agapie.

— Are, cred, mai mult de douăzeci şi patru de ore... Asfixie prin înec, adăugă sec, descoperind rana vineţie din umărul drept, umflat ca un butuc. Bretan se-ntoarse cu spatele, introducându-şi mâinile adine în buzunare. Îl auzi pe Miercănuş, care se lăsase pe vine lângă doctor.

— Acolo trebuie să aibă „o mică atenţie1' scuipată de un *Walter* automat, spuse arătând spre rană.

— O să vedem când o să-l băgăm la cuţit, îi răspunse doctorul, făcând semn brancardierilor care se veseleau, nu se ştie din ce pricină, mai la o parte. Procurorul Va- silescu, un bărbat masiv şi cu părul cănit, ară tind cumva a tenor tomnatic, privea cadavrul ţinându-şi mâinile la spate.

— Nu-l ridicaţi încă, i se auzi vocea autoritară, trebuie identificat de cineva de aici, din cartier, cineva ca- re-l cunoaşte bine. E drept că Americanu îl recunoscuse po Baronică dar, conform procedurii, trebuia să mai existe mărturia unei persoane. Nimeni nu obiectă. Percheziţia cadavrului nu aduse nimic la iveală. Săvulescu coborî chiar pe buza grătarului cercetând locul de unde fusese scos cadavrul, dar nu găsi nimic în afară de o sfoară subţire şi rezistentă, cu care fusese prins de grătar. Agenţii se împrăştiaseră pe o rază destul de mare, încercând să descopere posibile urme de cauciucuri. Părea firesc să te gândeşti la un mijloc de transport. Zona era pustie, plină de mărăcinişuri şi gunoaie provenind de la fabrica de încălţăminte din apropiere. Găsiră urme de cauciucuri, dar acestea erau, mai mult ca sigur, de camion. De la vreun camion de-al fabricii care deşertase deşeurile. Bretan înregistra peisajul sărac ce apărea şi mai deprimant în lumina lăptoasă a dimineţii. Încerca să-şi imagineze cum se petrecuseră lucrurile. Probabil Baronică a fost adus în cursul nopţii. Altfel, poate s-ar fi sesizat cineva. Aici era unul din locurile preferate de joacă ale copiilor.

— Lipseşte un pantof, auzi glasul lui Miercănuş... l-o fi luat apă...

Între timp Tinel Americanu revenise, aducând cu el un ţigan zbârlit şi somnoros.

— Să trăiţi! Zise, deloc intimidat de prezenţa atâtor poliţişti. Când dădu cu ochii de cadavru, tresări şi se retrase doi paşi

înapoi.

— E dom’ Baronică, pe ochii mei! El e, să moară mama! El avea un loden aşa pricopsit. Aveţi o ţigare, domnu’ comisar?

— Uită-te cu atenţie la moacă, Firică, îl îndemnă Americanu cu gravitate, destul de pătruns de rolul pe care-l juca printre poliţişti.

— El e, să fiu al dracu, dom’ Tinel, zise repede. Se apropie, destul de familiar de urechea lui Tinel: Zi-le, bre, să-mi dea mie lodenu*, să fie de sufletu’ lu’ dom1

Baronică, c-a fost domn, nu cârpă. Numai io-i făceam pantofii. Oglinzi avea-n picioare… să mor nebun 1

— Nu vezi, corcodel, îl apostrofă Miercănuş, că mortu e mai înalt ca tine?

— Şi ce dacă, dom’ şef, ori mai cresc, ori îi tai mî- nicile, trăi-var Dumnezeu! El şi-aşa, săracu’, nu-i mai trebuie decât loden de scânduri acuma.

— Las-o moartă, gaşpere, mai bine zi, ştii să scrii?

Ţiganul îl privi aproape indignat şi-i răspunse la fel de repezit:

— Scrieţi dumneavoastră, că eu să pun deştu’ că-l cunosc.

Argintam şi Cercel mai scormoneau încă prin grămada de gunoaie, învârtindu-se nemulţumiţi. Miercănuş îi întorsese spatele ţiganului, urcând pe coama nu prea înaltă a taluzului. O porni de-a lungul malului fără nicio ţintă. Coborî apoi pe drumul pe care veniseră. Ceva luci în iarbă. Era o pată de ulei cam cât o monedă jubiliară. Scoase briceagul gândind să decupeze fragmentul. Îşi scoase mai întâi batista. Însoţitorul procurorului, un albinos fălcos şi rubicond, se apropie molfăind o ţigară groasă de foi ieftină şi puturoasă. Participase şi el la căutări, nelăsând nicio clipă geanta micuţă, dreptunghiulară unde-şi ţinea borcănelele, prafurile şi celelalte ustensile nelipsite unui criminalist.

— Nu aşa, îl opri pe Miercănuş cu un gest molatec. Îi strici fasonul. La dţiva centimetri expertul observă ceva. O urmă de cauciuc mai îngustă decât cele văzute până atunci, cu desenul însă destul de deteriorat datorită burniţei ce se cernuse până mai adineauri.

Înainte de plecare Bretan îi făcu un semn de rămas bun doctorului Agapie: *

— Sper că n-o să-mi crească barbă, până o să-mi trimiţi raportul, doctore. Acesta îşi ştergea atent fiecare deget cu o

batistuţă îmbibată cu colonie.

— Depinde, dragul meu, răspunse absorbit de ştersul calinilor. E o chestie delicată şi nu vreau să dau rasol.

Nici Vrăbete, fotograful, nu-l asigură că-i va trimite prea repede fotografiile.

— Morţi sunt cu duiumul, i se auzi vocea plângăreaţă îmbibată de revoltă dar eu sunt singur, acum, singur… măcar dacă mi-ar mai creşte leafa, domnule comisar!

— Mă găsiţi la Chelu, după ora două, le răspunse Bretan în loc de rămas bun.

*

Supravegherea pensiunii *Balentti* nu slujise la nimic. Nu se arătase nimeni dornic să se intereseze de soarta pânzelor lăsate de Baronică în seara spargerii. Şi nici în jurul fetei nu se petrecea nimic suspect. Zorica nu se Sntâlnise cu nimeni, nu primise nicio vizită. Şi iată că acum urmăritul Baronică, era de acum în drum spre Morgă. Cum puteau judeca moartea acestuia? Cărui fapt se datora, ce raţiune a determinat-o? Puteai fireşte să tatonezi cu imaginaţia pe toate cărările posibile. Şi te întrebi care a fost drumul urmat de Baronică după plecarea. De la Zorica Mattara. După faptul că purta aceeaşi vestimentaţie din seara spargerii, aceeaşi cămaşă şi fulgarinul găurit de gloanţe se putea stabili că n-ajunsese acasi Dar unde? Poate la alt membru al bandei. Să raporteze întâmplarea. Sau să se ascundă în vreun cotlon până se reface. Dacă a mers la cel de-al treilea complice, să-i zicem, ce s-a întâmplat? Acţiunea a eşuat, asta este, nenorocirea-i doar că Cotoaibă e prins! Aici se mai naşte o întrebare. Mărturiseşte oare că a luat şi cele trei pânze, sau trece amănuntul sub tăcere? Şi că picturile au rămas la amanta complicelui său? Dacă nu spune şi cel din umbră află, să zicem, din ziarele de sâmbătă, s-ar putea presupune că moartea i-a fost pricinuită în chip de pedeapsă că a încercat să-l tragă pe sfoară. Dar oare Ba-s ronică nu şi-a închipuit că spargerea va fi comentată de ziare şi oricum se va menţiona acolo dispariţia celor trei pânze? Chiar aşa a şi fost, îşi spuse cu năduf comisarul. L-ar strânge de gât pe gardianul Atanase care a dat şi detalii în legătură cu toată întâmplarea. Apăru Varlam şi-i comunică să-i transmită lui Săvulescu să meargă la pensiune şi să schimbe agentul care supraveghea acolo. După ieşirea lui Varlam, chibzui că trebuie să-l informeze pe Arnăutu despre cele

întâmplate. Un cadavru e un eveniment! Trebuie comunicat şi mai sus! De altfel, Arnăutu nu ştia nici de găsirea pânzelor. Puse mâna pe telefon şi, cu gesturi încete, formă numărul şi ceru centralistei **o** convorbire cu prefectura poliţiei Constanţa.

Miercănuş se aşezase în faţa biroului şi-şi scosese un teanc de foi destul de boţite, acoperite cu scrisul său mare şi caligrafic.

— Aţi citit raportul? Întreba, fără să-şi ridice ochii din hârtii.

— Cu cazierele? Când Dumnezeu să-l fi citit? Ce-ai făcut acolo?

— M-am uitat prin dosarele băieţilor. În două dintre afacerile mai vechi, în ultimele două, Cotoaibă apare alături de Baronică şi Cârjaliu. Aţi fost ieri la hipodrom?

— Mda… Am stat de vorbă cu Cârjaliu. Nu pare amestecat în treaba asta. Zi-i mai departe!

— M-am uitat chiar în primul dosar al lui Cotoaibă. Şi să vedeţi drăcie! Într-o declaraţie mai veche, apare că în perioadă mai – noiembrie ’27 a fost chelner la *Athenee-Palace.* Mă rog, putea foarte bine să fi fost şi frizer sau gunoier. Am mulţumit băiatului şi am plecat. Dar înainte să plec m-am mai uitat şi peste dosarul lui Cârjaliu. Nimic de zis. Avea praful gros pe el. Deie domnul! La rubrica cu rudele, am văzut ceva subliniat cu roşu. Cineva prinsese o notiţă despre frate-său, Horaţiu, că e legionar înfocat. Mă rog, am închis dosarul şi am plecat. Îl ştiţi pe Timofte? E şeful cazierului la hingherii de la Siguranţă. I-am telefonat şi el m-a invitat să trec pe acolo, să radem un coniac. M-am dus. L-am întrebat despre puşlamaua de Horaţiu Cârjaliu. Omul mi-a răspuns, după ce-a căutat binişor, că legionarul e dat dispi* rut. Nu a fost găsit mort. Ei bănuiesc că ar fi peste graniţă. Apoi, m-am gândit că-n definitiv, ce mă interesează, n-are nicio legătură cu treaba noastră. Am plecat? E urmă, cu gândul să trag o fugă pe la nişte lăcătuşi de la Răzoare, pe care i-am mirosit eu că mai lucrează pentru şmecheri: chei, tot felul de şperacle! Eram încins de la coniac şi-am intrat la grădină la *Athenee* să-l sting cu o bere. Am dat de Bâca, un fost agent, a fost el dat afară pentru mită, acu’ e chelner acolo! A dat băiatul o bere, am mai trăncănit şi l-am întrebat dacă e cineva la biroul personalului. M-am dus acolo şi le-am cerut cărţile de evidenţă. Alea mai vechi, bineînţeles. Şi ce credeţi c-am găsit? În primul rând am găsit că Cotoaibă figură la dată aia ca chelner, dar tot atunci, tot zgâindu-mă pe liste mi-a sărit ca un. Purice-n ochi un nume:

Zinca Cojan. Ce ziceţi de treaba asta?

— Şi-n declaraţie bucătăreasa zice că nu-4 cunoaşte pe Cotoaibă nu-i aşa? Aici vrei să ajungi.

— Păi nu e curios, domnule comisar? Ne-a ascuns că-l cunoaşte.

— Hai acum să ne mai întreţinem cu Cotoaibă. Să-i dăm şi lui vestea.

Miercănuş se ridică vioi şi părăsi biroul. Se-ntoarse cu Cotoaibă, de data asta fără cătuşe la mâini. Arestatul avea ochii uşor injectaţi, şi-şi trăgea din când în când naşul. Strănută apoi de câteva ori.

— Noroc, domnule Niki! Faci chef, îi ură comisarul.

— Aşa noroc, spuse pe nas Cotoaibă, nici la duşmani!

— Nu vorbi aşa, că nu ştii dacă n-o să ai, într-adevăr, nevoie de puţin noroc, interveni şi Miercănuş, cu aerul că recomandă ceva unui prieten.

— Am răcit, fi-v-ar arestu' al dracului, nici batista nu mi s-a lăsat.

— Au fost cazuri de spânzurătoare şi cu batista, îi veni în întâmpinare subcomisarul. Şi nu uita că tu eşti cazat la celulă de periculoşi.

— Şi Baronică a răcit, domnule Niki, interveni blând Bretan, întinzându-i o batistă.

— E răcit rău de tot, preciză şi Miercănuş, aproape of tind. Cotoaibă îi privi neîncrezător, proptindu-şi ayoi bărbia în piept.

— L-aţi prins? Întrebă într-o doară.

— O să ai plăcerea să-l vezi. Domnule, că **jiu** e secret.

Neîncrederea i se adinei şi mai mult pe chip. Îi privea pe cei doi poliţişti încă sperând că aceştia doar îşi bat joc de el.

— Ce te surprinde? Uiţi că voi doi aţi mai trecut o dată prin ciurul acestei secţii? Nu-mi fac probleme dacă între timp ţi-ai schimbat părerea despre operativitatea noastră. Baronică a fost mai rezonabil decât tine. Ne-a declarat că nu el e şeful. Ne-ai cam tras pe sfoară, domnule Niki, rosti Bretan, lăsându-se pe spate.

— Ce mai tura-vura, tu ai vrut să ne duci, că doar voi sunteţi amestecaţi, dar el a mai rostit un nume. Un nume pe care şi tu a cunoşti.

Cotoaibă clipi câteva secunde, mototolindu-şi colţul hainei. Îşi făcu o socoteală simplă: Nu va spune nimic până nu va fi

confruntat cu Baronică. Dacă acesta va declara ceva compromiţător, atunci va recunoaşte şi el. Rosti sec:

— Se poate o confruntare cu el? Vreau să aud din gura lui, nu de la dumneavoastră, să văd şi eu cine e ăsta… de care vorbiţi.

— Pui condiţii cam grele, camarade, clătină din cap Miercănuş. Grele de tot.

O bătaie discretă în uşă îl întrerupse. Miercănuş se ridică, deschise, rămânând câteva clipe de vorbă în prag cu cineva. Închise uşa şi-i înmână comisarului un plic volumim*, cenuşiu, sigilat. Cu un cuţitaş îl desfăcu încetişor.

Bretan cercetă preţ de două minute fotografiile. Alese câteva aşezându-le în evantai, ca pe nişte cărţi de joc.

— Trage o carte, domnule Cotoaibă îl îndemnă Bretan.

Cotoaibă prinse colţul unei fotografii cu o mişcare uşoară. O privi un moment. Comisarul i le întinse şi pe celelalte.

— E o cacialma, îţi vine să zici, nu-i aşa? După cum vezi, ţi-am înlesnit confruntarea cu Baronică.

— E mort, rânji nervos, arestatul… e mort de-a bi- nelea. Nici mă-sa care l-a făcut nu l-ar mai recunoaşte, aşa umflat ca un buhai! Ridică privirea. Şi-mi tot tră- geaţi aici, că a dat nume, că a vorbit.

— Cine l-a curăţat pe el n-are niciun motiv să te ierte şi pe tine, rosti Bretan, aşezându-se pe canapea.

— Cine să mă cureţe… pe mine? Întrebă holbându-se Cotoaibă.

— Cineva care poate crede că aici la noi deja ai spus ceea ce nu prea trebuie să se afle. Te-am avertizat de la început că eşti vârât într-un joc care te depăşeşte.

Bretan se ridică, merse la fereastră. Zări în umbra unei uşi întredeschise un câine moţăind. Reveni la birou şi-i puse arestatului în fată o foaie de hârtie.

— Cotoaibă Nicolae, ai ceva de declarat? Întrebă, im- primind tonului ceva rigid şi oficial. Arestatul scutură dirr cap.

— Bine, încuviinţă Bretan. Domnule subcomisar, te rog să aduci probele şi celelalte piese, declaraţiile şi tot ce e-n legătură cu dosarul. Îl înaintăm Parchetului. Treaba e clară. Îi faci apoi forme de eliberare domnului Cotoaibă, pe care-l lăsăm până la proces în libertate. A recunoscut participarea la spargere, corpurile delicte le avem, tablourile există, cum s-ar zice, ne-am făcut treaba.

— Salutare şi bonjur, adăugă şi Miercănuş.

Chipul lui Cotoaibă căpătase o nuanţă galben verzuie, iar ochii începură să i se mişte rapid, parcă scăpaţi de sub control. Încerca să se ridice din scaun, dar braţul pietros al subcomisarului îl ţintui locului.

— N-o să faceţi una ca asta, domnule comisar, nu e legal, unde s-a mai pomenit?

— De ce nu, amice? Noi te-am reţinut, noi îţi dăm drumul. În regulament e trecut un articol care zice că dacă organul de urmărire are încredere în făptaş, poate să-l elibereze până la data procesului.

— Dar… nu vă e teamă c-o să dispar?

— Poate ai să te dai la fund o vreme, poate ai să ne păcăleşti ştiu şi eu… totul e posibil, dar de *ei* nu te scapă nici dracul! Au să te găsească şi-n fundul pământului. Şi n-o să ezite să te trimeată să-i ţii de urât lui Baronică. Aşa că, vezi bine, libertatea nu e bună întotdeauna!

— Vă rog să nu faceţi una ca asta, îi imploră dintr-o dată umil şi destul de înfricoşat, chiar dacă-şi spunea în sinea sa că e imposibil, într-o situaţie ca a lui, ca poliţia să-i dea drumul.

— Dacă ţi-e frică, înseamnă că ştii tu care e bătaia peştelui. Ai de gând să vorbeşti sau nu? Mai gândeşte-te şi la persoana din casa consilierului, pe care o cunoşti.

— Vă rog să-mi îngăduiţi un răgaz, spuse dintr-o răsuflare. Lăsaţi-mă până mâine, domnule comisar… vă promit c-o să spun tot ce ştiu, vă jur!

Cârciuma *La Banu Găurit* era cel mai apropiat local de comisariat. Aici Bretan avea abonament la prânz. Patronul, un fost plutonier-major de intendenţă, pe nume Istrate, îşi amenajase la parterul locuinţei un fel de sală destul de spaţioasă unde puteai mânca liniştit, precum şi două încăperi destinate unor mici separeuri, în care-şi primea clienţii mai de vază. Familiarii localului îi spuneau acestuia „La Chelu “, după respectabila chelie a lui Istrate. În separeul în care se instalaseră era răcoare şi plăcut. „Chelu “în persoană îi servi repede, ca un spiriduş.

— O să te arestăm Chelule, într-o bună zi, pentru atâtea bunătăţi, îl ameninţă oftând de plăcere Miercănuş, luptându-se cu o pulpă de viţel friptă înăbuşit în sos de vin.

— Aşa să-mi faceţi, domnule Valerică, abia mai scap şi eu de

pisălogeala femeilor astea pe care le am pe cap I

În liniştea localului – închis îndeobşte lunea pentru curăţenie –, dinspre bucătărie se auzeau, din când în când, bufnituri, voci iritate, trântit de vase. Chelul le desfăcu o sticlă de vin şi acum turna cu grijă din sifon.

— Însă pentru vinul ăsta te-aş elibera, Chelule, oftă Miercănuş, după ce dăduse pe gât un pahar.

Bretan mai mult ciugulea, după cum îi era obiceiul. Poate mai gânditor acum ca altă dată.

Draperia pluşată se dădu atunci la o parte şi capul uşor pleşuv al doctorului Agapie apăru în deschizătură.

— Aţi venit cu „desertul”? Îl întâmpină Miercănuş.

— Aici eraţi? Ce bine miroase. Ah, iar carne I Adu-mi şi mie drăguţă, ceva de mâncare. N-am în stomac decât două cafele chioare.

Patronul îi aduse imediat o porţie, tot de viţel, o bucată de piept şi câteva coaste ce păreau foarte fragede.

— Ce deformaţie a sternului! Observă doctorul, studiind un moment friptura. A... uite şi inimă! Ce artere 1 Ăsta ar fi ajuns un mare bou, domnilor!

— Poftă bună, dom’ doctor! Îi ură Miercănuş.

Doctorul scoase din buzunarul hainei un plic pe care-l aruncă neglijent în faţa lui Bretan. Comisarul nu-l atinse, dar privi întrebător.

— Înăuntru e zob, începu doctorul înfulecând. E praf făcut... ficat, rinichi. Pe-afară nici cel mai mic semn. Parcă ar fi fost bătut cu sacul de nisip. Am găsit granule fine de nisip pe piele, dar pot fi şi din apă. Rana infectată urât, dar tratabilă. Am găsit acolo un proiectil şi l-am trimis la laborator. Băieţii au promis că se grăbesc. Nu-mi dă nimeni un pahar cu vin?

Bretan îi turnă un pahar şi-i ceru să precizeze cauza morţii.

— Cauza morţii este înecul, după cum am bănuit, continuă doctorul. Amândoi plămânii sunt făcuţi acvarii.

— Era încă în viaţă înainte de a fi băgat sub stăvilar, mormăi Miercănuş.

— Sigur. O agonie, care n-a durat mai mult de două, trei minute.

— N-aţi stabilit şi de când zace acolo?

— Nu sunt prea sigur. Poate de sâmbătă seara... dar nu mai de mult.

Mai sorbiră un rând, după’care apărură celebrele cafele, făcute de soţia chelnerului după o reţetă proprie.

— Uite aşa e făcut ficatu-n el, domnilor, negru şi gros cum e zaţul. Privi ceasul pe furiş. Cred că acum nu mai aveţi nevoie de mine, zise grăbit. Mă aşteaptă un pacient foarte turbulent. Nevastă-mea. De două zile are febră, a răcit, Dumnezeu ştie unde, şi-mi face scandal c-o neglijez. Drept să spun, prefer pacienţii dumneavoastră. Ăştia, cel puţin, nu mă pisălogesc atâta.

— Şi nevastă-mea e prea nervoasă, vorbi în şoaptă cârciumarul. Poate ştiţi vreun sanatoriu, pentru vreo lună, două.

— Te amăgeşti, patroane, îl apostrofă Miercănuş, fără Erji dai faliment! Între răul nevesti-ţi şi cel al negustoriei, îl alegi pe primul, fii sigur.

— Dar nu v-am spus că trebuie să-i mai taie un doctor nervii?

— Îi trebuie un doctor, aşa, cam ca dom’comisar, numa vână! Râse cu gura plină subcomisarul. Întotdeauna mutra mirată, puţin ipocrită a cârciumarului îl incita. Altfel, acesta era un suflet de aur ţi nu se supăra niciodată.

— Păi, o să ne mişcăm şi noi, conchise Bretan, ridicându-se.

*

— Vă caută o domnişoară, îl anunţă Varlam. Camelia spune că o cheamă şi că e în slujbă la domnul consilier Catargi.

— Spune-i să poftească. Stai aşa… N-a sosit încă expertiza de laborator, de la criminalistică?

— V-aş fi raportat, dar o să mă mai interesez. Şi v-a mai căutat o domnişoară la telefon. N-a vrut să-şi spună numele. A zis că mai revine, i-am spus că sunteţi la masă.

— Aha, invit-o pe domnişoara. Adu şi două limonade.

Varlam se execută. Camelia Prisecaru, ieşită din rigiditatea scrobită a ţinutei de cameristă, era aproape de nerecunoscut. O fetişcană proaspătă şi frumoasă, acel gen de frumuseţe greu de plasat în vreun canon.

— E destul de drăguţ aici, spuse faţă după primele minute de când intrase. De afară clădirea asta nu e prea prietenoasă.

— N-ai să vezi în viaţa dumitale o clădire a poliţiei care să fie prietenoasă. De altfel, acesta e biroul şefului… şi eu sunt musafir. Ai cumva noutăţi pentru noi sau ai venit să-ţi recomand un avocat?

— Nu, mulţumesc. Mi-a rezolvat doamna Catargi. Nu ştiu dacă

o să fie prea important ce am să vă comunic. Am ezitat puţin până m-am hotărât.

În locul lui Varlam apăru însă Miercănuş cu o tăviţă pe care se lăfăiau două mari pahare cu limonadă.

— Săru' mâna, domnişoară. Vezi florile astea ale lui domnu comisar Arnăutu? Chestii rare. Numai dumneata lipseai ca să fie şi mai frumos aici!

Bretan remarcă surizând că Miercănuş ştia, în felul său, să complimenteze.

— Am impresia că l-am întâlnit pe individul acela care mi s-a părut mie mai ciudat, vă amintiţi?

— Cel ds la… Societatea de electricitate î

— Da. Sâmbătă după-amiază am avut puţin timp liber. Am ieşit cu mătuşa Zinca la cumpărături. Săraca n-a mai ieşit de nu mai ţine minte. Toată ziua, bună ziua la cratiţele şi oalele ei. Domnul consilier a îndemnat-o să mai iasă, dar ea preferă să stea acasă.

— Aşa… şi unde eraţi sâmbătă?

— Pe la Piaţa de Flori. Acolo l-am văzut pe individ discutând cu alt bărbat, parcă mai scund. Celălalt stătea cu spatele, nu i-am zărit prea bine chipul. Are acum o mustaţă mare, perciuni. S-a despărţit de celălalt, s-a suit într-o maşină şi a luat-o spre Piaţa Naţiunii.

— Interesant. N-ai reţinut ce număr avea? Sau ce marcă?

— Nu m-am gândit la asta. Automobilul însă e unul din acelea mari, albastre, cum sunt toate cele ale Societăţii. Avea şi scris pe spate: „Societatea de electricitate Bucureşti – Reparaţii, înlocuiri".

— Păi dacă e de la Societate, făcu dezamăgit Miercănuş, înseamnă că e chiar de acolo şi ne interesează mai puţin! Ne-ar fi plăcut ca tipul să nu fie, să se fi dat numai drept inspector doar ca pretext să intre prin casă, înţelegi?

— Eu am crezut că vă pot fi de folos, spuse fata zâmbind.

— Asta am înţeles şi îţi mulţumim, adăugă şi Bretan. Apoi schimbând vorba: Ce mai face lumea bună de la dumneavoastră? Domnul Budulan, doamnă, Panaiţoff, ce mai fac?

— Cu familia Budulan se petrec lucruri nostime I Domnul Budulan a devenit la fel de certăreţ ca şi doamna.

— De la băutură? Presupuse Miercănuş.

— Nu. Doamna Budulan iese, mai ales în ultima vreme, foarte des în oraş. Domnul Jorj o bănuie de infidelitate. Se ceartă în toată legea. Vai! ... se opri fata... dar ce fac acum se numeşte bârfă.

— Ba nu, continuaţi domnişoară, e tare amuzant ce spuneţi* mai râdem şi noi, o îmboldi Miercănuş...

— Tot sâmbătă, continuă fata amuzată, l-am surprins pe domnul Budulan şoşotind cu un tip destul de bizar. Aveau nişte chipuri de conspiratori. La berăria *Griiberg* pe terasă stăteau. Erau tare caraghioşi! Am bănuit, nu ştiu ce mi-a venit, că domnul Jorj l-a pus s-o urmărească pe nevastă-sa. Omuleţul, tot cu părul alb, are o privire tare iscoditoare. Dar numai să-l vedeţi cum umblă îmbrăcat. Cu un fel de redingotă demodată şi o pălărie cu boruri largi. I-am văzut când s-au despărţit. Omul s-a urcat într-o maşină veche, la fel de caraghioasă, băl- tat vopsită într-un verde brotăcel.

— Dar de ce, neapărat, s-o urmărească pe doamna Budulan?

— Aşa mi s-a părut... mai ales că în momentele în care doamna dispare, domnul Jorj dă târcoale telefonului şi tresare la fiecare ţârâit. M-am gândit că poate aşteaptă o veste din partea celuilalt.

După ce fata sorbi limonada mai flecăriră câteva minute, apoi se pregăti de plecare. Bretan se oferi s-o conducă până în stradă.

— Drăgălaşă copilă, spuse Miercănuş la întoarcerea comisarului. Vă cam face cu ochiul! Am văzut că nici ea nu-i tocmai indiferentă.

— E un copil... Valerică băiete. Ia zi mai bine, cine ar putea fi *cow-boyul* detectiv?

— După descriere, nu poate fi altul decât nea Costică Demetriad. Asta m-a învăţat pe mine meserie, pe vremuri, la Prefectură. Acum e la pensie. Stă pe undeva pe la Buftea, şi-a făcut o casă. Ştiu că el mai ciubucă- reşte cu urmăriri d-astea conjugale. Sorcova aia de maşină o are mai de mult!

Sunetul prelung al telefonului îl întrerupse. Ridică receptorul:

— O clipă, vă rog, domnişoară! Cu dumneavoastră doreşte. Îi întinse lui Bretan receptorul. Cred că e păpuşica lui Cotoaibă, dansatoarea.

Comisarul auzea vocea Zoricăi Mattara mult acoperită de vacarmul străzii. Fata telefona de la o cabină publică. Vocea-i

era precipitată, rostind cuvintele sacadat. Bretan o ascultă fără s-q întrerupă, O linişti apoi, după care auzi declicul sec.

— Fata crede că e urmărită. Era cam speriată. Un individ, pe care nu prea a fost capabilă să-l descrie, s-a ţinut după ea ieri seară, până aproape de casă. Astăzi, în pauza repetiţiei, când s-a dus să probeze nişte costume, l-a zărit din nou prin geamul croitoriei. Un tip înalt, slăbuţ, tinerel, cam atât...

Varlam apăru deschizând uşa încetişor, ezitând o clipă la vederea încordării ce se citea pe chipul lor.

— Ce e, domnule Varlam, a sosit expertiză?

— Da, domnule comisar, poftiţi.

— Mulţumesc. Şi fii te rog bun şi cheamă toţi oamenii. În cinci minute vă aştept pe toţi aici.

Proiectilul extras din rana lui Baronică, după cum era de aşteptat, provenea de la *Walterul* lui Panaitoff. Traiectoria balistică şi celelalte elemente corespundeau cu distanţa şi poziţia din care fusese expediat. În privinţa probei recoltate de expertul criminalist la Ciurel, concluzia nu era definitivă. Era ulei de motor, de o calitate fină, probabil nemţesc, dar nu din eel întrebuinţat la camioane. În plic mai erau câteva fotografii ale urmei de cauciuc destul de bine executate. După toate aparenţele era vorba de un automobil.

Cercel, Argintaru, Varlam pătrunseră în birou şi rămaseră lângă uşă.

— Domnule Cercel, te deplasezi imediat la pensiunea *Balentti.* Îl găseşti acolo pe Săvulescu. Să urce la etaj, undeva în apropierea camerei fetei. Dumneata rămâi afară, prin apropiere şi preiei supravegherea. Discret, cât mai discret.

— Am înţeles, domnule comisar, răspunse agentul, pi- păindu-şi involuntar buzunarul din stânga al hainei.

— Nu acţionaţi, în niciun fel, nici dumneata, nici Făvulescu, decât în cazuri extreme. Dacă cineva pătrunde în camera fetei, sau ceva vi ae pafe suspect, nu interveniţi în niciun fel. Doar îl urmăriţi, s-a înţeles? Agentul dădu din cap, dând să iasă.

— O clipă. Eşti înarmat?

— Da, domnule comisar.

— N-ai nevoie de armă. Deci, cât mai discret... Liber acum. Dumneata, se-ntoarse spre Argintam, iei maşina şi te opreşti direct la varieteul *Trianon.* Te va însoţi şi Varlam. Parcaţi automobilul cât mai departe, în spatele Grădinii Icoanei. Varlam,

dumneata te vei posta şi vei ţine sub observaţie intrarea artiştilor. Se-ntoarse spre Argintam, care-şi pusese deja pălăria pe cap. Te vei instala la cafeneaua hotelului *Weiss.* În aşa fel încât să poţi comunica cu Varlam. Hotelul Weiss e una din acele dărăpănături, întortocheate şi mizere, o cloacă, unde se-n- **chiriau** paturi cu ora, chiar dacă la intrare se putea citi „Royal “.

— La nevoie, iei o cameră, îi sugeră Miercănuş, cu- ratându-şi metodic revolverul, un *Beretta* 9, strălucitor, pe care-l scosese din fişet. E chiar mai bine să iei o cameră, una pe colţ, la etaj. Îi spui lui Milu Swarţ de la birou, că te-am trimis eu. Vezi de acolo totul ca-n palmă!

— Ajungem şi noi, ceva mai târziu, vedeţi, e vorba de un tinerel slăbuţ... dar poate să mai apară şi altcineva.

— Unde ziceai că stă Jean, fostul majordon, pensionar al consilierului? Întrebă comisarul, după ce oamenii plecaseră.

*

Săvulescu urmărea eu nepăsare îngeraşii ce se fugăreau printre ghirlandele aurite ale tavanului – ce-nchi- puiau un cer albastru sub privirea matern dojenitoare a unei zeiţe opulente, cu statură de gladiator (ale cărei trăsături aminteau izbitor de chipul patroanei pensiunii *Balentti).*

„Ara înţepenit*1 îşi zise, încercând să-şi întindă mâinile, atât cât îi permitea locul. Stătea ghemuit, cu genunchii la gură, pe un scăunel descoperit întâmplător în toaleta de serviciu. Locul era bine ales, căci putea supraveghea tot coridorul în lungime. În stânga sa, la numai câţiva paşi, adăpostită de o draperie grea, pluşată, se găsea scara de serviciu.

Săvulescu îşi consultă ceasul. Cine ştie pe unde i-or sclipi ochii Zoricăi Mattara? Se surprinse înciudat. Auzi foarte vag deschiderea unei uşi, undeva la parter, probabil. Ciuli urechile. Nu, nu i se păruse. Paşi furişaţi se insinuau pe scara de serviciu. Se trase mai aproape de perdea. După câteva clipe, paşii se auziră mai distinct. Trecu parcă o veşnicie, până prinse mişcarea draperiei ce masca scara. Auzi o respiraţie uşor precipitată. Agentul se ghemui şi mai mult, iar mâna stângă i se duse automat la buzunar. În palmă întâlni răceala revolverului, care-l înghiontea, apăsându-i ficatul. Îşi trase mâna afară, simţind-o transpirată. O plimbă încet peste asprimea hainei. Perdeaua se mişcase din nou, făcând loc mai întâi unui cap

acoperit de o pălărie. Avansa un umăr şi, după o uşoară ezitare întreg trupul, un trup bine legat. Săvulescu îi zări pantofii negri făcând câţiva paşi, o uşoară pendulare a manşetelor largi. Omul cercetă coridorul câteva clipe. Înainta, după ce privise, în treacăt, şi spre locul întunecat unde se afla ascuns agentul. Îşi îndreptă umerii avansând mai departe pe coridor. Adulmeca parcă, uitându-se bănuitor, încă o dată, peste umăr. Se opri un moment la cea de a doua uşă, unde, nu cu mult înainte, intrase perechea „aeriană”. Vreun gelos, ori poate un detectiv plătit să urmărească aventurile galante ale soţului năbădăios acum, la bătrâneţe? Oare? Bărbatul se aplecă asupra scrumierei nichelate, cu picior – scrumieră multiplicată în dreptul fiecărei uşi. Acolo, unde havana „faunului” mai fumega încă. Agentul pricepu dintr-o dată şi-njură în gând. Bărbatul, urcând scările, simţise miros de ţigară. Asta părea că-l pune puţin pe gânduri. De aceea adulmecase. Săvulescu îi urmărea încordat gesturile. „E aşadar... cine trebuie” gândi cu un fel de bucurie interioară, observând că bărbatul se oprise, în fine, în faţa camerei cu numărul opt. Acesta deschise uşa fără niciun efort, mistuindu-se rapid înăuntru. Săvulescu sări în picioare, trase un colţ al perdelei şi privi în stradă. Se zărea doar un scuar micuţ, jalnic luminat, două bând pustii. Nici urmă de Cercel. Înjură încet, întrebându-se dacă celălalt sesizase intrarea bărbatului în clădire. Reveni la locul de pândă, se foi puţin. Dacă individul n-a pătruns pe intrarea prindpală, atunci e posibil ca Cercel să nu ştie nimic. Atât dt putuse să-l observe, în lumina scăzută a holului, individul nu-i părea cu totul străin. Agerimea mişcării, în pofida staturii, trăda obişnuinţa celui care pândeşte, adulmecă, se furişează, familiarizat cu primejdia. Percepu un sdrţâit înăbuşit, şi-l văzu pe intrus strecurându-se afară, aşteptând doar un singur moment în dreptul uşii. O încuie calm. Reveni spre scara de serviciu. Paşii erau înghiţiţi de mocheta moale şi adâncă. Acum, cel mult un metru îi despărţea. Dacă ar fi întins mâna, agentul l-ar fi putut apuca **de** picioare. Individul se strecură prin faldurile draperiei şi-l auzi cum coboară la fel **de** măsurat şi **prudent.**

Se ridică imediat, săltă un colţ al perdelei, mormăi ceva la adresa unui Cercel absent şi străbătu în fugă culoarul până la scara principală. Coborî treptele, câte două, se opri la mijloc şi-n oglinda cea mare nu remarcă nicio mişcare, nu auzi nimic în

afară de ticăitul grav al pen- dulei şi propriile bătăi ale inimii. „Trebuie să fi ieşit pe undeva, prin spate'\îşi amintea vag maidanul din spatele clădirii. Uşa, geamurile bucătăriei şi ale spălătoriei. Din câţiva paşi străbătu holul şi când trecu prin dreptul cuştii portarului, auzi un sforăit molcom „Luate-ar dracu, de galonat, ce-ţi pasă?" În prag fu cât pe aci să se ciocnească de Cercel.

— Unde dracu ai fost? Îi şuieră trăgându-l de mânecă spre afară.

— Am stat vizavi, hai că am văzut un suspect ieşind din spate... a traversat parcul.

— Te-a văzut?

— Nu cred; ceva mai încolo e un Opel alb, într-acolo a luat-o, şopti precipitat Cercel.

Merseră repede până la colţul străzii.

— Treci la maşină, îi şopti la ureche Săvulescu. Cercel se reîntoarse în gangul dintre cele două prăvălii, unde parcase maşina secţiei. *Opelul* se puse în mişcare lin, făcând o mică buclă şi coti imediat spre dreapta. Zări botul alungit al *Renaultului* ieşind din umbra gangului. Sări alături de Cercel.

— La dreapta, ordonă Săvulescu, stinge farurile, gâlmă!

— Stai aşa! Ceva clipea, în umbra zidului unei case vechi. Am avut noroc, tipul nu ştie că stradă e blocată. *Opelul* se retrăgea încet, şi, odată întors, pomi spre cealaltă ieşire, în direcţia bulevardului. De câteva zile o clădire se afla în demolare, iar cei de la primărie interziseseră accesul pe acolo. Pe bulevard, în ciuda orei destul de tfrzii, era un dute-vino de maşini, ceea ce le conveni de minune. Le permise chiar să se apropie şi mai mult de *Opel.* În Piaţa Universităţii văzură un tramvai rămas în pană. Cel urmărit încetini, îl ocoli abil, apoi vină pe bulevardul Car ol.

— Poţi să te bagi mai aproape, cred că nu s-a prins că e urmărit.

Conducătorul *Opelului* dădea semne că nu se prea grăbeşte. Pe neaşteptate, însă, fără să semnalizeze, o luă la stânga pe una din străduţele ce dădea în cheiul Dâmboviţei. Cercel trase volanul la fel de brusc, înjurând în- cântat când auzi roţile scrâjnind, evită abil un *Pakard* ce venea greoi din direcţia opusă. Stinse luminile şi porni în urmărirea *Opelului.* Acesta era doar o luminiţă care se pierdea în josul străzii. Din nou la dreapta şi apoi la stingă, oprindu-se în cele din urmă în dreptul unei clădiri

înalte, unul din blocurile societăţii „Astra “. Bărbatul cobori, închise cu grijă portiera, o încercă scrutând, aparent fără o ţintă anume, întunecimea străzii. După cum bănuise Săvulescu, omul ocoli intrarea principală şi se strecură în pasajul blocului.

— Ia-o prin Caudella, acolo e încă o ieşire, poate vrea să ne tragă clapa! Săvulescu îi arătă vag direcţia stradelei şi o luă imediat prin pasaj pe urmele individului. Descoperi o mică curte interioară. Pricepu că acolo era garajul societăţii. Mai mult zări uşa deschisă, unde se profila un fel de gang întunecos. Era clar că urmăritul n-avea ce căuta în blocul „Astra “, ci vroia, doar, dintr-o îndelungată obişnuinţă, să înlăture orice posibil urmăritor. Putea foarte bine să se întoarcă la maşină, sau să stea o vreme ascuns în întunericul vreunei scări. Dar mirosul agentului îi şoptea că individul nu face decât un simplu act formal, pentru a fi cât de cât împăcat cu sine. Din gang cobora o scăriţă cu câteva trepte abrupte, pe care o bănui. „Aici cred că s-a împiedicat”. I se deschise perspectiva unei alte curţi, mărginită de zidul unei clădiri mai vechi, cu trei etaje. Se pomeni într-o străduţă ce cobora în pantă. Pustie. Privi dezorientat. La câţiva paşi sesiză o siluetă desprinzându-se de lângă un stâlp gros de afişaj. Clădirile se ghiceau urâte şi dispuse într-un plan dezordonat.

— Acolo a intrat, îi şopti gâfâind Cercel, descheindu-se la cămaşă. Ce facem? Clădirea indicată de el se afla în diagonală Ia vreo douăzeci de metri. La fel de cenuşie ca cele din jur, dar cu o faţadă ceva mai răsărită. O firmă sclipea în beculeţe verzi şi roşii: CARMEN. Aproape de intrarea destul de bine luminată se ghicea o vitrină modestă ce făcea reclamă cabaretului. Săvulescu nu răspunse imediat.

— Mergem acolo? Întrebă nerăbdător Cercel, înfundându-şi mâinile în buzunarele pantalonilor.

Auziră un fluierat uşor ce venea din gangul alăturat.

— Veniţi încoace, momâilor, se auzi vocea înceată, puţin mânioasă, dar atât de cunoscută a subcomisarului Miercănuş.

Intrară rapid şi-i descoperiră pe Bretan şi Miercănuş fumând. Săvulescu raportă succint, neomiţând nici propria-i impresie.

— Omul e de meserie, ştie toată lecţia, şi-mi pare atât de cunoscut, mor de ciudă că nu-mi dau seama de unde, cum…

Nu-şi arătă nicio clipă mirarea că i-a găsit acolo, de parcă-şi fixaseră un loc de inlălnire. Află însă pe dată cum stăteau

lucrurile. Când comisarul şi Miercănuş ajunseseră la grădina varieteului *Trianon* spectacolul în care juca Zorica Mattara nu se terminase. Argintaru remarcase mai devreme un individ scund dar îndesat, cu ochelari cu rame subţiri, rotunzi, elegant, plimbându-se, parcă fără treabă. La sfârşitul programului individul o opri pe Zorica – o invită într-o maşină trasă aproape de hotelul *Weiss,* un *Fiat* negru, micuţ şi cochet. „O fi un amorez de-al fetei, domnule comisar11, opinase în maşină Argintaru. „Un amorez care să ne poarte aşa, să ne-ame- ţească *V'* sărise Miercănuş. Ceilalţi doi agenţi fumau indiferenţi pe bancheta din spate. „Nu se potriveşte cu descrierea celui care a urmărit-o revenise cu o înceată încăpăţânare Argintaru.

— S-ar putea să intrăm să ne distrăm şi noi, îndreap- tă-ţi cravata, domnule agent, îl mustră pe Cercel subcomisarul.

— Şi ce mai aşteptăm, domnule comisar? Reveni Săvulescu care nu prea-şi găsea locul, datorită mirosului acru, greu, ce venea dinspre curte.

— Iar dai în fiert, băiete? Îl repezi, dar fără mânie, Miercănuş. Când şi când, uşa de la intrarea cabaretului se deschidea, făcând loc unor grupuri deosebit de vesele şi gălăgioase. Clădirea mai avea o ieşire într-o străduţă şi mai îngustă, şi pe acolo se făcea desigur aprovizionarea. Acolo erau postaţi Argintam şi Varlam. Deci, practic, clădirea era înconjurată, ambele ieşiri blocate.

Un vlăjgan roşcovan cu părul vopsit într-un negru lucios, îmbrăcat într-o sofisticată uniformă, plină de fireturi şi zorzoane, cu o mutră posacă, îi întâmpină fără chef, oercetându-i cu ochii săi mici şi apoşi.

— Aveţi masă rezervată? Întrebă mişcându-şi fălcile mări, făcute parcă mai mult să rupă, să mestece, decât să ajute exprimării.

— Poliţia, spuse scurt Bretan, făcându-i un semn discret lui Săvulescu, care se şi plasase în stânga individului.

— Uşurel, guştere bălţat, dacă n-ai chef să faci mătănii! Mirâise încruntat, în timp ce comisarul şi Miercănuş deja se mistuiseră în jos pe scări. Doar Cercel, conform înţelegerii, rămăsese în stradă privind pozele scorojite din vitrină, părând că n-are nimic comun cu ce se petrecea acolo.

— Ia zi, frumosule, nu ţi se spune Coco? Coco papagalul? Cine şi-a bătut joc de tine şi te-a îmbrăcat astfel?

— Eu, eu, domnule poliţist, nu vreau să vă fac greutăţi… ştiţi, se bâlbâi haidamacul, umil, retrăgându-se cu spatele către scaunul pe care moţăise câteva minute mai înainte, aşezat într-o mică nişă. Se lăsă încetişor în jos, parcă buimăcit, fixându-l pe Săvulescu care îl căuta din priviri pe Cercel rămas în faţa cabaretului.

Dintr-un salt, demn de un mare jucător de rugby, agentul îl placă pe portar, cu scaun cu tot.

— Ţi-am spus să te astâmperi, Coco, credeai că suntem de la străjeri?

În nişă era montată clasica sonerie, întâlnită chiar şi la cele mai banale restaurante, dar aici, unde numai când rosteşti cuvântul „cabaret11 îţi vine să duci mâna automat la buzunarul cel greu din stingă. Îi făcu semn lui Cercel să-l ia în primire.

— Pe cine vroiai tu să anunţi, frumosule, hai? Pe cine? Săvulescu îl mai fixă câteva clipe, ameninţător. Se răsuci brusc şi se grăbi să coboare.

În perdeaua verzuie a fumului fu cât pe-aci să se ciocnească de Miercănuş care îi şopti contrariat:

— Parcă ar fi intrat în pământ. Şi nu sunt ace cu gămălie!

— Unde e domnul comisar? Se interesă Săvulescu.

— În biroul şefului, arătă cu mâna spre cealaltă direcţie a coridorului, ce urca uşor în pantă. Du-te şi scormoneşte la vestiare, în magazii, debarale, eu trag o fugă la bucătărie, 11 îndemnă pe agent.

Săvulescu cercetă fără prea multă tragere de inimă încăperile. Ignorând privirile intrigate ale personalului. Dar o făcu conştiincios, repede, nelăsând niciun colţişor necercetat. O uţa maronie capitonată, la capătul coridorului în pantă. Remarcă, în treacăt, o oglindă, câteva afişe vechi. Ce rost aveau acestea? Poate să înveselească colţişorul acela întunccat. Intră deschizând uşa cu grijă. Omur de dinapoia biroului mai păstra un fel de mirare, ba chiar schiţă gesturile unei reprimate consternări, muşcând nervos dintr-o pipă subţire, demult stinsă. Comisarul se uită întrebător la Săvulescu, rămas în cadrul uşii.

— Nimic, raportă mormăit. Bună seară!

Chelnerii fuseseră rând pe rând întrebaţi, dar nu-şi aminteau să fi văzut nişte persoane răspunzând la descrierea comisarului.

— Poate s-au strecurat pe uşa din dos, pe unde trag maşinile aprovizionării, presupuse tânărul ochelarist, cu o voce subţire,

dar cultivată, ce mărturisea mai degrabă tonul unui intelectual.

— Imposibil, domnule Berescu, am doi oameni plasaţi acolo. Mai rămân două posibilităţi. Ori s-au evaporat, ori au intrat în pământ. Apropo, aveţi pivniţă?

— Există, există chiar şi un fel de ieşire pe acolo, spre clădirea de care suntem noi lipiţi, dar tare mă tem că este imposibil ca cei căutaţi de dumneavoastră să fi ieşit pe acolo.

Cineva aduse un teanc greu de chei, unele ruginite şi desigur inutilizabile şi o lanternă. Coborâră câţiva metri pe o scară ce mărturisea o vechime considerabilă, descu- iară apoi o uşă grea din stejar.

— Parcă e un subsol de cetate, observă comisarul, aplecându-se, deoarece tavanul coborâse dintr-o dată brusc.

— Aici se spune că a fost subterana vechiului arsenal al Armatei îl lămuri Berescu, scuturându-se ca de un fior. În război a servit de depozit pentru muniţie, a fost chiar închisoare într-o vreme, apoi depozit de vinuri, de cartofi, de cărbuni. Se presupune că avea legături cu vechiul palat domnesc şi cu Dâmboviţa. Înaintară pe coridorul prăfuit. Comisarul aplecă raza lanternei. Nu se. Zărea nicio urmă.

— Pe aici intră, o dată pe an, doar cei de la revizia conductelor. În rest, nimeni. La capătul coridorului întâlniră o altă uşă grea, masivă. Un lanţ gros, ruginit şi un lacăt uriaş. Semne că de ani de zile nu se mai ieşise pe acolo. Se întoarseră în birou. Comisarul se scutură de praf cu gesturi încete.

— Parterul comunică cumva cu clădirea vecină?

— Nu. După cum aţi văzut, la parter există două cabinete de toaletă. Geamurile dau spre curtea interioară a celeilalte clădiri; dacă consideraţi această o posibilă ieşire, nu zic nu 1

Urcară precipitat la parter. Cercel fuma rezemat de unul din stâlpii intrării. Portarul, privind în pământ, parcă aţipise pe scaunul său.

— De ce trebuia să sune frumosul ăsta la sonerie? Întrebă Miercănuş.

Berescu îl privi, fulgerându-l o clipă prin sticla subţire a ochelarilor, apoi gara, cu buze subţiri, fine, i se destinse într-un zâmbgt ’de cordialitate:

— E un obicei. Pentru a ni se anunţa intrarea unor persoane de… calitate. Nu e o nouţ arte.

— Ce importanţi am devenit peste noapte! Se miră Miercănuş

plesnindu-. Se peste pulpa piciorului, cum îi era obiceiul.

Intrară În cabiaetele de toaletă. Geamurile erau vopsite într-un crem deschis. Curtea vecină era miică, «ici măcar cincisprezece metri pătraţi, apiecie comisarul. „Mda, admise, e o posibilitate^.

Întrebările puse portarului nu aduseră nimic important. Da, văzuse tot felul de persoane intrând acolo. Aşa fac de obicei. Se mai piaptănă^ bărbaţii' îşi mai îndreaptă cravata, e firesc. Dar de văzut, n-a» vâziirb nimic precis. Nu a fost atent, mai bine zis – de regidâ priveşte mai mult spre stradă. Din curtea vecină nu putea i^i în stradă. Dar acolo stătuse Cercel până se arătase unul din oamenii lui Argintaru. Omul stătea şi acum afară, îl zăriră trecând prin dreptul stâlpului.

Ieşiră în răcoarea nopţii ce începe să miroasă a dir- mineaţă.

OPT

— SUS MÂINILE, SPERIETOARE bătrână!

Miercănuş ciugulea cu poftă câteva cireşe, atent să nu-şi păteze cămaşa. Îşi, dăduse pălăria mult pe ceafă şi privea la bărbatul tolănit în hamac, care deschise ochii, buimac. Era răcoare şi plăcut la umbra nucului, Miercănuş ezitase câteva momente înainte de a-l trezi, studiinde-i chipul bronzat şr sănătos, în contrast cu părul1 neobişnuit de alb. „Deci aşa arată un belfer de subcomisar la pensie; oare eu am s-o apuc De jur împrejur, terenul mărturisea o parcelare meticuloasă, amirrtindu-i parcă dje rmduaala hârtiilor şi rapoartelor din birourile comisariatului; niciun colţişor nu era lăsat în paragină; butucii de vie erau aliniaţi ca soldaţii la inspecţie, iar brazdele de legume trase la riglă. Socotind şi pomii întâlniţi în faţa casei, ce părea destul de solidă şi confortabilă, găsi că ferma> l<şi Demetriad arată straşnic şi-n total dezacord cu umila pensie de fost subcomisar.

— Tu erai, puştiule? Întrebă Demetriad înăbuşindu-şi un căscat. Sări sprinten* rotindu-şi die câteva ori gâtul înţepenit. Se aplecă asupra unui butoi, clătindu-se pe faţă. Nu se arăta dfetoc mirat de prezenţa fostului său ucenic, acolo.

— Eşti dracu gol. Bă Valerică! Se întinse puţin, mişcându-şi braţele, vânjoase încă. Băi pută, tocmai visam ceva nespus de frumos! Se făcea că eraun la-ncoronarea lui Carol. Eram şi eu pe un cal mare, alb, de paradă. Tocmai dădeam onorul Majestăţii Sale...

— Te-a bătut soarele-n cap, nea Costică! Da-mi place aici, la dumneata. Eşti chiabur în toată legea. Când te-nscrii la ţărănişti?

— Hai să-ţi astup gura- asta afurisită cu un vin de coacăze, de cade mâţul în coadă! Se-ndreptară spre casă pe aleea pietruită ce tăia grădina, ca o cărare într-o freză perfectă. Se opriră pe terasa spaţioasă.

— Adă nişte vin de la rece, Maricico! Îi porunci unei arătări de o vârstă incertă, ce-i privea bănuitoare şi ursuză. Femeia nu se urni imediat, bodogăni ceva, neînţeles, după care dispăru în interior, târşâindu-şi papucii scâlciaţi.

— Aşa pocită, cum o vezi, e tare de treabă.

Femeia apăru cu o sticlă mică, de o jumătate de litru şi cu două pahare desperechiate, pe care le trânti pe masă ostentativ. Demetriad mirosi sticla, o împinse la o parte şi rosti apăsat:

— Te duci la butoiul galben, Maricico, şi scoţi ceva ca lumea, s-a înţeles? Femeia bolborosi despre un cep înţepenit, ridicând dintr-un umăr, nervos, apoi dispăru.

— Ce mai e nou prin Capitală, *mon cher?* Întrebă alene Demetriad.

— E cald, şefule, iad, nu alta, şi praf, al dracului praf! Îşi descheie doi nasturi de la cămaşă, îşi slăbi cravata. Femeia apăru cu un borcan aburit, cu vin dp coacăze de data aceasta.

— Mă-ntrebi de parcă n-ai fi fost de-o lună. Ne crezi fraieri, nea Costică? Un băiat de la noi ţi-a văzut sorcova aia de maşină pe bulevard, acu două zile. Sau ai vândut-o?

— N-am vândut-o, dar nu vin în oraş decât cu treabă. Cât mai puţin. Şi dacă m-a văzut, ce?

— Mai ciubucăreşti?

— Aşa şi-aşa. Mă mai trage aţa câteodată.

După pensionare mulţi poliţişti făceau pe detectivii, ajutându-i pe cei de la fisc sau percepţie, dar. Cel mai adesea, „luau cazuri” de infidelitate, pentru probe de divorţ, rotunjindu-şi binişor veniturile.

— Aşa, deci. Jiu e rău, nea Costică. Mă iei şi pe mine asociat?

— Lasă palavrele, Valerică! Gata, n-o mai ocoli, mergi drept la ţintă, ce te interesează? Că doar n-ai venit de dragul ochilor mei?

— Să fiu drept, aş fi vrut să te mai văd, că doar dumneata mi-

ai pus meseria în mână da’ ştii, ce dracu. Cum e cu hinghereala asta de meserie!

— la zi, te interesează’vreun caz de-al meu? Întrebă Demetriad, turnând încă un rând.

— Da, nea Costică… Budulan, secretarul consilierului Catargi.

— Aha… E băgat în vreo afacere?

— Oarecum… Care-i treaba?

— Clasică, puştiule. Tipului, măcar că o om cu părul alb, i-a intrat în cap că-l înşală madama. Îl cunosc de mult, de când lucra la Tribunalul Mare. Întâmplarea a făcut să ne întâlnim într-o zi şi atunci m-a rugat să-i fac un serviciu. S-o urmăresc discret pe nevastă-sa. Unde merge, cu cine se întâlneşte, ce face, chestii d-astea, pricepi?

— Are vreun tip?

— Da. E chiar un tip foarte şic. Înalt, subţirel, cu păr alb, lins. E şchiop, însă, poartă o gheată ortopedică şi dacă nu rită-nşel, pare mai tânăr decât madam Budulan. Moacă de mare crai! Nu am aflat încă cine e tipul, dar am dibuit locul unde se Întâlnesc. Probabil la vreo co- doaşă, undeva în Colentina, la mama dracului… dincolo de Plumbuita.

— Ne dai adresa exactă? Întrebă Miercănuş, scoţând un carneţel.

— Sigur, încuviinţă Demetriad. Notează.

— Pe Budulan ar trebui să-l bucure că jupâneasa se ţine cu altul, rânji Miercănuş. El şi-aşa e mai tot timpul împuşcat în aripă.

— Dimpotrivă. Zicea că de la o vreme femeia a devenit de nesuportat, şi vrea s-o aibă şi el cu ceva la mână, aşa mi-a zis. Poate-i mai închide gura.

Mai flecăriră o vreme şi la plecare, Demetriad îl asigură că-l va ţine la curent cu noutăţile, dai- îl rugă, la rândul său, să nu-i încurce treburile.

Nici nu apucară să se ridice, că femeia înşfăca restul de vin, de teamă că nu cumva cei doi să se răzgândească.

— Frumoasă gospodărie ai nea Costică! Aruncă o ultimă privire Miercănuş, trebuie să revin aici la vremea mustului. La revedere!

Tot drumul de la Buftea până la secţie U parcurse lejer, trăgând cu ochiul prin curţile scăldate în verdeaţă, îngrijite, şi se gândi că până la pensie nu mai e chiar mult. „E aur, mai ales

pentru copii, verdeaţă, aerul e pe gratis, ce mama dracului! ... “

Ll întimpină Varlam care-i transmise că Bretan îl aşteaptă la mu2eu. Ajunse acolo când comisarul tocmai îşi lua rămas bun de la profesorul Catrinescu. Bretan arăta destul de odihnit, în ciuda celor numai câteva ceasuri de somn furate pe bancheta comisariatului.

— Ce face bătrânul Maimuţoi? Întrebă după ce porniră.

— Se ţine de fusta doamnei jupânese. Îi raportă pe scurt cele aflate de la Demetriad.

— Un individ distins, cu părul alb şi gheată ortopedică!. Curios. Când ajunseră la comisariat îl găsiră pe Săvulescu moţăind pe bancheta -din bol. Arăta mohorât şi palid, dqpă toată alergătura nocturnă.

— Maşinile n-au stăpân, raportă imediat după ce intră în birou. În ochii lâncezi, inexpresivi, licări o clipă mulţumirea, când comisarul îl rugă să ia loc.

— Spuneam că n-au stăpân, pentru că ele sunt ale unor legionari dispăruţi. Unul e Gherase Duţă... al lui e *Fiertul,* dar ăsta e mort cu acte în regulă. De acum doi ani din februarie ’41. Celălalt, cu *Opelul,* e un fost inspector al poliţiei legionare... Drăcea îi zice, Costin Drăcea. E dat dispărut, poate a întins-o, nu se ştie.. Am stat de vorbă cu nevastă-sa. Zicea că n-are habar de soarta lui. E o fâşneaţa tare şmecheră! Lucrează ca chelnăriţă la cabaret. Atunci mi-a sumat şi mie clopoţelul şi am stat de vorbă mai pe-ndelete. Cu localul ăsta e o treabă cam încurcată. Până acum doi ani el a fost al lui Titi Prinţu. Atunci a fost un mare scandal la fisc. Nedeclararea veniturilor reale sau falsificări... mi se pare că era vorba şi de o reţea clandestină de prostituate... mai multe şmecherii. Fireşte, totul s-a muşamalizat. Localul e acum pe numele lui Secă- reanu, dar unul din agenţii bugetari de la percepţie mi-a şoptit că el bănuie că Secăreanu nu e decât un girant... un tip care ia un comision şi că tot Titi Kailidis e stăpân şi ia tot caimacul. Percepţia nu s-a mai amestecat pentru că, din punctul lor de vedere, totul e-n regulă.

— Între timp nici Titi nu mai e acelaşi! A crescut peste noapte, ca flăcăii din poveste, mama lui de tâlhar! Rânji Miercănuş, dar cu ciudă. Întotdeauna a căzut în picioare, ca o pisică!

— Se spune că pisica are nouă suflete, zâmbi Bretan, ’ dar în zâmbetul său nu era nimic glumeţ. Ba chiar privi câteva

secunde în gol. Reveni spre Săvulescu:

— Zi mai departe.

— – Madam Drăcea lucrează la cabaret mai mult de noapte. Pe la opt, nouă, pleacă de-acasă. Într-o seară, mai demult, cam prin iunie, zice, când a ieşit în stradă, a oprit-o un individ. Nu i-a zărit prea bine chipuL I-a spus că e un camarad de-al soţului ei, că acesta trăieşte, dar că nu poate să-i spună unde e ascuns şi că are neapărat nevoie de automobil. I-a înmânat şi un bilet cu câteva rânduri. Biletul nu-l mai are, l-a pierdut sau l-a rătăcit. Individul, după cum l-a descris, seamănă destul de bine cu cel care a luat aseară pânzele din camera fetei. Femeia i-a dat *Opelul,* dar de atunci individul nu şi-a mai făcnt apariţia. Altceva n-am mai scos de la ea. Aseară a fost liberă, n-a lucrat.

— Şi *Fiatnl*?

— Casa lui Gherase Duţă e sigilată. N-are familie. Are nişte rude în provincie, la Târgovişte. N-a văzut nimeni dintre vecini dacă cineva a luat maşitoa. Doar atât, că lacătul de la garaj *st* fost forţat A lua£-o neavând cui s-o ceară. Cam atât sm aflat, domnule comisar.

— E-n regulă domnule Săvulescu, rosti gânditor Bretan. Poţi merge acasă să te odihneşti. Dacă o să fie nevoie, o să te luăm noi…

Ieşind, agentul fu cât pe-aci să se ciocnească cu Varlam. Acesta ceru permisiunea să intre şi depuse un plic pe masă.

— Expertiză, domnule comisar. Au fost unii de la laborator şi au întors maşinile pe toate feţele. Am crezul că n-au să fie în stare să le pună la loc, dar cred că au făcut treabă bună. Au găsit câteva pete mia de sânge pe bancheta *Opelului* şi un nasture de fulgarin.

Bretan desfăcu plicul cu mişcări încete.

— Analizele de laborator indică că uleiul recoltat la Ciurel corespunde cu uleiul *Opelului.* Ulei nemţesc original, U23. Aceleaşi caracteristici.

Privi apoi fotografia celor două urme de cauciuc. Desenul asemănător.

— După toate aparenţele, *Opehil* l-a condus pe Baronică pe ultimul drum. Nasturele era neîndoios de la fulgarinul lui.

Îi întrerupse ţârâitul prelung al telefonului. Miercănuş ridică receptorul.

— Ce, băi Argintarule. Ai dat în fiert? N-a apărut la repetiţie!

Aşa, aşa... bine măi băiatule, foarte bine, mai rămâi puţin. Te duci la pensiune apoi, vezi... Vii încoace apoi. Sigur. Trânti telefonul mormăind.

— Fata n-a apărut la repetiţie... Ce-ar putea să păţească, dom' şef?

— Teoretic, nimic. N-ar avea niciun motiv, cel puţin aparent, să i se întâmple ceva rău. Pânzele sunt acum în mâna lor. Probabil vor s-o descoasă, cine ştie? Ai certitudinea că ea ne-a spus adevărul... integral?

— Poate s-au prins că fata a acceptat să lucreze cu noi.

— Era normal ca mai devreme sau mai târziu să ajungem şi la ea. Ea e la urma urmei amanta lui Cotoaibă. În astfel de împrejurări oricine în situaţia ei ar fi luat la întrebări. Au să-i dea drumul, probabil, iar ea, înfricoşată, ne va spune cine ştie ce poveste fără cap şi fără coadă, din care n-ai să înţelegi nimic.

— Să n-o ia pe urmele lui Baronică. Văd că ăştia nu glumesc.

— Un cadavru în plus. Dragă Valerică? Şi apoi... ce le poate spune fata? Da, a fost poliţia şi s-a interesat ce relaţii am cu Cotoaibă... da, a trecut Baronică în seara aceea, mi-a lăsat pachetul cu tablouri... eu n-am spus poliţiei nimic, poftiţi, acestea sunt pânzele... ce aveţi cu mine? Bretan dădu apoi din umeri şi deschise mapa subţire, extrase câteva file cu însemnări în urma convorbirii cu Catrinescu despre istoricul clădirii care adăpostea cabaretul.

Clădirea propriu-zisă era relativ nouă în comparaţie cu subsolul. Vechea clădire fusese mult mai mare, ocupând, după planul pe care i-l prezentase profesorul şi spaţiul clădirilor învecinate. Bretan trecuse mai înainte pe la arhiva primăriei şi, după îndelungate parlamentări, obţinuse o copie a planului actual. Cele două planuri corespundeau până la un punct. Nu cădeau însă de acord în privinţa subsolului. Dacă planul de la cadastru menţiona doar subsolul pe care comisarul îl colindase, planul de la muzeu mai releva un nivel, un fel de subsol doi. Aici fusese, după cum notaseră unii cercetători pe marginea hârtiei, pulberăria domnească. În timpul lui Radu Şerban- Vodă. Mai exista o notă în care alt cercetător presupunea că în timpul unui cutremur din 1851 şi a unui incendiu, la câteva luni, subsolul al doilea fusese inundat cu apă, probabil din Dâmboviţa, iar zidurile neconsolidate de multă vreme, cedaseră, năruindu-se cu totul.

— Bănuiţi că ar mai fi un bârlog dedesubt?

— S-ar putea. Nu mă împac cu ideea că nişte oameni se pot volatiliza aşa dintr-o dată. Locul merită toată atenţia şi trebpie să i-o acordăm cu toată seriozitatea.

Varlam reapăru însoţit de aromă amărui-dulceagă a cafelei!

— Ce facem cu. Madam Budulan? Întrebă Miercănuş, manevrând ibricul. ^ 4

— Un filaj discret pe urmele ei. Te amuză?

— O să-i mâncăm pâinea lui nea Costică, rânji Miercănuş, sorbind zgomotos din cafea. Auziţi, Cotoaibă a promis ieri că o să ne mai ciripească. Ce speriat era!

— Mda. Sper să nu-şi fi revenit din sperietură. Nu. Ştiu dacă a crezut povestea că l-am elibera, dar e pur şi simplu terorizat. Bănuieşte că dandanaua e mult mai serioasă. Ce explicaţie şi-o fi dat pentru lichidarea lui Baronică?

— Drept să vă spun, nici eu nu pot să-mi explic. Dumneavoastră ce credeţi?

— Un om este lichidat de regulă când devine... incomod, sau... vorbăreţ; Şi mai ales dacă este o miză mare: n joc. Sau de unde ştii că moartea lui e rezultatul unei premeditări? Poate s-a încăierat cu careva din bandă, nedorind să divulge pe moment unde a lăsat tablourile luate. Poate a pierit întâmplător şi ceilalţi n-au făcut decât să scape de cadavru. Poate el a ascuns că a luat pânzele, dar ziarele şi-au făcut meseria, şi ceilalţi i-au plătit-o. Cine ştie?

— E posibil Doctorul a văzut urme de lovituri cu sacul de **nisip.** L-or fi bătut să spună unde le-a lăsat.. Dracu ştie. H aduc 7

— Adu-l. Cred că a avut destul răgaz să mediteze.

Cinci zile trecuseră de când Cotoaibă intrase în drepturi – găzduire şi masă – în scriptele poliţiei, dar cine-l văzuse în acea dimineaţă, vineri dimineaţă, greu l-ar fi putut recunoaşte, întratât de pleoştit şi abătut intrase în încăpere. La asta i se mai adăuga şi nasul înroşit de răceală şi ochii injectaţi. Rămase în picioare, deşi comisarul îl invitase să ia loc.

— Ei, te-ai mai limpezit, domnule; Cotoaibă?

— O ţigară v-aş ruga, se auzi glasul stins al arestatului, în loc de răspuns.

Comisarul îl servi şi chiar Miercănuş îi oferi foc, fără un cuvânt. Tăcerea se prelungi câtăva vreme. Cotoaibă părea că nu

vrea să înceapă să vorbească înainte de a i ***se*** pune întrebări, un vechi reflex al tuturor arestaţilor.

— Crezi că moartea lui Baronică are de-a face cu povestea noastră, sau e întâmplătoare? Intră Bretan direct în problemă.

— Asta m-am tot întrebat şi eu întruna de ieri, domnule comisar. Baronică avea destui duşmani, dar niciunul să aibă chiar motiv să-l omoare. Poate că în legătură cu tablourile alea nenorocite. Dacă le-a lăsat la… Zorica.

— Le-a crezut în siguranţă acolo, Qe crezi?

— Dacă ziceţi că era rănit… pensiunea e destul de aproape de… Noi nu eram vorbiţi aşa. După ce-am fi luat tablourile urma să mergem acasă la Baronică. Zicea c-a tocmit un şofer să ne ia cu. Bagajul. Eu trebuia să ajung s-o iau pe Zorica apoi de la grădină.

— Ştii că fata a dispărut? Întrebă repede Bretan. Îi relată pe scurt câte ceva din întâmplările nopţii trecute. N-ai idee cine ar fi indivizii?

Cotoaibă îşi vârâse capul între umeri. Muşchii faciali i se zbăteau ritmic. Vestea părea că nu-l zdruncinase, aşa cum se aştepta comisarul.

— Ziceai că n-are niciun amestec. Dacă ăia şl-au luat tablourile, ce nevoie mai aveau s-o salte şi pe fată? Îl iscodi Miercănuş.

— Nu-nţeleg nimic, fu răspunsul lui Cotoaibă. Dădu din umeri iar pe figură i se citea un efort de a pricepe toate câte i se spuneau.

— Mda. Noi ţi-am dat noutăţi, tu ce veşti ai pentru noi?

— Eu, după cum am mai declarat, în afară de Baronică nu cunosc pe nimeni amestecat aici. V-am zis că el s-a ocupat de toate, el a avut banii, el a aranjat cu mutarea şi cu toate celelalte.

— Dar n-ai fost nicio clipă curios să ştii cine se ascundea în spatele lui? Te-ai mulţumit doar că ai asigurată o afacere grasă?

— Am încercat să-l descos, dar m-a repezit. Odată, însă, când mi-a dat telefon, mi s-a părut că sună de la hipodrom. Cineva discuta nişte chestiuni cu nişte cai şi cu o reclamaţie. Era foarte încet, dar eu am ureche bună. Când eram mic am cântat în corul bisericii.

— Puteai s-ajungi ţârcovnic, vărule, rânji Miercănuş, trezit de cafeaua lui Varlam. Ai luat tu calea bisericii, dar… în felul tău.

— Am căutat numărul de telefon de la hipodrom şi am sunat imediat. Mi-a răspuns alt glas, dar discuţia aceea cu caii şi cu reclamaţia continua. La hipodrom la Cârjaliu. De acolo a dat telefon Baronică.

— Ai declarai că a Vi rupt orice legături cu Cârjaliu, după ultima ispravă.

— E adevărat, Baronică aşa m-a asigurat, că Vlad nu e intrat în combinaţie. Şi e bine că nu e, acum are familie, şi-a mai schimbat năravul, nu te poţi baza pe el. Dar eu deja începusem să bănui. Eu… mă certasem cu Cârjaliu, mai de mult… Propriu-zis nu mă certasem, dar am observat că… se uită cam aiurea la Zorica.

— Îi făcea curte?

— Nu ştiu, dar nu prea mi-a plăcut şi l-am evitat cât s-a putut. Apoi am fost mai sigur că e şi el. În combinaţie… atunci când Baronică mi-a adus mulajele. Şi atunci venea lot de la hipodrom. S-a scăpat, fără să vrea, pe urmă a dat-o în altă vorbă. Eu şi cu un lucrător de la *Malaxa* am făcut cheile alea. Au fost al dracului de complicate. Două rânduri am făcut. M-am descotorosit de ele, aruncându-le într-un canal.

— Ce fel de mulaje ai primit? Mă refer la suport. Ceară, săpun?

— Suplex, îi zice. E o chestie străină, nu lasă urme. E special pentru asta. Baronică a făcut rost.

— Deci, în altă ordine de idei, crezi că şi Cârjaliu e amestecat?

— Nu ştiu, dar v-am promis să vă spun tot ce ştiu. Atâta ştiu.

— Nu cumva vrei să te răzbuni pe el? Întrebă răutăcios Miercănuş.

— Nu, încei’c să-mi mai uşurez situaţia, cum zice dom’ comisar Bretan.

— N-ar fi bine să dăm o fugă la hipodrom? Întrebă Miercănuş spre Bretan.

— Azi e marţi, şi la hipodrom e zi de bancă. Cârjaliu depune banii de obicei. S-ar putea să nu-l găsiţi, răspunse prompt Cotoaibă, înainte ca Bretan să-i fi răspuns subcomisarului.

— Asta de unde-o mai ştii?

— M-am gândit într-o zi să-l las fără mardei, rânji Cotoaibă. L-am urmărit câteva zile şi ştiu că marţea predă banii la bancă. Dar era însoţit de o namilă înarmată şi am renunţat. Am amânat, mai bine zis. Rânji din nou exhibându-şi caninii de aur,

încântat de ideea aceea. Am intrat în combinaţie cu Baronică şi am lăsat-o moartă.

Îl duseră apoi la arest. Miercănuş se înviorase subit.

— Mergeţi şi vă odihniţi, acum. Să fiţi' proaspeţi. Cercel să dea o fugă mai pe seară să fileze la locuinţa lui Cârjaliu. Dar cu grijă!

— Nu ştiu de ce dom' şef, da' eu cred că... Cotoaibă nu a scuturat tot ce ţine-n guşă.

— Se poate, dar primul pas s-a făcut, nu crezi?

— Mergeţi acasă, domnule comisar?

— Nu. Mergem împreună, dar pe mine mă lăsaţi la arhiva cazierelor.!

— Pe unde naiba umbli, domnule locotenent?

Wolf. În ţinută de campanie. Îl măsura atent. Cu eâtul vânjos – o ţesătură încâlcită de vene, amintind o hartă didactică în relief – înfipt adânc între umeri,. Arăta nefiresc de războinic, acolo în pătratul de verdepţă al curţii interioare a legaţiei, atât de paşnic înveselit de umbrele mari, colorate. Cu picioarele larg răşchirate. Wolf sta singur la masă, privindu-l pe von Webst într-un fel fără echivoc.

— Vă căutam, domnale maior. Era ultimul loc unde speram să vă găsesc. Încremenit în poziţie regulamentară locotenentul pălise uşor.

— Cu mâna asta ţi-am semnat permisiile, recompensele. Recomandările de conduită şi capacitate, raportul de avansare... Tot cu ea am să-ţi semnez o „scrisorică "pentru Koler. Acesta, un *Stabfeldwebel* scund, puternic ca un godin de fontă, în uniforma sa neagră, era gardianul arestului pentru ofiţeri de la Comenduire.

— Chiar acolo aş dori să vă invit, rosti netulburat von Webst.

— Dumneata, Herbert. Ori ţi-ai pierdut minţile, ori mă iei peste picior? Sări Wolf din scaun. Reacţia spontană era doar semnul unei iritări pe care încerca s-o alunge. Te caut de două zile. Am telefonat de mai multe ori, l-am trimis în vreo două rânduri pe Konrad, secretara agenţiei a stat consemnată tot timpul şi dumneata, dumneata, dispari pur şi simplu fără urmă. Pe răspunderea mea ţi-am motivat şi absenţa de azi de la trageri.

— Raportez că am lucrat în sensul misiunii curente şi am

câteva noutăţi să vă comunic. Mi-am făcut unele însemnări. Von Webst depusese mapa pe colţul mesei. Încerca să observe până unde duce iritarea celuilat. O umbră de mahmureală îi altera trăsăturile, luând loc treptat expresiei răutăcioase şi ironice cu care-l întâmpinase.

— Cheamă chelnerul! Mi-e sete. Am înghiţit o tonă de praf în blestematul ăla de poligon.

La acea oră, legaţia era aproape pustie. Se auzea, arareori, foarte vag, când se mai deschidea câte o uşă, vocea subofiţerului din biroul operativ. Intrând, locotenentul o întâlnise pe Frâu lise Kaiser, una din secretarele tehnice de la propagandă. O siluetă nesigură, călcând hipnotic în penumbra răcoroasă a coridorului. La cei patruzeci şi cinci de ani, pe care încerca obsedant să-i rarefieze cu farduri elaborate şi costisitoare, cu croieli tinereşti şi masaje istovitoare, Frâu Hse rezista în acest destul de vag serviciu, doar fiindcă era unul din oamenii *Standartenfuhre- Tului* Holzer.

Von Webst încercase s-o ocolească. Cu mersul ca de somnambul Frâu lise îi tăiase calea şi cu vocea stinsă şi răguşită îi ceruse un somnifer, plângându-se de migrene, de singurătate, de muştele din cameră, de coniacul prost. „Nu e niciun bărbat pe-aici să-i potolească poftele de căţea în călduri’1, gândise scârbit locotenentul, surâzându-i binevoitor în timp ce o saluta.

Wolf, fumător ocazional, trăgea cu sete fumul direct în plămâni. Semn sigur că nu era în apele sale. Locotenentul se aşezase pe marginea fotoliului alăturat deschizând discuţia destul de prudent, dar cu o vădită notă de siguranţă.

— M-am întâlnit cu *Standartenfiihrerul* Herman Goetz, adjunctul de la propagandă, la expoziţia de flori. Discuta cu directorul serelor.

— Probabil îşi comandă propria coroană, spuse surîzând răutăcios Wolf, ştiindu-se cât de mult nu-l putea suferi. Această „nulitate gălăgioasă”, acest „nimic obraznic* şi „infatuat*’, cum îl numea adesea.

— Comanda flori pentru acţiunea din douăzeci şi patru iulie.

— Te referi la croazieră cu *Prinz Eugen?*

— Exact, domnule maior. Pe traseul Giugiu-Sulina, cu câteva escale, una dintre ele, mi se pare, la Ostrov, unde e din câte-am aflat un şantier arheologic. *Standartenfiih- rerul* Goetz mi-a mai comunicat că nouă ne revine sarcina de a asigura escortă şi

securitatea traseului.

— De asta te şi căutam, von Webst. Şi n-am niciun chef de toată povestea asta. Ce spuneai mai departe?

— Ieri am fost până la Giurgiu şi am văzut nava PRINZ EUGEN. Albă, frumoasă, elegantă, cea mai mare navă fluvială de agrement! Arăta ca o lebădă printre cazarmele plutitoare de alături. M-am interesat de capacitatea navei, de comandant, de echipaj. În legătură cu securitatea ei am unele observaţii. Vasul va fi însoţit de două vedete rapide, ce vor patrula pe tot traseul. O grupă de la paza fluvială va staţiona chiar la bord. În privinţa acesteia am o altă idee.

Wolf se mai înseninase, dar cută dintre sprâncene mai stăruia încă, piezişă, ca o barieră.

— Dacă aveţi puţin timp, vă invit până la Comenduire.

La capătul scării minusculei terase ce cobora spre grădină apăruse Frâu lise privind vag în direcţia lor. În lumina asfinţitului umbră cu picioare lungi aproape atingea fotoliile.

— În privinţa pedepsei să ştii că n-am renunţat, von Webst! Am să-ţi aplic una foarte... rafinată. Ce-ai zice de-o noapte cu Frâu lise? Chipul locotenentului mimă spaima, răspunzând astfel înseninării lui Wolf.

Femeia se apropie, chinuită vizibil de lumina amurgului. Cu un aer istovit, peste care încercase o fluturare de zâmbet, se prăvăli în asprimea elastică a unui fotoliu. Chelnerul care o urmase la câţiva paşi se opri aşteptând impasibil.

— Chiar plecaţi, domnilor? Întrebă apatic.

— Ne pare rftu, răspunse convenţional şi sec Wolf, neîncerdnd nicio îndulcire a tonului.

Frâu Ilsc rânji ap; în/. Îndu-şi la focul oferit cu un gest rapid de către chelner – o ţigară subţire, cu capătul aurit, care tremura ca un pai.

— De altfel nici nu sunt în ţinuta cea mai potrivită pentru a ţine companie unei doamne. *Heil Hiller!*

Umbrele înserării aduceau o abia simţită senzaţie de răcoare. Pe tot parcursul drumului întâlniră grupuri de oameni bine dispuşi, femei frumoase, dar care, la vederea *Mercedesului* negru, chiar şi preţ de o clipă, îşi schimbau brusc expresiile. Rezervate, bănuitoare, dacă nu chiar ostile. Stradă pe care o apucaseră se înfunda într-o clădire întunecoasă, severă, a cărei destinaţie nu era prea greu de ghicit. Dacă oraşul cu forfota lui

caldă, electrizantă, îi inoculase lui Wolf o oarecare iritare, o senzaţie de ceva străin şi sâcâitor, cazarma comenduirii germane îi apăru ca o insulă solidă, familiară, (teritoriu pe care, instinctiv, s-a simţit în siguranţă întotdeauna).

Ofiţerul de serviciu, un căpitan de vânători de tancuri, ciupit de vărsat şi cu ceva slinos în privirea-i plictisită, abia dacă le cercetă permisele. Labirintul culoarelor prin care pătrunseră străluceau de curăţenie. Zăriră în treacăt câţiva recruţi ce călcau în silă un munte de uniforme, supravegheaţi de un *Feldwebel.* Subofiţerul trona autoritar într-un fotoliu greu, pluşat, luat probabil din vreo cancelarie, răşchirându-şi picioarele păroase, încălţate cu nişte papuci moi şi roşii, probabil de damă. Le indică celor doi ofiţeri pe unde s-o apuce, neostenindu-se să mai şi salute.

— Aici trebuie să fie, vorbi von Webst ajungând în faţa unei uşi metalice. Se treziră într-o sală de gimnastică. Treizeci-patruzeci de tineri, bine făcuţi, exersau nişte procedee de luptă destul de sofisticate, unele aparent caraghioase, copilăreşti, dar în realitate suficient de dure ca totul să nu pară doar o joacă, folosind tot felul de frânghii, beţe, cabluri, lanţuri.

— Japonezării, articulă încântat von Webst, în loc de orice explicaţie. I-am sugerat *Standartenjiihrerului* Goetz să selecţionăm de aici un comando pentru asigurarea securităţii lui *Prinz Eugen.*

Cunoştea şi Wolf acest centru de pregătire. Aici se antrenau viitorii sabotori, diversionşti, luptători de co-.

Mando, viitorii protagonişti ai celor mai îndrăzneţe acţiuni, încă înainte de’anii 30, în Germania fiinţau câteva tabere de pregătire specială, dar acum, după atâţia ani de război, acestea se înmulţiseră ca ciupercile. Ambiţia oricărei unităţi, oricât de neînsemnate, era aceea de a pregăti câte un grup de elită, ce putea fi folosit la nevoie. „Trebuie să ai cel puţin o doagă sărită, să rezişti la toate testele, probele, să execuţi toate haremurile orbeşte, să înveţi toate sălbăticiile de pe lume şi apoi să accepţi misiuni care sunt nouăzeci la sută curată sinucidere”. Îşi aminti astfel Wolf, vorbele unui amic cu care urmărise mai de mult nişte demonstraţii de-ale unor cursanţi. Tot acolo unul dintre instructori avusese şi un fel de glumă: „E puţină nebunie să faci treaba asta, dar pe fişa noastră medicală, nu scrie dacă suntem buni sau nebuni. Scrie că suntem apţi ’.

Puţini erau aceia care reuşeau să treacă prin furcile caudine ale istovitoarelor teste şi bareme, la care se adăugau şi -alte condiţii pe care doar unii le cunoşteau. Celor mai puţin norocoşi li se încredinţa comanda unor formaţiuni de şoc. Antipartizan, în componenţa cărora se numărau cei mai duri ostaşi ai *Wehrmahtului,* mulţi dintre ei foşti clienţi ai penitenciarelor, cărora *Fuhrerul* le mai dăduse astfel „o ^ansă". Puţini, extrem de puţini aveau să supravieţuiască surdei înfruntări din hăţişurile pădurilor răsăritene. Supravieţuitorii, dacă nu rămâneau şocaţi, deveneau mai detaşaţi (şi într-un fel superiori celor ce luptau în linia întii), pasivi, privind moartea şi viaţa cu aceeaşi indiferenţă. În Rusia Wolf întâlnise rămăşiţele unor astfel de batalioane. Internat fiind odată într-un spital de campanie, cunoscuse câţiva.

(O secvenţă de front...

„Eram internat, dragă von Webst, cu o uşoară infecţie a amigdalelor, o chestiune pentru care, în mod obişnuit, eşti tratat cu câteva pastile sub privirile celor mai bănuitori medici de linia întii. Şi totuşi am obţinut biletul de internare, la capătul unui ceas febril şi încordat de discuţie. Mă aflam la capătul unei adinei stări de epuizare, un leşin cu care mă trezeam şi cu care adormeam... "Wolf îi povestise toate acestea cândva, în primăvară, lacuna din acele ieşiri în afara Bucureştiului. O după-amiază rece, pe malul golaş şi pustiu al Snagovului. Apele se fugăreau, parcă pentru a scăpa de furişările tăioase ale vântului. Valurile mărunte izbeau malul ritmic, agitând o spumă zdrenţuită ce se lăţea de-a lungul malului.

„Răsăritul e pentru noi cea mai stupidă aventură. E, dacă vrei să mă crezi, începutul sfârşitului ". Wolf o spusese ' încet, mai degrabă ca o continuare a unui monolog interior. „Totuşi, domnule maior, suntem destul de adânc implântaţi acolo, avem forţe uriaşe, hărţile de stat major mărturisesc că ocupăm poziţii excelente*. „Sigur, von Webst, ce spui e adevărat. Dar ştii cu ce seamănă asta? Cu un arc pe care-l apeşi, îl tot apeşi, el se strânge, se strânge... şi-i trebuie doar o clipă, o singură clipă pentru a se destinde brutal şi nimicitor. Ascultă numai. În curând vine vara, toamna, vor trece fără prea mari probleme, dar iarna, iarnă rusească, nu acea iarnă de zahăr candel, pufoasă şi dulce, din cărţile poştale... Crezi că soldaţii o vor petrece în izbele călduţe, crezi că se vor lupta de pe cuptoarele tradiţionale?

Crezi că blindatele, navele, maşinile, avioanele acest uriaş balaur cu sute de mii de capete, veşnic însetat de benzină şi uleiuri, nu vor avea uriaşe greutăţi cu aprovizionarea? Tu ai cumva noţiunea distanţelor în ceea ce priveşte Rusia? Ca să fiu sincer, îi dispreţuiesc pe francezi că sunt prea rafinaţi şi blazaţi să mai guste ceva cu adevărat, prea orgolioşi să mai audă dincolo de *Notre-Dame* a lor şi clopotele altor raţiuni, prea amatori de calambururi, de vinuri şi tot felul de fru- fru-uri, ca să mai creadă în ceva serios, dar pentru Napoleon, pentru Napoleon am un deosebit respect. Napoleon a fost în Rusia şi a încercat imposibilul. A bătut Rusia cu piciorul şi acolo a băut eea mai neagră cupă. Chiar condiţia lui şi-a găsit acolo fatala zdruncinătură. Ei bine, ce crezi că s-a schimbat esenţial de la Napoleon încoace? Nimic. Absolut nimic. Aceeaşi iarnă, aceleaşi geruri..." „Dai' ziarele, presa, jurnalele de actualităţi ce proslăvesc tehnica noastră modernă... Ducem un război modem, cu arme perfecţionate, cu alte concepţii", încercase von Webst să intervină.

„Nu e lipsit de adevăr ceea ce spui, dar totul este în esenţă un fard pentru machiajul unei realităţi ce devine pe zi ce trece tot mai hidoasă. Trebuie să ne facem curaj. Măcar pentru moralul trupelor, pentru speranţele celor de acasă.")

Von Webst fu întrerupt din gânduri de exclamaţia lui Wolf. Privea fascinat exerciţiile istovitoare ale cursanţilor, dar colţurile gurii îi erau căzute. Îl încânta freamătul şi şerpuirea animalică a muşchilor, pârghiile braţelor ce smuceau, apucau, loveau. Deodată, unul dintre tineri, propulsat pur şi simplu dintr-o lovitură, căzu şi scoase un urlet de durere aproape neomenesc.

— I-a scos mâna din umăr, şopti locotenentul. Cu paşi elastici, dar fără grabă, corectând din mers câteva perechi de luptători, instructorul se apropie de cel căzut şi, rapid, ca şi când ar fi manevrat un obiect, îi fixă mâna înapoi în umăr. Accidentatului îi ţâşniră boabe mari de lacrimi de durere dar nu scoase niciun sunet. Abia după aceea instructorul, consultându-şi cronometrul, fluieră adunarea.

— La duşuri 1 le ordonă scurt. Aceştia, epuizaţi, transpiraţi, privind mai mult în pământ, îşi luară în tăcere treningurile şi ieşiră. Instructorul se apropie. Trăsături plăcute, regulate, ochii decoloraţi ca sticla de sifon, poate puţin prea mici pentru ansamblul feţei. Nu-şi ascunse mirarea la vederea celor doi

ofiţeri rezemaţi de balustradă.

— Ce surpriză! Exclamă zâmbind, după ce-l recunoscu pe von Webst. Acesta făcu prezentările.

Încăperea unde-i conduse era mobilată destul de sumar. Pereţii goi, reci, netencuiţi, puşi în evidenţă de un bec puternic ce spânzura direct din tavan.

— O bere, un gin? Li se adresă, ştergându-şi mâinile mari şi puternice cu un prosop pluşat. Deschise uşa unui dulap îngropat în perete. În partea de jos, observară o fostă ladă metalică, de proiectile. Mai multe sticle de bere erau puse la gheaţă.

— O adevărată rezervă strategică, aprecie Wolf remstrcând îndemânarea cu care căpitanul instructor Erwiji Martin, aşa se prezentase, deschidea sticlele cu buza unei

R

Insigne pe care mulţi ambiţioşi ai armatei şi-ar fi dat chiar viaţa s-o obţină.

Fără nicio introducere, la îndemnul mut al lui Wolf, locotenentul îl puse în temă pe instructor, fără să intre prea mult în detalii. Preciză importanţa misiunii, garantând toate aprobările ce se impun.

— De câţi oameni aveţi nevoie?

— Nu pot aprecia exact, şovăi von Webst.

— Ne putem raporta la dimensiunile vasului, la numărul celor prezenţi, de pildă, sugeră Wolf.

— Perfect, aprobă instructorul. Aveţi unele date referitoare la navă?

Von Webst scoase din mapă câteva file şi un teanc de fotografii.

— Excelent! Voi putea astfel să fixez posturile de paşă. Fiecare om să ştie precis perimetrul pe care-l apără. Ridică paharul cu bere.

— Pentru *Fiihrer* şi pentru succesul misiunii! Am să mă străduiesc să pregătesc o echipă care n-o să vă dezamăgească.

NOUA

PLIMBAREA ARESTAŢILOR SE FĂCEA întotdeauna la ora zece dimineaţa şi nu ţinea mai mult de douăzeci de minute. Curtea din spatele secţiei era destul de spaţioasă, dar înălţimea gardului solid nu lăsa nicio speranţă privirii celor scoşi să respire şi să se mai dezmorţească. Nu prea departe, ochiul întâlnea zidul cafeniu, coşcovit, geamurile afumate, fixate pe grinzi mari

de beton, ale unui atelier mecanic, ce se mai extinsese în pitimii ani. Datorită proastei izolări fonice, forjele şi ciocanele pneumatice făceau un vacarm de neînchipuit, încât agenţii, ce-şi omorau timpul fumând sub dudul uriaş din curtea interioară, se întrebau uneori cum de nu înnebunesc lucrătorii de acolo.

La fi ici o sută de metri. În direcţia opusă atelierului se înălţa o clădire, încă în construcţie^ masivă şi îndrăzneţ concepută, ce avea să devină un colos pe lângă cele din jur. Crescuse aproape peste noapte şi nu era lucru de mirare. Se zvonea că acolo va funcţiona sediul unei viitoare bănci de comerţ româno-germane. Constructorii nu făceau economie la materiale şi toată ziua se puteau observa zeci de omuleţi mişunând necontenit pe schele.

„Ce de parale înghite şi şandramaua aia “, gândi Argin- taru, care privea înspre clădire, tolănit pe banca îngustă de sub dud, bucurându-se meschin că şi aşa poate călca regulamentul. Morfolea o ţigară, numărând plictisit siluetele zidarilor ce coborau de pe schele să ia gustarea. Pri- virea-i coborî al^ne în direcţia în care se plimba arestatul. Cotoaibă, unicul arestat al secţiei, îşi târa paşii, fără prea multă convingere, iritat, pesemne, de zgomotul ce se-nte- ţea progresiv, semn că cei din atelierul mecanic îşi reluau lucrul. Înainta automat, cu bărbia înfiptă-n piept, de parcă ar fi numărat dalele pavajului, prin crăpăturile căruia iarba gălbuie îşi scosese mustăţile ţepoase. Lângă cişmea, celălalt agent, bătrânul Varlam, numai în vestă şi puţin aplecat într-o parte de greutatea *Lugerului* atârnat de un ham, curăţa metodic un măr, înjurându-l în surdină pe dentistul care l-a speriat cu mulţi ani în urmă. Mesteca bucăţele mici, molfăind bătrâneşte din fălcile scofâlcite, scuipând sâmburii. Doar părul argintiu, neaşteptat de des, tuns perie, şi ochii albaştri, vioi şi mici, îi dădeau ceva încă tineresc şi mucalit.

— Costică, dă-i şi lui ăsta o ţigară, c-o să-i cadă fuduliile de poftă! Îi strigă 4ui Argintaru, scuipând un sâmbure la picioarele arestatului. Îşi ridică automat umărul, prin- tr-un efort vizibil, stânjenit de greutatea revolverului. Simţea cureaua tăindu-i umărul.

— Lasă tataie, că nu mai ai decât două luni, şi-l atârni în cui, articulă Argintaru. Fără să se clintească. Se scotoci prin toate buzunarele, scoase, în fine, o batistă cu care-şi tamponă fruntea.

— Cred că le-am uitat pe masă, ’tu-i lampa maşi! O rostise

înciudat, căci era cel mai înrăit fumător din secţie. Se lăuda că el, într-o zi, nu aprinde decât un băţ de chibrit – pentru prima ţigară, restul merge de la sine.

— Vai de cozonacul tău, Costică, şi de plămânii tăi, o să dai în oftică.

Argintaru împlinise treizeci de ani în mai. Avea trăsături plăcute, dar un ten negricios şi ceilalţi îl porecliseră Ţiganul. Despre patima sa, fumatul, se născuseră legende. Că arsese nu ştiu câte saltele şi plăpumi. Ba, chiar, odată, invitând o fată la cinematograf, dorise s-o sărute pro- fitând de întunericul sălii, uitând că are ţigara aprinsă.

— Să nu-l scapi din ochi, tataie! Rosti printre dinţi lui Varlam, îndreptându-se spre hirou să-şi aducă ţigările.

Varlam se aşează icnind, proptindu-şi revolverul de spătarul băncii. Arestatul îşi continuă traseul monoton, privindu-şi apatic vârfurile pantofilor, fără şireturi. O pleznitură biciui aerul, scurt, şi agentul văzu cum arestatul se-nvârte fulgerător în jurul axului său vertical; o altă pleznitură, mai distinctă, de data asta îl reteză dintr-o dată. O fracţiune de secundă, ce i se păru o veşnicie. Uluit, Varlam nu-şi putea lua ochii de la pata de sânge, ce se lăţea (ireal i se părea totul), izvorând din trupul căzut al lui Cotoaibă. La fel de încet, ca-n vis, i se păru, când se ridică, când îşi scoase *Lugerul,* ce-i părea acum un fulg.

— Acolo! … acolo e..! Arătă o direcţie la-ntâmplare agenţilor care năvăliră buimăciţi.

— E mort, raportă simplu Argintaru în momentul apariţiei lui Bretan şi Miercănuş. Săvulescu se aplecă şi el asupra cadavrului.

— A dat în primire, spuse, ridicându-se.

Fără prea multe complicaţii, constatară că gloanţele fuseseră trase din direcţia clădirii în construcţie.

— Aduceţi scara! Argintaru, Varlam, Cercel, treceţi gardul, tăiaţi maidanul şi ieşiţi în curtea clădirii! Glasul acestuia era tulburat dar destul de calm.

— Restul… după mine! … O pornârâ-n viteză spre stradă. Bretan auzea în ceafă gâfâielile lui Miercănuş şi Săvulescu. Trecătorii, destul de puţini, se dădură speriaţi în lături la apariţia bărbaţilor înarmaţi ce ocupaseră aproape tot trotuarul. În colţ fură gata-gata să răstoarne un bătrânel. Acesta, speriat, o zbughi spre mijlocul străzii, urlând piţigăiat:

— A-nceput rebeliunea, oameni buni, a-nceput rebeliunea…!

În mai puţin de un minut se găseau în faţa construcţiei, sub privirile stupefiate ale zidarilor, aşezaţi să mănânce la umbră, în mici grupuri. Nu ieşise nimeni pe acolo, asta era sigur; e drept, auziseră nişte pocnituri, dar nu dăduseră importanţă faptului; copiii de pe aici fură carbid şi fac să explodeze cutii goale de -conserye, aproape tot timpul. Aşa au crezut. Bretan ridică privirea şi, printre schele, pe scândurile aşezate provizoriu, zări siluetele cunoscute ale lui Argintaru şi Cercel, cotrobăind. Apăru şi Varlam de după o grămadă de cărămizi, transpirat.

— Nu e, dom’şef, a şters-o, pesemne, nenorocitul!

— Mai caută! Se răsti Bretan, cum nu-i era firea, şi rămase surprins de tonul cu care ordonase.

Miercănuş şi Săvulescu pătrunseră şi ei în clădire, ieşind apoi în curtea plină de bălării a fostului maidan. Comisarul se smulse din loc, aruncând o ultimă privire grăbită zidarilor, care-şi luau mai departe masa. Ocolind, ajunse în curte, se opri lângă o vamiţă uriaşă. Miercănuş îi dădea roată, mormăind ca de obicei, cu voce scăzută. Săvu&scu trecu pe lângă celălalt dreptunghi de scânduri în care se prepară mortarul, mişcându-şi automat muşchii maxilarelor. Zări câţiva saci de ciment aşezaţi într-o piramidă. Unul era tras mai la o parte, spart. Se aplecă, remarcând o urmă desenată vizibil pe cimentul vărsat. Auziră nişte troznete şi paşi bocănind din ce în ce mai aproape. Coborau Argintaru şi Cercel, transpiraţi şi cu pălăriile-n mână. Argintaru îi întinse lui Bretan un tub lunguieţ, de cupru.

— L-am găsit la etajul trei! Se cunoaşte locul unde tipul a stat ghemuit. Se vede de-acok» curtea noastră ca-n palmă.

Ceilalţi agenţi deja începuseră să scotocească febril prin prăvăliile apropiate, întrebând în stânga şi-n dreapta.

— Urmele duc spre gardu-ăla, observă Săvulescu, aplecându-se.

— Aici e o ulucă frântă… p-aici a trecut. Sări cu uşurinţă şi ceilalţi îl urmară.

„Cum o fi stat ascuns acolo pe schele fără să fie văzut de zidari? … A pândit o vreme”, gândi Bretan, pomenindu-se într-o curte părăginită. Obloanele casei bătrâne şi căzute-ntr-o rână erau ţintuite în cuie. Nu sesizară nicio mişcare.

— O fi părăsită? Întrebă Săvulescu şi apăsă clanţa uşii. Nu prea departe de casă, printre bălăriile crescute anarhic, se zărea

un fost havuz şi în apropiere abia de se mai ghicea tonturul unui heleşteu de mult secat.

— Bună ziua, domnilor! Glasul ferm, clar, îi făcu să întoarcă surprinşi capul. Vocea venea dinspre un fel de chioşc năpădit de iederă. O bătrână îmbrăcată într-un halat pluşat, slinos, legănându-se într-un balansoar îi privea liniştii şi întrebător.

— Sunteţi de la poliţie? Vocea avea ceva ostil. Vă rog, *ros papiers, vos documents,* să mă conving. Aşa faceţi şi dumneavoastră, *n'est-ce pas?* Privi legitimaţia comisarului şi continuă: Fără ordinul parchetului, sau buna mea voie, aici, în această curte nu intră nici Dumnezeu! Dovadă că la optzeci şi nouă de ani n-a cata- dixit să mă ia! Râse gros încântată. Dar ce se întâmplă mă rog, faceţi vreun exerciţiu?

— Un tip înarmat cu o puşcă, acum mai pirţin de zece minute, a curăţat un arestat de-al nostru. Pe aici din apropiere a tras şi noi credem că s-a strecurat pe aici, o lămuri Miercănuş. A tras din interiorul clădirii care se construieşte alături, adăugă mai repezit, ca unul care n-are prea mult timp de discuţii.

— A sărit gardul, a trecut pe aici, poate la câţiva paşi de dumneavoastră, completă şi Bretan, rotindu-şi privirea prin curte.

— Şi speraţi să-l fi văzut eu, probabil? Îi privi printre sprâncenele stufoase pe rând, trase un fum dintr-o ţigară puturoasă şi în fine se hotărî.

— Luaţi loc pe butoiaşul acela, *mon comissaire.*

Bătrâna era văduva generalului Văideanu Pompiliu.

Numele generalului îi sună destul de familiar lui Bretan.

— Nu, *mon comissaire,* nu acela, eroul de la Turtu- caia, ' nu, ăla era văru-su. Al meu a fost de aţă. Confuzia asta mă mai ajută câtcodată. Mai primesc de la străjerii c'in cartier, de la cei de la premilitară când şi când ouşoare proaspete, câte o conservă militară... Într-un fel şi răpo- salul meu general a fost un erou! Eroul dezastrului p» care-l vedeţi! A murit lăsându-mă cu datorii, poliţe, ipoteci. Dar, iertaţi-mă, văd că staţi ca pe ghimpi. Am să vă spun totul cinstii şi *franche.* L-am văzut într-adevăr pe cel urmărit de; dumneavoastră. Purta o salopetă murdară de văr, avea o şapcă ponosită, trasă adine pe frunte. Nu m-a observat în bârlogul ăsta. Ţinea o puşcă În mână. S-a oprit un pic nehotărât, pe urmă a fugit spre stradă. Puşca a aruncat-o în heleşteu.

— Ne puteţi da semnalmentele individului?

— Ştiu şi eu? ... Poate de frică mi s-a părut înalt, cam ca dumneavoastră... dar parcă mai spătos. Şi sprinten. Ager şi sprinten!

Găsiră arma abandonată printre ierburile heleşteului. O carabină *Krupp-Blietz* foarte îngrijită, calibrul opt treizeci şi cinci.

Cadavrul fusese acoperit cu ziare. Intrară în sala de raport.

— Se cam îngroaşă gluma, mormăi Bretan. Imediat legătura cu Constanţa să raportăm şefului. Dar urgent, Valerică, i se adresă lui Miercănuş, care, încă tulburat de cele întâmplate mai zăbovi câteva momente, răţoindu-se la agenţi şi mărunţind înjurături greu de desluşit. Ridică arma crimei pe care Bretan o abandonase pe canapea. Trase închizătorul, golind încărcătorul. Trei gloanţe îi săriră în palmă, strălucind sinistru.

— Gheara extractoare nu pare nouă. Cred că e înlocuită, observă. Aduse din sertarul biroului o lupă şi privi cu atenţie.

— Nu e gheara originală, spuse apăsat.

— Din câte-mi amintesc, interveni şi Săvulescu, tipul ăsta de carabină nu e de serie.

— Nu e de serie. Era frecventă într-o vreme în dotarea trăgătorilor de tir. Să controlezi Valerică seria, dacă e-nregistrată şi cine e proprietarul.

— Eu m-aş interesa, dacă aş descoperi seria, mormăi celălalt sucind arma pe toate părţile. Cred că seria e ştearsă, dracu s-o ia!

— Trebuie scotocit printre trăgătorii de tir, deşi acum asociaţiile sportive au cam tras obloanele. Acum, mă duc să obţin legătura cu Constanţa, să-l bucur şi pe Amăutu, ce, numai noi să ne distrăm? Săvulescu luă la rându-i arma şi cu un colţ de sugativă curată începu să frece patul armei.

— S-ar putea ca individul să fie stângaci. Când a luat linia de ochire şi-a lipit obrazul de partea cealaltă a patului. Ia uitaţi cum s-a înnegrit hârtia!

*

— Un borfaş mai puţin, la urma urmei! Deşi clocotea ca un vulcan, Miercănuş, contrar fâţâi sale explozive încerca să-l imite pe Bretan, simulând un fel de indiferenţă înţeleaptă. Inventaria acum cu voce tare ce ştia şi ce nu ştia despre crimă şi criminal.

— Arma crimei o avem, deci ştim că nu e un ageamiu, că e cu siguranţă un tip cu sânge rece, ştim că e un malac înalt şi

brunet, dar ager şi sprinten, după cum zicea generăleasa şi seamănă al dracului cu tipul pe care l-a urmărit Săvulescu la pensiune.

Fu întrerupt de apariţia lui Varlam care depuse pe colţul biroului un plic *rozaliu,* mirosind a parfum de foarte bună calitate.

„Domnului Bretan “. Cu caractere de tipar impersonale. „Domnule comisar, sunt informat asupra anchetei dumneavoastră. Am dovezi că Zinca Cojanu, bucătăreasă în casa domnului consilier Leonard Catargi, nu e străină de cercetările dumneavoastră. De pildă ar fi interesante relaţiile dintre ea şi un anume Cotoaibă. Nu mă îndoiesc că veţi descoperi legături interesante”. Nicio semnătură.

— V-am spus eu că femeia vinde şi pe dracu? ... Ce dacă e băbătie cu păru alb? ... Ce ziceţi, o luăm la întrebări?

— Nu te repezi ca fată mare, Valerică. N-ar fi mai bine dacă am şti cine a trimis anonimă?

— Mă interesează prea puţin acum. Ceea ce ne zice anonima confirmă ceea ce ştiam şi noi. Că între bucătăreasă şi Cotoaibă e o legătură. Aici e precis toată buba!

— Strânge hârţoagele mai bine şi hai să răspundem invitaţiei consilierului. Şi mai vedem ce facem. Uite invitaţia. A

Fetişcana drăguţă le zâmbi ca unor vechi cunoştinţe.

— Domnul consilier vă aşteaptă în cabinetul de lucru.

Cabinetul de lucru al consilierului Catargi întrecca orice fel de imaginaţie. După dimensiuni, era cât un hangar capabil să adăpostească o escadrilă. Biblioteca monumentală era plasată pe doi pereţi, până aproape de tavan. Toate cărţile erau îmbrăcate în legături de mătase şi piele şi erau desigur destule rarităţi printre ele. O armată de statuete de bronz, fildeş, lemn de tec şi abanos erau risipite peste tot. Pe biroul de mahon trona o uriaşă scrumieră din oţel inoxidabil, pe a cărei margine se putea*citi: „Cu stimă. N. Malaxa” Consilierul, un bărbat înalt, uscăţiv, cu maxilarul acoperit de o barbă rotundă, argintie, îi întâmpină surâzător. Gesturile şi întreaga sa atitudine te duceau cu gândul la un actor gata să atace partitura.

— Luaţi loc, vă rog. Vocea sonoră, bine timbrată trăda pe avocatul iniţial. Un tip impozant, decorativ, un manechin educat şi rasat, tipic celor din anturajul de palat, unul din âcei indivizi de „camarilă* desemnaţi în batjocură de politicieni şi ziare.

— Dacă spuneţi că aţi prânzit, cred că un *Courvoisier* e tot ce poate fi mai nimerit, zise împingând în faţa celor doi măsuţa cu băuturi. Aprinse o spirtieră de cristal, montată în argint şi încălzi fundul paharelor ca într-un ritual. Aşa se bea la Pariş, le preciză. Ciocniră, apoi se interesă despre mersul anchetei.

— Satisfăcător, îi răspunse prudent Bretan. Nu ne dă optimismul afară din comisariat, dar n-avem nici motive să vedem totul în negru.

— Mai **concret…** nefericitul ăla, hoţul a mărturisit ceva?

— Într-adevăr nefericit! Astăzi la prânz, în timpul plimbării a fost împuşcat de către un necunoscut chiar în curtea secţiei.

— Ce spuneţi?! … Şi n-aţi putut interveni cumva?

— Ucigaşul a fost ascuns la etajul trei al unei clădiri vecine. A făcut-o surprinzător.

— Dar ăsta e adevărat gangsterism! Extraordinar'! Era impresionat, dar gesturile şi vocea îi erau mai mult decât teatrale. Şi bănuiţi probabil că poate fi complicele care a scăpat, nu-i aşa? Cel la care se găsesc pânzele mele… Nici nu vă imaginaţi ce simt! Mă simt de parcă aş fi pierdut pe un membru al familiei. Fiecare obiect, fiecare pânză îmi sunt de neînlocuit, nemaisocotind timpul, răbdarea, banii şi nervii tociţi în tocmelile cu anticarii, la achiziţii.

— Vă înţeleg perfect sentimentele. Tatăl meu, de pildă, a fost multă vreme mâhnit din pricina unei pânze deteriorate dintr-o neglijenţă.

— Tatăl dumneavoastră, se-nvioră consilierul, ştiu că are câteva pânze absolut remarcabile. Dar ia spuneţi, ce mai face? Am auzit că nu mai concertează. Ce se-ntâm- plă? E bolnav?

— Încearcă să se adapteze noii realităţi europene, căreia îi spune: „noii nenorociri europene". Nu, nu e bolnav, dar s-a schimbat mult în. Ultima vreme. E taciturn, ursuz, a refuzat o seamă de contracte în străinătate.

— Ce păcat, domnule Bretan. Tatăl dumitale e un mare pianist! Unul din cei mai sensibili şi rafinaţi traducători ai lui Chopin.

Urmă o tăcere, întreruptă doar de tic-tacul uriaşei pendule.

— Ar mai fi ceva, domnule consilier. Vă rog să ne iertaţi graba începu Bretan. Vi se pare cunoscut acest plic?

— Modelul acesta… ştiu şi eu? Noi avem mape de corespondenţă cu monogramă, priviţi. Îi întinse câteva plicuri.

Le comandăm de obicei la Papetăria regală. Acolo au hârtie de mătase, fină. Insă puteţi s-o întrebaţi pe Eufemia. Ea face comenzile. Dar.. —, despre ce este vorba, făce-ţi-mă să înţeleg.

— E vorba de o anonimă pe care am primit-o azi. În care ni se sugerează că exislâ un complice al spărgătorilor... o persoană de aici din casă.

— Interesant! A menţionat vreun nume?

— Da, este, răspunse Miercănuş în locul comisarului. E vorba de Zinca Cojanu. Bucătăreasa dumneavoastră. Autorul anonimei susţine că dumneaei ar fi cunoscut şi ar fi avut relaţii cu Cotoaibă. Mai precis acum zece-doişpe ani au lucrat împreună la *Athenee-Palace.*

.

— Într-adevăr, Zincuţa a lucrat acolo. Chiar directorul mi-a recomandat-o s-o iau în serviciu, spuse intrigat.

— Vedeţi, reluă Miercănuş, în declaraţia ei însă ea susţine că nu-l cunoaşte pe Cotoaibă. Ce spuneţi de asta? Gândiţi-vă că pe de altă parte, în noaptea spargerii doar Zinca Cojanu se afla acasă.

Consilierul, vexat, răsucea hârtia, apoi îngăimă sincer surprins:

— De necrezut, de necrezut. Ce-mi spuneţi pare absurd. O femeie bătrână, om cu părul alb, care. Mâine, poimâine se pensionează.

— O să stăm de vorbă cu dumneaei, interveni şi Bretan.

După ce mai schimbară câteva banalităţi. Încă tulburat, consilierul îşi ceru scuze că are foarte mult de lucru şi-i invită să mai revină. Îşi luară rămas bun de- la consilier, promiţându-i că la momentul oportun vor reveni şi că vor face totul pentru a găsi pânzele furate. Pe hol o întâlniră pe Camelia.

— Domnişoară, doamnă consilier e acasă?

— Este, răspunse prompt fata. S-o întreb dacă vă poate primi?

— Ţi-aş fi foarte îndatorat. Aş mai dori apoi s-o anun (i şi pe doamna Cojanu că vrem să stăm puţin de vorbă.

— Povestea ei? Cum să-ţi spun?

Chiştocul aruncat în apă de Toledo descrise o curbă destul de înaltă înainte de a atinge oglinda roşietică **a** apei. Se auzi sfhiitul scurt. Câteva clipe urmăriră inelele subţiri ale undelor fugărindu-se până-n umbrele nemişcate ale trestiilor.

— E un lanţ de întâmplări nefericite... de nenorociri... Mamă-

sa era profesoară, undeva la’ un liceu de fete, mi se pare. Tatăl, ofiţer de carieră. Tipul de ofiţer ambiţios, rigid. Capabil în schimb şi foarte apreciat. La Mără- şesti a fost citat, decorat, se pare… Dar tot acolo s-a ales cu o rană la unul din plămâni. Opt ani s-a tot chinuit, când prin spitale, când pe acasă, când prin sanatorii. Dar şi-a chinuit şi familia. Ştii cum e boala. Îi schimbă mult pe unii oameni. Bolnavul devine brusc irascibil, nervos, egoist. I se pare tot timpul că cei din jur îl neglijează… că le e o povară. După război a primit o pensie şi un fel de ajutor de boală, dar nu pentru multă vreme. În timpurile de paee, ştii cum e, eroii sunt uitaţi, dispar pur şi simplu… Inevitabil, s-au ivit tot soiul de greutăţi, fetele creşteau aveau nevoie de multe. A vândut o căsuţă de la ţară, dar medicamentele, doctoriile, lunile petrecute prin sanatorii au costat. L-au secătuit pur şi simplu. Un gând bun a avut însă. Dorea ca fetele să înveţe. Le-a fixat o sumă, minimă, firește. Se gândea. Probabil, că dacă nu le poate înzestra, măcar să le asigure posibilitatea unei slujbe. A murit pe la-nceputul lui februarie ’24. Chiar atunci Janeta termina liceul. Sora ei mai mică încă nu terminase gimnaziul. La câteva luni s-a prăpădit şi mamă-sa. O pneumonie. În fine, Janeta şi-a luat o slujbă, trebuind s-o întreţină şi pe soră-sa. Nu prea s-au înţeles şi odată cu trecerea anilor neînţelegerile s-au adâncit. Soră-sa era genul de muieruşcă care nu-şi bate capul, o muieruşcă setoasă să-şi trăiască viaţa, cum e o vorbă. Duce acum o viaţă trepidantă. N-are mai mult de treizeci de ani şi dacă o credem pe Janeta, e o femeie frumoasă. Şapte ani e diferenţă între ele.

— Tovarăşa Janeta are doar treizeci şi şapte?

— Îi dădeai mai mult, nu-i aşa? Cinstit, acum, pare de cel puţin patruzeci şi cinci. Se cam neglijează. Nu i-ar trece prin minte să pună pe ea o rochie ca lumea şi să treacă o dată pe lună pe la coafor. Zişi. Că i le croieşte cineva cu foarfecă de grădină.

— Tovarăşa Janeta… are familie?

— Mda… Şi aici e o poveste. A fost măritată… O experienţă nu prea fericită. S-au despărţit după câţiva ani. Poate din cauza copilului… cine ştie. Au un copil handicapat, de la o nenorocită de meningită… După cum vezi, n-are niciun motiv să fie prea veselă.

— Aseară, însă, mi s-a părut ceva mai bine dispusă.

— Ce-ţi spun acum… nu prea-mi este îngăduit. A îndeplinit o

misiune importantă. A reuşit să mute tipografia. Toledo tăcu câteva momente. Îşi aprinse cu un gest scurt o nouă ţigară.

— Mă cam irită câteodată. Are obiceiul să facă observaţii, tot timpul prinde pe câte cineva în colimator. Se-n- toarse spre Paul şi surâzând, adăugă:

— Chiar şi în ceea ce ne priveşte pe noi doi, mi-a reproşat că-ţi dezvolt mai mult laturile... anarhiste, decât să te formez ca viitor comunist. „Dumneata laşi pregătirea politică, a conştiinţei, pe planul doi, sau poate chiar o neglijezi” ...

— Am impresia că nu prea... mă place, că n-are încredere...

— Nu exagera şi nu te lua după aparenţe. Noi toţi suntem mulţumiţi de tot ce-ai făcut până acum. Misiunile...

— Misiuni fără prea mare importanţă, îl întrerupse Paul.

— Nu cunosc astfel de misiuni. Sunt poate unele mai dificile, dar toate sunt verigile aceluiaşi lanţ... rotiţetele unui acelaşi angrenaj.

— Înţeleg. Dar câtă vreme o să mai fac pe curierul, pe cărătorul de pachete?

— Fii atent, domnule! Sări Toledo, apucând undiţa lui Paul. O trase cu o mişcare suplă, puţin nervoasă, simţind vibraţia plăcută a trestiei. O roşioară, zvâcnind argintiu, plorijă imediat în găletuşă.

— Ai o baftă, de m-ai speriat! Uite, uite, vezi, continuă surâzânâ, se. Spune că norocul i-ajută pe cei îndrăgostiţi.

— N-raş vrea să crezi... cum să-ţi spun, sunt conştient, dumneata’ânţelegi... îmi doresc...

— Ţi-ar plăcea să ai fişă la Siguranţă? Crezi că astfel îţi aşază cineva o aureolă deasupra capului? Nu e nicio fericire, te asigur... Nu e de-ajuns că mulţi tovarăşi zac în închisori şi lagăre? A face pe curierul... n-are nimic spectaculos, dar e necesar, ce-ţi spun e banal, dar uite, mie... mie nu mi se permit astfel de misiuni. Eu sunt vizat şi n-am dreptul decât rareori să risc. O dată, de două ori poate ar merge... Siguranţa e totuşi o instituţie... profesională şi nu toţi de acolo sunt nă- tăfleţi...

— Îmi pare rău că ţi-am spus. Rosti Paul muşeându-şi buza de jos. Dar tot am sentimentul că nu fac mare lucru.

Întoarse capul apoi şi zări înceţoşat malul povârnit, limba de nisip ciuruită de urme. Mai jos, pe seândurile aproape putrede şi dislocate ale unui fost debarcader, cei doi bătrânei pescari, ce nu se clintiseră toată după-amiaza, îşi strângcou undiţele,

sporovăind abia auzit.

— Cât a mai rămas? Se interesă automat.

— O jumătate de oră. Toledo se ridică şi schiţă câteva mişcări să se mai dezmorţească. Urmări siluetele puţin caraghioase ale pescarilor ce păşeau cu precauţie pe seândurile debarcaderului.

— Ai emoţii? Se interesă Toledo.

— Nu chiar. Mi-e teamă să nu mai fie pe acolo vreun drăcuşor de copil.

— Am să verific imediat, articulă Toledo, lăsându-se pe vine lângă rucsacul abandonat în iarbă. Cu mişcări încete şterse lentilele binoclului. Bătrâneii urcau potecă îngustă. Toledo' aşteptă până dispărură cu totul spre şosea.

La mai puţin de două sute de metri se căsca o groapă uriaşă. De aici se scosese, de-a lungul timpului, pământ galben, bun de lipit. Cu timpul devenise un fel de cimitir al tuturor vehiculelor ieşite din uz. Zeci de camioane, cabine de tramvai, automobile chiar, mutilate şi descompletate, alcătuiau o harababură, de parcă un bombardament monstruos le orânduise astfel. Într-un camion răsturnat – o *Skoda* de câteva tone. Toledo plasase o bombă* cu întârziere. Aici era locul de joacă cel mai iubit al copiilor din Pantelimon, dar acum aceştia cu siguranţă erau de mult pe la casele lor.

— Nu e nici ţipenie, rosti introducând binoclul în tocul de piele. Hai să strângem sculele. O să iasă o saramură, ca-n filme!

Umbrele violacee ale înserării începuseră să se arate. Doar o pată difuză, roşietică, se mai zărea acum dincolo de perdeaua de plopi. Un început de adiere înfioră trestiile. Toledo îşi trase bluza subţire peste tricoul kaki. Împinse în apă cutia cu rime. Îşi săltă rucsacul în spate. După ce traversară o porţiune de mirişte prăfuită şi crăpată pe alocuri, se apropiară de marginea gropii. Nu se zărea absolut nicio mişcare. Se opriseră la mică depărtare de şosea. Primele ferestruici luminate se desluşeau prin frunzişul ce îmbrăca priveliştea mahalalei. Toledo îşi consultă un moment ceasornicul. Paul îşi simţea tâmplele zvâcnind.

O trombă de foc, roşietic-albăstruie se-nalţa, urmată la fracţiune de secundă de o "explozie nu prea puternică.

— Are o întârziere de patruzeci de secunde, se auzi vocea lui Toledo, dar tonul nu trăda nemulţumire. Efectul nu e rău, dar volumul materialului trebuie redus. Încărcătura ar trebui să nu depăşească un kilogram. Or aici am avut aproape două

kilograme de exploziv.

— Ce fel de exploziv e acesta?

— E mai bine să ne, depărtăm, îi răspunse Toledo.

Traversară liziera rară şi-n scurt timp se treziră într-o ulicioară largă a mahalalei. Pe marginea unui şanţ mai mulţi copii făcuseră un foc şi se hârjoneau.

— Ce-ai- zice de o bere? Cunosc prin apropiere o crâşmă destul de curăţică. Îi zice *La barca verde.* Are şi grătar. O să ne facă o saramură a-ntâia! Pătrunseră în 'grădina cât o palmă a cârciumei, un patrulater găzduind cinci, şase mese micuţe, acoperite cu muşamale albastre în carouri.

— Aici trag de obicei pescarii la „una mică".

Toledo îi făcu semn băieţelului negricios care supraveghea grătarul. Acesta dădu din cap, se apropie, luă găletuşa de peşte, fără o vorbă, obişnuit, probabil, cu astfel de cereri.

— Nu ţi s-au lungit urechile de foame 7

— O să înnebunim mahalaua cu mirosul ăsta, răspunse Paul înviorat, înghiţind în sec. Sorbi din halbă aburită, rece ca gheaţa. O oboseală plăcută îl făcu să se rezeme mai bine de spătarul tare al scaunului.

— Mi-ai promis că mă lămureşti în legătură cu…

— Depinde cum stai cu chimia, îi răspunse Toledo, zâmbind.

— Nu prea am strălucit, murmură Paul prehiând temui celuilalt.

— Orice explozie este-înainte de toate o reacţie chimică. Între două sau mai multe elemente. Eu am întrebuinţat cido-trimetilentrinitroamina. Popular, T.4. E un exploziv brizant foarte puternic. Se. Asociază de obicei cu trotil, ca forţă de distrugere să fie şi mai mare. Noi nu fabricăm aceste materiale. În Spania nemţii le-au experimentat… multe arme au mai probat acolo…

— Ce oribil, se-nfioră. Paul. Să transformi o ţară într-un… într-un teren de încercare. Să distrugi, să ucizi, folosind drept cobai… oameni î Paul păru câteva clipe că nu-l mai interesează explicaţiile bărbatului.

— Explozia e declanşată de o capsă numită de iniţiere. Întârzierea e provocată de faptul că acidul sulfuric, al cărui debit e controlat de un ventil, dizolvă peretele despărţitor şi pătrunde în amestecul format din clorat de potasiu amestecat cu zahăr. Se aprind instantaneu, provocând explozia capsei de iniţiere şi fireşte a întregului exploziv.

— Cam ce presiune degajă explozia?

— Cam... două mii de atmosfere în centru, scăzând treptat. Dacă are loc într-un spaţiu închis, să zicem, presiunea poate fi şi mai mare. Efectul mortal asupra organismului începe de pe la trei-patru atmosfere.

— De unde cunoşti toate acestea?

— Am fost şi eu pe vremuri în armată. La geniu m-am instruit. În Spania m-am perfecţionat Câte nu te-nvaţă nevoia? Hei, dar ce face omul cu saramura aia?

— Dacă mă gândesc bine, şopti Paul, ştiu foarte puţin despre dumneata. Ştiu că n-am voie să fiu curios. Un lucru, însă, dacă vrei şi se poate... aş vrea să ştiu... Ce profesie"îi avut înainte?

Toledo îl învălui într-o fugară limpezime a privirii sale verzui.

— Profesor de ştiinţele naturii.

«

Ultima sută de metri o parcurseră cu farurile stinse. Străduţa întunecoasă, înecată în praf, cobora într-o pantă destul de pronunţată, astfel că Miercănuş opri motorul, lăsând automobilul să lunece lin. Viră peste fostul şanţ al străzii, o mică adâncitură căptuşită cu iarbă şi automobilul încremeni pe terenul viran, reperat încă din timpul zilei de către unul din agenţi. Închiseră cu atenţie portierele. Comisarul făcu câţiva paşi, privi cerul înstelat, care aici, la periferie avea parcă o şi mai mare claritâte. Se surprinse ridicând din umeri la auzul ţârntului paşnic al greierilor şi, ca să pună punct stării ce-l încercase o clipă, îşi mută revolverul din toc în buzunarul hainei.

— E acolo, articulă în şoaptă Miercănuş, scrutând întunericul. O pată abia desluşită, în care cu greu ai fi identificat maşina cu care venise doamna Budulan, una din acele obişnuite maşini de piaţă, greoaie şi demodată. Din locul unde se aflau nu-i mai despărţeau de casă cu numărul 53 decât cel mult cincizeci de metri. Bretan Îşi aruncă ochii pe cadranul fosforescent al ceasului. Peste trei minute Cercel şi Varlam aveau să urce, din josul străzii. Săvulescu şi Argintaru erau de câtăva vreme postaţi în grădina părăginită a casei vizate, grădină ce cobora ca o cocoaşă năpădită de bălării, drept în mâlul râpos şi mâncat al Colentinei. Întunericul era punctat, când şi când, de luminiţa ţigării şoferului, obişnuit, pesemne, să-şi aştepte mult şi bine clienţii.

Puţin înainte de opt, doamna Budulan ieşise spre centru, fără

să dea semne că s-ar grăbi spre un loc a- niame. Intrase într-o croitorie zăbovind mai mult de douăzeci de minute, apoi luase toate magazinele la rând. Ieşind în Calea Victoriei, în acelaşi ritm de promenadă, o apucase spre şosea. Poliţiştii erau convinşi că merge spre locul de întâlnire cu excentricul domn cu gheaţa ortopedică' Aici femeia opri cu un gest hotărât un taxi. Coborî în Piaţa Confederaţiei şi pătrunse într-o cabină telefonică, fără să-i dea drumul şoferului. Zăbovi acolo preţ de două, trei minute, dar comisarul avea bănuiala că nu vorbise cu nimeni. Dorea poate să se mai asigure încă o dată că nu e urmărită. În cele din urmă ieşi în bulevardul Bonaparte. Într-un moment de îmbulzeală, pierdură maşina din ochi. „S-ar putea să fie la căsuţa cu zorele*1 spuse Miercănuş, lovind înciudat volanul. „A vorbit cu şonto- rogu' la telefon... E clar ".

— Hai, e momentul, auzi vocea înceată a comisarului. Îl strânse încetişor de braţ. În mai puţin de jeinci- şase secunde, ajunseră lângă maşină. La vederea celor două umbre, de surpriză, şoferul – fuma ţinând leneş mâna afară pe geam – scăpă ţigara.

— Poliţia, îi strecură Miercănuş printre dinţi, aplecându-se în dreptul geamului coborât. Să nu aprinzi nicio lumină. Deşi nu putu să le distingă trăsăturile şi nici obişnuita legitimaţie, şoferul, un bătrân – aşa apărea în întuneric, cu o coamă bogată, albă – înţelese că cele două umbre miros a poliţişti veritabili, şi nu a pungaşi gala să-l prade, după cum îl inspira pustietatea locului.

— Am priceput, răspunse bătrânul hârâit şi vădit indispus. Am picat în vreo încurcătură? Se interesă cu glasul scăzut.

— Dumneata nu... dai' rămâi pe loc.

— Pot să fumez? Întrebă, dar cu aerul că aşteaptă alt răspuns.

— Poţi. Îi răspunse Miercănuş, încercând să desluşească în josul străzii apropierea agenţilor.

— Face... raclaje... ceva?

— Cine? ... Clienta matale?

— Aşa gândesc, rosti moale şoferul, scărpinându-şi o- brazul. Aduce a moaşă. Are o geantă lot ca de moaşă. Nu prea mi-a plăcut mutră, dar tonul trăda contrariul.

— Gata cu flecăreala „tataie! I-'o tăie Miercănuş, în clipa în care zări – mai mult ghici – cele două umbre ce se prelingeau pe lângă gard.

— Ei sunt, rosti mai mult ca pentru sine, lăsându-l pe şofer în plata domnului. Până la gardul casei cu nr. 53 mai erau doar vreo zece metri. N-apucară să facă nici câţiva paşi, că liniştea fu tulburată de huruitul răguşit al unui motor ce se apropia din direcţia oraşului.

— A venit totuşi... şopti subcomisarul, lipindu-se instinctiv de stâlpul gros, mirosind a catran. Bretan intră aproape cu' totul într-o răritură a gardului de * liliac al curţii vecine. De după colţ, două faruri se-nfipseră-n întuneric. Zdrăngănind din toate încheieturile, automobilul trecu de ei, lăsând în urmă un nor de praf şi câteva ecouri de voci sparte, ce molestau o cunoscută romanţă în acompaniamentul unui acordeon. Automobilul frână ceva mai departe.

— Sunt diliţi în aripioară, remarcă Miercănuş. Lăutarul, aşezat în lumina farurilor, trăgea de acordeon cu râvnă, gata să-l rupă, încercând parcă să acopere tocmelile beţivilor cu şoferul.

— Azi e zi de chenzină la *Gagel.* Mai toţi din partea ăsta lucrează la fabrica de pâine. Ăştia, după ce termină cu băutura şi lăutarii, continuă distracţia până dimineaţa cu nevestele şi copiii. Pe neveste le dau afară-n combinezon. Un carnet de amenzi am lăsat aici, când eram la Plumbuita! Curând ciorovăielile încetară, şoferul întoarse şi se mistui înspre oraş. Se auzi deschiderea unei porţi, vocile se stinseră, rămânând. Doar lătratul insistent al unui câine.

Cei doi agenţi se opriseră în dreptul casei. Bretan şi Miercănuş se apropiară şi ei, încordându-şi auzul. O abia sesizabilă mişcare surprinseră dinspre bolta de viţă ce îmbrăca toată intrarea de la poartă până la uşa casei. Poarta de Iernii se deschise cu precauţie.

— Poftiţi, drumul e liber, auziră vocea şuierată a lui Săvulescu, care se şi răsuci pe călcâie, întorcându-se pe alee. Intrară repede, călcând mai mult pe vârfuri.

— Îndeasă-i bine batista, se auzi şoapta înăbuşită a lui Săvulescu.

Argintaru. Pe vine, părea aşezat pe un sac, sau aşa ceva.

— Asta făcea de pază aici, sub boltă. Dacă nu era halimaiul cu beţivii nu l-aş fi observat. Luaţi ăsta. Îi întinse comisarului un obiect greu. Bretan ÎL cxntări o clipă şi după ce trecu palma peste el pricepu că e vorba de un revolver *Smith & Weson,* de toată frumuseţea.

— E încă ameţit, deşi nu l-am pocnit prea tare.

Casa era una din acele construcţii de paiantă – ca mai toate din mahala –, având în plus o marchiză. Dinăuntru prinseră, abia auzit, un fel de exclamaţie, sau de protest, urmată de deschiderea unei uşi. Pătura groasă din geam, în mişcare, lăsa o dungă îngustă de lumină. La semnul comisarului, Săvulescu se postă în dreptul geamului. Argintaru trecu în stânga marchizei, supraveghind şi restul clădirii. Cercel rămăsese chircit pe vine, pândind reacţiile celui ameţit. Doar Varlam, conform înţelegerii, rămăsese ascuns în umbra gardului, pândind strada şi împrejurimile.

Se auziră din nou, ceva mai distinct, vocea groasă a unui bărbat, apoi parcă glasul femeii. Înţeleseră după foiala dinăuntru, după scârţâitul unei uşi, că cineva intenţiona să iasă din casă. Uşa marchizei se deschise larg. Dintr-un singur pas Miercănuş se repezi asupra siluetei apărute în chenarul uşii şi în fracţiunea de secundă în care-i astupă gura cu palma sa grea, înţelese că a luat-o în braţe pe jupânească. Simţi apoi aerul vibrând pe lângă el la saltul lui Bretan şi, instinctiv, îi făcu loc, lipindu-se de uşa marchizei. În ciuda locului strâmt, Bretan îl imobiliză rapid pe însoţitorul femeii, şi-l împinse spre uşa şubredă a bucătăriei, exact în momentul în care Săvulescu se năpustise, lovind năpraznic cealaltă uşă, urmărit de ochii holbaţi ai celui de-al treilea bărbat, care însă avu timp să ducă mâna la sertarul unui bufet. Gest imprudent, căci Săvulescu, dintr-o a doua lovitură de picior împinse sertarul, prinzându-i fulgerător încheietura mâinii. Acesta urlă aproape animalic. Îl văzu cum se lasă moale, pe vine, în timp ce din ochii strânşi de durere ţâşneau lacrimi mari.

— Te-ai scăpat pe tine, cocoş? Îl întrebă rânjind. Îi prinse mâinile în cătuşe, la fel de repede ca la demonstraţiile de antrenament, şi-l trânti pe canapeaua jerpelită ea pe un balot. U prelua apoi şi pe băie, tandrul pe care-l împinse-n încăpere Bretan şi după o sumară percheziţie, îl trânti alături de primuL

— Mersi pentru vals; rânji Miercănuş, dându-i drumul din braţe jupânesei şi-i luă imediat poşeta la can- Irol. Parlevu franse chicoti în timp ce deşerta conţinutul pe masă. Încăperea deveni parcă şi mai strimtă în clipa în care fu adus şi ultimul bărbat, escortat de Cercel şi Argintaru. Camera era îmbibată de fum amestecat cu un iz puternic de rufe stătute şi de parfum

greu. Un pat desfăcut, pe care erau îngrămădite mai multe pachete cu ziare. În camera alăturată trona o saltea aflată în aceeaşi stare mizerabilă, aşternută direct pe duşumea. Decorul era completat de sticle golite, de resturi de mâncare şi tot felul de haine împrăştiate.

— Deschide geamul, îi ordonă Miercănuş unuia din agenţi.

Percheziţia începu într-o linişte desăvârşită. Se apucară cu râvnă şi pricepere, dar cel mai meticulos în această treabă se dovedi, ca de fiecare dată, Cercel. Fără prea multă vorbă, după ce făcu o tură prin încăperi, se apropie de bufetul masiv, trase puţin de el şi, ca şi cum ar fi fost de la sine înţeles, ridică pânza de sac ce acoperea duşumeaua. Un chepeng se dădu în lături şi dădu de o ladă din care ieşiră la iveală câteva pistoale-mitralieră şi mai multe grenade.

— Frumoasă icoană, rânji Săvulescu. O desprinse din perete şi în spatele acesteia găsi prins un caiet destul de grosdor.

— E un fel de jurnal, spuse şi Bretan după ce-l răsfoi. Mă aşteptam să găsesc şi aşa ceva. Orice mică comunitate, mai ales dacă e izolată este tentată să-şi ţină un juma].

— E cam subţirel caietul ăsta pentru câte ticăloşii au făcut guşterii ăştia cât au fost la putere. Când îţi petreci nişte ani buni în preajma căpitanului, a lui Horia Sima şi tragi şi lichidezi în stânga şi-n dreapta, aşa cum am fuma noi ţigări…

Miercănuş cotrobăia printre hainele din şifonier pe care k arunca una câte una pentru a fi purecate de Argintaru. În tot acest timp Bretan îi ignorase voit pe arestaţi. După primele momente remarcă cu surprindere că doamna Budulan îşi recâştigase calmul. Când şi când privirea femeii se oprea asupra chipurilor celor de pe canapea, rămânând destul de pasivă la implorările mute ce se citeau în ochii fiului ei. Un chip adolescentin, dar asprit prematur, crispat de frică, speriat.

— E al dumitale? I se aclresă Bretan, apropiindu-se. Ţinea în mână un pistolet-jucărie, cu plasele de fildeş. Frumoasă piesă, continuă neutru, încercând să desluşească inscripţia gravată cu litere liliputane… „Camaradului F. A. Pentru ataşament şi fidelitate… H.S. “

— Felix Andrieş eşti dumneata… Cine e H. S.?

— Tartorul de Horia Sima* cine altul? Răspunse Miercănuş în locul legionarului care nu reuşea să scoată un sunet.

— Parşivă sculă, continuă. *Deringer* 12. N-arc gh in- turi, are

ţeava lisă. Când intră glonţu zob face înăuntru, iar la ieşire face o gaură cât pumnu.

— Ei da, aveţi cu toţii un aer Shakespearean! Răsturnat în fotoliu, comisarul-şef Arnăutu, smolit ca un drăcu- şor, după zilele petrecute „în anchetă” de la Constanţa, surâdea. Da, aveţi ceva tragic în priviri, de parcă voi v-aţi simţi vinovaţi de toate câte se întâmplă. Şi parţial, chiar sunteţi vinovaţi!

— Când aţi sosit?

— Acum două ceasuri. Nici n-am mai trecut pe-acasă. Sunt oarecum edificat asupra celor petrecute în absenţa mea, începu direct, bătând cu muştiucul unei pipe de mult stinse, în maldărul de rapoarte ce se adunaseră pe colţul biroului. De când am venit am citit toate astea.

— Doriţi să-ncepem interogatoriul arestaţilor?

— Parcă aş avea mai mult chef să discutăm. Am şi unele nelămuriri, aşa că deocamdată ar fi bine să recapitulăm puţin. Hai sji luăm oamenii, bob cu bob, în ordinea intrării în scenă. Lista se deschide deci cu Cotoaibă. În definitiv, cam de ce gabarit e? Trei condamnări pentru spargeri şi încă câteva flecuşteţe. Deci un tip mediocru, dar bun executant. Încăpăţânat, orgo lios. N-a operat niciodată singur. Ultimele isprăvi în complicitate cu Baronică şi Cârjaliu. În libertate din 1938. Nu utilizează arme de niciun fel. Şi iată-l picat într-o afacere cu tablouri!. Inedit pentru eL Mai ziceai despre schimbarea modului de viaţă, despre nişte cheltuieli. Despre amantă de la pensiune. E şi nu e interesant. S-o luăm acum pe Zorica Mattara. La ea ajunge Baronică rănit şi-i lasă pânzele în păstrare. Ce ştim despre Baronică? Se cam schimbă chestia. E un tip mai dur, mai tăios decât Cotoaibă. Deci până-n acest punct afacerea e clasică. Făptaşii, amanta tăinuitoare, nevoia de bani. Mai departe. Îl găsiţi pe Baronică mort la stăvilar. Deci automat cercul se lărgeşte. Deci un al patrulea care l-a suprimat. Dumneata te-ai gândit la Cârjaliu. Chiar dacă aparenţele îi sunt favorabile şi niciun indiciu nu duce spre el. În legătură cu acest Vlad Cârjaliu, văd că ai subliniat în declaraţia lui Cotoaibă dispreţul exagerat al acestuia faţă de fostul tovarăş de odinioară. Deci te cam îndoieşti de sinceritatea mărturiei. Dar nici Cotoaibă „nu prea se-nghesuie să spună prea multe. De co ezită? Ce-l determină să-şi păstreze muţenia? Urmează imediat asasinarea sa gangsterească. Deci iarăşi apare un al patrulea,

posibil acelaşi care l-a lichidat şi pe Baronică. Aici ar trebui însă să vă trag de urechi. De ce n-aţi verificat alibiurile lui Vlad Cârjaliu pentru momentele critice?

— Am vrut să-i las iluzia că e în afara oricărei bănuieli. Sincer să fiu, eu nu-l văd pe Vlad Cârjaliu în stare de crimă. După cum aţi remarcat, cel sau cei care i-au lichidat pe Cotoaibă şi pe Baronică par nişte profesionişti ai crimei. Cârjaliu e plămădit din alt aluat. Are imaginaţie, îi plac combinaţiile interesante, ingenioase, e tipul de creier, nu un simplu executant sau ucigaş'. Să nu uităm că în toate afacerile sale din trecut Cârjaliu n-a utilizat niciodată vreo armă. Cred că ar trebui să ne concentrăm asupra celor doi necunoscuţi care au apărut între timp. Tipul grăsun şi scundac care a luat-o pe Zorica de la varieteu şi celălalt care a intrat atunci noaptea de i-a luat din cameră tablourile şi împreună s-au făcut strigoi la cabaretul *Carmen.* Acum ar fi mai nimerii să ne ocupăm de amestecul doamnei Budulan şi al legionarilor ascunşi pe care i-am ridicat în seara asta.

— Cum, Dumnezeu, ai ajuns la madam Budulan? La zi?

— Mi-a trebuit puţin timp. Am plecat de la premiza că cineva din casa consilierului a facilitat Intr-fun fel spargerea, am analizat declaraţiile tuturor. Le-am verificat afirmaţiile, dar n-am obţinut nicio dovadă împotriva cuiva. Nici chiar bucătăreasa, care n-avea niciun alibi, nu mi-a dat nicio speranţă. Cu vremea am început să mă gândesc, nu ştiu de ce, la jupânească. Atunci când am întrebat-o, pur rutinier, dacă-l cunoaşte pe arestat, s-a arătat ultragiată şi a negat. Dar eu nu pronunţasem numele lui Cotoaibă. Putea fi şi o întâmplare, emoţia, mă rog... La care se mai adaugă şi faptul că a dorit să fie de faţă la discuţia dintre mine şi Jorj. Imediat, însă, când i-am sugerat că soţul ei ar fi pomenit de prezenţa în casă a unor indivizi cam ciudaţi, femeia a încercat să-şi discrediteze soţul, mărturisind cât de ramolit şi beţivan e. Intenţionat apoi am exprimat părerea că hoţii nu puteatf opera fără vreun complice din interior. Şi se pare că treaba a avut efect Acum pot să afirm şi să dovedesc că anonima ce-o făcea suspectă pe bucătăreasă a fost trimisă de jupânească, în ideea unei diversiuni. Ştiind că ea şi Cotoaibă se cunoşteau de pe vremea în care erau colegi la *Athi- nee Palace,* a speculat faptul că bătrâna ne-a ascuns acest aspect.

— Dar anonima a parvenit după moartea lui Cotoaibă.

— Păi tocmai asta e găselniţa. Astfel a devenit exclusă orice confruntare între cei doi, dar bătrâna rămânând suspectă în continuare.

— Când ai făcut prima oară apropierea între jupâneasă şi Cârjaliu?

— Nu ştiu foarte exact. Mai ales că pe atunci Cârjaliu nici nu era practic în discuţie. Dar atât jupâneasa cât şi Vlad Cârjaliu aveau ceva comun: rude legionare. Jupâneasa un fiu, membru activ al Gărzii, poet şi gazetar de talent al presei legionare.

— Felix Andrieş?

Bretan încuviinţă şi continuă:

— E fiul ei din prima căsnicie. După rebeliune a dispărut fără urmă* dar nu exista însă nicio dovadă că ar fi murit sau se ascunde sub vreo altă identitate. Într-o situaţie asemănătoare se află şi Vlad Cârjaliu, al cărui frate, Horaţiu Cârjaliu a fost de asemenea membru marcant al mişcării. M-am întrebat: Se cunoşteau ei oare? N-aveam nicio dovadă în acest sens, dar înclinam să cred. Şi dacă într-adevăr ar fi fost aşa atunci apropierea dintre jupâneasă şi Vlad Cârjaliu ar fi căpătat un sens. S-a mai adăugat pe parcurs încă o chestiune. Cele două maşini abandonate de indivizi la cabaret, cele care au dus-o pe Zorica şi pe cel care a luat pânzele din camera ei, am aflat că aparţin tot unor legionari dispăruţi. Miercănuş a şi zis la un moment dat: „Prea mulţi legionari pe metru pătrat, ca să fie o treabă curată! “. Atunci m-am gândit din nou la o posibilă legătură între fratele lui Cârjaliu şi fiul jupânesei. În definitiv Felix şi Horaţiu împart aceeaşi soartă. Un punct hotărâtor a fost firul oferit involuntar de Camelia, camerista doamnei consilier. Mi-a relatat despre unele dispariţii ale jupânesei, apoi despre relaţiile încordate dintre ea şi Jorj. Pe urmă ideea acestuia de a pune pe urmele ei un detectiv. E vorba de Costică Demetriad ’ care ne-a spus că jupâneasa se întâlneşte destul de des cu un personaj excentric. Un bărbat înalt, cu părul alb, cu gheată ortopedică. Demetriad ne-a dat şi adresa din Colentina unde pretindea că se întâlnesc cei doi. Imediat am luat din nou la mână cazierul lui Cârjaliu. Undeva, într-un raport mai vechi, am descoperit o mică observaţie, o chestiune pe lângă care am trecut mai înainte fără s-o observ. Anume că din când în când Cârjaliu opera deghizându-se, schimbându-şi înfăţişarea cu multă măiestrie. Am luat o fotografie de-a lui, am trucat-o astfel

încât să semene cât mai apropiat descrierii lui Demetriad, i-am prezentat-o acestuia şi mi-a confirmat că asemănarea e destul de mare.

— Şi ţi-ai imaginat că el, Vlad Cârjaliu e creierul afacerii?

— Acum am aproape certitudinea. Mai ales că mobilul spargerii e conturat. Nevoia de fonduri pentru fratele său şi ceilalţi legionari, pentru a se refugia în străinătate.

Gândiţi-vă câţi din foştii lor camarazi au şters-o în străinătate, plătind bani grei pentru asta. Schema e asta: Cârjaliu a pus afacerea pe rol. Cunoscând-o pe doamna Budulan şi-a dat seama ce valori ascunde casa consilierului. A determinat-o într-un fel sau altul să-l ajute şi împreună cu mai vechii săi tovarăşi Baronică şi Cotoaibă au dat lovitura. Apoi legionarii din umbră i-au lichidat pe cei doi pungaşi, pentru mai multă siguranţă, dar nu se aşteptau pesemne că o să dăm de ei.

Se auziră voci înfundate, paşi grăbiţi şi imediat în încăpere pătrunseră Săvulescu şi Argintaru.

— Cârjaliu e dispărut de ieri dimineaţă. Aşa zicea nevastă-sa.

— Aţi puricat bine?

— Totul e curat ca-n palmă. Nimic să-l compromită. Am adus-o pe nevastă-sa, poate mai aflaţi dumneavoastră ceva de la ea. Dar am aflat o chestie care nu era trecută în cazierul lui. Fraţii Cârjaliu au practicat tirul sportiv în tinereţe. Are o panoplie cu tot felul de arme. Inclusiv un *Krupp-Blietz!* Am adus-o, asta are seria înscrisă şi nu pare folosită de mult. Am văzut o vitrină întreagă cu medalii şi tot felul de tinichele.

— Dar fotografii de pe la concursurile de tir n-ai văzut?

— Nu… nu mi-a căzut în mână aşa ceva.

— Cum dracu, dom’le, se enervă Arnăutu sărind în sus, orice sportiv are obiceiul să-şi păstreze pozele de la întreceri, de la festivităţi, tăieturile din ziare, mai ales dacă ăsta n-a fost un fişte cine.

— Noi am căutat mai mult costumaţia lui şi gheaţa ortopedică.

— O să aflăm de la soţia lui, conchise Bretan aprinzându-şi o ţigară. Eram aproape sigur că n-o să-l găsiţi. Poate o fi cumva la biroul de la hipodrom.

— A mirosit că-l căutăm, mormăi Miercănuş nemulţumit.

— Vâra la hipodrom! Ordonă Arnăutu. Poate e-acolo la birou.

— Dumneata, domnule Drăcea, ai fost inspector al poliţiei

legionare, deci înţelegi situaţia.

— Desigur... am însă impresia că nu sunteţi aici de multă vreme.

— Aşa e. Am lucrat la Siguranţă.

— M-am şi mirat când am fost adus la secţia asta de sector. Vă ocupaţi, mai nou, şi de politici?

— Nu în mod expres. ^După ce-o să ne lămurim cu unele chestiuni judiciare, o să fiţi transferat la Siguranţă. Dar o să regretaţi arestul nostru!

— Doriţi să ne lămurim? Chestiuni judiciare! Ce fel?

Bărbatul, încercând să-şi găsească o poziţie cât mai comodă în fotoliul oferit de Arnăutu, îl privea deschis şi sinccr curios.

— Domnule Drăcea, reluă tărăgănat Arnăutu, activitatea dumitale politică legionară, antistatală, deci motivele pentru care te caută Siguranţa, nu mă interesează. Ţi-o spun din capul locului. Din punctul nostru, al judiciarului deci. Am certitudinea că eşti vârât într-o afacere destul de încâlcită. Cu grave acuzaţii. O spargere a unei colecţii particulare de artă, răpirea unei persoane, două asasinate Iată despre ce e vorba în rezumat.

— Ce-mi spuneţi pare mai degrabă subiectul unui film cu detectivi.

— Realitatea întrece de cele mai multe ori ficţiunea, domnule Drăcea, replică zâmbindu-i cu tâlc. Crezi că activitatea dumitale legionară, crimele de care eşti acuzai nu întrec în unele privinţe orice închipuire? Dar acum. În acest caz, noi anchetăm o spargere, o răpire a unei fete, şi două asasinate... în care ai un amestec.

— Aşa. Deci... rânji celălalt. - Sincer, amuzat. Puneţi-mă şi pe mine-n temă.

— De acord, murmură Arnăutu. Făptaşii propriu-zişi ai spargerii sunt cunoscuţi. Primul, Cotoaibă, a fost reţinui aici la secţie. Celălalt, Baronică, a reuşit pe moment să scape, dar şi cu trei tablouri de mare valoare. Înţelegi? Odată scăpat, grţiv rănit, a mers ţintă la pensiunea unde locuia amanta celui reţinut şi i-a lăsat pânzele în păstrare, dispărând în aceeaşi noapte. A urmat lichidarea lui Baronică, răpirea fetei, sustragerea pânzelor din camera ei şi apoi moartea celuilalt... arestatul nostru, Cotoaibă.

— Nu văd legătura, în oeea ce mă priveşte, ripostă sec Dlăcea.

— Domnule Drăcea, reluă comisarul-şef, sehimbând Umul,

după o scurtă pauză. Dumneata şi camarazii dumitale faceţi parte din legionarii mai puţin norocoşi. Adică, n-aţi şters-o la vreme din ţară. Aţi continuat să trăiţi în ascunzători Că într-o bună za, poate, o să reveniţi la putere... sau, mai realist, aşteptând o ocazie favorabilă pentru a părăsi ţara. Corect? Arestatul nu schiţă niciun gest, dar felul în care privea putea fi luat drept aprobare.

— Deci, dumneata, Horaţiu Cârjaliu şi Felix Andrieş. De câtă vreme sunteţi împreună?

— Din februarie, anul trecut.

— De atunci aţi stat în ascunzătoarea din -Coientina?

— Nu. Acesta este al treilea loc pe care-l schimbăm.

— Cine v-a aranjat mu ta nea în Cojentiira?

— Fratele lui Hoaaţiu. Casa e a unei irlăiuşi, care stă acum mai mult pe la Vlajd Cârjaliu, având grijă de copil.

— Pe dumneata... te vizita cineva? — Soţia a venit-., de două-trei ori. Cu ceva alimente, ţigări...

— Aşa. Deci să repetăm, pentru împrospătarea memoriei... Baronică lasă pânzele fetei. Motivul pentru care le-a crezut mai în siguranţă acolo şi nu în altă parte îmi rămâne obscur. Dar n-a mâi apărut să le ia... poate de teamă, poate, cine ştie? N-a mai apărut... în viaţă, vreau să aic. A apărut înecat la stăvilatul CiureL Cineva i-a făcut de petrecanie. Motivul? La fel de obscur. Buuun Mutarea a doua. După câteva zile faţă ne sesizează că *c* urmărită de un individ, care, potrivit. Descrierii, cu unele mici corecţii, aduce cu camaradul dumitale, Felix Andrieş. Intră'acum în scenă şi un al doilea personaj, individul care se strecoară în camera fetei şi preia tablourile.

— Ăsta cu cine mai seamăn!? Întrebă Dricea ironic.

— După staturi **şi** gesturi, **poate fi** Horaţiu... poţi fi dumneata. În **paralel mai apare şi al** treilea necunoscut. **Mic, corpolent, elegant** Ar **fi** destul **de** uşor de identificat. **Deci tipul,** grăsunul, să-i zic **aşa,** o aşteaptă pe fată dupi spectaool, o **invită** în **maşină** şi ajung în cele din urmă la cabaretul *Carmen.* Tot aici poposeşte şi celălalt cu pânzele, tot cu maşina. Oamenii mei înconjuraseră fireşte cabaretul. Şi totuşi. Ia descindere... nimic, s-au evaporat Toţi de acolo ridică din umeri, nu-şi amintesc să fi văzut trei persoane arătând aşa şi aşa... Şi în fine, mutarea a treia. În timpul plimbării arestaţilor, Cotoaibă este lichidat chiar În această curte a secţiei. Împuşcat mortal ca

o carabină *Kmpp-BHetz,* de un individ, care, după „portretul vorbit “, seamănă mai degrabă eu... Horaţiu al dumitale.

— Mai tot ce mi-aţi spus sunt posibile bănuieli, prezumţii... asemănări între noi şi făptaşi, poate unele coincidenţe, dar orice acuzaţie se-ntemeiază pe dovezi, nu-i aşa?

— Adevărat. Ia zi, domnule Drăcea, ce automobil ai dumneata?

— Un *Opel,* model 1935, alb cu nr. 1 B 307.

— Poţi să-mi spui, în prezent, unde ţi-e maşina?

— Acasă... în garaj, fireşte. Unde să fie?

— Nu-mi place cum joci, domnule, nu-mi place, clătină Arnăutu din cap fără să părăsească tonul amical. De ce încerci să mă duci? Necunoscutul, cel care a luat pânzele din camera fetei şi a poposit la cabaret a folosit tocmai automobilul dumitale, nu altceva.

— Orice maşină poate fi furată, de pildă.

— Fii atent mai departe. Tot automobilul dumitale l-a transportat pe Baronică pe ultimul drum. Experţii crimina- lişti au descoperit pete de sânge pe bancheta din spate, stabilind că e sâagele lui Baronică, plus un nasture de la fulgarinul său. Pe de altă parte proba de ulei auto recoltată acok» la Ciurel, în locul în care a fost descoperită victima provine tot de la acest *Opel* al dumitale. Iată doar câteva din chestiunile care te implică în aceste asasinate. Altfel vorbind, dumneata şi camarazii dumitale nu sunteţi nişte drăgălaşi care cântaţi de Crăciun O *tanen Baum.* Crimele legionare au intrat deja în legendă Chiar dumneata eşti pus sub acuzaţie pentru nişte omucideri. Iar acum, ca să vă debarasaţi de aceşti posibili martori incomozi, care v-au servit până la un punct, ce mai conta un mort în plus la pomelnicul vostru de victime!

— Domnule comisar-şef, rosti rar şi apăsat Drăcea, dacă pentru faptele şi actele mele politice de care sunt acuzat voi răspunde În faţa instanţei, aflaţi că nu sunt dispus să înghit toată această absurdă fantasmagorie. Pentru crezul meu politic mi-am riscat viaţa, poate chiar o voi pierde, dar criminal notoriu, cum vreţi dumneavoastră să mă scoateţi, nu sunt...

— Trebuia să vină şi scena demnităţii ultragiate, îi făcu Arnăutu cu ochiul lui Bretan, care nu se amestecase până atunci.

— Nevoia, domnule Drăcea, strâmtoarea, disperarea te-au

împins. Nevoia de parale. Multe parale. Altfel cine te-ar fi putut trece graniţa riscându-şi pielea? Chiar ai orbul găinilor, că noi nu-l avem. Schema voastră e foarte clară. Aţi ticluit scenariul, ştiind ce valori ascunde casa consilierului, folosindu-vă de ajutorul mamei lui Felix, care nu-şi putea lăsa băiatul la ananghie. Cârjaliu că ţip versat şi isteţ a pus treaba pe roate. Numai ghinionul a făcut să rataţi. Apoi nu v-a mai rămas decât să vă debarasaţi de Baronică şi Cotoaibă şi desigur şi de Zorica Mattara. Aţi ieşit din bârlog, i-aţi curăţat, înapoi şi gala. Ia zi, Zorica Mattara mai e în viaţă?

— Aud pentru prima oară acest nume. Dar, ce vroiam să spun, nu aveţi, domnule, jurnalul idiotului ăla de Felix? Acolo ăsta nota tot ce se întâmpla, pe ore, pe zile. O să vedeţi că n-am părăsit casa în niciun moment.

— Asta nu e un argument. Jurnalul poate fj înadins ticluit.

— Puteţi gândi şi aşa, dar acum vreau să vă întreb de unele chestiuni mai concrete: Aţi găsit dumneavoastră amprentele vreunuia dintre noi pe arma crimei? Aparţine această armă cuiva dintre noi? Ştiţi dumneavoastră cât de buni sau proşti trăgători sântem-?

— Fraţii Cârjaliu au fost trăgători de performanţă, domnule. Iar dumneata, ca fost poliţist legionar, ar fi o copilărie să cred că tragi prost. Fumezi?

— Un interogatoriu nu e o plimbare după fluturi, sigur că aş fuma. Bretan îi aruncă o ţigară, pe care arestatul o prinse cu mâna stângă, cu destulă dexteritate.

— Noi presupunem că asasinul lui Cotoaibă e stângaci.

— Eu sunt ambidextru, dar ia priviţi! Ridică mâna dreaptă cu destulă greutate. Încheietura, prinsă de strânsoa- rea sertarului datorată loviturii de picior a lui Săvulescu, era umflată.

— Dacă aş fi apucat să scot revolverul din sertar, vedeţi ce mână am întins. Mâna dreaptă.

Arnăutu tăcu câteva clipe, căscă uşor şi-i făcu semn lui Bretan să continue interogatoriul.

— Ce explicaţie ne puteţi oferi în privinţa automobilului? Dacă susţineţi că dumneavoastră sau ceilalţi nu sunteţi cei căutaţi de noi, cum a ajuns să fie folosit de făptaşi?

— Mi l-a solicitat cam prin iunie Vlad Cârjaliu. Fără să-mi precizeze la ce-o să-l folosească.

— Cunoşti pe un anume Gherase Duţă?

— Da. L-am cunoscut mai bine zis. A murit în timpul rebeliunii.

— Celălalt automobil implicat în afacere a aparţinut acestuia. Dar Gherase nu l-a vândut, nu l-a făcut cadou şi după moartea lui automobilul a zăcut în garaj. Cum o fi nimerit în acest context? Deci un al doilea automobil care – bizar – este tot al unui Jegionar. Şi pentru că Drăcea ridică din umeri într-o sinceră mirare, reveni.

— Altceva. Vlad Cârjaliu venea des acolo în ascunzătoare?

— La început numai când aducea alimente. Mai des în ultimul timp. Discuta cu Horaţiu, ferindu-se de mine şi de Andrieş.

— Ai vreun motiv să crezi că cei doi puneau ceva la cale?

— Nu. De altfel, repet: nici eu şi nici ceilalţi doi nu avem nicio legătură cu tot ce-a spus domnul comisar Arnăutu.

— Să lăsăm asta. Mama lui Felix venea acolo împreună cu Vlad sau separat?

— Câteodată împreună, dar cel mai adesea separat şi cam la ore diferite. Tot la ore diferite şi plecau. Îşi luau măsuri ca să nu bată la ochi vecinilor. Veneau mai mult după ce se întuneca. Vlad îşi schimba adesea ş: înfăţişarea, ca să nu fie recunoscut.

— Devenea un domn excentric, cu părul alb şi ochelari negri şi cu gheată ortopedică. Cabotinul! Arnăutu râs^ subţire şi căscă.

— Dacă pricep bine, vrei să ne iaci să credem că eşti străin de cele puse la cale de fraţii Cirjalhi şi de doamna Budulan? Că colul dumitale aş fi numai acela de a fi pus automobilul la dispoziţia lor *şi* nimic aiteeva.

— Chiar dacă presupuneţi că puneau ceva la cale, eu unul habar n-am avut, dar, repet* m tot timpul de ciad locuim împreună niciunuL n-a părăsit easa nici măcar pentru o clipă. Am înţeles, că ptmetul dumneavoastră forţe în formularea mobilului acestor crime ar fi nevoia noastră stringentă de fonduri, pentru a finanţa plecarea din ţară. Ei biner dacă o să meargă unul din agenţii dumneavoastră şi-o să scotocească acolo într-un anume loc veţi descoperi o sumă care o să vă tale respiraţia. Noi nu aşteptam acolo decât prilejul, formula optimă, de plecare, ce rost ar fi avut să ne expunem inutil?

Înalt, spătos, brun, Horaţiu Cârjaliu părea mai matur decât Vlad şi nu-i semăna de fel.

— Sigur, domnule ’ comisar, îi cunoşteam pe Baronică şi pe Cotoaibă, doar au colaborat cu fratele meu cu ani în urmă. Dar

că eu să-i fi ucis asta mi se pare o glumă bună! Adică foarte proastă! Eu dacă am pedepsit în fosta mea activitate politică pe cineva* am făcut-o pentru că aşa o cereau cauza, căpitanul, dreptatea, dar ca să omor aşa ca cel din urmă tâlhar... e absurd! Absurd! Recunosc că unele aparenţe, coincidenţe şi legături sunt împotriva mea şi a camarazilor mei, dar până una alta nu remarc nicio dovadă decisivă în acuzaţia pe care mi-o aduceţi.

— Există anumiţi martori, domnule Cârjaliu, nu uita. Dar rămăseseşi la chestiunea ajutorului pe care ţi l-a promis fratele dumitale. În ce constă acest ajutor?

— În niciun caz comiţând o spargere. Trebuia doar să găsească mijlocul optim pentru a ne facilita scoaterea din ţară.

— Dar dacă totuşi a comis spargerea, îmi daţi de înţeles că a făcut-o pe cont propriu şi doar în interesul său pur personal? F

— Nu ştiu ce să vă răspund.

— Domnule Vlad, acum ai văzut, sunt la modă furturile de tablouri. Fratele tău s-a gândit că poliţia va trece poate şi această spargere în contul autorilor neidentificaţi ce au operat acum o lună jumătate la colecţii. Fratele dumitale, ştii bine, este un vechi client desal nostru... şi nu mai dăduse de mult o lovitură. Spune-mi acum, de ce a dispărut de acasă? De ce se ascunde? Unde e Zorica Mattara. Pe care şi dumneata ca şi ceilalţi susţii -că nki nu o cunoşti măcar?

— Poate e plecat în provincie să ia legătura cu persoana care s-a oferit să efectueze trecerea noastră peste graniţă. Dar nu mi-a destăinuit cine ar fi şi din ce oraş.

— Bun, să lăsăm asta. Ştim că fratele dumitale mai acum doisprezece ani era un excelent trăgător de tir. Membra al asociaţiei *Venus,* vicecampion, mă rog. Chiar şi dumneata ai practicat acest sport.

— Nu pentru multă vreme. N-aveam stofa lui Vlad.

— Eşti desigur familiarizat cu carabina *Krupp-Blietz?*

— Era un model de mare viteză şi precizie prin anii ’30.

— Acasă la fratele dumitale am găsit o asemenea carabină, dar nu este arma crimei, ci o alta, dar de acelaşi tip. Spre diferenţă de arma fratelui dumitale, arma crimei nu are serie. Erau mulţi proprietari de *Krupp- Blietz* printre sportivi?

— Majoritatea aveau. Era cea mai bună armă a momentului.

Mai adresă câteva întrebări arestatului şi la semnul lui Arnăutu arestatul fu retrimis în arest. La înapoiere Săvulescu fu

întrebat dacă cel pe care-l urmărise în noaptea aceea la pensiune e una şi aceeaşi persoană cu Horaţiu Cârjaliu.

— Cum să vă spun, începu nesigur agentul, pe de o parte Horaţiu seamănă al dracului, diar parcă nu sunt prea sigur. Era noapte, nu l-am zărit prea bine.

— O să încercăm o reconstituire în aceleaşi condiţii. Acum Cercel şi Argintaru trebuie să plece înapoi la bârlogul ăstora, mai au de ridicat ceva de acolo. Cine ştie, poate dau cumva şi de alte obiecte interesante. Să purice bine magazia, coteţele, să ia la cazma grădina, înţelegi?

— O să facem, poate chiar azi. Confruntarea şi cu generăleasa Văideanu. Poate ea-l va recunoaşte. E 6 bătrâna destul de ageră. Nu pare deloc că s-au scurs peste ea atâţâa ani.

— Presupunând că bărbatul care a luat pânzele seamănă bine cu cel care a fost văzut de generăleasă, şi amândoi seamănă izbitor cu Horaţiu Cârjaliu, Înseamnă că... Comisarul-şef îşi întrerupse vorba de un căscat mult mai pronunţat, iar oboseala înccpuse să-i marcheze chipul smolit.

— A trage cu arma, fie ea şi de mare precizie, de la înălţimea clădirii şi din unghiul respectiv, e totuşi o performanţă, gândi cu voce tare Bretan, parcă uitând de prezenţa celuilalt. Să vedem ce-o să spună cei de la balistică. Dar un trăgător mediocru mi se pare exclus.

— Cum facem să dăm de proprietarul armei?

— Chiar dacă seria e ştearsă prin reparaţia ghearei exlractoare, ea e totuşi... semnată. Cineva a dus-o unui armurier, cuiva priceput la aşa ceva. Miercănuş deja a-nceput să bată atelierele armurierilor. Astăzi o să ne ocupăm de asta.

— S-a făcut cinci, ce repede a trecut timpul. Nu ţi-e somn?

.

— Cafelele lui Varlam îşi fac întotdeauna datoria.

— Pe mine ţn-a cam ajuns oboseala. Continui dumneata?

— Poate doriţi o cafea? O îmbie Bretan pe doamna Budulan. Apăru imediat şi Varlam, cu ochii cârpiţi, înarmat cu obositul său ibric de aramă, poate la fel de taătrin ca şi el.

— Încerc să înţeleg motivele care v-au adus în această situaţie. O mamă care-şi ajută copilul aflat la ananghie. Sunt poate suficiente pentru a convinge orice complet de judecată să vă acorde circumstanţe.

— Nu-mi fac iluzii. Vă mulţumesc pentru cafea.

— Există însă posibilitatea să vă uşuraţi situaţia. Dacă despre rolul dumneavoastră în această poveste m-am edificat, mai rămâne cel al fiului, al lui Felix...

— Felix a purtat cămaşă verde, e adevărat. Are el păcatele lui pentru care s-a şi formulat o sentinţă, dar ceea ce mi-aţi spus, adică să fie învinuit de nişte omoruri, mi se pare o aberaţie... Felix e un... delicat. El scrie versuri, articole...

— Vedeţi, pentru dumneavoastră Felix e tot sprinţarul buclat cu pantalonaşi scurţi, dar pentru lumea din jur. Pentru societate el este un om în toată firea, o persoană matură, responsabilă de faptele ei, care a încins diagonala peste cămaşa verde. Crimele comise de legionari ne dau tot dreptul să-i credem capabili de oiţce. Dar acum trebuie să ne clarificăm, şi pentru asta trebuie s-o luăm cu începutul. Vă mai amintiţi vizita mea de acum două săptămâni, prima oară când am călcat în casa consilierului Catargi. Printre altele, dacă vă mai amintiţi, v-am întrebat dacă-l cunoaşteţi pe făptaşul reţinut. Aţi negat, deşi eu nici nu-i pronunţasem numele. Tot atunci am avansat ideea unui complice în casa consilierului. În timpul cercetărilor, mai acum câteva zile, am primit o anonimă care o viza ca suspectă pe bucătăreasa serviciului dumneavoastră. Cred că ar fi nimerit acum să fac o mică paranteză asupra atmosferei ce domneşte în casă. Aici, ca peste tot, între membrii acestei mici comunităţi se dezvoltă relaţii. Mai bune sau mai rele. Rareori poate fi vorba de indiferenţă. Dumneavoastră conduceţi personalul de serviciu. Consilierul are o mare încredere în dumneavoastră. Angajarea cu câţiva ani în urmă a lui Panaitoff, şoferul, a modificat relaţiile existente. Un băiat frumuşel, stilat, nu trece neobservat. O bună perioadă aţi fost în relaţii foarte apropiate. Ulterior, Încurajat de doamnă consilier, care e la vârsta la care mai poate reţine atenţia unui bărbat, Panaitoff a sărit pe treapta cea mai de sus. Aţi înghiţit pilulă, n-aţi avut încotro. Între timp, fetişcana slăbuţă şi ştearsă, Camelia, a devenit o domnişoară în toată regulă, lucru pe care începuse să-l bage de seamă şi Panaitoff. Insistenţa cu care a asediat-o n-a scăpat mătuşii sale Zinca Cojanu. Came! Ia, la îndemnul ei. N-a răspuns avansurilor lui Panaitoff. Dar lucrurile şi-au urmat cursul. Într-o bună *A.* Pentru că aveţi pe mână toate facturile, chitanţele şi

— Lâistrele de cheltuieli, aţi remarcat o neregulă într-o hhtie de-a lui Panaitoff. În legătură cu o reparaţie a automobilului. O

notă de **plată umflată** cu **câteva** mii de lei. **I-aţi dat** ceva **mai târziu** de **înţeles** lui Panaiţoff **că-l** aveţi astfel la mână... Să **revenim** deci la anonknă... Aceste plicuri rozulii provin de **la** Pa pe tăria Regală, de unde comandaţi mapele de corespondenţă pentru consilier. Odată, cti livrarea comenzii obişnuite papetarul v-a oferit şi nişte mostre de plicuri rozulii, să le prezentaţi stăpânilor. Acestora nu le-au fost pe plac. De fapt doamnei consilier nu i-au plăcut. Le-aţi retumat papetarului* dar aţi oprit câteva. Un fleac în fond. Deci la momentul oportun aţi redactat anonimă, atsţgându-ne atenţia asupra bucătăresei, pare omisese în declaraţie că l-ar cunoaşte pe Cotoaibă. Ded aţi trimis plicul, nu înainte de a-l parfuma, ca să pară că vine din partea lui Panaiţoff, la o adică. Gestul putea fi pus pe seama lui deoarece se putea interpreta ca o răzbunare pe bătrmă care-l împiedică să ajungă la Camelia. Şi într-o zi' l-aţi oprit pe Panaiţoff şi i-aţi spus că dacă cumva vreun poliţist îl va descoase dacă a trimis o anonimă, să nu fie surprins. I-aţi amintit şi de acea neregulă, şantajându-L Omul a fost de acord, fiind sigur că în fond nu riscă nimic. Acum să vedem despre timpul în care a sosit scrisoarea. Dacă ea ajungea când Cotoaibă se mai afla în viaţă, n-ar fi avut niciun efect. Cotoaibă ar fi declarat aproape sigur că o cunoaşte pe bătiină, dar că aceasta n-are niciun amestec, dar scrisoarea a venit în mod deliberat după lichidarea arestatului nostru, nemaiexistând astfel posibilitatea confruntării celor doi. Aţi vrut să creaţi o diversiune pentru ca cineva să mai câştige puţin timp. Acel cineva care e-n criză de timp v-a dictat când să trimiteţi anonimă. Daf să mai vedem acum şi alt aşpect. Dumneavoastră cunoaşteţi de ce! Puţin o săptămână că în data de zece iulie, seara, domnul consilier este invitat la ziua de naştere a unui prieten de familie. Tot în acele zile s-a întâmplat să moară mătuşa de la Galaţi a soţului dumneavoastră. Aceasta a picat ca o ocazie neaşteptată. N-aţi cunoscut-o pe această rudă **a** soţului niciodată. Nici **la** înmormântare n-aţi fi vrut să mergeţi, dar ştiaţi că seara de joi trebuia să vă găsească departe de casă. Să ieşiţi astfel din sfera celor bănuiţi. Să revenim acum la Camelia. Ştiaţi că fata are încurcături cu o moştenire. V-aţi oferit s-o ajutaţi – lucru de mirare pentru răceala cu care vă purtaserăţi cu ea, din cauza tir coaielor pe care i le dădea Panaitoff – şi i-aţi înlesnit o întrevedere cu un avocat tot atunci, adică joi seara. După

apucăturile avocatului, muieratic şi Insistent, era sigur că fata va lipsi o bună bucată de vreme. Panaitoff era deci cu stăpânii la onomastică, dumneavoastră la Galaţi, Camelia la întâlnire cu avocatul, rămânând acasă doar madam Cojanu, dar care locuieşte în micul corp din spate. Aţi nivelat astfel terenul pentru ca spărgătorii să nu aibă nici*o* surpriză. Dar, după cum ştiţi... ghinionul! Văd că mă priviţi cu foarte mare neîncredere.

— Sunt atentă la spusele dumneavoastră şi sunt uimită cât de inteligent şi inventiv sunt amestecate realitatea şi presupunerile. Ce pot să vă spun! În privinţa anonimei, nu mai am de ce să mă ascund. Eu am trimis anonimă. Pentru că aşa am crezut că e bine. Am minţit cumva? Apoi, în al doilea rând. Îl cunosc şi pe Vlad Cârjaliu. E firesc, atâta vreme cât fratele său a împărţit cu fiul meu aceeaşi soartă. Dar cum mă puteţi acuza de complicitate la această spargere? Doar pentru că Vlad Cârjaliu îi cunoaşte la rândul său pe spărgători, şi că a mai operat cu ei în trectit? Şi chiar pe Vlad Cârjaliu, cu ce-l acuzaţi direct?

— Cu Vlad Cârjaliu v-aţi văzut foarte des. Era firesc. În clipa de faţă el este dispărut de la domiciliu de două zile. Cred că v-a tras clapa. A mirosit că se va ajunge la el şi a şters-o cu pânzele. Mă întrebaţi ce acuzaţie îi aduc? Costin Drăcea a recunoscut că Vlad Cârjaliu i-a cerut să-i împrumute *Opelul* său. Ori cu acest *Opel* e o întreagă poveste. Îi relată despre petele de sânge descoperite pe pernele din spate, despre stăvilarul Ciurel şi asasinarea lui Baronică, despre celălalt automobil *Fiatul,* de care s-a folosit celălalt individ rămas neidentificat. Probele până în acest moment sunt împotriva fraţilor Cârjaliu, a lui Drăcea şi chiar a fiului dumneavoastră. Chiar înainte să dispară, Zorica Mattara mi-a telefonat că de două zile o urmăreşte un tinerel. Descrierea nu este prea departe de înfăţişarea hâi Felix.

— Şi eu vă repet că Felix şi ceilalţi n-au părăsit în ultimele săptămâni ascunzătoarea nici măcar pentru un oeas.

— Posibil, dar nu au cum s-o dovedească. N-au niciun alibi pentru acoperirea „timpilor critici", cum se spune. Tot acest context, chiar şi aşa, cu inexactităţi şi aproximaţii, corelat cu faptele şi ordinea întâmplării lor îi acuză. £ posibil ca dumneavoastră să nu fi ştiut decât ceea ce considera Cârjaliu suficient să ştiţi.

Femeia ascultă acum cu obrazul boţit în lumina dimineţii. Trase aer în piept şi, ghemuită în scaunul tare. D privi pe Bretan

dintr-o dată direct şi cu o anume licărire, ce sugera luarea unei hotărâri bruşte." începu să vorbească. La început monoton, egal, aproape cu indiferenţă. Despre viaţa grea petrecută cu primul soţ de la care-l avea pe Felix, apoi despre venirea în casa Catargi. Despre căsnicia cu Jorj Budulan, şi apoi despre Felix, Încredinţat bunicilor, departe la Iaşi. Acolo a crescut, a învăţat, l-a văzut destul de rar şi tot acolo s-a înhăitat cu legionarii. L-a rugat în repetate rânduri să renunţe, a tremurat pentru soarta lui.

— Când au venit legionarii la putere, Felix a venit la Bucureşti la unul din ziarele lor. După rebeliune a dispărut. Cum nu mi s-a comunicat să fi. Fost arestat, am crezut c-a murit sau că a părăsit ţara. Mai târziu, prin martie, după un an am primit un telefon... Felix trăia. Atunci l-am cunoscut pe Vlad Cârjaliu. L-am vizitat în mai multe ascunzători, era slăbit şi deprimat. Anul acesta prin februarie Cârjaliu m-a chemat să discute cu mine ceva confidenţial. M-a întrebat dacă domnul consilier Catargi a făcut parte din vreo comisie de anchetă în privinţa mişcării legionare. Anual consilierul făcea parte din tot Ivlul de comisii. La o altă întâlnire Cârjaliu mi-a spus că este informat că stăpânul meu deţine un dosar destul de periculos în ceea ce-i priveşte. Şi acest dosar trebuie văzut şi probabil trebuie să dispară. Nicio clipă nu m-am gândit că ar urmări altceva. La o altă întâlnire, în urmă cu vreo lună mi-a cerut să fac tipare după cheia de la seiful şi de la salonul respectiv. În primul moment am refuzat, dar el a insistat că e absolut necesar să cunoască conţinutul dosarului. M-a convins invocând că este şi soarta fiului meu în joc. A spus'că va trimite el. Pe cineva care se va introduce într-un moment favorabil, discret, va fotografia dosarul şi nimeni nu se va sesiza. Am îndeplinit tot ce mi-a cerut convinsă fiind că nu fac un rău aşa de mare. După ce au făcut cheile mi le-a dat să le încerc. Erau bine executate.

— Pentru a evita aceste complicaţii nu v-aţi oferit să fotografiaţi chiar dumneavoastră respectivul dosar?

— Ba da. Ştiam că stăpânii vor pleca câteva zile la Telega, dar Cârjaliu n-a fost de acord.

— Acum înţelegeţi că povestea dosarului n-a fost decât o poveste? Toate aceste dosare politice sunt de multă vreme în arhiva Siguranţei. Nu i-aţi reproşat după aceea că v-a tras pe sfoară?

— Ba da. L-am ameninţat, cu riscul că-l voi preda chiar eu pe Felix Parchetului, că voi merge să anunţ poliţia. Nu s-a sfiit să-mi spună că nici eu nu voi rămâne nepedepsită, în calitate de complice, iar dacă totuşi insist, viaţa lui Felix ar putea fi chiar în primejdie. M-a şantajat cu treaba asta.

— N-aţi observat la Vlad în ultima vreme vreo schimbare?

— Nu ştiu, n-am băgat de seamă, dar vă rog să mă credeţi că Felix este nevinovat, vă rog să mă credeţi.

— Vă mulţumesc. Pentru moment ajunge.

ZECE

VON WEBST ÎŞI LUA RĂMAS BUN DE la ofiţerul mărunt şi negricios şi se grăbi să ajungă la legaţie unde avea întâlnire cu Wolf. Odată ajuns constată că mai avea de aşteptat vreo jumătate de oră. Moleşeala începuse să pună stăpânire pe el. Îşi simţea gâtul şi gura uscate, ceva dulceag-amărui urca dinspre stomac, până-n gâtlej, îngreţoşându-l. Coborî în grădina din curtea interioară a legaţiei, bucuros că nu întâlneşte pe nimeni.

ı se făcuse sete şi-şi reprezenta imaginea unui pahar cu bere. Cu voluptatea celor mahmuri care ies în jurul prânzului să se dreagă. Se prăvăli în primul fotoliu întâlnit, rămânând cu ochii întredeschişi în umbra plăcută a copacilor, în aşteptarea chelnerului. Trecură câteva minute, dar acesta nu-şi făcu apariţia. Î^Aşa e, îşi aminti, azi se lucrează contractele. Şi precis ăştia servesc acolo băuturi, sandvişuri". Îşi aprinse o ţigară şi constată că în ultima vreme fumase cam ipult.

Pe terasă îşi făcuse apariţia cineva, dar nu era chelnerul. Era Frâu lise, surâzătoare, coafată proaspăt, purtând uniforma ce-i venea destul de bine. „Ce schimbare! Precis că are un nou amant! “Frâu lise purta o tavă nichelată pe care se găseau două sticle de bere, pahare, o farfurie cu saleuri şi alune şi două ceşti cu cafea. Părea că-l aşteptase. Deşi femeia n-avea de unde să ştie că el va poposi acolo.

— Frâu lise! Se ridică von Webst, făcând un efort destul de vizibil, dar arătaţi admirabil! Dar ce s-a întim- plat... Aţi fost retrogradată?

— Mai rău, domnule locotenent, surise femeia, depunând tava pe masa lui Webst. Am fost uitată, părăsită. Sunt ignorată pur şi simplu de aceşti colegi bărbaţi, ultra ocupaţi; sunt pedepsită ca de ziua mea să n-am cu cine ciocni un pahar cu bere... Vă invit să nu mă refuzaţi. Sus – arătă spre clădire – nimeni n-are timp

de mine. Ambasadorul e cu nişte afacerişti români, toţi chelnerii sunt acolo. Astăzi împlinesc... un număr de ani, mai nefericit că cel de anul trecut, ceea ce e trist, la urma ui mei, pentru o femeie.

— Vă felicit şi vă doresc mari realizări şi sănătate, se înclină locotenentul, blestemându-l în gând pe Wolf care-i dăduse întâlnire aici. Ciocniră. Sorbi cu lăcomie berea aproape dintr-o înghiţitură.

— Presupun că-l aşteptaţi pe şeful dumneavoastră? Von Webst încuviinţă reumplând paharele.

Von Webst se simţi mult mai limpezit. Se surprinse accx-ptind chiar cu o anume bunăvoinţă sporovăiala femeii.

— Domnule locotenent, începuse aceasta după o scurtă pauză, de câteva zile caut un prilej să vă vorbesc. Am aflat că sunteţi foarte ocupat şi n-am insistat.

— Vă stau la dispoziţie, răspunse automat, dar indiferenţa căutată din tonul femeii, felul şters pe care voia să-l imprime cuvintelor îl trezi precum ţârâitul unei sonerii îndepărtate.

— E o chestiune cam delicată, şi nu ştim dacă e momentul... acum şi aici...

— E ceva personal sau... sunteţi purtătorul de cuvânt al unei terţe persoane? Întrebă brusc locotenentul

— Cum de v-a venit ideea c-aş fi mesagerul cuiva?

— O simplă presupunere. Ori poate intuiţia.

— S-ar putea că intuiţia să nu fie departe de adevăr. Dar vreau să vă asigur că este spre binele dumneavoastră.

— Există cineva care-mi doreşte răul?

— Cineva? Nu. E ceva care nu vă situează la nivelul binelui. Dacă ar fi să-l citez pe *Standartenfiihrerul* Holzer, situaţia tatălui* dumitale este acum „destul de şifonată’1. Am să vă vorbesc deschis şi o să constataţi că am să vă fac un serviciu. În corespondenţa de dimineaţă, printre altele ni s-a comunicat şi lista unor persoane cărora li s-a fixat domiciliul obligatoriu. Tatăl dumneavoastră, gene- ralul-maior în rezervă Helmuth von Webst figurează pe această listă... Cât priveşte persoana dumneavoastră, o să fiţi în atenţia lui Holzer, care, altfel, vă apreciază.

Lui von Webst îi încremenise zâmbetul pe buze. Presimţea mai de mult că bătrânul său tată nu va avea parte de linişte. Îşi privi ceasul, ca să-şi ascundă tulburarea. Era paisprezece fix.

— Tatăl meu, dacă e să fim cinstiţi, nu se face vinovat decât de sentimente profunde pentru Germania. - Rosti apăsat că şi cum ar fi dictat un text unei dactilografe.

— Doar că preferă pe lângă sentimente şi metode politice diferite. Împărtăşeşte, de pildă, despre viitorul şi destinul ţării părerile unei minorităţi militare înlăturate, o categorie învechită, sclerozată, depăşită de marele ideal al *Reichului.* Dosarul său este...

— Marele ideal al *Reichului,* o întrerupse brutal, trebuie să aibă un instrument puternic, o armată, care nu poate fi coordonată decât de cei mai buni militari. Înţelegeţi, Frâu lise? ... nu de dosare. Dosarele nu vor obţine nicicând victorii militare. Privea adânc în ochii femeii, cu acel dispreţ rece al castei sale, cu calmul restabilit şi politeţea-i de totdeauna.

— Eu personal, reluă Frâu lise, vă înţeleg. Se comit fireşte greşeli, inexactităţi, există în masa vinovaţilor şi nevinovaţi, dar niciun proces istoric, nicio revoluţie nu s-a desfăşurat fără drame, absolvite însă de ţelul final. Vreau să spun că...

— În definitiv, ce doriţi de la mine, Frâu lise?

— Să colaboraţi cu noi, îi răspunse femeia deloc iritată că a fost întreruptă. Nu mai apucă să continue, căci de undeva dinspre terasă se apropiau paşii apăsaţi ai lui Wolf.

— Ce cuplu interesant! Începu zâmbind, cu bună dispoziţie a celor care au prânzit bine. Îmi cer scuze, dragă Herbert, pentru întârziere. Se aşează, scoţându-şi cascheta pe care o aruncă pe fotoliul alăturat. Bătu cu palma peste servieta burduşită de hârtii. *

— Am aici modificările noilor tarife de contractare. Ne vor pune pe brânci cel puţin o săptămână. Dincolo de privirea-i senină i se ghicea şi un interes aparte, încercând să adulmece ceva ce mai plutea încă în atmosferă. Dar văd că petreceţ! Aici!

— Am sărbătorit şi noi ceva. Frâu lise mi-a dat vestea că şi-a mai adăugat un an de viaţă.

— Ce bine ar fi dacă ar fi invers! Râse Wolf, după care îi făcu femeii urările convenţionale, sărutându-i galant mâna. După ce mai schimbară câteva banalităţi, ofiţerii se ridicară şi-şi luară rămas bun de la Frâu lise. Înainte de a deschide portiera *Mercedesului,* Wolf se opri şi îi spuse cu voce scăzută:

— Avem toate aprobările, însă Holzer s-a arătat cam rezervat. Nu ştiu ce se petrece cu el de când a revenit de ■a Berlin. Mă

rog… Era să uit, deseară suntem invitaţi la domnul Kailidis. Cred că-ţi face plăcere, nu? Şi aşa trebuia să mă văd cu domnul Secăreanu care e şi el invitat.

»

Bărbatul cu fruntea înaltă, traversată de o virgulă de păr negru, îl fixa cu ochii aprinşi şi sfredelitori, puţin cam apropiaţi, parcă (impresie creată de rotunjimea feţei, la care se adăuga lungimea nasnlui şi buzele subţiri, dar ferme), stând rezemat într-o străveche puşcă, terminată cu o ţepuşă de baionetă lungă şi strălucitoare.

„Ia te uită… când am aţipit? U Bretan, încă buimac de somn mai rămase câteva clipe cu ochii întredeschişi, înăbuşindu-şi un căscat. Ultimele pâlpâiri ale amurgului, strecurându-se printre draperiile trase, imprimau şi mai multă viaţă scenci din litografia aşezată deasupra tăbliei patului (încă de pe vremea când Horia nu aflase ci bărbatul grăsun, scundac, cu uniforma plesnind peste rotunjimea pântecului, e chiar Napoleon). „Napoleon santinelă", se putea distinge într-un colţ al litografiei. La picioarele împăratului, într-o atitudine ce voia să sugereze oboseala, epuizarea, un soldat – pesemne veritabila santinelă – cu bicornul zdrenţuit, adânc înfundat pe ochi, dormea cu gura larg deschisă.

„Am adormit de-a binelea”, constată nemulţumit. Se aşezase în pat, la puţină vreme după masa de prânz, cu gând să recitească jurnalul lui Felix Andrieş. Îşi amintea că nu trecuse de primele zece pagini. Puţin iritat, încercă să se ridice, dar miile de fibre ale trupului – o plasă caldă şi dureroasă – i se opuseră, încercând să-l reaşeze în moliciunea aşternutului. Noaptea trecută, toate alergăturile de peste zi îşi spuneau cuvântul.

Horia trecea destul de rar pe la tatăl său. Dar de fiecare dată însă se refugia, pentru un ceas-două, în camera în care deschisese, ochii, loc ce părea să nu fi înregistrat de fel scurgerea vremii, atâta doar că interiorul, imens altădată i se părea acum mult mai mic, respirând un farmec desuet, dar cu atât mai plăcut şi familiar. Şi asta, doar pentru că pe el timpul nu-l ocolise. Zâmbi şters gândului, reuşind să se ridice în capul oaselor. Îşi simţea gura încleiată, amăruie de atâta fumat. Ca la un semn, stomacul, tăbăcit de banda rulantă a cafelelor, începu să-şi facă mendrele.

„Un poliţist fără ulccr nu e un poliţist adevărat”. Aşa obişnuia

să. Glumească câteodată Miercănuş, şi din spusele sale nu lipsea un sâmbure de adevăr.

Tresări uşor. Dintr-o dată îi apăru-n- minte chipul tatălui său. Sesiză instantaneu şi ceea ce declanşase imaginea. Acordurile pianului ajungând până aici mai mult ca nişte mângâioase păreri încetaseră. Liniştea era acum punctată doar de câte un zgomot izolat şi îndepărtat al străzii. „Se odihneşte, poatei!.

Luaseră masa de prânz împreună, în acea tăcere intimă şi plăcută, în care, două fiinţe, legate printr-un sentiment profund, dar şi printr-o anume contradicţie, renunţă, ceJ mai adesea, s-o umple cu tot felul de fleacuri. Îşi îngăduia eră, ca de obicei, libertatea de a se studia în voie. TYecând la cafea, pe minuscula terasă cu care se continua biroul tatălui său, Horia deschisese discuţia:

Jalmi pari schimbat- eşti cumva bolnav?" „Nu, n-am nimic, m£ simt destul de bine. Tu, însă, arăţi palid, uite oe cearcăne ai, de parcă n-ai fi dormit de săp&amâni! “ „Ei... alergătura obişnuită..." „Tot nu ţi-a ajuns? “Horia nu răspunse. Privindu-şi tatăl stărui: „Se petrece ceva cu tine... te-am urmărit, abia dacă ai gustat câte ceva... ai mai slăbit1*. „E-adevărat, vara asta a stors tot din mine, de mult n-a mai fost aşa o fierbinţeală î “ „Mie îmi pari schimbat... şi altfel*. „Totul se schimbă... treoe timpul... îmbătrânesc, nu-i aşa? “ „Nu, nu e asta. Te simt la fel de tare." Renunţă pe moment, schimbând subiectul

Reintraseră tăcuţi în birou. În treacăt, Horia se oprise, cercetând cu privirea jurnalele aşezate după o anume ordine pe birou. „Văd că ai luat-o foarte în 9erios “. Ridicase de pe birou un caiet cu ooperţi tari, în care erau note, anumite extrase, comentarii personale. „încerc să pricep, pe cât mi-e îngăduit, ce se petrece... să ghicesc ce ne va aduce ziua de mhne, cum o să se termine toate acestea”. Sprijinit de spătarul scaunului obrazu-i devenise grav şi-l privea cu o anume severitate puţin întrebătoare. „Ţi-aminteşti când am concertat ultima oară la Viena? *’,.Ai fost de multe ori... acum trei ani, parcă*... Nu, a fost în septembrie ’38. Un turneu în mai multe oraşe. De cile ori ajung la Viena îmi place să mă pierd pe străduţele mai lăturalnice. Revenisem pe la prânz de la Linz. Mă bucuram că am până seara un nesperat timp liber. Păşeam, cum îţi spun, absent, mă simţeam destul de bine. M-a trezit la realitate o... o îmbulzeală, o mulţime de oameni şi n-am priceput în primul

moment ce se petrece. Am fost înconjuraţi imediat de păcănitul unor motociclete grele, paşi grei de bocanci parcă măcinau caldarâmul. Nimerisem într-o razie. Am înţeles-o în secunda în care am fost îmbrâncit într-un camion alături de alţi câţiva zeci de oameni înspăimântaţi. Târziu, după miezul nopţii, am nimerit la interogatoriu. Am explicat cine sunt. Cineva a verificat, dar a mai trecut o vreme. Au urmat scuze, s-au invocat clasicele motive, ordinea, siguranţa, iar scuze, înţelegeţi... Un individ – mi-a rămas şi azi în memorie chipul său –, un bărbat cu faţa mare şi ochi gaibeni, placizi, m-a condus cu automobilul până la hotel. Aici, aşa probabil primise instrucţiuni, mi-a mai cerut o dată scuze. Incidentul ăsta nu l-am povestit nimănui... Am vrut, în zilele şi lunile imediat următoare, să-l dau uitării, să fac abstracţie că s-a întâmplat în realitate Şi totuşi, de multe ori m-am gândit, m-am întrebat, ce-au păţit cei care au rămas acolo “. Bătrânul se oprise un moment din povestit* întrerupt de o tuse seacă, ascuţită. „Atunci am avut pentru prima oară în viaţă sentimentul, cum să-ţi spun, senzaţia, sentimentul de animal hăituit... nu de frică, deşi un fel de frison obscur se abătuse asupră-mi, nu mi-era frică, dar am înţeles-cât e de fragil peretele despărţitor între om şi animal. Un fel de stop al raţiunii, deşi eram conştient că nu mi se va întâmpla nimic rău. Ei, dar te ţin aici cu vorba şi văd că pici de somn. Mergi să te odihneşti”. „Nu mi-e somn. Observ că ai multe ziare de dinainte de patruzeci”., –, Nu-ţi dai seama de ce? “ „Ba da. Încerci poate să reconstitui nişte evenimente, nişte etape premergătoare războiului®. „Eşti pe aproape. Mi-am notat toate întâlnirile diplomatice, toate declaraţiile, înţelegerile şi luările de poziţie ale guvernelor, şi fireşte şi reacţiile lui Hitler. Îmi dau seama, e amuzant îi\tr-o latură, cât de uşor a speculat acesta totul, cât de bine a ştiut să navigheze printre vanităţile şi credulităţile, ezitările şi concesiile celor din jur. Europa, să ştii, e marele şi adevăratul complice al lui Hitler.”

Umbrele înserării cufundaseră camera într-o penumbră violacee. Horia coborî din pat, făcu câţiva paşi prin încăpere, întârziând un moment să aprindă lumina. La fel ca pe vremuri, se răsuci spre oglindă ovală a şifonierului. Un chip subţiat de nesomn, un ohraz asprit de un milimetru albăstrui de barbă. Dar după ce sorbi restul de cafea din ceaşca de pe noptieră, rece şi fără gust, parcă se mai dezmetici. Descoperi, căzut între pat şi

noptieră jurnalul lui Andrieş. Şi acesta nu era un simplu jurnal. Cuprindea, în afara însemnărilor zilnice, meticuloase şi ample la început, fugare şi zgârcite mai spre final, o masă, confuză de impresii şi însemnări referitoare la unele materiale de propagandă legionară, citate şi comentarii greoaie, stufoase, pe marginea unor lecturi, versuri, în bună parte publicate în ziarul la care lucra (unele destul de limpezi şi izbutite, mai cu seamă acelea necontaminate de exaltarea, beţia şi tumultul ce caracterizau celelalte înscrisuri). Chipul lui Andrieş, desprins din oglindă intimă a jurnalului său, căpăta o anume consistenţă ciudată. Un fel de lumină fosforescentă era dorinţa lui de acţiune şi gând, dar printre rânduri transpărea tânărul dezorientat, neformat încă, sau prematur deformat, bijbâind în descifrarea lumii, dar cu un bagaj sărac de idei şi experienţă, prins cu totul sub tăvălugul ideologiei verzi. Printre însemnările de dată recentă, răzbătea pe alocuri o abia ascunsă disperare şi neputinţă, tonului exaltat şi încrezător îi luase locul unul mai potolit, într-o măsură mai realist, criticând chiar anumite personaje marcante ale mişcării şi faptelor lor. Ultimele însăilări lirice, malforme poezii, ascundeau în bulboana metaforelor decepţia, singurătatea şi un profund pesimism.

Din perspectiva cercetărilor jurnalul n-avea nicio valoare. Nici nu-i acuza, dar nici nu-i apăra. Asta îl cam dezamăgise pe Arnăutu. Fusese sigur că va găsi acolo indicii care să mărturisească participarea legionarilor la spargere şi la cele două asasinate. „Ce părere ai, domnule Bretan? “începuse cam mofluz după ce citise jurnalul. Se odihnise câteva ceasuri după noaptea trecută, revenind pe la prânz cu forţe sporite. „S-ar părea că ceva nu vă place, domnule comisar-şef “. „Uite, dragă Horia, la data şi oră în care s-au petrecut spargerea, apoi asasinarea lui Cotoaibă, răpirea fetei, ia uite ce notează Felix: «Drăcea şi Horaţiu joacă pocher cred că sunt gata să se ia la harţă. Eu stau afară de pază şi le-am bătut în geam, ridicaseră glasul şi mai treceau oameni pe stradă». Şi alte, alte fleacuri. Şi asta numai ca să ne inducă în eroare. Dar ia zi, schimbă subiectul, dumneata ai rămas în continuare? N-ai mai’dat pe acasă?” „Nu mi-a fost somn. Am moţăit eu puţin. Poftiţi aici declaraţia Eufemiei Budulan. Şi-a recunoscut complicitatea, dar pretinde că a fost indusă în eroare de Cârjaliu, care i-a cerut mulajele cheilor şi să îndepărteze tot personalul în. Seara

spargerii sub alt pretext.” „Vrea să zică că ea nu ştie nimic şi că a fost trasă pe. Sfoară”. „Lui Andrieş nu i-am luat interogatoriu, e inapt pentru asta. “ „Dar nevasta lui Vlad Cârjaliu ce-a declarat? “ „Susţine că în noaptea spargerii Vlad era prezent la biroul de la hipodrom. Pretexta un posibil control de la secţia financiară şi vroia să pună ordme-n acte. Am verificat însă şi nu se anunţase niciun control11. „Să fi fost şi Cârjaliu prin apropiere, în timp ce Baronică şi Cotoaibă operau la consilier?” „Aşa presupun şi eu. Dacă ăştia ieşeau cu pânzele, cu ce le-ar fi cărat? Cred c-a stat prin apropiere aşteptându-i în automobil. Apoi, după cum pretinde nevastă-sa Vlad a revenit după miezul nopţii. Ştiţi ce bănuiesc? Când a văzut că complicii au ghinion şi totul s-a ratat a şters-o la hipodrom. A stat acolo şi probabil ceva mai târziu a apărut şi Baronică, după ce trecuse pe la Zorica Mattara să-i lase pânzele. Paznicul de la hipodrom a declarat că a văzut un taxi venind cam pe la douăsprezece jumătate, dar n-a dat atenţie faptului. Mulţi proprietari de cai mai vin chiar noaptea târziu să mai dea o raită pe la grajduri. „Ar trebui găsit şoferul care a făcut cursa să vedem şi noi ce client a dus?” „Despre noaptea de sâm- bata ce spune? “ „Declară că Vlad nici nu s-a clintit de acasă, n-a venit nimeni în vizită, n-a dat şi n-a primit niciun telefon. Am găsit câteva fotografii din perioada sportivă a lui, dar o să mai scotocim prin jurnalele şi revistele mai vechi de sport. O să găsim acolo şi pe alţi proprietari de carabine Kr*upp „C*e-ai mai făcut între timp? “ „L-am trimis pe Miercănuş să bată toate armurăriile. Argintaru e în Colentina, să purice bine bârlogul ălora, iar Cercel e încă la hipodrom să mai întrebe-n stânga şi-n dreapta.” „Nu eşti obosit? “ „Mă simt foarte bine. Cred că ar fi nimerit să facem confruntările cu martorii. Am convocat aici câţiva indivizi pe care o să-i îmbrăcăm cu aceleaşi haine cu care au fost văzuţi suspecţii. Printre ei îi vom aşeza şi pe Horaţiu şi pe Drăcea.” „Bravo, domnule, vrei s-o facem ca la carte.”

Telefonul se dezlănţui strident şi Bretan ridică receptorul. Auzi vocea morocănoasă, depărtată a lui Miercănuş: „Aici la armurăria de pe Lipscani s-a făcut repartiţia ghearei extractoare a armei, dar dobitocu de armurier **nu-şi** aminteşte ce client l-a adus-o. În registrul de co**menzi e** trecut acolo un nume, dar **e** fictiv. Nu figurează **la** adresa pe care a indicat-o. “ „Bine, dar de cel care a ridicat-o apoi nu-şi aminteşte? “ „Aici e buba.

Meşterul, dobitocu-ăsta bătrân lipsea în ziua în care a revenit clientul să ridice arma. Îi ţinea locul unul dintre mecanicii lui, care acum e-n provincie la nu ştiu ce sindrofie, învoit de meşter.” „Dar, mă Valerică, tu ai la tine toate fotografiile suspecţilor, nu i le-ai prezentat? “ „Nu- v-am spus că meşteru e bou? Sigur că i le-am arătat. Dar ţinându-le în pormoneu lângă actele mele s-au amestecat cu nişte poze de-ale mele. Şi, maimuţoiu-ăsta ştiţi ce-a făcut? Mi-a arătat cu degetu pe cumnată-miu, care e mort săracu de cinci ani. “ „Asta poate să-nsemne că proprietarul armei seamănă cu cumnată-tu. Multiplică poza. Aşa, acum că ai terminat vino direct la pensiune să facem reconstituirea cu arestaţii.” „Am înţeles, dar ce ziceţi, să-i ridic vreo trei luni autorizaţia tâmpitului ăsta? “ „Nu. Dă-i o amendă şi avertizează-l că armele nu sunt zdrăngănele pentru cop îi. “

Plecaseră cu automobiliele apoi spre pensiune. Zeiţa cu statură de gladiator, Delia Balentti, înştiinţată prin telefon, îi aştepta chiar la intrare, dreaptă ca un felinar, sobru îmbrăcată, cu un surâs grav, ca de împrumut, ştiind că-n faţa poliţiştilor nu putea juca farsa sentimentală în genul: „Vai, sărăcuţa Zorica, unde-o fi ea acum, ce nenorocire-o fi păţit, o fată gingaşă şi cuminte cu atâta viitor în faţă? “şi alte asemenea fandoseli.

Îi conduse în birou, oferindu-le o frapieră cu sticle cu băuturi fine şi cu multă gheaţă alături. „Sper să nu fie prea mare balamucul! “ „Nu va fi niciun balamuc. Indivizii noştri vor reface traseul din noaptea aceea, de la uşa camerei lui Zorica până la scara unde pândea agentul nostru. Să încerce să-i identifice11. Pe rând, Horaţiu Cârjaliu, apoi alţi câţiva bărbaţi, îmbrăcaţi în balonzaide închise la culoare şi cu pălăriile înfundate pe ochi trecură docili pe coridor, respectând întocmai indicaţiile lui Săvulescu.” „Nu sunt prea sigur, dar cel mai bine aduce dintre toţi Horaţiu. “Reîntorşi în biroul Deliei Balentti, Bretan începu să ia anumite informaţii despre modul de viaţă al pen- sionarel dispărute atât de misterios. Patroana răspundea prudent, evaziv. Părea că ascunde ceva. Săvulescu pricepu cum stau lucrurile şi interveni: „Mi-a şoptit un amic de la fisc, că ar fi nişte nereguli pe aici”. „Poooftim? “se ridicase femeia ca un piston încins al unui motor. „Amicul zicea de nişte puştoaice nedeclarate, chiriaşe de-ale dumitale. Vocea agentului împrumutase ceva din seninul rece al gheţii de pe farfurie.

Poate nu-i adevărat dar amicul susţine că are probe, vrea să trimită aici agenţii noştri bugetari, să ceară deschiderea unei anchete... Asta o *să* te usuce la parale... dar noi nu ne amestecăm, noi îţi suntem prieteni. Fii la fel şi spune clar ce ascunzi. Nu ne-ai spus mare lucru despre Zorica." Femeia, după o scurtă ezitare le-a spus că a prins şi ea o mişcare. Câteva zile înainte ca Zorica să dispară a zărit un individ care o urmărea discret. Descrierea lui corespundea perfect cu a scundacuhii elegant care o aşteptase seara la varieteu. După ce cercetară cu de-amănuntul camera în care locuise Zorica, se relntoarseră la sedţie. Acolo îi aştepta Arnăutu bine dispus. „Astăzi, domnule Bretan, e o zi providenţială, ia priveşte." Pe banchetă era expusă o salopetă mânjită de var şi o şapcă veche şi ponosită. „Argintaru le-a găsit acolo în Colentina, în coteţul câinelui. Să vedem ce faţă o să facă prietenii noştri acum. Cum a mers reconstituirea?'* „Cum să meargă! La pensiune, din toţi ce-au defilat prin faţa lui Săvulescu, cel mai bine aduce Horaţiu Cârjaliu. *' „Şi la generăleasă n-aţi fost? " „Acum doream să mergem.1* „în regulă, vă însoţesc şi eu. "

S-a procedat la feL Mai mulţi bărbaţi îmbrăcaţi în salopete şi cu şepcile înfundate pe ochi s-au perindat prin faţa hătrânei generălese, care se desfăta ca la un spectacol. Şi fără prea mare ezitare, l-a indicat tot pe Horaţiu. Ca fiind cel care a trecut prin faţa ei cu arma. Arestatul căzuse într-o adâncă stare de depresiune şi şoptea numai: „Sunteţi nebuni de legat... nebuni" ... „'Ce facem cu dispăruţii? Se interesase Amăutu apoi." „Am difuzat fotografiile lui Vlad Cârjaliu, împreună cu cele ale feţei. Am alertat punctele de frontieră, jandarmeriile, peste tot ". Abia către prânz când agitaţia se mai potolise Amăutu îl trimisese pe Bretan să se odihnească. „Mă duc, dar nu acasă, o să trec pe la tata. Dacă se iveşte ceva, acolo mă găsiţi".

Horia tresări, smuls din gândurile sale de paşii rari, măsuraţi ai tatălui său care se apropiau. Intră în cameră încetişor.

— Te-ai şi trezit. A venit cineva de la voi, un domn Miercănuş.

— Mai ţine-l de vorbă până mă bărbieresc. Dă-i un coniac.

— Mai e ceva. A telefonat un fost coleg de-al tău, Costin Bradosin. S-a întors după front, mi se pare că-l reformează. Are ceva la plămâni. I-am promis că o să-l vizitezi. Pe vremuri eraţi nedespărţiţi. E singur, e bolnav...

— Nu prea am avut timp, dar acum am să trec, spuse Horia şi

se pregăti de bărbierii. Coborî peste zece minute în salon.

— V-am trezit din somn? Îi întâmpina Miercănuş ridicându-se.

— Nu chiar. Dar ce-ai în plicul ăla?

— Uitaţi-vă, numai, spuse zâmbind, cu un fel de mic triumf în priviri. Cred că ştiu acum cui aparţine arma.

În plic se găseau reviste vechi de sport, câteva numere din *Universul,* iar ceea ce prezenta interes era subliniat de Miercănuş cu creionul roşu. (Revista *SPORTUL.* Un fragment din articolul: „O frumoasă participare din Bal- cani “, reluat din *Munchener Sport Spiegel* – 25 aprilie 1930. „La actualul concurs organizat de Asociaţia sportivă *Bavaria Sagitaris,* unde au participat trăgători de elită din întreaga lume, o foarte bună carte de vizită a prezentat la sfârşitul întrecerii echipa României – necunoscută până mai ieri. Ea s-a clasat pe locul doi, după o aprigă înfruntare cu echipa Germaniei şi Angliei. Menţionăm din echipa României pe domnii Gogu Porumbescu, Jean Carandiano, Vlad Cârjaliu, Mircea Braghină, Ionel Caragea, Niki Feri- ceanu, Ţică Mărgărit... Dar capul de afiş al echipei române îl deţine domnul Duţă Gherase, câştigător absolut al tuturor probelor. Echipa a fost felicitată de domnul Hâns Dep- ner, preşedintele onorific al Asociaţiei Internaţionale, iar domnului Gherase Duţă, în mod special i-a fost înmânatS, ca premiu, tradiţionala carabină „Krupp *Ein Gold “.*

— Puteam să căutăm noi seria armei până ne venea acru, zise Miercănuş punându-i în faţă fotografia din ziar. Pe locul unde de obicei se gravează seria oricărei arme, era montată o mică efigie din aur ce reprezenta **o** panteră.

— Înseamnă că Gherase sau altcineva o fi scos-o de acolo ulterior. Articolul era însoţit de fotografii înfăţişând lotul de trăgători prezent la acea festivitate de premiere.

— Ce destin au avut unii dintre ei, după ce s-au lăsat de sport. Mai cu seamă Cârjaliu şi Gherase Duţă. Unul mai tot timpul prin puşcării, celălalt cu politica legionară...

— Ce-or fi ajuns ceilalţi?

— Pe câţiva îi ştiu destul de bine. Velican ştii că e procuror, Fericeanu e director adjunct la palatul telefoanelor, Carandiano s-a stabilit în Franţa. Şi pe Mircea Braghină-l ştiu. Lucrează la Siguranţă, doar de Mărgărit n-am mai auzit nimic.

— Şi cu toţii au fost sau mai sunt încă proprietarii de arme *Krupp-Blietz.* Trebuie să le facem o vizită când om putea.

UNSPREZECE

— LA O NUNTĂ SAU LA O cumetrie nu m-aţi chema! Rosti doctorul, încercând să se sprijine cât mai bine în coborâre. Ne dăm întâlnire numai în situaţii de-astea. Sunt om cu părul alb, nu v-aţi săturat să mă purtaţi pe toţi coclaurii?

— Nu-nţeleg de ce nu v-aţi făcut mamoş? Îi replică Miercănuş, apucând vârful ţepos al unui tufiş de porumbar. V-ar fi fost meseria o veşnică sărbătoare! ... Băgaţi mina, scoateţi copilul, poftiţi doamnă, să vă trăiască, acum băgaţi şi dumneavoastră mâna-n poşetă. Aşa...

— Eu chiar trebuie să merg astăzi la un botez, spuse apatic şi zgribulit, mâi mult ca pentru el, fotograful, căutând să-şi menţină echilibrul. Potecă îngustă şi alunecoasă cobora pe alocuri destul de brusc.

— Fii sigur, domnule Miercănuş, că dacă aş fi asistat la naşterea dumitale, te-aş fi introdus repede înapoi, i-o-n- toarse doctorul, după câteva minute.

Miercănuş râse scurt, bine dispus, ajutându-l să treacă peste un buştean prăvălit în curmezişul potecii. Comisarul Bretan, Săvulescu şi inspectorul Take Mitran-Priboieni, de la Prefectura din Ploieşti aveau deja un avans destul de mare. Li se zăreau doar pălăriile înaintând prin mără- cinişul înalt

Primele raze ale dimineţii începuseră să aureoleze vârfurile brazilor de pe culmi, făcându-le să pară neobişnuit de ascuţite. O pâclă albăstruie, zdrenţuită, mai plutea încă pe tot întinsul văii, jilăvind aerul. O uşoară adiere, iscată de prin văioagele înecate în frunziş tremurător, îl făcu pe comisar să-şi strângă impermeabilul subţire, nu atât de răcoare, cât pentru a-şi alunga începutul de nostalgie ce i-l strecura, în împrejurări atât de nepotrivite, acest colţişor al Văii Prahovei Nu putu să alunge însă vaga iritare la gândul că are atât de puţin timp să guste în tihnă clipa... cljpa care se scurge nervoasă, fără identitate cel mai adesea, într-o perpetuă hăituială (aşa cum zice şi tatăl său: hăituială) ce-i devenise, ireversibil, a doua natură.

Bretan rememora acum cele câteva date mai importante ale accidentului. Acesta se petrecuse azi-noapte, mai precis după miezul nopţii. Nu existau martori, dar nu era prea greu să-ţi faci o imagine a felului în care se petrecuse. După toate aparenţele automobilul intrase cu viteză destul de mare în curbă strânsă a intrării în Posada (un loc cu frecvenţe accidente). Se observau

clar urmele de derapaj şi ei bănuiau că, doar în ultima clipă, cel de la volan, încercase un tardiv efort de a se redresa. Şoseaua umedă, noroioasă favorizase derapajuL Parapetul de protecţie ce străjuia acea parte a şoselei cedase destul de uşor în momentul impactului. Maşina se prăvălise în gol luimd foc. Un martor însă exista.

— Şi pe biciclistul ăla, pe martor, de unde-l luăm acu?

— E din Comarnic, domnule subcomisar, i se adresă lui Miercănuş imul din agenţii Prefecturii de Praitova, unul din ajutoarele comisarului-şef Tache Priboâeni.

— Şi ce-a văzut martoru-ăsta? Îl iscodi Miercănuş mai departe.

— A ajuns după ce maşina o luase la vale şi ardea. A venit puţin mai târziu la faţa locului.

— Ce-nseamnă „puţin mai târziu”, domnule agent? Am văzut că nici în raport nu e trecută cu precizie ora accidentului, eea a sosirii martorului. Sunteţi cam p-afară de meserie, mă băieţi!

— Martorul zicea că n-are ceas. E paznic la fabrică la Buşteni. Face d-acolo cam două ore, de când iese din schimb, de la unşpe. Azi noapte cică a făcut mai mult, c-a fost noroi pe şosea. Insă la unu şi-un sfert a ajuns la poarta casei Bibescu şi-a anunţat pe gardianul care era de serviciu la poartă. Gardianu a anunţat postu de jandarmi şi i-a luat declaraţie martorului.

— Şi jandarmii de ce-au întârziat atât?

— Era. Şefu de post plecat. Dar după ce l-au găsit totul s-a pus pe roate. La două jumate au sosit. Aia din maşină erau morţi, şi şi-a închipuit că nu e lucru curat cu atâta bănet care-l aveau la ei, şi plus de asta tablourile alea din cutie. Pe urmă şefu de post s-a întors la post, a raportat la Prefectură şi a luat la mână pozele cu suspecţi. Poza bărbatului din paşaport semăna cu ăla pe care l-aţi dat recent în urmărire, Cârjaliu parcă-i zice.

— A făcu şi confruntarea cu cadavrul?

— Are faţa făcută zob. E ars, vai de mama lui, neno- rocitu! Dar pozele seamănă bine.

— Dar la pozele cu persoane dispărute nu s-a uitat? Nu s-a uitat spuse tot el văzând că agentul tace, dacă belea acolo ochii măcar pe fată o identifica. Asta, Cârjaliu **şi** faţa, după dte pricep aveau de gând s-o şteargă din ţară. Ia pune-ţi tărtăcuţa niţel la contribuţie Cum vroiau s-o facă?

— Ştiu şi eu? Făcu agentul căscând, paşapoarte falşe

aveau, bani **aveau, poate pe undeva** aveau ei ceva aranjat.

— Ce aranjament? Păi ăştia erau daţi în urmărire. Pozele lor au avut un tiraj mai mare decât *Universul.* Figurează pe la toate punctele de graniţă, la toate prefecturile de poliţie. Nu glumă!

— Încă nu s-au cercetat şi hârtiile lor din bagaje. Şi au, slavă domnului, tot felul, acte, scrisori, chitanţe.

Curând ajunseră la locul unde se oprise din rostogolire automobilul în flăcări.

— Parcă e o cutie de conserve! Exclamă Săvulescu la vederea epavei fostului *Opel,* ars pe jumătate şi oprit într-o rină într-un colţ de stâncă, ce se ridica din mijlocul mărăcinişului pârjolit. Alături un jandarm fuma zgribulit. La vederea străinilor, se ridică şi salută respectuos. Partea din faţă a automobilului, motorul şi una din portiere arse- seră în întregime. Roţile se pierduseră în rostogolire, cu excepţia uneia singure, din spate, fireşte roata de rezervă. Ce ironie! Portbagajul deschis arăta ca o gură sinistră, larg deschisă.

— Sper că nu s-a modificat nimic aici, i se adresă Bretan jandarmului.

— Nimeni străin n-a atins nimic. Doar domnul plu- toner Bărbăuţanu a căutat prin servieta victimei, unde a găsit paşapoartele, dar a umblat cu batistă şi le-a pus la loc. Valiza asta. Îi arătă alt obiect, proiectat la câţiva metri, era aşa cum o vedeţi, cu broasca şi mânerul smulse. Era aproape tixită cu bani româneşti şi străini.

Ieşind din amorţeala drumului oamenii se puseră pe treabă. Fotograful, poreclit Bărzoiu, datorită staturii, mî- nuia rapid aparatul foto, schimbând unghiurile sprinten, cu veşnica sa glumă perimată: „Zâmbiţi vă rog, nu mişcaţi, nu respiraţi! “Fluierând îşi nota într-un carneţel toate detaliile, poziţia tuturor obiectelor şi distanţa la care se găsea, îşi făcea meseria cum trebuie. Ajutat de jandarm întoarse cadavrele pe toate părţile. Măsură apoi cu ruleta distanţa dintre victime. Femeia, Zorica Mattara parcă dormea. Când o întoarse cu faţa în jos, Bărzoiul exclamă:

— Aici e buba! Despicată de la ceafă până la mijloc.

— Moartea a fost instantanee, opină şi medicul, codindu-se puţin să se apuce de treabă. Bărzoiul lua mai departe amprentele, meticulos, fiecare palmă, fiecare deget.

Avu dificultăţi doar cu cadavrul bărbatului, căci una din mâini

îi era carbonizată. Miercănuş şi Săvulescu începură şi ei percheziţia cadavrelor.

— Sper că asta e ultima greutate pe care mi-o faci, domnule Vlad, şi-l manevră ca pe un pachet.

Bretan le întoarse spatele şi se apropie de Bărzoi care, aşezat pe un pietroi, trăgea dintr-o sticlă de cafea câteva înghiţituri. Îi oferi şi lui Bretan, dar cafeaua era mult prea.. Îmbunătăţită" cu coniac.

— N-am găsit nimic, raportă Miercănuş, după percheziţie.

Între timp se apropiase şi Tache Priboieni pufăind ca o locomotivă dintr-un trabuc puturos.

— Ăştia sunt cei căutaţi de voi?

— Fata, da. Bărbatul... o să vedem amprentele.

Ajutat de zelosul jandarm, Săvulescu aduse o valiză mare plină cu haine, valijoara cu bani, poşeta Zoricăi cu toate actele şi servieta care aparţinuse bărbatului. Mai era printre lucruri şi o cutie plată, închisă etanş, în care fuseseră găsite cele trei pânze sustrase din casa consilierului.

— La ce-o fi servit iniţial cutia asta? Se-ntrebă Bretan.

Cutia din. Aluminiu era perfect etanşă, fiind căptuşită cu azbest ce proteja bine conţinutul. Fusese descoperită în spaţiul îngust dintre tabla portierei şi pielea tapiţeriei.

— E militară. Nemţii au asemenea cutii, pentru transportul documentelor. Sunt foarte bine protejate. Dar, după câte observ, parcă cineva a avut grijă ca să găsiţi tablourile, nu să le ofere protecţia propriu-zisă.

Bretan cerceta acum paşapoartele ce figurau sub numele de Gheorghiade Valeriu şi Gheorghiade Amelia. Dar fotografiile îi înfăţişau, fără tăgadă, pe Vlad Cârjaliu şi pe Zorica Mattara.

— Avea dreptate săracul Cotoaibă să-i bănuiască că-l trag ăştia în piept. Uite, se pregăteau porumbeii s-o întindă!

Sosi într-un târziu şi procurorul, un tinerel stagiar,. Care se scuză îndelung, stingherit. Îşi făcu însă treaba bine, semnă hârtiile şi împreună cu ceilalţi doi criminalişti care-l Însoţeau mai scotociră vreo jumătate de oră, parcurgând şi invers traseul pe care se rostogolise automobilul. La plecare Priboieni îi promise lui Bretan că-i va trimite rămăşiţele automobilului avariat la Bucureşti şi că va mai cercetă prin zonă în legătură cu acest caz.

— Poate s-au mai oprit pe undeva să mai respire. De la

Bucureşti se face până aici cam o oră jumătate, două, cine ştie...

\w

Aşezat pe banca de sub dud, numai în vestă şi cămaşă, cu un teanc de dosare alături, comisarul-şef Arnăutu îl întâmpină surâzător, dar sub acest calm i se ghicea nerăbdarea să afle ce se întâmplase acolo la Posada. Bretan îi raportă succint întâmplarea.

— Aşa... Şeful jslescăi cu satisfacţie. Un abur de mulţumire leneşă li estompă luminiţele jucăuşe ale ochilor, de parcă celălalt îi adusese vestea avansării şi nu pe aoeea a unei nenorociri. Or, gândi o clipă Bretan, cele două lucruri sunt perfect compatibile, primul îl poate foarte bine determina pe al doilea.

— Aţi făcut identificarea, tot, în bună regulă?

— Femeia e Zorica Mattara, fără niciun dubiu. Corespunde şi cu fotografia din paşaport. Cârjaliu însă, dacă el este, are faţa arsă complet... dar ampnentarea s-a făcut în bune condiţii.

— Aşa deci... Ce ghinion I la loc, domnule comisar, sau preferi să mergem în birou?

— Mai degrabă, încuviinţă Bretan, scoţându-şi pălăria de pe fruntea transpirată. Treând prin dreptul camerei destinate relaţiilor cu publicul, zăriră la masa uriaşă o bătrânică mărunţică, scriind de zor. Desigur, genul de persoană ce reclamă pierderea câinelui său cine ştie ce fleac. Ceva mai la o parte, rezemaţi de perete, picoteau doi bărbaţi. Chipul lui Varlam se decupa calm şi suveran în rama unuia din ghişee: Dicta ceva unei persoane invizibile din acest unghi. Bătăile rare şi plictisite ale maşinii de scris exprimau clar, pentru toţi oamenii, că ora aceasta e potrivnică oricărei acţiuni.

Arnăutu plonjă în adâncimea moale a fotoliului, apăsând simultan un mic buton aflat pe colţul biroului.

— Se pare că cercul s-a închis, de-acuma. Se lăsă câteva momente mângâiat de aerul răscolit de palele ventilatorului.

— Ce *zici,* domnule Horia?

— Nu mă pot pronunţa, până nu ne parvine rezultatul autopsiei, până n-o să avem identificarea completă, expertiză.

— Ce răspuns prudent! Îmi face impresia că nu-ţi vine să crezi că s-a consumat şi ultimul act!

— Poate că da. Dar câteodată un epilog poate fi mai tare decât toată piesa!

— Adică?

— Cercul de care vorbiţi nu se închide prea rotund...’ Rămân câteva chestiuni pe dinafară...

— Până una alta, clătină din cap şeful. Reveni cu vioiciune: Dumneata ai zece ani de meserie, bătuţi pe muchie! Ai rezlovat sute de afaceri. Nu ţi-au rămas, mai întotdeauna, şi întrebări fără răspuns? ... Se lăsă pe spate, de parcă ar fi căutat să se identifice cu pielea fină şi catifelată a fotoliului. Reluă; privind vag, în direcţia ferestrei:

— Adevărul e că meseria de poliţist implică un mare coeficient de subiectivism. Ne chinuim creierii, brodind îh jurul fiecărui caz ipoteze, deschidem piste, de mai mare dragul! Nouăzeci la sută moarte din faşă! Mai- şi supralicităm inteligenţa şi ingeniozitatea adversarului, de multe ori. Realitatea e mai placidă, mai ternă şi câteodată chiar stupidă. Trebuie să mai treacă oarecc timp până se va mai lămuri câle ceva. Până una-alta, esenţialul e că rre justificăm leafa. Pânzele sunt recuperate. Despre acest ca^z se va scrie că rie-am făcut datoria. Tntr-o săptămâna şi jumătate toată treaba terminală! Citeşte, te rog, hârtia asta. Cu un bobârnac îi trimise un plic, de un inconfunda- bil bleu-cenuşiu, purtând antetul Poliţiei de Siguranţă. Fraze stereotipe de apreciere, câteva firave mulţumiri şi o cerere expresă de transferare a arestaţilor la ei. Nu apucă să-şi ridice privirea din hârtie, că se trezi cu un teanc de dosare în faţă.

— Uită-te puţin şi-n arhiva asta! Să vezi ce ascunde „aisbergul” nostru!

Râse scurt, plăcut surprins de spontaneitatea comparaţiei. Ilustra destul de plastic situaţia legionarilor arestaţi. Implicarea acestora în chestiunea tablourilor era aproape insignifiantă, în raport cu acuzaţiile anterioare. Bretan începu să răsfoiască, nu fără interes. La cererea comisarului-şef Amăutu, mâna conştiincioasă a cine ştie cărui mărunt funcţionar al serviciului de cazier al Siguranţei întocmise trei copii meticuloase după dosarele legionarilor. Nu se putu abţine să nu recunoască că are în faţă ceea ce se cheamă, în mod obişnuit: dosarul perfect. Totul era ordonat, sistematizat, începând cu denunţurile, rapoartele, declaraţiile, continuând cu prezentări detaliate şi

sugestive ale faptelor, cu piesele probatorii, într-o articulare fără cusur, sfârşind cu sentinţa, pronunţată în absenţă, cu nota de internare în penitenciar, dar şi cu unele investigaţii de ultimă oră.

— L-am predat Siguranţei de dimineaţă... cu toate formele în regulă, vorbi Amăutu, privind pe undeva peste Bretan.

— Sper măcar că i-aţi mai interogat o dată?

— Sigur, dar n-am scos nimic nou de la ei. Ştiu că acum, după cele ce ai să-mi spui, ai fi vrut să-i mai iei la întrebări.

— Voiam să-i anunţ lui Horaţiu moartea fratelui său, spuse cu o voce stinsă şi sleită. Trebuie măcar lui să-i vorbesc.

— N-are sens să te frământi. Nu i-am lăsat să plece cu una cu două. Îi arătă un cartonaş verzui de liberă trecere în arestul Siguranţei. Inspectorul Cioroianu nu ne va face greutăţi.

— la spuneţi-mi, aţi desigilat casa lui Gherase Duţă?

— Da, dar dosarul lui nu ne-a parvenit. Dacă ăsta e mort, dosarul zace şi el clasat în vreo arhivă. Dar am găsit brevetul de trăgător de elită, diplomele, şi medalia Hp la Miinchen. Am găsit doar husa armei într-o debara. Cinrva s-a strecurat a luat arma, l-a lichidat pe Cotoaibă şi ia ucigaşul de unde nu-i! Deşi nu se vede nicio urmă că uşa ar fi fost forţată. Poate o fi avut cheie, ori poate o fi coborât prin luminator. L-am găsit deschis.

— Vecinii n-au prins nicio mişcare?

— Ca de obicei, nimeni n-a văzut, n-a auzit, nu iftie nimic. Îţi spun eu, domnule, Horaţiu cu Drăcea şi cu An- drieş au pătruns în casă şi au săltat arma. Doar era casa unui fost camarad verde.

— La vremea când Siguranţa a făcut percheziţia arma se mai afla în casă?

— Asta n-am de unde s-o ştiu. Au găsit ei alte arme aici, dar crezi că se mai gândeau să găsească şi acest flecuşteţ de sport?

— Mă gândesc la două variante, spuse Bretan concen- trindu-se. Ori arma a dispărut înainte de percheziţie, înstrăinată, sau făcută cadou, sau vândută, de Gherase Duţă însuşi, deşi mă-ndoiesc, ori a rămas în casă ascunsă, scăpând percheziţiei, dar existând cineva care ştia de ea. Acel cineva s-a strecurat, fie cu o cheie potrivită, fie prin luminator şi a sustras-o. Şi asta acum, când a fost nevoie de ea.

— Prin luminator nu se poate strecura decât un tip, să zicem, cam de talia lui Andrieş, care, fireşte, nu a recunoscut. Deşi l-a

cunoscut bine pe Gherase. Nu uita un amănunt. Gherase răspundea de pază şi securitatea redacţiei şi tipografiei legionare unde ieşeau la lumină articolele şi poemele lui Andrieş, printre altele. În altă ordine de idei, a apărut din provincie. Mecanicul acela, ajutorul armurierului, cel care a predat arma clientului. L-am convocat aici. El susţine că acum câteva zile s-a prezentat la atelier un tinerel simpatic, corect îmbrăcat, care i-a întins bonul de ridicare a armei... Dacă te gândeşti la Felix Andrieş, te-nşeli. Am făcut confruntarea. Mecanicul afirmă că nu Andrieş e cel care a ridicat-o, naiba s-o ia de treabă! Dacă era aşa, ăsta era capacul pus peste toată fiertura asta a noastră!

— Am mai văzut în sala de aşteptare pe un individ, cine e?

— E în legătură cu cabaretul. Se pare că se lămureşte şi aspectul ăsta. Tipul lucrează ca şofer la un abator. În timpul nopţii livrează came la localuri. Luni seara, în timp ce voi făceaţi descinderea să-i găsiţi pe Zorica şi cei doi indivizi, el se afla cu camionul tras în străduţa unde e intrarea de serviciu.

— Varlam şi Argintaru, care erau postaţi acolo, n-au pomenit de niciun camion.

— Am verificat. Agenţii şi-au adus aminte că acolo staţiona un camion, dar nu i-au dat prea mare importanţă. Maşină obişnuită care descarcă marfă pentru local. Agenţii supravegheau doar ieşirea de serviciu, ferestrele, pentru că acest camion nu era tras în dreptul intrării ci la vreo şapte-opt metri mai încolo, unde e un fel de fereastră metalică a unei camere frigorifice şi omul descurcă direct acolo de obicei. Camera comunică cu bucătăria printr-un coridor, dar şi cu restul printr-o uşă care de regulă e încuiată. Şoferul, Mandache îi zice, susţine că în timp ce descărca carnea s-a pomenit cu doi necunoscuţi, şi o femeie, care i-au dat o sumă grasă pretinzând că poliţia îi urmăreşte. Mandache i-a urcat în maşină şi duş a fost.

— Şi cum, acest Mandache a venit din proprie iniţiativă să ne informeze?

— Nu. Un informator i-a şoptit lui Argintaru că într-o seară la o crâşmă Mandache s-a cherchelit şi s-a lăudat cu isprava sa la nişte gură-cască. Aşa spunea*:* „Am scos de la cabaretul *Carmen* trei puşlamale, doi tipi şi-o fufă gata-gata să fie înhăţaţi de stideţi!’* Bineînţeles când l-am luat la întrebări, Mandache n-a vrut să recunoască nimic. Dar l-am strâns cu uşa şi a

recunoscut. Zicea că i-a scos pe ăia de fapt mai mult pentru că unul l-a amenințat cu un revolver şi nu atât pentru bani. Dar cică i-au dat o sumă destul de grasă. Cred că ar fi mai bine să stai şi dumneata de vorbă cu el, eu trebuie să plec acum până la Prefectură, am o chestiune cu domnul inspector Podoabă.

— Noi suntem convinşi că cei doi indivizi suspecţi sunt Drăcea şi Horaţiu Cârjaliu. I-aţi confruntat cu şoferul?

— Nu, pentru că deja îi preluase inspectorul Cioroianu pe arestaţi. Dar te las pe dumneata s-o faci şi cu asta cred că treaba se cam apropie de sfârşit. Dacă Mandache îi recunoaşte, treaba e terminată, ascultă-mă pe mine.

— Nici măcar fotografiile lui Horaţiu şi ale lui Drăcea sau ale fetei nu i le-aţi arătat şoferului?

— Nu, dragă Horia, dar ocupă-te tu de' toate astea acum.

După plecarea lui Arnăutu, Bretan îl invită pe Man- dache să intre. Statura individului părea că umple încăperea. Povesti totul cu lux de amănunte, cum s-a trezit cu doi bărbaţi şi o fetişcană în camera frigorifică, îi descrise. Unul înalt, spătos, celălalt ceva mai scund…

— Domnule şofer, mi-a zis încruntat ăla înaltu, nu pierde vremea. Ia banii ăştia şi valea! Poliţia e pe urmele noastre. Dacă nu vrei, mai am şi alt argument… Nu glumea, să moară mama. Cât sunt eu dă malac mi s-a cam tăiat picioarele. Cine ştie ce criminali mai e şi ăştia şi mă poate sparge-n cuţite dacă nu fac ce zice. Aşa că, camionu era tras la zid cu spatele şi ei n-a făcut decât pasu înăuntru. Am văzut io p-acolo pă la uşă freo doi costumaţi d-ai dumneavoastră, deci era groasă chestia! …

— Cum ţi s-a părut fata care era cu ei?

— Ca o cadră, măcar că ora întuneric. Face şi ea parte din bandă?

— Sigur, aprobă Bretan, deschizând un sertar. Scoase nişte fotografii, selectă câteva apoi'i le arătă. Ăştia sunt clienţii? Mandache se uită la fotografii, scuipă pe jos, fără să vrea.

— Ăştia e, să moară mama! Ochiu mieu nu minte, dom' şef.

— O să te mai chemăm când o să-i prindem. Până atunci însă trebuie să dai aici o amendă cum trebuie. Dumneata ai dştigat, dar trebuie să câştige şi poliţia. Treci la ghişeul doi şi plăteşte funcţionarului de acolo. Puteai s-o păţeşti şi. Mai rău. Acum şterge-o! Îl chemă imediat în birou pe Miercănuş.

— L-ai văzut pe m&nelucul care a ieşit? Aşa. Îl trimiţi pe

Săvulescu şi pe Argintaru să cotrobăie puţin prin viaţ a lui. Prin cartier, pe unde-şi face veacul, pe ţoală Gri viţa. Luaţi toate cârdumiâe la rând, mai ales acolo unde livrează carne. Trebuie să-l prindem cu vreo şoaldă.

— Mie nu prea mi-a plăcut mutra plăvanului. Dar ce-a făcut?

— A-ncercat să-mi vândă gogoşi. Susţine că luni seara la cabaret i-ar fi scăpat pe urmăriţii noştri. L-am lăsat să-şi deşerte tolba şi să creadă că-l cred şi pe urmă i-am arătat fotografiile astea, să-mi spună dacă-i recunoaşte pe clienţii de atund.

— Păi, fi-r-aş al dracu! Gagica asta e Aglaia, ce vindea la *Clarus* şi-am priponit-o noi anu trecut că a pus mâna, iar ăştia… ăştia sunt Delu Bolozan şi Chirică Bordei, ăia cu escrocherii de văduve cu lovele! … Deci nu le-aţi arătat poza cu Zorica şi…

— Dacă Mandache zice că i-a salvat înseamnă că i-a şi văzut pe cei trei, dar după cum se vede ăsta ne îndrugă o poveste, pe care precis i-a dat-o cineva s-o înveţe şi să ajungă astfel la noi. Un tip ca Mandache să se laude în cârciumă cu isprava asta!

*

— E superb, dragă Herbert iahtul! … Un vis! Wolf îşi scoase ochelarii de soare şi privea încântat silueta graţioasă a navei P*RINZ EUGEN,* una din cele mai luxoase ambarcaţii fluviale de agrement. Vasul, ancorat la penultima dană, i se părea cu mult mai mare decât îşi imaginase. Ocoliră pancarda ce interzicea oricărei persoane neautorizate apropierea. Un ofiţer mătăhălos, purtând însemnele poliţiei portuare, salută cam în silă şi le ceru – în bavareza lui greoaie – permisele de acces. Cei doi ofiţeri observaseră că în acel perimetru paza era dublată şi, undeva, la capătul antrepozitului, în umbra sălciilor, luceau stins blindajele unor tanchete. Câteva vedete mici, rapide, descriau curbe graţioase, prin apropierea vasului. Erau probabil destinate escortei lui *PRINZ EUGEN.* La pupa vasului un mic grup de marinari simulau că şmo- truiesc – inutil de altfel căci nava părea tăiată dintr-un bloc de zăpadă –, dar în realitate se amuzau ori de câte ori pasarela vibra sub paşii celor deprinşi să simtă pământul sub tălpi. Un grup de ofiţeri tocmai urca pasarela. În fruntea lui Wolf îl recunoscu pe *Standartenfuhreruî* Eduard Goetz, funcţionar pe Ia protocolul legaţiei. Când eşti aşa de mărunţel şi vrei să fii important, trebuie să faci şi mare tevatură în jurul tău. Pentru Wolf, acest Goetz era simbolul zelului. Zelul (în. Sensul rău) privit ca acea calitate ce se

dezvoltă în absenţa altora (sau înăbuşindu-le dacă există vreun germene), hrănită din fuziunea. Dintre prostie şi frică, frica de şefi, de posibile repercusiuni, teama maladivă de a nu greşi, ce-l transformă pe individ, inevitabil, într-un perfect mecanism. Acum Goetz – cel care se amesteca peste tot, să supravegheze, să controleze – se avântă cu micul său alai pe puntea vasului de colo, colo, admonestând, observând, strigând chiar.

— Ce spuneţi de micul avorton?

— Nu ştiu, dragă Herbert, câţi oameni au pierit în războaie, dar precis zelul, zelul a omorât mult mai mulţi, îi răspunse Wolf apucând balustrada pasarelei. Printre marinari se aflau şi cei din escorta specială şi unul dintre ei le ieşi înainte şi raportă:

— Domnul căpitan Gregor vă aşteaptă în cabina secundului.

— Unde-ţi sunt ceilalţi colegi?

— Sunt la un instructaj pentru a face pe stewarzii.

Undeva, pe puntea etalon, se auzea vocea iritată a lui

Goetz, căruia nu-i plăcea poziţia bărcilor de salvare şi cerea cu insistenţă să se execute exerciţiile de avarie. Ostaşul lui Gregor îi conduse în cabina secundului. În mijlocul încăperii, destul de spaţioase, trona o masă de stejar. Trei bărbaţi discutau aprins, aplecaţi deasupra unor planuri şi schiţe. Căpitanul Gregor tocmai le explica lui Boemhes şi celui ce părea a fi secundul navei anumite idei în legătură cu traseul de la Giurgiu la Sulina. După ce schimbară saluturile de rigoare, Wolf îşi aruncă o privire fugară asupra hărţilor de navigaţie împestriţate de semne trasate cu creioane de diferite culori. În cabină era răcoare, iar prin hubloul deschis se zărea apa gălbuie a fluviului. Un ventilator silenţios făcea să dispară fumul celor trei ţigări ale bărbaţilor. Aproape instantaneu apăru un marinar care depuse pe masă o tavă încărcată cu gustări. - Plăcinte, covrigei săraţi, bere şi o sticlă de vodcă.

— E vodcă finlandeză, preciză secundul.

După un vechi obicei bavarez Boemhes îşi turnă bere în pahar şi peste ea vodcă. Îi dădură lacrimile de plăcere după ce bău. Wolf începu să înţeleagă ce era pe hârtiile din faţa lui,. În timp ce Gregor îi detalia operaţiunea.

— Am ales doisprezece oameni, domnule maior. Uitaţi aici, schema vasului unde am marcat toate punctele cheie şi posturile fiecăruia. Grupului nostru, antrenat special,

i se mai adaugă echipajul, ofiţerii şi subofiţerii din sectoarele

tehnice, şi desigur echipa domnului Boemhes de la *Gestapo.*

— Nu faceţi confuzie, zise acesta cu răceală, noi vom avea aici o misiune politică, nu suntem pândarii vaporului.

— Citeşte acest plic, răspunse laconic Wolf. Aici scrie oficial că toată lumea, inclusiv dumneata, vă veţi subordona căpitanului Gregor şi implicit mie. Se întoarse apoi către secund: Cum e traseul?

— Condiţiile de navigaţie sunt bune. Dunărea e scăzută, dar suportabil. Porturile au primit instrucţiuni şi sunt în alertă, şi patrulele au. Început deja să se mişte în perimetrul lor, cu obligaţia de a raporta orice neregulă. Avem convocaţi şi scafandri. Vor avea restricţie navele româneşti civile şi cele pescăreşti.

Ia banii, Do'orică, şi fă-te strigoi!

Omul înşfăcă plicul, îl vâri la iuţeala într-unui din buzunare, se bătu automat cu palma să-l simtă acolo, dar nu se hotăra încă să plece. În lumina chioară a becului din pasaj, chipul ca de şoarece bătrân al ciripitorului se străduia să pară rugător. Întinse chiar o mână negricioasă şi umedă, apucându-l pe Săvulescu de marginea hainei.

— Jos laba, Ciripel… Ce mai vrei?

— Cum rămâne cu chestia aia?

— Nu ţi-am zis că se face? Mă ştii pe mine om fără cuvânt?

— Doamne iartă-mă, dom' Săvulescu, dumneatale? Păi nici pă tata d-ar învia nu l-aş crede orice mi-ar zice, ca pe dumneatale.

— Ziceai de un „vorbitor "şi pachet pentru careva care e priponit, nu?

— Nu, dom' şef, n-am eu daravele acu cu nimeni „înăuntru", chestia asta v-a rugat Gomet, plăpumaru, cu fi-su Zdrelea, io voiam hârtia aia. Autorizaţia, dacă mai ţineţi minte?

— E cam migălos, bă Dobrică. Trebuie să treci mâine pe la percepţie, am acolo un amic Costică Barbu, întreabă de el. Îţi zice el ce e de făcut. O să-i dau şi eu un telefon. Acum, roiu!

Urmări un moment silueta puţintică a ciripitorului, înghiţită aproape imediat de întunericul pasajului. Ci- ripel merita să-şi ia înapoi autorizaţia pentru caterincă şi papagal. Ciripise lucruri ca lumea. Deci aşa stau lucrurile: Mandache fură şi plasează carne. De parcă ai tăia porcii lui tat-su… măgarul!

Ieşi agale în bulevard, strecurându-se cu greu prin mulţimea

din faţa cinematografului Marna. Se opri la vreo zece metri în dreptul unui lustragiu. Nimeni n-ar fi putut să-ţi spună cine şi de ce fusese poreclit acest lustragiu „Ministru*', dar privindu-l, cu oarecare imaginaţie, puteai admite că i se potriveşte. La nivelul cutiei şi periilor sale, putea fi socotit „ministru11. Avea cam o sută de kilograme (lucru rar întâlnit în lumea smochiniţilor lustragii) şi se îmbrăca întotdeauna curat, purtând chiar şi cravată şi mânecuţe negre ca funcţionarii.

Săvulescu bătu cu talpa în cutie, se aşeză pe scaun şi-l făcu atent:

— Auzi, bă, *excelentă,* să nu-i dai cu cremă. Dă-i un pluş la meserie şi goleşte-ţi guşa cu ce te-am rugat.

Lustragiul îşi suflecă manşetele şi începu să-i şoptească:

— Mandache are o damă aici, sus, la madam Cârje, la etaju doi, deasupra cinemaiilui. Acu e acolo. De fo un sfert de oră. A intrat. Asta prăduieşte cu abatorul lui şi are bani de-i întoarce cu lopata.

— Fii atent că mă-ntorc, am un pic de treabă, dacă o roieşte de la gagică, fii cu ochii la uşă!

Săvulescu se ridică şi privindu-şi pantofii îi aruncă lustragiului câteva bancnote, atât cât valorau informaţiile oferite. Mări pasul şi după o sută de metri ajunse în apropierea restaurantului *La Marinaru.* Intră în primul gang spre intrarea de serviciu. Apăsă clanţa şi pătrunse într-un hol mai luminat. Îl zări pe Cercel, care fuma rezemat de nişte lăzi şi încerca să înconjoare cu cercuri de fum para galbenă a becului spânzurat de un fir gros.

— Ai picat la fix, zise, strivind chiştocul direct pe ciment. Mandache a băgat şi aici marfă. Ultima oară cam şase sute de kile. Dom' subcomisar Miercănuş a pus sigiliul şi face procesul verbal lui Nas-Caras. Hai şi noi înăuntru.

Se pomeniră în biroul proprietarului. Miercănuş fuma tolănit în fotoliul capitonat al lui Gângu, care era poreclit Nas-Caras, din cauza naşului său enorm, dar şi pentru că era profilat pe preparate pescăreşti. Acum, transpirat şi roşu la faţă, scotea din casa de fier maldăre de registre, borderouri, icnind de parcă ăr fi descărcat cărămizi.

— Domnu Miercănuş, mă nenorociţi, cu Mandache ăsta şi cu ai lui! Ăia sunt în stare să mă treacă pân cuţite! Spală cuţitu-n mine, zău...

— Nea Gângule, trebuie să mi-i spui pe toţi, asta ca să-ţi fac

un favor doar cu amendă, dacă nu, te bag în fiare, nu glumesc! O să tragem oblonu aici şi în loc de „La marinaru” o să scriem,.Om la apă “. Dacă vinzi fripturi de furat! Fă listă că mă grăbesc, mai merg cu sorcova şi-n altă parte!

Cercel se zgâia acum la instrumentele marinăreşti risipite prin birou, obiecte pe care le văzuse mai înainte în local: un sextant, o busolă, o mică timonă, un colac pe care scria „Calipso “...

— Scrie declaraţia, nea Gângule, că doar nu mă ştii glumeţ la chestii d-astea. Hai că n-o să păţeşti nimic.

Omul începu să scrie icnit, chinuindu-se îndelung. Îi luă foaia, o împături şi părăsiră încăperea. Înainte de a ieşi, Cercel care se jucase cu colacul, să vadă dacă e chiar de plută naturală, i-l aruncă în braţe spunându-i cu tâlc:

— Ţine-l bine, frăţioare, că nu se ştie.

— L-ai dibuit pe Mandache? Îl întrebă Miercănuş pe Săvulescu.

— E aici, alături la o pipiţă, deasupra cinemaului.

— Aici?, arătă Miercănuş în direcţia gangului prin care intrau locatarii ce stăteau deasupra cinematografului Marna.

— Stă la etajul doi, preciză Săvulescu.

Urcară o scară în spirală, în acompaniamentul unor tropote de cai, de ţipete de indieni. Trecând prin dreptul cabinei de proiecţie îl zăriră pe operator, prin uşa întredeschisă, sorbind, probabil, o bere. Urcară mâi departe; în micul coridor mirosea a varză, a copil lăsat în părăsire, a şobolani, a tot ce înseamnă locuinţă mizeră din zona Gării de Nord.

— Asta e uşa, şopti Săvulescu, n-are număr, dar mi-a zis că e cea mai pricopsită cameră. Din obişnuinţă Miercănuş apăsă clanţa uşii frumoase, lăcuite, şi, surprinzător, o găsiră deschisă. În holul mititel întunericul era atenuat de lumina strecurată prin fereastra cât o palmă a uşii de la baie. Îşi zâmbiră, ţinându-şi răsuflarea, gândindu-se fiecare, probabil, la scena care avea să urmeze imediat. Dar scena nu avea nimic picant, ci putea fi socotită de-a dreptul înduioşătoare. Mandache, îmbrăcat doar într-un maiou şi izmene până la genunchi, aşezat pe-o canapea de colţ, ţinea în mână o sticluţă cu medicamente. Alături, într-un vălmăşag de cearşafuri şi pături, se ghicea conturul unui corp subţirel. O feţişoară blonzie, aprinsă de febră se iţea dintre perne. Fruntea fetei era acoperită cu un prosop uriaş. Mirosea a spirt, a camfor şi în încăpere nu se auzea decât tic-tacul unui ceas CFR. La vederea noilor intraţi Mandache încremeni.

— E bolnavă, îngăimă în loc de orice altceva, ridicându-se.

— Domnule felcer, fii bun, trage-ţi nădragii câteva minute să ne dai şi nouă o consultaţie. Ai două minute pentru asta.

Mandache nu reacţionă. Cercel însă îi luase deja hainele şi după ce le scotoci fără nicio jenă, i le trânti în braţe.

Coborâră un etaj. Zgomotul cavalcadei, întrerupt de pârâiturile difuzoarelor hodorogite, făcea un vacarm de nedescris. Proiecţionistul, adus de spate şi impasibil, rămăsese în aceeaşi atitudine.

— Hai aici, îi veni ideea lui Miercănuş, păşind pragul cabinei. Ceru încuviinţarea slăbănogului care abia îşi mişcă bărbia în semn de încuviinţare.

— Vrem să-i luăm un interviu dumnealui. Ai vreun colţişor?

Le arătă o uşă îngustă ce dădea într-o cămăruţă. Încăperea, sumar mobilată, doar cu un pat de fier, acoperit cu o pătură militară, era în schimb în întregime tapetată cu afişe de cinema.

— Ia loc, domnule Mandache. Dar să ştii că n-am timp de şuetă. Gândeşte-te la două chestii. Prima: eşti vârât într-o treabă murdară. Ştiu tot. Furi tone de carne de la abator şi le bagi pe blat prin cârciumi. Mai lucrezi şi cu- oameni de nimic, care te-au turnat şi am destule mărturii ca să te-nfund. A doua chestie: care e şi mai grea. Ai încercat să vinzi gogoşi autorităţilor. Adică domnului comisar Bretan. Ai mâncat borş, Mandache, cu povestea aia cu indivizii, vezi doamne, scăpaţi de tine de la cabaret... Am verificat şi pot să-ţi dovedesc că ai minţit. Adică, n-ai ajutat pe nimeni să scape. Cineva te-a montat să ne plasezi găluşca asla şi după cum vezi n-am înghiţit-o. Ia zi tu, cine ţi-a dat poezia asta să ne-o torni nouă?

Mandache simula perfect surpriza şi se mărgini doar să surâdă.

— N-ai de gând să vorbeşti? Se răsti Miercănuş, iritat de expresia batjocoritoare ce începuse să ia loc surâsului.

Drept răspuns piciorul lui Săvulescu îl punctă la plex, "dar lovitura nu era decât un simplu avertisment. Mandache tresări, îşi propti mâinile, încercând să se ridice de pe pat, dar o a doua lovitură, de data aceasta mai puternică, cu genunchiul sub bărbie, îl aruncă înapoi. Sări şi Cercel încercândii-şi rapid cunoscutu-i croşeu de dreapta. Mugind ca un taur Mandache apucă totuşi să sară de pe pat. Reuşind să plaseze şi el lui Săvulescu o lovitură care ar fi putut crăpa în două o buturugă,

dar agentul, străbătut doar de o scurtă tresărire, rămase pe picioare, în- torcându-i un upercut mult mai năpraznic decât şi-ar fi închipuit Mandache că e în stare slăbănogul de agent. Nu resimţi prea tare lovitură, dar un alt pumn aplicat de Cercel, din spate, îl proiectă înainte.

Miercănuş, postat cu spatele în uşă comenta în gând loviturile. În aceeaşi clipă genunchiul osos al lui Săvn- lescu îi punctă din nou plexul, dar Mandache parcă avea o platoşă. Atunci Cercel execută o săritură, încercând să-i cuprindă grumazul ca de taur, dar Mandache se scutură scăpând din cravaşă. În cădere Cercel reuşi însă să-i agaţe încheietura mâinii. Săvulescu profită şi-i plasă „un şurub “, adică o lovitură cu capul sub bărbie, lovitură tipică celor crescuţi în Grand. Abia acum Mandache se îndoi şi-ntr-o clipă se trezi pe podea cu faţa în jos şi cu cătuşele puse.

— Bă, malacule, tot n-ai de gând să spui? Vrei să te facem chisăliţă? Strigă la el cu vocea-i stridentă Cercel.

— Mandache, îl luă blând Miercănuş lăsându-se pe vine alături de cel căzut. Mă băiatule, n-ai decât de pierdut, dac-o ţii a$a- Ascultă numa ce-ţi propun… Uite, mă fac că nu ştiu, că am uitat că te ocupi cu carnea şi te las câteva zile să-ţi aranjezi ploile. Zău, crede-mă că te las! … Numai să ne spui un nume, o adresă, ceva…

— Cine dracu are încredere în voi? Întrebă înăbuşit şoferul, dar se vedea că siguranţa i se zdruncinase destul de serios.

— Vrei să-ţi dau şi eu doujdă pumni în cap, bă găi- narule? Adică n-am cuvânt? Eu care n-am ajuns comisar că am tot iertat întruna lepădături d-alde voi? Pune-te mai bine şi vorbeşte, că să ştii, eu nu scuip în urma vorbei! Eu am cuvânt, boule!

— Bine, se hotărî Mandache. Vă spui. Într-o zi când tomnai eram la rând la încărcat, m-a strigat unu Pândele că mă caută cineva la telefon. M-a mirat că pă mine nu mă cată nimenea la telefon. Şi domnu Zissu, contabilu, s-a mirat M-am dus acolo în cuşca lui nenorocită şi am auzit: Alo? … Tu eşti Mandache? Da io sunt, cine e acolo? Nu fi curios, mi-a zis, da fii atent. Era să-l înjur, cu vocea aia a lui dă cocoş castrat. A-nceput să turuie că ştie el ce mahării fac eu cu carnea, unde o bag, la ce cârciumi, că dacă vrea el o să ştie asta şi poliţia şi poate să mă priponească „miş-marş “. Am mirosit că vrea ceva, ca să tacă. Tu dud came şi la cabaretu *Carmen,* zice, da, duc şi acolo. Atund

vineri, ultima oară când ai fost acolo, i-ai scăpat pă unii urmăriţi dă poteră. Doi bărbaţi şi o fată, aşa mai tinerică. Uite ce faci, mi-a mai zis, într-o seară la cârciumă, te dai mai afumat şi te faci că te-a luat gura pe dinainte că ai scăpat pă ăia. S-a înţeles? Îţi dai seama că chestia ajunge unde trebuie. D? Că te cheamă, te laşi puţin greu şi pă urmă spui cum am zis. O să găseşti nişte bani în cutia de scrisori acasă. Aşa mi-a zis.

— Vocea individului nu ţi s-a părut cunoscută?

Mandache ridică din umeri în semn că nu-şi aminteşte.

— Hai acum s-o întindem, le vorbi agenţilor, după ce Mandache se ridicase şi avea de acum mâinile libere.

Din bumbăceala de mai înainte Mandache se alesese cu un ochi umflat.

Părăsiră cabina operatorului, care-i conduse cu • aceeaşi privire lâncedă, doar o idee mai înviorată la vederea lui Mandache. Îmoingându-l uşurel în încăpere, Miercănuş i se adresă fetei care-l privea cu ochii mari, senini, convinsă că ceea ce vede se datorează febrei.

— E rândul tău, drăguţă să-l doftoriceşti. Repară-i tencuiala băiatului, pune-i comprese, fă ceva cu el. Şi acu ascultă, domnule Mandache, ai trei zile să devii curat. O să ie chem cu mandat şi citaţie, dar dacă aflu că ne-ai tras în guşă, te opresc acolo, frăţioare! La revedere, păpuşico şi scuzaţi!

— La ora zrece ne întâlnim la cabaret cu dom comisar Bretan, îi informă pe agenţi după ce vorbise cu comisarul la telefon. Hai să ne mişcăm că mai avem o juma de oră.

În colţul stradelei din spatele cabaretului recunoscură *Dodge*-ul masiv al secţiei şi-n afară lui Bretan, pe bancheta din spate mai zăriră o mogâldeaţă şi bănuiră o clipă că participă la descindere şi Arnăutu. Dar avură o surpriză, căci la lumina unui chibrit, mogâldeaţa nu era alta decât Ianoş Levente.

— Hai că azi e ziua păcălelilor! Şopti cu voie bună Miercănuş. Ce faci, mă Ianoş, te-mpăcaşi cu socru-tău?

— Chind o venit dom Bretan la el, s-a înmuit, şi acum nu ştie cum poarte mai frumos cu mine…

— Nu i-aţi înaintat dosarul lui Levente ăsta?

— Păi ăsta e caz de dosar? Nu sunt eu socialist sau comunist să combat exploatarea, dar cineva trebuia să-l pună la punct pe escrocul de socră-său. L-am vizitat, şi ceilalţi doi lucrători au confirmat că nu li s-a plătit leafa de cinci luni. A mârâit individul,

dar şi-a retras recla- maţia. Miercănuş pătrunse apoi în maşină şi raportă mai pe larg cele aflate de la Mandache.

— Ce facem acu? Intrăm prin intrarea de serviciu?

— Mai rău. O să încercăm să intrăm prin fereastra camerei frigorifice. O să ne deschidă chiar Janos, arătă spre lăcătuş. E mult până intrăm în cameră, cealaltă uşă nu o să fie o problemă.

— Şi ce facem, ne congelăm?

— Cât o să fie nevoie. Mai ţii minte cum se ajunge la biroul lui Berescu?

Un chelner întârziat trecu grăbit şi dispăru prin intrarea de serviciu a cabaretului.

Intrarea camerei frigorifice era plasată la vreo zece metri de intrarea de serviciu. O uşă metalică, pătrată, nu prea mare. Străduţa era pustie. Lăcătuşul ce începuse, în şoaptă, să-njure în limba maternă, reuşi să deschidă uşa, şi le făcu semn să se apropie. Fură întâmpinaţi de o palmă de aer rece. În cameră era întuneric şi mirosea a carne, a paie ude. Traseră prudent uşa şi Bretan aprinse o lanternă. O plimbă câteva momente peste hălcile de carne spânzurate în cârlige, de parcă stăteau pe umeraş. Camera, nu prea mare, era în întregime îmbrăcată în tablă zrncată, de o grosime apreciabilă. Avea mai mult ca sigur pereţi dubli şi în acest spaţiu se aşeza gheaţa protejată de un strat de paie. O metodă veche dar bună. Zăriră cele două uşi, cea din stânga dădea spre bucătărie, dai' cealaltă dinspre coridor îi interesa. Lucrurile decurseră acum mult mai uşor. O deschiseră prudent ca să nu se audă cumva balamalele, dar muzica ce răzbătea din local se auzea destul de tare. Se pomeniră într-un hol mic mascat cu o draperie. Coborâră cele pa- tru-cinci trepte şi rămaseră în aşteptare. Un zumzet de voci se intersecta în aer cu comenzile şi glasurile celor de la bucătărie. După ce mai coborâră vreo zece trepte ale scării ce mărginea coridorul, se treziră chiar în faţa biroului lui Berescu. Observară un bărbat elegant studiindu-se în oglinda de lângă birou. Dar în următoarea secundă oglinda culisă încetişor şi bărbatul se mistui înăuntru. Parcurseră coridorul şi se opriră în faţa uşii şefului de local.

— Bună seara, domnule Berescu.

— Bună seara, domnule Bretan, îi răspunse, zâmbindu-i cordial. Sper că acum n-o să refuzaţi Un coniac şi-o cafea!

— Ne grăbim… nu prea e timp, răspunse tărăgănat Bretan. Am vrea mai bine s& mergem până jos.

— Unde… să mergeţi? Simulă-celălalt perfect surpriza, nepărăsind tonul de om de lume, politicos, şi zâmbetul de gazdă amabilă.

— Acolo, jos, cu liftul, interveni batjocoritor Miercănuş. Vă rog să ne conduceţi şi pe noi şi să trecem prin oglindă.

— Nu-nţeleg, continuă Berescu.

— Gata, îndeajuns! Rosti rece Bretan, faceţi, vă rog, ce vă cere domnul subcomisar!

Trăsăturile lui Berescu se-năspriră: analiză rapid situaţia. Chipul nu-i mai era senin şi tineresc, cum păruse data trecută. Bretan în clipa aceea constată la ochelaristul acesta, fragil, insignifiant, o neobişnuită forţă lăuntrică.

— Hai, domnule, nu mai trage de timp! Se agită Miercănuş. Unde dracu duce liftu?

— Am dispoziţie fermă din partea patronului să nu permit nimănui intrarea acolo… Este vorba de un club cu circuit închis! … Separat de cabaret.

— Dar luni seara, domnule Berescu, când am căutat ca bezmeticii, şi m-ai plimbat dumneata prin toate catacombele, clubul ăsta nu exista?

— Exista, desigur, afirmă celălalt cu o voce parcă exersată în camera frigorifică. Lunea este totdeauna închis. Localul era încuiat şi cheile la mine. Am dispoziţie fermă să nu permit accesul decât membrilor.

— Da’ cine-ţi permite, băi limbricule, să sabotezi nişte cercetări şi să încurci o anchetă? Se răsti Miercănuş înfierbântat… Cine?

— N-am încurcat nimic. Jos în club n-a intrat nimeni. Nu se arătă deloc intimidat de ieşirea lui Miercănuş.

— Acest local e frecventat aproape în exclusivitate de cetăţeni străini, ofiţeri, funcţionari superiori de pe-la legaţii! … Nu intră orice amărât acolo!

— E-n regulă, domnule Berescu. Chemaţi, vă rog, liftul şi îămâneţi aici până aruncăm şi noi o privire.

— Aveţi ordin de percheziţie… avizat de parchet?

— Nu, domnule… O fac pe propria-mi răspundere. Ră- mâneţi până atunci în compania domnului Cercel şi daţi o declaraţie. Luni seara nu v-am cerut aşa ceva şi am procedat greşit.

— Şi credeţi că acum procedaţi altfel? E un abuz ce faceţi! Vă asigur că o să supăraţi multă lume!

— Şi zici că bârlogu' e legal? Întrebă Miercănuş rotindu-şi privirile prin birou.

— V-am spus că este un club privat... E cât se poate de legal.

— La fisc nu e înregistrat, îl fixă Săvulescu, încrucişându-şi mâinile lungi şi ciolănoase pe piept. „Doar un bobârnac îi trebuie ăstuia!" gândi.

— Domnul Secăreanu, proprietarul cabaretului, are toate actele-n regulă. Regret că n-am cheia de la casa de fier. Dar regretul de pe chipul său era acela că se găsea încolţit de poliţie.

— Orice club are un... preşedinte, începu comisarul, aici cine conduce clubul?

— Domnul Kailidis I rosti Berescu, zâmbind ciudat.

— Vasăzică tot Titi Prinţu taie şi spânzură pe-aici! Exclamă Miercănuş cu nepăsare. Ce ne-au spus ăia de la fisc e adevărat!

Berescu îl privi câteva clipe fix, şi adăugă cu răceală:

— Vă asigur sub cuvânt de onoare că luni seara n-a coborât nimeni jos în club! Dar, pe dedesubtul vocii se putea traduce: „Cum, numele lui Kailidis nu vă spune nimic? Poziţia şi puterea pe care-o are nu vă pot aduce neplăceri? "

— Vrem să coborâm, hotărî Bretan. Omul ridică din umeri, de parcă ar fi vrut să spună: „Eu v-am avertizat! ... "

— Domnule Cercel, rămâi aici şi-i ţii companie domnului Berescu. Am rugămintea, domnule director, să staţi liniştit şi să scrieţi declaraţia.

— E un abuz! ... Chestiunea asta n-o să placă, le reaminti Berescu.

Trântiră uşa lăsându-l pe Cercel să-i ia declaraţia. Afară pe culoar, stingherit, aştepta Ianoş Levente.

— Hai jos cu noi, domnule, îl pofti Miercănuş. Ai ocazia să vezi cum se distrează lumea bună!

Şi Ianoş nu fu sigur cş totul e doar un vis, căci oglinda în faţa căreia se găseau acum glisă încet făcând loc unei cabine de lift.

— N-avem noi costume de seară, dar domnii au să ne scuze, râse Miercănuş, intrând după ceilalţi. Urmă o uşoară alunecare, ce încetă după douăzeci, treizeci de secunde. Se treziră într-un hol semicircular, acoperit cu un covor gros, de un bordo închis.

— Jesus Maria! Atâta reuşi să exclame Ianoş, după care

rămase mut.

DOISPREZECE

— STA SĂ PLOUĂ, SPUSE OMUL, privind cu speranţă norii brăzdaţi din când în când de dte un fulger.

Se stârnise şi vântul şi-n aer începea să miroasă a furtună. Chiar aşa spunea unul din cei de la masa de alături. Dar de pe terasa cafenelei nu se clintea nimeni. Una din feţele de masă fu ridicată de un vârtej şi aruncată în mijlocul străzii. Scrumieră de porţelan se sparse în zeci de cioburi.

— Gata, e zece jumate. Trebuie să mă Întorc în redacţiei Îţi mulţumesc pentru trataţie.

— Eu trebuie să-ţi mulţumesc, răspunse Bretan ridicându-se. Aştept să-mi dai telefon. Nu la secţie... dă-mi mai bine acasă, diseară...

— Bine, Horică. Mă întâlnesc cu omul meu la ora douăsprezece la o bere. Tipul, să ştii, e unul din cei fra- ieriţi de Kailidis... E doldora de chestii! Ştie şi el, la rân- dul lui, unde să-ntrebe... Şi i-ar plăcea s-audă.că cineva l-a înfundat pe Titi Prinţu! Sănătate!

Bretan îi strânse ziaristului mâna, şi-l urmări câteva momente până când acesta se pierdu în mulţimea de pe bulevard. Stropi mari, repeziţi, începură să cadă pieziş, iar vântul se-nteţi dintr-o dată. Grăbi pasul şi după câteva minute îşi găsi *Fiatul* într-un vârtej de praf, gunoaie şi hârtii. CJulese hârtiile oprite-n parbriz. Una dintre ele nu vru să se dezlipească. Nu, nu era adusă de vânt! Era o filă de carnet şi pe ea două rânduri: „Ai grijă unde par- chezi maşina, şi ai grijă şi de tine. Să nu-ţi cadă o cărămidă-n cap! “O glumă stupidă! Mototoli hârtia şi-o aruncă. Maşina era parcată în faţa unei clădiri destul de bine zdruncinată la cutremur, proptită cu bâme lungi şi scânduri. Era părăsită şi nimeni nu se ocupase s-o consolideze. Şi asta în plin centru!

Maşina demară lin în clipa în care ploaia torenţială devenise o perdea în tot lungul bulevardului. Oamenii erau adăpostiţi prin prăvălii, pe sub copertinele din faţa cinematografelor. Din obişnuinţă, când păşi pragul secţiei se uită la ceas. Era unsprezece! Când a trecut timpul atât de repede? Dar câte drumuri n-a făcut de azi dimineaţă? Se miră de liniştea ce domnea în clădire. Se opri în dreptul sălii de aşteptare. Nici Varlam nu era la locul său la ghişeu. Îl întâlni în clipa în care deja urcase câteva trepte în drum spre birou.

— Să trăiţi, domnule comisar! Bine că aţi venit îl spuse agentul cu un aer îngrijorat. E mare balamuc pe- aici! … Au spart unii azi noapte locuinţa unui consul… Nu, nu i-au luat tablouri, i-au săltat nişte bijuterii, borfăraie, nişte haine de blană ale nevesti-şi şi bani.

— Domnul comisar-şef conduce cercetările?

— Da, e cu toţi oamenii acolo. Dar e tare furios! Nu l-am văzut niciodată aşa agitat! V-a căutat, v-a aşteptat.

— De ce e furios? Că-şi mai face din când în când meseria? Întrebă Bretan, ridicând din umeri.

— Nu, nu e d-asta! Bănuiesc că e vorba de altceva. De treaba de aseară de la cabaret. A primit câteva telefoane şi cred că l-au făcut cu ou şi cu oţet… Lucru dracului!

— Dar Miercănuş nu i-a prezentat raportul? Ce-am găsit acolo?

— Nici n-a vrut să audă! Vă spun, nu l-am văzut aşa agitat niciodată!

— Bine, zise, coborând treptele. Expertiza accidentului de la Posada a sosit?

— Da. E la mine. Şi raportul doctorului Agapie. A fost aici doctorul. Până mai adineauri v-a aşteptat. A zis să-i daţi neapărat telefon!

— Mulţumesc, domnule Varlam. Adu-mi te rog rapoartele la mine îrt birou.

Urcă treptele câte două. Mai avea un singur telefon de dat. Formă numărul, dar omul căutat nu revenise din oraş. O voce plăcută îi propuse să revină peste o oră. Apăru şi Varlam cu mapa albăstruie, din foaie de cort, ornată cu trei sigilii roşietice. Desfăcu sigiliile cu grijă şi puse pe birou rapoartele, buletinele, plicul cu fotografii.

— Şi zici că era cătrănit rău şeful?

— Mai bine că n-aţi fost, poate! A ţipat la domnu’ subcomisar Miercănuş. Că ce e debandada asta aici? … că de ce să ia toate bobârnacele peste nas? … tocmai acuma când poate s-a făcut liber, ştiţi, postul din Prefectură, că ce mai trebuia să cotrobăiţi pe la cabaret, când toate sunt lămurite? Că proprietarul a făcut gât. Ăla are proptele mări în Prefectură! … Aşa zicea!

— Dar Miercănuş chiar n-a scos o vorbă?

— Nu, niciun cuvinţel nu l-a lăsat să scoată… A mai picat şi chestia cu consulul, vă spun…

După plecarea lui Varlam, comisarul nu se grăbi să citească rapoartele criminalistice. Desfăcu doar plicul mare, pătrat, ce conţinea fotografiile accidentului. Erau ireproşabile! Imaginea dimineţii de ieri se afla pe birou. Petrecu mai bine de un sfert de oră reconstituind accidentul. Luă apoi rapoartele, le răsfoi fără grabă, sărind peste unele pasaje. Observă că lipsea buletinul de analiză privind starea vehiculului. Luă încă o dată la mână toate paginile risipite şi într-radevăr, cel referitor la maşină nu se afla. Oare Priboieni n-a reuşit să trimită maşina la Bucureşti? Sau a sosit şi se află încă „în lucru”? Puse mâna pe telefon şi se interesă. O voce morocănoasă îl informă că cineva preluase „epava “de la gara de mărfuri, dar e mai bine să întrebe la un anume Stăncescu, criminalistul, care se ocupă de ea. Îi dădu interiorul respectiv. Îi răspunse chiar Stăncescu – o voce rece, distantă, făcută anume să tempereze nerăbdarea celor de la poliţie. Da, automobilul era acum „în lucru”. Echipa tocmai îşi face meseria. „E chiar plăcut acum pe ploaie pentru o treabă ca asta”. Vocea nu gustă cele zise şi-l informă sec că în momentul în care e gata, va trimite curierul cu expertiză. „Ăştia sunt stat în stat”, comentă dezarmat comisarul. Formă Imediat şi numărul doctorului Agapie.

— *Bonjour,* dragă Horia I îi auzi vocea vioaie. AI citit necropsia?

— Nu, n-am apucat? … E ceva deosebit?

— Da… voiam să te-ntreb dacă printre lucrurile bărbatului n-aţi găsit şi nişte medicamente?

— Da, erau… trei cutiuţe. Una cu *Proveral,* cu…

— Lasă-le, îl întrerupse doctorul, *Proveral* mă interesează, dacă era. Ştii la ce serveşte?

— Nu, n-am idee.

— E pentru bolile hepatice. Cârjaliu avea o hepatită cronică stopată. Un ficat bolnav. Se pare că nu consuma alcool… aşa… Am găsit la analiză un component numit eretalin, e prezent în *Proveral,* dar nu într-o aşa doză! Ştii, are efectul unui somnifer, dacă pacientul ia mai multe pastile.

— Bănuieşti că victima a luat o doză mai mare?

— Cred… şovăi doctorul. Poate a avut o criză înainte de plecare. Emoţii, stare nervoasă… poate I

— Să fi adormit la volan?

— Nu neapărat să-l fi luat somnul… dar o diminuare

accentuată a reflexelor… o moleşeală, înţelegi?

— Înţeleg. Asta se potriveşte… Şi fata?

— Fata a luat un somnifer, dar doză normală. Am observat că pare obişnuită cu somniferele.

— Avea în geantă mai multe feluri. Şi în camera de la pensiune un sertar plin. Viaţa artistică e agitată, nopţi pierdute, turnee! Folosea somniferele în mod curent. Poate a vrut să-şi facă drumul mai suportabil! Mai e ceva?

— Da… şovăi vocea doctorului. Urme de picături de benzină pe o porţiune a traheii şi în cavităţile nazale, pe esofag. La bărbat.

— La un rezervor de aproape şaptezeci de litri nu pare de mirare!

— N-am întâlnit niciodată aşa ceva. Am lucrat zeci de cazuri de accidente, cu arşi de vii, cu incendii de automobile, dar aici mi se pare puţin exagerat.

— Aşa… mersi, domnule doctor, e interesant ce spuneţi! Am să citesc atent şi buletinele, dar nu mi-a parve-.

Nit încă expertiza privind automobilul. Ce anume a declanşat incendiul… dacă a’avut unele hibe pe la instalaţii, înţelegeţi… Oricum mersi şi sănătate!

Puse receptorul în furcă şi continuă să privească fotografiile, luându-le încă o dată la mână. Citi apoi buletinele de necropsie, scrupuloase, sigure. „Doctorul Agapie e un profesionist… Un profesionist puţin mirat în faţa acestui accident! De notat”. Auzi motorul cunoscut al *Dodge-lui* şi al încă unei maşini. „S-au întors”. Peste câteva momente auzi paşii mărunţi ai şefului ce înaintau pe culoar. „Aşa… deci, n-a pus să mă cheme; vine personal! “Arnăutu să urce până aici în biroul lui Bretan?! N-o făcea decât la marile inspecţii ale comisiei speciale de la Prefectură.

— Bună ziua, domnule… Sherlock Holmes! Salută Arnăutu intrând, dar nu aşa furios cum îl descrisese Varlam.

— Am onoarea, răspunse Bretan ridicându-se.

Arnăutu îi făcu semn să ia loc iar el se aşează pe un mic taburel aflat în faţa bibliotecii.

— Ai făcut-o de oaie! Ce-ai căutat, domnule, aseară la cabaret? Mi-ai pus pe toţi ştabii în cap! Sună de azi dimineaţă telefonul aici ca la pompieri! E o mare gafă, domnule… nu mai ştiu ce să spun! Te-a lovit detecti- vismul!

— Subcomisarul Miercănuş nu v-a raportat nouă întorsătură?

— Ce să mai raporteze, domnule Bretan? Secţia asta am monopolizat-o doar în jurul afacerii Catargi? Am neglijat, domnule, celelalte chestiuni! Ai procedat ca un amator! Nu mandat, nu aprobări, nu nimic! Abia dăm apă la moară presei, că facem abuzuri, ilegalităţi, ce mai! ... Ai reuşit să-mi ridici în cap, într-o singură noapte, atâţia duşmani cât n-am adunat în douăzeci şi cinci de ani de meserie! Acum, când sper să n-o sfârşesc în circa asta nenorocită, când atâţia oameni şi-au pus obrazul pentru mine... Ştii bine la ce mă refer...

— Insist să citiţi raportul şi declaraţiile lui Berescu, spuse inexpresiv Bretan, fără să pară afectat de reproşurile celuilalt.

— Ce mă tot omori cu raportul ăla!? Afacerea e ca şi clasată! Gata, mi s-a acrit de povestea asta!

— Mandache a încercat să ne tragă pe sfoară, insistă Bretan. I s-a dat o poveste, el a memorat-o, ne-a turnat-o, dar, după alergătura de ieri după masă, l-am determinat să mărturisească. În ancheta noastră am stabilit că la cavip^pt au Hicpărut Zorica Mattara, Horaţiu Cârjaliu şi bondocul neidentificat. În mod normal puteam să-i prezentăm lui Mandache două fotografii: a lui Horaţiu şi a Zoricai, pe-a bondocului n-o aveam! Eu i-am arătat alte poze lui Mandache; tot doi bărbaţi şi' o femeie. Alte persoane. El le-a'identificat ca fiind cele salvate de ej luni noapte din cabaret! Înţelegeţi? Deci el nu avea decât o descriere verbală a persoanelor, nu le-a văzut personal, pentru că pur şi simplu n-a scos pe nimeni din cabaret! Avem şi declaraţia lui. Prin care a recunoscut... A fost şantajat.

— Asta nu te scuză cu nimic, replică, dar mai înmuiat, comisarul-şef. Există întotdeauna un procuror de noapte. Mergeai, sau mă trezeai pe mine, aveai hârtia la mână.. Era corect... nu-i aşa?!

— Vorbiţi acum de parcă n-aţi cunoaşte pe procurori! M-ar f^ interogat asupra întregii poveşti şi. În cel mai fericit caz, m-ar fi amânat pe azi de dimineaţă. Şi- apoi, nu vă supăraţi, luni seara, când am coborât acolo, individul ăla, Berescu, o vorbă n-a scos despre existenţa clubului privat! Am dreptul să mă gândesc că nu e striiin de toată treaba? Şi acum să vă spun câte ceva şi despre acest local select! E legal, nimic de zis, plăteşte toate dările, dar nicăieri nu e trecut că acolo ar fi şi tripeu! Ruletă, *chemin de fer,* baccara, se joacă în stil mare! Pe bani şi

acareturi, la sânge! Se schimbă acte de proprietate într-o singură seară, ceva de groază! E legală ruleta şi celelalte? Încasează fiscul ceva în plus? Apoi mai sunt câteva separeuri unde nu se retrage lumea bună la reculegere! Fetele alea sunt ele înregistrate undeva? ... Vedeţi? ...

— Domnule Bretan, reveni Arnăutu la tonul lui din- totdeauna. Cum să-ţi explic? Localul acesta are un statut... mâi aparte... îl frecventează mai mult străini. Poate ai dreptate că nu e în regulă cu sala de jocuri şi, mă rog, ce mai este pe acolo. Dar dacă porneşti o anchetă, ceva, o acţiune împotriva *lor,* ce-ai să dovedeşti? Secăreanu. Proprietarul, e un tip cu multe relaţii. Kaili- dis, preşedintele clubului, şi mai şi! N-ai ce face! Până porneşti ancheta au ei grijă să dispară orice urmă de ruletă, de baccara etc. Etc. Ăştia, d-alde Titi Prinţu, nu trebuie iritaţi, dacă n-ai ceva într-adevăr zdrobitor împotriva lor! Mai cu seamă că Secăreanu şi Kailidis sunt dintre constanţii contribuabili la fondurile poliţiei 1 Îţi dai seama! Şi acum. Poţi dovedi că Berescu ăla i-a ascuns acolo în club pe cei urmăriţi de noi? Sau că i-ar fi telefonat lui Mandache?

— Dar totuşi *cineva* a ţinut să ne ajungă la urechi povestea lui Mandache. De ce au vrut să ne depărtăm de cabaret?

— Oamenii noştri au dat târcoale pe acolo. S-au în- vârti't, au mai băgat un ochi... înţelegi? Or, ce s-au gândit ei, crezi că convine cuiva ca locul să fie împânzit de sticleţi?

— V-aş ruga totuşi să citiţi rapoartele. Au sosiţ şi cele privitoare la accidentul de ieri de la Posada. Mai puţin cel al vehiculului.

Bretan se abţinu să relateze discuţia avută cu doctorul Agapie. Cât despre drumurile făcute de dimineaţă şi cele aflate despre Kailidis, nici' vorbă! Ar fi turnat gaz pe foc!

— Cercel s-a şi apucat de treabă. Cel mai târziu luni, sau marţi dimineaţa, dosarul Catargi trebuie înaintat Parchetului.

— Ar mai fi ceva, dragă Horia, îi spuse destul de bine dispus, după cele discutate înainte. Ia să văd. Mda... arăţi ca- ntotdeauna prezentabil! Trebuie să mergi acum

— Ai misiunea zic – într-un loc. Zâmbi cu tâlc. Ai posibilitatea să-ţi îndrepţi trăsnaia. Uite despre ce e vorba. A sunat domnul Kailidis şi te invită azi la masă. Trebuia să vin şi eu, dar mai am încă multă treabă.

— Poftim? Îi scăpă lui Bretan în semn de sinceră uimire.

— Asta poate pentru a dovedi că nu s-a supărat pentru chestia de aseară. Îţi dai seama ce-ar însemna acum reclamaţii etc. Ştii bine că el şi Secăreanu sunt foarte birje înfipţi şi orice aş ajn scoate noi din mânecă tot ei ar cădea în picioare. Aşa... Domnul Kailidis a precizat că va prânzi la domnul George Comăneşti la logodnica lui ştii unde e vila'Comăneştenilor? ... Bretan îşi aminti vâj clădirea aceea masivă de lângă Parcul Ioanid. Se uiţi înciudat la ceas. Mai avea o oră la dispoziţie.

— E-n regulă, domnule Arnăutu, dar dacă soseşte între timp expertiza automobilului, am rugămintea să-m fie lăsată pe birou.

Casa Comăneştenilor aducea vag cu cea a consilierului Catargi. Se lămuri imediat desluşind numele arhitectului pe o plăcuţă prăfuită de marmură. Poate puţin mai părăginită! Probabil n-auzise nimeni soneria, sau aceasta era defectă. Alături mai era un ciocan de bronz pe care-l atinse uşor. Dar soneria funcţiona. Apăru o bătrână cu chipul zbârcit, dar cu ceva demn şi distant în priviri, Bătrâna înclină din cap, dând de-nţeles că vizita fusese anunţată. Dar în ochii ei se citea o oarecare nedumerire, Nu întâlnise probabil până acum un poliţist atât de manierat. Imaginea generică a poliţiştilor o trimitea cu gândul pesemne la acele chipuri masive, cu ochi bănuitori, ale unor bărbaţi lipsiţi de maniere care nu-şi scot pălăria şi fumează fără a-şi cere permisiunea.

— Domnul Kailidis n-a sosit încă. Vă roagă să-l scuzaţi o jumătate de oră Vă rog să poftiţi în grădină. Dona Machelle doreşte să vă cunoască. Domnul Comăneşti nu se simte prea bine, dar *p* să coboare la masă. Traversă un hol mare, apoi un salon cufundat în semiobscuritate. Respiră câteva clipe acea pâclă, acel păienjeniş de mirosuri vechi tulburătoare, specifice acestor case boiereşti. Venea poate de la tapetul vechi şi preţios în culori estompate, de la mobilele-stil autentice cu picioare subţiri şi curbate, de la vitrinele grele, adăpostind obiecte ce luceau stins, mirosea a coclală dar şi a lemn scump. Se pomeni imediat pe o terasă micuţă în formă de semicerc. Coborî câteva trepte într-un fel de grădină, nu prea mare, dar o veritabilă oază de verdeaţă între masivele clădiri din jur. Aproape douăzeci de pomi, vişini, cireşi, despărţiţi de o cărare de cărămidă. La capătul acesteia, la mai puţin de treizeci de metri se putea ghici că e vorba de un chioşc, năpădit şi el de verdeaţă.

— E o adevărată livadă! Exclamă Bretan.

La capătul aleii apăru Machelle, fiica bătrânului Co- măneşti, dar nu chiar aşa cum se aştepta comisarul s-o întâlnească. Părea o fetişcană, îmbrăcată în pantalonul uşor, larg, de un galben prăfuit şi tricoul mov pal, croit sport. În mână ţinea un arc, din cele de concurs, ceea ce-l făcu o clipă să se gândească că fata trebuie să aibă destulă forţă ca să-l întindă. Păşea alene cu un mers uşor băieţesc, care-i şedea foarte bine. Bretan îşi scoase pălăria, devenind dintr-o dată, nici el nu ştia de ce, rigid şi se pomeni uşor stingherit. Fata îl scoase din încurcătură surâzând:

— Deci aşa arată un comisar! Bună ziua, domnule...

— Horia Bretan, se prezentă. Fata îi întinse mâna frumos croită, bronzată, dar nu să i-o sărute. I-o strânse băieţeşte, ca unui camarad.

— Vă antrenaţi? Întrebă comisarul, gândind că a pus o întrebare stupidă.

— Aş fi vrut să joc un tenis mai degrabă... dar partenerul meu nu e-n Bucureşti în acest moment. Nu joc cu nimeni altcineva.

— Probabil că vă lasă să câştigaţi sistematic! Rosti comisarul zâmbind. Machelle Comăneşti îl privi o clipă ca pe un venit de pe alt tărâm.

— Aşa? ... Nu urmăriţi ziarele de sport! Eu iau lucrul acesta în serios, domnule. Particip la turnee, am câteva bune performanţe. Dacă-mi înving partenerul o fac cinstit... şi dacă sunt în bună formă!

— Mă iertaţi... n-am ştiut! ... M-am gândit numai că un bărbat trebuie să fie un cavaler.

— Prefer să fie înainte de toate un bun sportiv. Spiritul onoarei unui sportiv e superior de multe ori îmbătrânitului cod al cavalerismului ipocrit! Agnes! Se adresă femeii care rămăsese la câţiva paşi, adu, te rog, cafea, limonada, şerbet... Doriţi un *whisky,* coniac?

— Vă mulţumesc, nu obişnuiesc decât de la o anumită oră în sus.

Păşiră înspre chioşcul năpădit de o viţă al cărei trunct Îl descoperi la fel de gros ca al unui copac. Machelle pus arcul pe o măsuţă unde se mai găseau risipite câtev săgeţi.

— Nu vreţi să-ncercaţi? Îi arătă ţinta, un panou *d* lemn peste care era aplicată o hârtie cu binecunoscutei: cercuri

concentrice. Dar mai era ceva acolo! Un chij încruntat, conturat cu cărbune; ghici fără prea mulţi bătaie de cap pe cine reprezenta.

— Nu îndrăznesc! Exclamă surâzândv Pe domnul Kailidis nu-l deranjează... gluma asta?

— Să-l deranjeze, ridică din umeri Machelle. O glumi inofensivă? Îl deranjează glumele... ofensive. Să-nţelegeţ: prin asta cele care-l ofensează, rosti maliţios, ţuguindu-şi buzele pline, frumos arcuite.

— Cum ar fi, de pildă, vizita mea inoportună aseară la cabaret.?

— Da. L-a iritat şi i s-a părut un afront. Vanitatea lui nu suportă. Dar nu prea se exteriorizează. Vă intrigă faptul că-mi bârfesc logodnicul?

— După ce v-am văzut isprava de la hipodrom, în legătură cu dumneavoastră nu mă mai intrigă nimic!

— Eraţi şi dumneavoastră acolo? Întrebă amuzată, aducându-şi aminte de cele petrecute.

— Cineva spunea^ după ce-aţi ciocnit celălalt automobil, că nu prea aveţi conştiinţa valorii lucrurilor.

— Se prea poate! Dar mie nu-mi plac lucrurile ostentativ noi şi prea strălucitoare. Doream să-i dau automobilului puţină patină. E mai şic! O spusese cu fină ironie.

— Dar observându-vă atunci, aveaţi aerul că vreţi mai degrabă să necăjiţi pe cineva, să plătiţi o poliţă cuiva!

— Adevărat? Nu-şi ascunse mirarea şi izbucni în râs. Acest faimos *Mercedes Diana* e darul de logodnă! Un dar care e tot o probă de orgoliu. A costat o sumă exorbitantă! Şi a fost atât de necioplit să-mi comunice şi preţul.

Îl cântări o clipă din ochi pe Bretan şi continuă:

— Deci dumneavoastră l-aţi înfruntat pe logodnicul meu! Dar ce a fost de fapt cu cabaretul ăla? Ce căutaţi acolo?

La capătul terasei apăru Kailidis îmbrăcat într-un costum bej deschis. Părea încruntat, dar cum dădu cu ochii de ei, le făcu amical cu mâna în semn de salut şi-şi potrivi pe chip zâmbetul de om de lume. Înainta acum pe alee sprinten şi n-ai fi zis că. Are patruzeci de ani. Îşi scoase pălăria moale din mers şi-o aruncă pe unul din scăunelele de răchită.

— Îmi cer scuze pentru întârziere, n-am ştiut cât va dura treaba. Luăm masa aici, în chioşc? Cred că n-o să mai vină

ploaia, continuă privind cerul încă înnourat. Mă ustură gâtul de uscăciunea birourilor! Îi strânse mâna comisarului, puţin mai molatic.

— Cum doreşti, răspunse Machelle strângându-şi lucrurile. Mă duc să mă schimb! Se depărtă pe alee cu acelaşi pas băieţesc, nepăsător şi totuşi atât de armonios. Privirile lui Kailidis o conduseră până se pierdu pe alee.

— Vă frământa ceva, domnule comisar? Întrebă bărbatul aşezându-se.

— Mă gândeam dacă într-adevăr v-a deranjat povestea de aseară.

— Am şi uitat-o. Spuse simplu. M-a frapat numai procedura care n-a fost prea legală. Dar aveţi o scuză. În definitiv n-aţi făcut decât ce v-a dictat datoria. Domnul comisar-$ef Arnăutu mi-a povestit că aveţi în prezent un caz mai dificil... cu cadavre, ceva greu de-nchipuit! Câte ceva prin ziare tot am mai citit.

Vorbea nepăsător, arătând doar un marginal interes întâmplării. Întrebă doar în ce măsură cercetările priveau cabaretul atât şi nimic mai mult. Bretan aduse vorba de Mandache, cel care încercase să le vâre pe gât o poveste atât de puţin verosimilă. Celălalt nu spuse nimic. Clătină din cap.

*

Li

— Privirea mult deasupra aparatului, fetiţo! ... Aşa... Închipuie-ţi că vezi acolo, ca la cinema o invitaţie la cină din partea lui Rockefeller. Expresia, dragă! ... asta să-ţi fie s_ţarea! Capul mai pe spate, uşor, aşa ca-ntr-o reverie, nu, fi-rar să fie... nu ca la dentist. Nu-mi place, eşti crispată, parcă ai fi înghiţit un băţ, dragă, ce să mă fac cu tine? Domnişoară, ridică mai sus reflectorul 1 încă puţin, fata asta arată ca Frankenstein... ar merge chiar şi un filtru da, un filtru mai dens, e prea dură lumina! Treci la machiaj, mai bine, arăţi ca o înecată, dragă Margot, schimbă-ţi şi trandafirul, hai! ...

— Excelent, excelent! Ce caporal a pierdut armata! Comisarul rămăsese în pragul uşii studioului Wandei şi aplauda încetişor.

— A, domnul Bretan î Ce surpriză. În sfârşit, se-n- tâmplă şi un lucrti bun în atelierul ăsta. Ce faci, ţi-ai dat demisia din poliţie?

— Dacă am ajuns să cercetez şi aici, ziua demisiei nu e prea departe Comisarul îi sărută mâna, continuând să urmărească forfota personalului, a fotografelor, dar mai ales a modelelor, ce

continuau fără jenă să probeze fuste. - Pălării, rochii.

— Cercetezi aici? Întrebă Wanda, zâmbind.

— Oarecum. Vreau să ştiu în primul rând dacă mai ştii să faci o cafea otrăvită ca pe vremuri. Îi întinse un buchet de violete.

— Violete… la vremea asta? Eşti absurd de gentil.

— Da. Am arestat o florăreasă, i-am luat sing'urul buchet ce-i mai rămăsese. I-am pus cătuşele, bineînţeles. Dar ea n-a declarat că are aripi. O clipă de neatenţie… şi şi-a luat zborul. Ceasul a zbâmâit şi îngeraşul… duş a fost.

— O florăreasă înger! Ce romantic! Periculos de romantic pentru un om al legii. Dar bucheţelul e într-adevăr frumos! Văd că ai un fel deosebit de a-ţi cere scuze.

— Scuze, pentru ce?

— Ai o lipsă de memorie demnă de o femeie, domnule. Ai uitat duminică la hipodrom când ne-am întâlnit? N-ai promis că ne vedem la sfârşit? Deşi îţi blocasem maşina. Ai dispărut la fel ca îngeraşul tău.

— Vorbeşti de memorie? O femeie ca tine trebuie uitată rapid. * ¡

— O femeie ca mine nu trebuie refuzată, în primul rând, îi răspunse Wanda ameninţându-l, într-o nostimă încruntare. Hai la mine-n birou I _ – Pe femeile obişnuite nu le refuz niciodată. În privinţa celor din categoria ta, mă laud cu o laşitate de-săvârşită.

— Din… categoria mea? Ce vrei să spui?

— Mai demult, pe vremea când încă nu-mi încheiasem ucenicia, am arestat un tip simpatic şi boem. Prim.îl lucru – în chip de orice explicaţie – a fost să-mi arate fotografia iubitei. „O vedeţi? Puteţi crede că îngeraşul ăsta are ascuns în ea un şarpe cu clopoţei? În cinci ani am înţeles eu cam ce-i poate pielea. O ştiu atât de bine că aş putea s-o şi desenez cu ochii-nchişi. Ştiu şi compoziţia ei. Formula din care e alcătuită. O parte, picături de *mimosa pudică,* două, lacrimi de înger, încă o parte, venin de viperă cu corn. Dospită în petale de trandafir, agitat bine într-o baie de acid sulfuric şi turnat cu grijă în conul unui vulcan, în care un bătrân anarhist îşi ascunde proviziile de trotil ".

Wanda începuse să râdă încetişor şi-nainte să deschidă uşa biroului zise:

— Ce imaginaţie! Ce era omul, poet, profesor la universitate?

— Clasicul casier care goleşte casa de bani pentru *Ea.* L-am

găsit în faţa unor sticle golite numărându-şi banii de tramvai. Voia s-o şteargă, dar aştepta să i se usuce ciorapii pe care-i atârnase în casa de bani.

— Aici inventezi. Wanda intră prima în birou, mişcându-se cu graţie, o graţie îndelung studiată. Să ştii că atunci, duminică, voiam să mergem undeva să stăm la palavre. Ai un fel de a fi foarte reconfortant pentru o femeie!

— Te răsfeţi…

— Cine mai are loc lângă tine, când eşti cu gangsterul ăla de Angelescu? Lumea spune că eşti încurcată cu el.

— Lumea? Nu-şi face decât datoria. Max e un bărbat de mâna-ntâi, dar nu e pe gustul meu. El e cel mai bun prieten pe care l-am avut vreodată.

— Oare poate fi cineva prieten cu o femeie frumoasă? Întrebă cu uşoară ironie Bretan.

— Mă rog, cum crezi, dar de un lucru poţi fi sigur; Max şi cu mine suntem nişte loiali parteneri de afaceri.

Îri cealaltă latură, o relaţie cu el ar semăna a… incest, dacă vrei.

— Ce cuvânt preţios! Domnul Angelescu nu-i atât de vârstnic să-ţi fie tată! Zâmbi comisarul încercând cu palma moliciunea canapelei.

— Un incest moral, fermecătorule…

— Morală e ultima virtute a unor oameni de afaceri

— Ce vorbeşti? Deci, luând-o mecanic, ajungem la omul de rând, care n-are parale, dar are în schimb conştiinţă şi morală. Iar celor de afaceri cu cât le creşte contul, cu atât scade profilul moral.

— Ce-ţi place să speculezi! Nu te văd chiar aşa în chip de financiar cu trabuc şi fără umor. La urma urmei, eşti o artistă, nu? «O artistă cu bani!

— Banii în sine mă interesează prea puţin. Banii de dragul banilor! Am diverse dispute-n familie. Mi se reproşează că cheltuiesc mai mult decât produc. Nu e de loc aşa! Eu am alt fel de mobilitate în mişcări şi… în gândire. Nu vreau să zărăfesc banii, dragul meu. Banul, pentru mine, ’ e un mijloc de creaţie, un mod de a-mi atinge un scop, fie el cât de fragil şi efemer. Banul mă lasă să gândesc în linişte. Banul şi muncă sunt al dracului de strâns legate şi eu muncesc pe brânci, fir-ar să fie! Re-

„cunosc că am un simţ mediocru al banului. Am mai mult conştiinţa efectului său. Cum vrei cafeaua? Cu zahăr separat?

— Fără zahăr. După câte,. Dulciuri" am văzut că mişună în atelierul tău, o vreau mai amară, să-mi revin.

— Eşti un dulău simpatic! Dar în loc de colţi... Mă gândesc că nu te-am văzut niciodată cu altă femeie, afară de... Iartă-mă că am adus vorba.

— Nu te formaliza. Melissa e la părinţii ei. Pur şi simplu. O să urmeze divorţul... Dumnezeu ştie când. Zâmbetul nu-l părăsise.

— Mie mi-a plăcut. În genere, detest femeile frumoase. Prea frumoase. Toată ziulica aici, în prăvălia asta, caut să le insuflu mutrelor astea caligrafice ceva mai,

Mult decât frumuseţe... Ceva mai interesant! Melissa era tulburătoare, dragul meu! Când v-am văzut prima oară la Operă, am rămas interzisă. Era o scenă de Holliwood De bună factură. Parcă eraţi proaspăt răsăriţi dintr-un nufăr uriaş. Ce mal, o pereche de vis I Un bătrânel care moţăia lângă mine, tresărind doar la câte-o acută a sopranei, i-a spus băbuţei de lângă el: „Ce copii frumoşi 1 Ei ar trebui să fie pe scenă “. „Arată ca o minune, păcat că n-o să ţină mult “, i-a răspuns bătrâna pe un ton de expertă. Eu v-am văzut altfel. Cumva, ca minunea developării unei fotografii. Foaia albă, imaculată pluteşte o vreme netulburată în revelator. Apar încet linii, umbre, se recompune chipul. Întotdeauna asta mă emoţionează. Restul e plictiseală. Asta e, dulăule! ... Ţi-ai pătat pantalonul. Stai că se ia cu apă rece!

Wanda se aplecă, pricepând natura tulburării ce se aşternuse, pe chipul celuilalt. Cu o batistă şterse pata maronie de cafea. Femeia era atât de aproape, încât ar fi putut-o mângâia, i-ar fi putut atinge părul frumos şi roşcat.

— Îţi cam tremură mâna, eşti îndrăgostit?

În loc de răspuns, Beetan surâse, dintr-o dată destins, şi-şi aprinse o ţigară. Wanda îi mai turnă o porţie de cafea, după care îl atacă frontal:

— la spune, domnule, cu ce pot să-ţi fiu de folos, de fapt?

Wanda ocupa acum locul ei obişnuit de la birou, privindu-l atent. „

— Aş dori unele relaţii despre o persoană. E o chestiune delicată. E vorba de un bărbat de care într-o vreme erai destul de apropiată.

— Anume? Întrebă Wanda, făcându-şi de lucru cu ibricul. O cută fină îi apropia acum sprâncenele frumos arcuite, iar buzele modelară un surâs întrebător.

— Despre Kailidis e vorba.

— Eram sigură că-ntr-o zi un copoi indiscret mă va întreba despre el. Nu arăta surprinsă, ci mai mult curioasă. Are necazuri?

— Un fleac, se pare. Este vorba despre o chestiune care nu priveşte poliţia propriu-zis. Vreau să-mi servesc un amic de la fisc care are unele nedumeriri… Dar de ce erai atât de sigură că vei fi întrebată despre el?

— Titi e genul de om fără astâmpăr. E un tip de acţiune, activ, iubeşte aventura şi riscul, mai ales riscul, începând cu viteza cu care goneşte cu automobilul, până la felul cum se poartă cu cei din jurul său. Vrea să domine, să conducă, să poruncească… Am împărţit o vreme patul cu grecoteiul ăsta. N-am ce zice, până la un punct, destul de princiar, deşi arborele lui genealogic e al unuia care face măsline, (teşi el pretinde că prin hăţişurile sale s-ar fi rătăcit şi niscai Cantacuzini scăpătaţi. Gogoriţe! Altfel e tipul imprevizibilului, lacom de bani, dar şi risipitor când îşi propune să facă ceva. Câştigă bine..: dar ce-a făcut, de l-au luat cei de la fisc la ochi?

— E o chestiune prea încurcată ca să ţi-o înşir aici. În principiu se ştie că Titi a solicitat un mare împrumut unei bănci, şi deşi oferea nişte condiţii tentante, a fost refuzat. Însă chestiunea e legată de altă relaţie. După cum zicea amicul de la fisc. Veniturile reale ale lui Titi nu reprezintă nici măcar zece la sută din împrumutul solicitat. Deci nu dispune de garanţii. Omul meu susţine că după ce împrumutul i-a fost refuzat şi de alte bănci, cineva i-a încredinţat totuşi suma solicitată. E posibil ca persoanei care l-a creditat să-i fi fost promisă o cotă de beneficii, sau cine ştie ce procent tentant!

— Bănuieşti probabil că eu aş fi creditorul, nu?

— Şi de ce n-ai fi putut-o face, la urma urmei? Ştiu că în general Kailidis n-a creat nimănui impresia de insolvabilitate.

— Poate aş fi făcut-o, dar eu nu dispun de prea mulţi bani lichizi. Cât de mare e suma?

— Cinci sute de mii. Dar. Fii atentă, că aici vroiam să ajung. Oricine l-ar fi creditat o să ia o mare cacialma.

— Cinci sute de mii?! O avere! N-aş fi avut atâta bănet.

Atelierul ăsta şi încă alte câteva mărunţişuri sunt sub strictul control al unchiului meu. El îmi varsă lunar o cotă, mi-a fixat tot felul de clauze, are o frenezie la chichiţe financiare, ceva de speriat! Dar de ce ziceai că se poate prăji creditorul?

— În clipa asta băiatul e insolvabil. Aşa mi-a şoptit o molie care trăieşte, mănâncă, doarme, tot rozând acte financiare.

— O crezi aşa infailibilă sursa asta? Molia asta a ta mai mult doarme. O fi Titi un păcătos şi nesăbuit câte- odată, dar nu e lipsit de idei şi de aranjamente. Numai eu ştiu câteva învârteli de-ale lui din străinătate. În construcţii de case. Lucrează cu antreprenori italieni în Austria, Italia. Fint afaceri care-i aduc venituri sigure. Pe urmă, mai legal, mai ilegal, e băgat şi-n nişte speculaţii imobiliare, la bursă. Iar aici în ţară, slavă domnului, câştigă destul.

— Te referi la tranzacţiile cu nemţii? Sau cu agenţia lui Wolf? Aici, dacă nu ştiai, Titi nu încasează decât un biet comision. Atât! Ar fi şi asta o treabă bună, dar e ca o picătură de apă în deşertul cheltuielilor sale. Doar ştii-eâţi valeţi şi servitorime ţine, ce casă şi ce automobil exorbitant a dăruit logodnicei! Numai demarajul ăsta matrimonial cred că l-a costat imens.

— Ştie el ce face! Numele Comăneştenilor îi va deschide anumite uşi. Se zice că numele ramolitului e un cec în alb. Şi Titi, cum e el practic, ce şi-a spus? „Dumneata, tată socrule, îmi dai un nume, un gir, relaţii, iar eu fac bani. Bani ca lumea! “Dar pe urâta aia de fiică-sa o ştii?

— Nu mi se pare urâtă. O cunosc, chiar azi am prânzit acolo.

— Ce dracu găseşti la fetişcana asta ştearsă?

— Mi se pare un exemplar interesant şi chiar…

— Mă plictiseşti cu astfel de gusturi. Într-o zi ai să mi-o plăteşti îl ameninţă cu degetul, surâzând. Chiar, apropo, când mă inviţi la plimbare?

— O să vină şi ziua aia. Dar acum, iartă-mă, uitasem că e sâmbătă şi trebuie să mă întorc să mai prind pe cineva la secţie. La revedere!

Nu-i găsi decât pe Cercel şi pe Varlam.

— Domnule comisar, şeful e dus până la consilierul Catargi, v-a rugat să vă duceţi acolo, dacă veniţi mai repede.

— O să văd, spuse absent. Au sosit şi restul buletinelor de expertiză?

— Numai în ce priveşte automobilul avariat. Dar n-au găsit

nimic curios... Direcţia a fost bună, frâna la fel. Ei erei că focul s-a datorat unui scurt circuit.

Bretan luă imediat la lectură raportul expertizei, studie fotografiile însoţitoare. Pe cât de antipatic fusese Stăncescu la telefon, pe atât de bine-şi făcuse echipa sa meseria, îi reţinură atenţia câteva fraze din finalul raportului

(Din raport „... Procesul arderii materialelor, tapiţeriei a fost foarte rapid, dar pe alocuri incomplet... e prezentă o cantitate mare de reziduuri de benzină arsă. Componenţa chimică a benzinei este cea obişnuită1'.)

— Dar scrisorile, actele, paşapoartele de la celălalt laborator n-au sosit?

— N-au sosit încă. Au telefonat că abia luni sunt gata.

Pontonul, o baracă decolorată de timp, dar solidă, se afla într-un micuţ golf semicircular legat de albia Dunării printr-un canal îngust şi sinuos. Aşezat jgiai în amonte, la nici doi kilometri de portul Giurgiu, locul era izolat şi liniştit, înecat cu totul în vegetaţia abundentă. Din malurile mâncate, pe alocuri, rădăcinile sălciilor se iţeau ca nişte bărbi zbârlite. În faţa unui mic debarcader, erau trase câteva mici ambarcaţiuni vechi şi ponosite ce întregeau senzaţia de paragină. Clădirea, legată printr-o scară de lemn de debarcader, un fel de şopron, nu putea fi decât un atelier de reparaţii, judecând după grămada de scân- duri, fier cornier, colaci de sârmă, aşezată chiar lângă intrare.

— Lucrătorii sunt duşi la masă, şopti Toledo.

Lăsară în urmă atelierul şi se apropiară de ponton. Aproape instantaneu uşa se deschise şi o fetiţă de vreo şase-şapte ani, blonzie, ieşi cu un castron în mână. Îşi făcu apariţia, tot ca la comandă, un dulău flocos. Dulăul nu se atinse de mâncare până nu-şi primi şi porţia de mângâiere. O plasă pescărească subţire spânzura de streaşina pontonului, în spatele căruia se găsea un leagăn. Fetiţa se dădu în leagăn de câteva ori, dar o voce din interior o strigă.

— E acasă, rosti Toledo. Ciocăniră la uşa din spate şi o voce dogită îi invită să intre. Îi izbi un miros de peşte prăjit. Îi primi un bărbat ciolănos, bronzat, de o vârstă greu de ştiut.

— Vă rog să poftiţi dincolo, îi invită gazda, după ce Toledo făcuse prezentările.

— Cu ce-aţi ajuns aici? Se interesă, strivind ţigarea.

— Cu o maşină de-a armatei care transporta cazar- mament.

— Aţi făcut bine c-aţi ocolit portul. E împânzit de nemţi. Razii, legitimări, pareâ-au înnebunit. Vă e foame? Tuşi din nou şi adăugă: Nu prea mi-e bine de vreo două zile.

Scoase din bufet un castron cu saramură, roşii şi pâine.

— Treaba din port e cam groasă acum, adăugă morocănos, desfăcând un nou pachet cu ţigări. De când a tras la cheu iahtul ăla de lux, parcă i-a luat apă pe toţi. Au mobilizat şi oameni de pe şantier pentru nişte reparaţii. I-au dus pe navă, dar nu au făcut reparaţii propriu-zise ci mai mult şinotru la motoare, la conducte, la filtre, muncă necalificată. Cât au stat la bord, au fost tot timpul strict supravegheaţi. Şi la deset mergea santinela după ei. Se aude că nişte mărimi, chiar Goring, ar veni în curând. E prea mare agitaţia, să se întâmple ceva obişnuit!

— Nu, nici vorbă, rosti Toledo, desfăcând delicat o bucată de peşte, dezvelindu-i osatura lungă şi subţire. Se pregăteşte o croazieră pe Dunăre, materializându-se un proiect mai vechL

— Mai e ceva, începu Cristu. Astăzi dimineaţă, aşa spunea un băiat de la docuri, pe aeroportul ăla improvizat din marginea oraşului au sosit de la Berlin două namile de marfă. Unul dintre ele a aterizat forţat. Cred că s-a defectat ceva la el. Aşa cică ar fi auzit băiatul. Nemţii aşteaptă acum să vină nişte tehnicieni de ai lor din Bucureşti. Cum au aterizat avioanele au şi dublat paza nemţii, eu trimis patrule şi nu pătrunde acum acolo nici musca. Pavalache bănuie că ar fi vorba de vreun transport pe care trebuie să-l preia iahtul. Eu l-am contrazis. Păi ce, e aia navă de transport? El însă a zis că e bine să ne interesăm puţin de soarta navei. Aurică a făcut nişte poze în port, Cât a reuşit şi el ca să nu fie văzut. Dar acum văd cât de trăsnit eşti îmbrăcat! Se minună sincer bărbatul, schiţând un zâmbet chinuit. Depuse pe masă o sticlă de rachiu yerzui şi trei păhărele.

— Niciodată alcool pe căldură, refuză Toledo.

Bărbuţa alb-argintie contrasta plăcut cu chipul măsliniu, îndulcindu-i verdele întunecat al ochilor, într-o bună măsură. Pe frunte, un basc de an vişiniu închis stătea pleoştit, nu fără un soi de cochetărie. Ţinuta îi era completată de un sacou de catifea, tocit şi pe alocuri stropit de vopsea, în ton cu lavaliera înfoiată ca o salată. Actele lui Toledo erau fireşte magistral măsluite. Se numea Ioan Barozi, pictor de firme. În buzunare avea şi un abonament de tramvai, pe acelaşi nume, bilete vechi de intrare

la Muzeul de Artă, prospecte de pe la vernisaje şi expoziţii, două-trei capete de cărbune, ce-i înnegreau mâna, tot felul de nimicuri ce mărturiseau, la prima vedere, pe boemul, distratul artist zăpăcit şi visător ca orice pictor mărunt şi veleitar. În sacul de merinde, ce zăcea acum la piciorul mesei, avea un scăunel pliant şi fireşte mai multe schiţe în cărbune, executate cu o oarecare abilitate.

După ce strânse rnasa, gazda scoase la iveală câteva file de carnet. Erau schiţe luate pe furiş, în grabă, de unul dintre mecanicii de întreţinere ce lucrase la bordul lui *PR1NZ EUGEN*, completate apoi din memorie, cu unele detalii. Păreau bune, oferind o aproximativă imagine a repartiţiei cabinelor, punţilor, a coridoarelor, şi nu lipseau nici cală, cambuză, sala maşinilor şi comanda. Privindu-l pe Toledo, care studia cu multă atenţie schiţele, bărbatul îl întinse o cutie de cărţi de joc. Toledo o deschise şi extrase un teanc de fotografii înfăţişând, din mai multe unghiuri, pe acelaşi *Prinz Eugen.* Mai era încă un set de fotografii înfăţişând portul şi împrejurimile. Scoase şi Toledo apoi din fundul rucsacului materialul pentru Cristu, îi dădu instrucţiunile privind activitatea de culegere a oricăror informaţii în privinţa mişcărilor navelor germane şi în încheiere îi spune:

— Ca de obicei, ai făcut o treabă bună, nea Cristule, extrem de bună. Îi strânse mâna cu putere.

— Dar, nea Cristule! Dumneata ai febră, omule la stai aşa! Din străfundul buzunarelor extrase o cutie neagră din piele de care nu se despărţea niciodată. O deschise. O secundă pluti în încăpere aroma aspră â tutunului său negru. Scoase dintr-o despărţitură câteva tablete mici, pătrate. Era aspirină.

— În două zile eşti pe picioare, dar să nu neglijezi.’

Atunci apăru în încăpere şi fetiţa. De pe chipul bălai **şi rotund de copil se detaşa, în contrast cu restul înfă**ţişării, privirea, nu tristă, nu serioasă, dar cumva gravă şi întrebătoare.

— Sărut mâna, spuse încet, rămânând cu mâna agăţată de clanţa uşii, neştiind dacă are voie să rămână sau nu. Toledo nu ştia să se poarte cu copiii. Se simţea stânjenit în prezenţa lor. Paul fu puţin uimit de stângăcia cu care Toledo îi trecu o dată mâna prin păr şi de tonul cu care-i spuse, simplu, că unuia de o seamă cu el:

— Ce mare ai crescut, Brânduşa! Ia spune, îl asculţi pe bunicul?

— Eu da, dar el nu vrea să asculte, vă rog să mă credeţi. E bolnav şi nu vrea să se caute. Tuşeşte toată noaptea, de-l face şi pe Mareşalul să latre.

Toledo se mută de pe un picior pe celălalt şi-i spuse la fel de serios:

— Vezi că i-am lăsat un medicament. Să-l ia fix din patru în patru ore. Câte un sfert de tabletă.

Îşi luară rămas bun aproape în tăcere. Bărbatul mai rămase o vreme în prag; doar fetiţa le mai făcea cu mâna, înainte de a părăsi poteca. Merseră o vreme tăcuţi, bucurându-se de adierea măruntă ce înfoia frunzele sălciilor.

— E cam ciudat... omul, îndrăzni Paul... ciudat, în sensul că arată măcinat pe dinăuntru de ceva... de ceva... copleşitor, nu-mi dau seama.

— Are toate motivele. Cu fiul său am luptat în Spania. În acelaşi batalion. Batalion... care n-a avut în final decât... un singur supravieţuitor. Înţelegi?

— Înţeleg, răspunse cu glasul coborât Paul, după o scurtă tăcere.

— Şi... mama fetiţei... unde e, ce face?

Toledo dădu din umeri, dispreţuitor.

— E o poveste tulbure şi destul de urâtă. Cum se întâmplă uneori. A părăsit-o pe Brânduşa când Savin era în Spania. N-a lăsat nicio adresă, n-a mai dat niciun semn de viaţă. Savin era un tip deschis, arzător, patetic, dar unele tăceri ale sale îmi dădeau de gândit, deşi, în război, rareori ai răgaz să-i observi pe cei din jur.

Drumul până-n oraş li se păru lung. Toledo culese nişte ciulini înfloriţi pe care-i curăţă de ţepi cu un briceguţ.

— Ia priveşte ce frumoşi sunt, îi arătă lui Paul. Trebuie să ne comportăm exact ca nişte artişti aiuriţi.

Ocoliră centrul oraşului, luând-o pe nişte străzi lăturalnice. O mare de oameni, bărbaţi, femei, copii, de-a valma cu bagaje, paporniţe şi tot felul de boccele, o adevărată viermuială, îi întâmpină, înainte de a intra în gară. Câţiva poliţişti, moleşiţi de căldură, se învârteau printre ei ca nişte automate. Nicio uniformă germană nu le atrase atenţia. Mai zăriră, undeva, în mulţime, caschetele unor jandarmi care, probabil, dublau serviciul de pază al gării. Abia când intrară pe peronul înţesat, remarcară un ofiţer german ieşind dintr-un birou însoţit de doi

civili absenţi, ce călcau în silă. Toledo şi Paul se aşezaseră la coadă în faţa ghişeului, urmărind vânzoleala din sală.

— Actele dumneavoastră, auziră în spate o voce politicoasă, dar fermă. O clipă Paul îşi simţi ceafa rigidă, neîndrăznind să se mişte nici măcar un centimetru în direcţia lui Toledo. Sesiză doar mişcarea acestuia de a aprinde o ţigară, auzi scăpăratul băţului, apoi întoarse capul. Doi bărbaţi, în costume bine călcate, transpiraţi şi cu pălăriile puţin trase pe spate, mai cerură încă o dată actele, la fel de politicos, unui bărbat între două vârste cu înfăţişare onorabilă, aducând a profesor de liceu. Acesta părea ofensat şi cu gesturi ţâfnoase le întinse, fără să-i privească, cartea de identitate.

— Vă rog să poftiţi cu noi, îl invită cel mai în vârstă, după ce privi în treacăt buletinul.

— Dar protestez, domnule, ce-i această?

— Hai, tăicuţă, îl luă celălalt, părăsind tonul oficial, hai nu ne îngreuna munca. Avem ordin să mergeţi la şefu.

— Dar cred că este o neînţelegere la mijloc, o confuzie, se lamentă bătrânul, părăsind şi el tonul ţâfnos, devenind dintr-o dată umil şi rugător.

— O să ne lămurim în biroul şefului, domnule Păstorel, zise rânjind cel mai în vârstă, parcă asistând la o glumă bună. Îl înşfăcă pe bătrânel şi-l îmbrânci spre ieşire.

— Două bilete de a treia, ceru Toledo, parcă absent la cele petrecute, odată ajuns în faţa ghişeului. Auzi cum poliţistul mai tinerel legitima o fată. O bătrână, oprindu-se apoi şovăind în dreptul lor. Toledo scăpă portmoneul jerpelit. Toate hârtiile i se risipiră pe podea. Poliţistul politicos îl ajută să strângă, cercetându-le în treacăt.

— Fir-ar al dracului, mereu păţesc câte una d-asta, zise, zâmbind confuz Toledo.

— Sunteţi pictor de firme?

— Din nevoie, domnule inspector, rosti Toledo, aşezân- dn-şi hârtiile, sub privirea atentă a agentului. Eu am Belle Artele la bază, să ştiţi, dar mă omoară concurenţa, domnule, înţelegeţi?

Poliţistul îl părăsi brusc, fără niciun cuvânt, doar ridindd din umeri uşor, spre alte persoane suspecte. De-abia când trăsese trenul şi se aflau pe platforma aglomerată a vagonului de clasa treia, lui Paul îi mai încetiniră bătăile inimii pe care le simţise în tâmple tot timpul.

— Ţi-a fost frică?

— Mi-a fost, mărturisi în şoaptă. ’

— Era un control de rutină. Doar pe bătrânel aveau ordin să-l ridice. E probabil vreun escroc mărunt întotdeauna escrocii au feţe prezentabile, întotdeauna.

TREISPREZECE

INDIVIDUL, COCOŢAT PE UN FEL DE podium înalt, răsfoia nişte pagini, preocupat şi plin de sine. Un tip comun, şters, pe care nu l-ai remarca, nici dacă ţi-ar defila prin faţă de douăzeci de ori.

— E fermecător, şopti. Wanda, întorcându-se spre Bretan.

— Cine e? Întrebă, fără nicio urmă de interes.

— Nu-l ştii pe Raoul Ştirbey, spikerul de la radio?

— Are o voce bună, rosti comisarul, gândind că farmecul lui ar spori dacă n-ar fi văzut, ci numai ascultat.

Expoziţia canină de vară de la Sinaia stârnise interes şi promitea să fie destul de izbutită. Numărul mare al participanţilor cât şi al spectatorilor întrecuse cu mult pronosticurile cele mai optimiste. Bucureştiul traversase o perioadă săracă în evenimente mondene. De altfel, prezenţa la expoziţie a atâtor oameni se putea confunda şi cu dorinţa fiecăruia de firească evadare pentru două zii din cuptorul încins al capitalei.

Invitaţia la expoziţie fusese lansată de Wanda. Intras dimineaţă în secţie val-vârtej, urmată de Varlam, depăşi evident de furtunoasa-i apariţie. „Scumpule, şeful e aici? Îi întinsese mâna parfumată, tulburându-l de-a binele;

„Am venit să te iau la micul dejun. Eşti cumva arvuni de altcineva? “. „Micul dejun!? Se mirase comisarul. Oa menii mai au şi astfel de preocupări? Cine te vede, cred că mâncarea e ultima ta grijă.”

Rochia azurie, mulată pe corp, îi sublinia talia sub ţâre. Acum, grija Wandei părea alta. Deşi machiajul er: trasat subtil, expresia chipului trăda o abia disimulaţi încordare. „Ei, bine, nu mi-e foame, dar ţi-am întor vizita. Dacă tot n-am reuşit să cinăm aseară, măcar şi luăm micul dejun împreună. Eşti cel mai plăcut tip c: care mai pot pălăvrăgi fleacuri drăguţe*. „Nu s-ar zice Discuţia noastră de ieri a fost perfect nesuferită" „N-arăţi prea bine, comisare, pun pariu că n-ai dormil niciun ceas azi noapte. Ai o situaţie… oricum mai proastă decât a arestaţilor tăi.. Ei se mai eliberează între timp. Tu, însă, eşti arestat pe viaţă. Vii? “

„Unde să vin? Am foarte mult de lucru. Şi-apoi, n-am să mă abţin să nu te-ntreb despre Titi Prinţu, despre împrumuturi.. „Poate vreau să te-ntreb şi eu câte ceva despre el'V „Zău? Ia loc. Întreabă-mă ce vrei ". „Azi n-ai umor. Lucrurile serioase se discută, ştii bine, în cele mai frivole locuri. Biroul ăsta mă deprimă. Am o propunere". „S-auzim, dacă e vorba de lucruri serioase". „Hai să mergem la Sinaia. Azi se deschide expoziţia de javre simandicoase. Max doreşte să-i fac o pagină mondenă. Toalete, doamne, anturaj e, tot tacâmul! Maşina e afară. Sunt cu două fete de-ale mele. Într-un ceas jumate – două, suntem acolo ", „Mă tem că am să te refuz. Mai bine ne vedem după ce te întorci ". „Eşti de-â dreptul antipatic^ Merită să-ţi faci puţin timp, altfel n-o să afli nimic. O să ai prilejul să-ţi vezi şi o seamă de cunoscuţi care te interesează. Inclusiv pe Titi şi compania. Ce zici? " „E-n regulă, se învoi pe loc. Dacă accepţi să-mi răspunzi mai întîi cinstit la unele chestiuni". „Ţi-am dat prilejul să crezi altfel? ". „Da. Am acum certitudinea că tu l-ai împrumutat pe Kailidis.

Nu eram încă hotărât să te caut. Dar, dacă tot s-a ivit prilejul...". „Sper că nu e nicio ilegalitate... chiar de-aş fi făcut-o. Spui că ai certitudinea... sau aplici o modalitate de rutină, ca să vezi cum reacţionez? " „Nu sunt un bun psiholog. Dar documentele pe care mi le-ai arătat, hârtii, taloanele bancare sunt măsluite. Mi-am închipuit că unchiul tău are la rându-i o copie a actelor pentru evidenţă. Acestea, la rândul lor, sunt depuse în dosarele băncii cu care lucrează. Cineva de acolo a căutat, a cercetat..." „Bine. Dar e ilegal, aşa ceva nu se face! " „Ilegal? Se poate. Cum spuneam. Omul a cerut, în numele clientului său, confirmarea la sucursala băncii străine. Cei de acolo au răspuns că respectivul cont deţine o sumă neînsemnată. Banii au fost retraşi din lună martie. Şi am bănuit că toate... documentele pe care mi le-ai prezentat sunt făcute mai mult de ochii unchiului tău.'; „Oricum, sunt banii mei, fac ce vreau cu ei urma urmei. Aş putea, drăguţă, să te dau în judecată, ştii? " „Ştiu. Dar n-o s-o faci. Am lucrat discret, n-ai dovezi şi apoi ţi-am mai făcut şi un serviciu. N-o s-o faci pentru că astfel ar afla manevra unchi-tu şi nu ţi-ar fi prea bine. Eu cred, ca s-o scurtăm, că tu şi cu Titi aţi măsluit actele, chiar atunci în martie când încă mai eraţi împreună. Titi e aş la trucuri financiare." „Măi, drăguţule, ce dovezi ai tu că l-am

împrumutat? Şi că am măsluit? Hai să lăsăm acum fleacurile şi să mergem, altfel n-o să mai afli ceea ce ţi-am promis.”

La expoziţia canină multe femei, ca de obicei. Bărbaţii, în costume uşoare de vară, îşi făceau vânt alene cu pălăriile.

— Uite-ţi amicii, îl atenţionă Wanda.

Kailidis şi Machelle Comăneşti luaseră loc în tribună ornată cu crengi de brad. Fata îmbrăcase un fel de costum de călărie, dintr-un material gri, ceea ce-i sublinia svelteţea taliei.

— Ce făptură demodată! A rămas la Viena anului ’38. Alături, Kailidis, într-un impecabil costum alb se întreţinea cu viitorul socru care avea şi el în concurs câţiva seteri.

Fotografele Wandei, zâmbitoare, drăguţe, îşi începuseră treaba mişcându-se rapid. Doreau să pară cât mai agreabile şi să nu deranjeze pe cei din jur.

— Ce apucături de birjar, continuă Wanda, neslă bând-o din ochi.pe Machelle care-şi aprinsese o ţigară.

— Nu e singura care fumează.

— Ai dreptate. Mai sunt şi bărbaţi cu trabuce.

— S-ar părea că eşti geloasă. Mie faţă îmi place.

— E genul de femeie care vrea să şocheze cu oriei preţ. Deşi te ştiam un fin cunoscător la muieri, văd că a mai scăzut ştacheta.

— Mi se pare foarte naturală, firească.

— Naturaleţea şi firescul se cultivă, se repetă îi oglindă.

— Asta se observă mai mult la fetele tale. Te imit£ perfect.

Un fox-terriere, însoţit de o bătrână, ce-i comanda strident, executa resemnat toate figurile anunţate de vocea spikerului.

— Acum, jocul cu mingea! Pigy execută găsirea mângâi.

Se aşază… caută… formidabil! Acum Pigy face pe mortul! Asistenţa aplauda încântată evoluţia nefericitului căţel.

Von Webst regreta că nu e îmbrăcat civil. I-ar fi plăcut să se piardă în anonimatul unui costum uşor şi răcoros. Alături, în tribună, Frâu lise scotea periodic câte un mic icnet de încântare, la apariţia fiecărui exemplar canin mai reuşit, neuitând să-l consulte, întrebându-l invariabil:

— Nu-i aşa că e fermecător?

Frâu lise devorase până atunci o tavă cu alune. Le dezghioca cu multă dexteritate, arătându-şi, când şi când, caninii scoşi în afară, cam cum îi apăreau lui von Webst în memorie dentiţia

vampirilor, din cărţile citite în copilărie. Frâu lise mesteca alunele în mare viteză, cu lăcomia şi obişnuinţa prostituatelor aflate în faţa unui platou de stridii, sigure fiind că prilejul următor n-avea să urmeze prea cu rând.

Von Webst era nelipsit la astfel de manifestări mondene. De data aceasta n-avea nici cea mai mică dispoziţie, dar, într-un fel, venirea la Sinaia avea mai mult sensul unei evadări. O ocazie potrivită pentru a-şi pune o oarecare rânduială în gânduri. Ultimele zile fusese în priză unei prelungite tensiuni.

La toate acestea se mai adăugau şi veştile rele primite de acasă. Iar acum, apariţia Tisei, picată ca din senin! Deşi trecuse cam un ceas de la începutul manifestării Frâu lise nu făcuse nici cea mai vagă aluzie la ultima lor convorbire. Părea că uitase cu desăvârşire cele petrecute. Involuntar, locotenentul îşi supraveghea spusele. Cu un om de-al lui Holzer nu se ştie niciodată!

— Mi s-a făcut o sete nebună, dragă Herbert, se plânse femeia, adresându-i-se dintr-o dată intim.

Locotenentul îi făcu semn unei chelneriţe. Fata îi servi imediat cu bere.

— Ce prozaic eşti, domnule! Mă puteai invita la un izvoraş. Sunt pe aici locuri nespus de pitoreşti! Se spune că Schubert a vizitat regiunea asta şi unele lieduri... Chestiunile culturale sunau în gura Tisei cu acel firesc cu care Saint-Bernardul ce apăruse acum ar fi încercat să danseze Moartea lebedei.

Pelerinajul concurenţilor părea că nu se mai termină. Un lung şir de dobermani negri, insolenţi, seteri irlandezi roşcaţi, păşind în pas săltat, canişi isterici şi neastâm- paraţi, tunşi după nişte modele împinse până la ridicol, dalmaţieni. Ogari ruseşti, cu talii lungi şi boturi sensibile, prepelicari adulmecând neostenit şi puţin stingheriţi şi, în fine, nelipsiţii Saint-Bernard, leneşi, uriaşi, măsurând mulţimea cu privirile lor calme şi pesimiste, mulţimea care încă nu obosise aplaudând. Arbitrii se plimbau printre proprietarii de câini agitând fişe şi hârtii, studiind atent documentele fiecărui concurent. Notau plini de importanţă; se ghiceau unele dispute, chiar dacă gesturile scurte, repezite, erau reprimate şi zâmbetele le luau locul.

În fine, neobositul spiker, ce nu scăzuse în formă, anunţă că până se vor întruni rezultatele şi se vor stabili învingătorii şi locurile, urmează o dresură de câini lupi atractivă şi foarte

specială.

— Uite-l pe Weber! Auzi vocea femeii, stridentă dintr-o dată, arătând astfel şi celor din jur că-l cunoaşte pe instructor. Un bărbat blond spălăcit, masiv şi degajat, îmbrăcat într-un combinezon albastru îşi făcu apariţia, urmat de încă vreo eâţiva mai tineri. Flecare ducea în leşi câte doi lupi alsacieni uriaşi, fără botniţe. La semnu ’scurt al lui Weber, câinii se aşezară pe labele dinapo rămînând nemişcaţi. Exemplarele erau excepţionale. Prii nemişcarea în care rămăseseră, promiteau o evoluţie extrem de interesantă.

— Sunt delicioşi, exclamă femeia în extaz. Uite ce viguroşi sunt! Câteva aplauze izolate întăriră spusele lisei.

Exerciţiile, conduse de Weber erau desăvârşite. Mişcările ordonate, precise, sincronizate perfect, aminteau de articulaţiile unei maşini care funcţionează ireproşabil. Von Webst avu un moment sentimentul că Weber dirijează nu fiinţe vii, ci mecanisme precise îşi făcură apariţia imediat alţi câţiva bărbaţi îmbrăcaţi în salopete negre. Aceştia aveau braţele prevăzute cu nişte apărători dintr-o pâslă groasă, cenuşie. Arătau ca nişte făpturi stranii^ cu aripi scurte şi boante.

— Aici se vede dacă Weber al dumitale e un tip de duzină sau nu.

Era lesne de ghicit ce avea să urmeze. În tribune interesul pentru acest număr topi treptat murmurul şi exclamaţiile.

Câinii începură să dea semne de nelinişte. Weber îşi consultă cronometruL Părea mulţumit. Fluieră o dată lung şi de două ori scurt. Doi dintre câini se repeziră şi din două salturi, punând labele grele în pieptul oamenilor păsări, se rostogoliră, aproape instantaneu. Un alt individ scoase un cuţit şi aşteptă, puţin aplecat înainte. Canele se repezi fulgerător. Dacă n-ar fi fost apărătoarea, probabil^ dinţii acestuia i-ar fi secerat pur şi simplu încheietura.

Îh tribuna alăturată o oarecare foială le atrase atenţia. O femeie se ridicase privind parcă fascinată spectacolul. După câteva secunde, însă, îşi făcu loc cu hotărâre printre ceilalţi, spre ieşire. Un bărbat zâmbind glacial o urma.

— Nu e unul din prietenii şefului dumitale?

— Prieten? Mai degrabă partener de afaceri, răspunse prudent Webst.

— Fata care e cu el încearcă să sfideze. O cunoşti?

— E logodnica lui.

Ca la un semn, unul câte unul, spectatorii din tribună plecau imitând gestul fetei îmbrăcate în costumul de călărie.

— Chiar aşa, pe toţi i-au apucat dintr-o dată nervii?

— Ştiu şi eu? Fiind vorba de un spectacol oamenii pot prefera să nu-l mai urmărească.

— Dair la nuanţa politică nu te gândeşti?

— Dumneata ai. Spus că e o demonstraţie, nu e o adunare politică.

— Văd că nici pe dumneata nu le prea amuză spectacolul.

— Recunosc. De altfel, şi mie mi-a trecut prin minte un moment: dacă aş fi eu, dintr-o dată, sub labele acestor fiare. Dar nu într-o simplă demonstraţie…

— Eşti un romantic incorigibil, îi zâmbi lise, luându-l familiar de braţ. Mi s-a făcut foame, dumitale nu?

— Mai degrabă aş bea ceva, rosti von Webst, fără să-şi ascundă proasta dispoziţie.

— Perfect. Cunosc un loc unde vom fi serviţi foarte bine.

Maşina demară lin şi peste câteva minute ieşiră la şoseaua naţională. Parcurseră doar câţiva kilometri.

— La dreapta, îi indică lise arătându-i un drum pietruit şi îngust ce urca şerpuitor prin desimea brazilor. Trecură de câteva vile albe, strălucind intens prin verdele mohorât al brazilor.

— E vreun restaurant pe aici? Întrebă la un moment dat von Webst.

— E… ceva mai puţin decât un restaurant, dar e ceva mai mult în privinţa calităţii. O să-ţi placă. Opriră îi) faţa unei vile cu un singur etaj, albă şi foarte bine întreţinută.

— Aici e unul din refugiile mele, spuse simplu, rotindu-şi privirea, de jur împrejur. Îţi place?

— Ce linişte. Nu e cam izolată?

— Face foarte bine la nervi, dragă Herbert.

Frâu lise împinse portiţa de fier forjat. Nici nu o închise bine şi pe minuscula terasă apăru o femeie de vârstă mijlocie, masivă. La vederea lor, un zâmbet unsuros, complice i se aşternu pe chip, fără să rostească o vorbă, îşi trecu doar degetele mâinilor ciolănoase peste şorţul scrobit şi curat.. Înclinându-se scurt. „Asta e lupanarul târfei”, îşi şopti seârbit, păşind pe terasă. Pătrunse apoi într-un hol întunecos. Mâna sigură a femeii îl conduse spre ultima încăpere. Camera însă n-aducea a alcov.

Mobilată cu gust, curată, având chiar şi un mic birou.

— Imediat o să şi gustăm ceva. Se mişca familiar prin interiorul mirosind a lemn şi a flori de munte. Îşi descălţă pantofii înlocuindu-i cu o pereche de papuci noi. Luă de pe masă o casetă trandafirie.

— Fumezi? Îi aprinse ţigara „apoi, fără să-i ceară voie, îi descheie nasturele de la cămaşă slăbindu-i cravata, înainte că bărbatul să protesteze.

— Ai un entuziasm cam şifonat. Nu-i nimic. Sper că ce urmează o să-ţi facă bine.

Bătrâna apăru aproape instantaneu, purtând un platou cu gustări calde ce degajau un miros îmbietor. Depuse o sticlă brumată, plină cu lichior de afine. Lise turnă cu grijă în două pahare. „Deci lucrurile se desfăşoară după un program1', gândi von Webst gustând băutura. Începu să mănânce, descoperindu-şi o foame incredibilă. N-ar fi crezut niciodată că poate lua masa cu această femeie, pe care o ocolea în mod obişnuit, destul de suportabilă în clipele în care nu voia să placă. Acum se purta simplu şi măsurat. Subita metamorfoză, fireşte în avantajul ei, o situa la nivelul unei noi atenţii, pe care von Webst se străduia să i-o acorde. Nu fără un obscur sentiment de stinghereală. Frâu lise părăsise definitiv dulcegăria, clipitul caraghios, promiţător, zâmbetul. Îl privea deschis şi serios.

.

— Voi începe cu ceea ce este mai important. Tatăl dumitale a fost... reţinut. Din păcate, s-au găsit unele dovezi că întreţine legături cu duşmani declaraţi ai Reichului. Aseară am primit comunicarea, iar dimineaţă, la cererea lui Holzer, confirmarea. Te rog să nu mă întrerupi. Nota informativă a fost remisă şi şefului dumitale. Te-a anunţat?

— Da, minţi fără să ştie de ce von Webst. O să spui acum, Frâu lise, că vreţi să mă ajutaţi nu-i aşa? Aşa o să spui! Izbucni von Webst, sărind în picioare. Îmi spui că-mi vrei binele. Al dracului bine îmi vrea *Gestapoul!* Făcu câţiva paşi spre fereastră, dar nu depăşi perdeaua înfiorată de o uşoară adiere. Rămase ţeapăn, palid, cu ochii ţintă în ceaţa perdelei prin care se zăreau contururile copacilor. Vestea arestării tatălui său o primise fără să simtă nimic deosebit De parcă urma firesc să se întâmple. Se-ntoarse spre femeia ce rămăsese neclintită şi la fel de liniştită.

— Spune, de fapt, ce târg doreşti să închei cu mine? Care e preţul? Vocea-i iritată, aproape strangulată, îi sună în urechi caraghios de subţire.

— *Standartenfuhrerul* Holzer doreşte să-i faci un serviciu. E un om cu multă influenţă şi cuvântul său are destulă greutate. Poate interveni favorabil şi îţi oferă toate garanţiile.

— Garanţii, zici? Îţi spun eu care sunt ele! Un pic de închisoare politică, la Torgau de pildă, apoi, în cel mai fericit caz, transferarea într-un batalion disciplinar spre front.

Cât vorbise, von Webst se apropiase de femeie. Îi pusese mâinile uşor pe umeri, dispreţuitor. Mâinile fine, elastice se apropiaseră de gâtul moale şi cald al lisei. Îl simţi viu, palpitând neajutorat. Chipul femeii se înroşise încetişor. Von Webst îşi retrase brusc mâinile.

— Puteam să te sugrum!

— Puteai. De aid, însă, nimeni nu pleacă înaintea mea. Apăsă butonul unei sonerii aflate sub blatul mesei. Se auziră paşii grăbiţi urmaţi de un ciocănit nervos. Un bărbat mătăhălos, roşu în obraz, cu ochi mici, adânc îngropaţi sub sprâncenele rare, apăru în pragul uşii. Femeia îi dădu câteva dispoziţii.

— Să luăm loc, propuse. Am să încerc să te fac' să înţelegi şi altfel de lucruri, să capeţi... o imagine, să-i zic aşa, a situaţiei actuale. Nu te-ndoieşti că sunt mult mai bine informată decât dumneata. Ţi-am mai spus-o, *Abweh- tul* a devenit, în ultima vreme, obiectul unor discuţii la cel mai înalt nivel. Ineficientă, rezultate mediocre, uriaşe cheltuieli nejustificate în mare parte, amiralul Canaris nu e văzut prea bine, asta e sigur. Este încă puternic şi influent, dar cuvântul său nu mai are nici pe departe greutatea de dinainte.

— Şi ce mă privesc pe mine aventurile de culise ale *Abwehrului?*

— Indirect, te privesc. Şeful dumitale, poate şi dumneata aparţineţi acestui serviciu.

— Eu sunt economist, Frâu lise. Comerciant de fasole şi izmene în traducere liberă. N-am nicio legătură cu *Abwehrui!*

— Dar Wolf are. El, ca de altfel toţi oamenii lui Canaris, sunt suspectaţi. Ai să vezi că n-are să mişte un deget în ceea ce te priveşte. Nu te baza pe relaţiile pe care le are cu unele mărimi de la Berlin. O minimă prudenţă îl va împiedica să te ajute. Nu fi atât de naiv. Acum, nu eşti decât o fiinţă vulnerabilă, un...

— Ce doriţi, de fapt? O întrerupse cu brutalitate.

— Cineva are nevoie de unele documente din seiful agenţiei. Nişte fotocopii, mai bine zis, pe care le-ai putea face fără niciun risc.

Von Webst bănuise că în legătură cu Wolf i se cere ceva. Era îndatorat acestui om. Un şef corect şi suportabil, care-i crease o situaţie de invidiat, îi acordase o mare încredere. Deseori îi mărturisea cele mai neaşteptate gânduri. Îl apreciase…

— Ai doar o singură zi la dispoziţie să te hotărăşti. Şi nu uita, e singura ta şansă să rezişti.

V.on Webst nu-i răspunse şi se întinse încetişor pe canapea, prins de o toropeală, ce-i strecura o senzaţie de uşurare, ruşinoasă într-un fel… Ceva din adâncul său se revoltase, se topise, dispăruse ca un abur nevăzut, iar el continua să zacă, ca un laş, laş "ca niciodată, alunecând pe panta unei plăcute sfârşeli, întrebându-se dacă femeia nu i-a pus cumva un drog în pahar. De ce le trebuiau acele blestemate documente? ... De ce-l arestaseră pe tatăl său..: un om bolnav... ce căuta în acest frumos, înşelător pus-; tiu… pustiu şi călduţ... De ce...?

Â

*

Încă tulburat după vizita asta, abia în stradă simţi că l-a ajuns oboseala. Drumul până la Sinaia, expoziţia, orele petrecute cu Wanda şi drumul la înapoiere, îh loc să-l remonteze, îi accentuase şi mai tare starea de teosiune şi iritare. Wanda îl invitase în apartamentul ei, la întoarcere şi după cum îi promisese, a început, precipitată, să vorbească.

„Deci tu i-ai dat banii lui Kailidis”. „Da, chiar eu i-am dat. Şi mă văd nevoită să înclin că ai avut dreptate. Scadenţa primei rate a fost acum o săptămână şi Titi nu mi-a dat nimic. Ieri, chiar după ce-ai fost la mine, m-am dus la el acasă. Nu era însă, dar l-am aşteptat. M-a primit încurcat, s-a scuzat că se grăbeşte. Se vedea că nu-i face plăcere să mă vadă. „Ce e porcăria asta, domnule"?, l-am luat în primire. „Porcărie? Mi-a răspuns. Măi, fato când intri-n casă de creştin zici mai întâi bună ziua", „Ce zi bună să-ţi dau, domnule, vreau banii! “ „îmi pare rău, iubito, dar trebuie să mai ai puţină răbdare. Uite, îţi mai adaug trei procente la dobândă, ce zici? “Mi-am dat seama că hoţomanul voia să scape cât mai repede de mine. Altfel, cum să promită atât de uşor trei procente. Mai degrabă şi-ar tăia trei degete.

„Văd că eşti foarte pornită! Cine te-a montat?” „Timpul şi nesimţirea ta! Săptămână asta care s-a scurs peste termen.” „Am impresia că te cam suge de bani noul tău amant! “I-am tras un dos de palmă. Mi-a întors-o şi el la fel. Ca pe vremuri. A început să râdă... “ „Şi-aţi terminat-o-n pat “. „Nu fi obscen! “ „Bătaia e cel mai bun preludiu la temperamentele voastre.” „Hai să-ţi zic mai departe. Ne-am aşezat la un coniac, m-a întrebat dacă trăiesc acum cu tine, că cică ne-ar fi văzut împreună, apoi mi-a zis verde în faţă că n-are acum nicio lescaie să se achite”. „O să ai peste două săptămâni? “. De ee nu lichidezi casa de la Mânza Doamnei? “ „Ai înnebunit? ... casa din zestrea -mamei. Gata acum! Ţi-am zis peste două săptămâni şi basta! “

PAISPREZECE

CABINETUL DENTAR AL DOCTORULUI Rosenfeld era găzduit într-o clădire cubistă, construită pe schelet metalic, de acelaşi arhitect care proiectase Palatul Telefoanelor. Proprietarul, un oarecare Grigoriu, general în rezervă, închiriase primele două etaje unor societăţi şi firme economice, în majoritate străine, iar celorlalte două etaje le dăduse o destinaţie la fel de rentabilă, afectându-le unor cabinete medicale particulare şi unor birouri de avocatură.

Paul se oprise puţin descumpănit în faţa clădirii. Lângă trotuar staţionau vreo zece-douăsprezece maşini luxoase. Bărbaţi eleganţi, înarmaţi cu serviete plate, lucioase, urcau, schimbând cuvinte grăbite şi zâmbete cu femeiuşti nostime, ce ţăcăneau cu tocurile subţiri şi înalte pe treptele impunătoare. Impunătoare erau şi plăcuţele firmelor aflate la intrarea principală, lustruite stăruitor ca nişte piese de alamă de pe puntea vechilor vapoare. Paul trecu de intrarea principală, lăsând în urmă forfota funcţionarilor, îndreptându-se spre cealaltă. Intrarea de serviciu nu era aproape cu nimic mai prejos. Paul îşi cercetă, aproape involuntar, ţinuta. Costumul alb, din alpaca, îi venea des- . Tul de bine. Doar chipul, subţiat de nesomn şi ochii adine înfundaţi în orbite contrastau cu eleganţa vestimentară. Pătrunse prin uşa rotativă, plăcut mângâiat de curentul mişcării. În spatele unui mic birou îl descoperi pe portar. Acesta îşi golise, se pare, buzunarele pe masă şi ordonă tacticos monedele, pe categorii. La vederea noului intrat, avu un gest de a ascunde totul, cu un jurnal, dar privindu-l mai bine, înălţă din sprâncenele groase şi renunţă.

— Eram sigur că mergeţi la domnul doctor Ronsen- feld, îi răspunse la întrebarea mormăită a lui Paul. La etajul trei, acolo e cabinetul. Vă chinuie tare?

— De două nopţi patrulez prin casă, domnule, răspunse stins Paul luând-o în sus pe scări.

Etajele erau înalte şi numărul scărilor i se păru dublu. „Un suferind are tot timpul să se răzgândească, ureând. Atâta “. De regulă, măseaua rebelă cedează misterios mai înainte ca omul să bată la uşa dentistului. Surâse amuzat, constatând că a ajuns. De fapt, domnul Rosenfeld nu avea un simplu cabinet, cum ar părea la prima vedere. Ocupă mai bine de jumătate de etaj, ţinând mai mulţi angajaţi, doctori mai tineri, încă fără o carte de vizită, întotdeauna bucuroşi pentru un asemenea post. Cel căutat de Paul se afla printre aceştia. Doctorul Stamatiad, de la uşa cu numărul 4. Coridorul, slab luminat, era pustiu. Zări câteva fotolii lustruite şi o canapea aşezate într-un semicerc, în jurul unei măsuţe joase, plină de ziare şi reviste, maltra- ţaţe în asemenea hal, încât Paul zâmbi. Probabil necitite, dar straşnic răsucite, frunzărite, în aşteptare. _De undeva se auzea, încet, dar persistent, mitraliera unei maşini de scris. O mână de dactilografă de ora nouă, încă nemoleşită de căldură şi plictis! O uşă se trânti şi o secundă auzi un zumzet înăbuşit de voci, apoi doar şuieratul binecunoscut al unei freze conştiincioase. Doi bărbaţi în halate, probabil felceri, sau tehnicieni, trecură discutând în şoaptă. Unul ţinea în mână un ibric uriaş de cafea. Paul aspiră aroma cafelei, uitând pentru câteva momente pe cel de arsenic, atât de familiar cabinetelor stomatologice. Nu aşteptă prea mult. Uşa cu numărul patru se deschise încetişor şi doi bărbaţi ieşiră în coridor. Un preot, nu prea vârstnic, dar cu bărbuţa mică aproape încărunţită, celălalt, mult mai tânăr, într-un halat cu mâneci scurte, cu siguranţă doctorul Stamatiad.

— Nu cred că voi primi materialul pentru lucrare până joi, dar oricum, vă aştept pentru pilire şi mulaj. Fără lichide reci şi calde, muşeţel, înţelegeţi? Preotul încuviinţă, ducându-şi automat la gură o batistă mare şi-şi luă rămas bun. Paul se ridică, urmări ni un moment paşii preotului şi se-ndreptă spre doctor.

— Vă rog să poftiţi, îi arătă acesta indiferent uşa cabinetului.

Prin ferestrele mari soarele se reflecta nemilos în nichelul instrumentelor risipite pe o tavă. Fără o vorbă, doctorul îl invită direct pe scaun. Paul, care în viaţa lui pu fusese la dentist, se

aşează stângaci.

— Am o mică carie la al doilea molar de sus. Aş vrea să vă întreb dacă nu pot să-mi îmbrac şi cei doi canini?

— Desigur, dacă acceptaţi cu aurul nostru.

Doctorul se aşează pe un taburet metalic, privi la fel de indiferent undeva afară, apoi se-ntoarse spre „pacient”:

— Eram îngrijorat. Materialul a sosit, acum dimineaţă, din partea voastră niciun semn... Ce se-ntâmplă? În fine, acum e-n regulă. „Coletul” e aici, dumneata, de asemeni...

Paul se gândi, fără să vrea, la preotul ce ieşise mai Înainte. L-o fi adus el? În lumea conspiraţiei totul e posibil. În scurta lui carieră de curier întâlnise tot felul de „legături”. Militari, muncitori, fetişcane elegante, chipuri apărute o clipă, ca într-o fulgerare, ce se mistuiau uâi- deva în anonimat, niciodată reintâlnitej dar care se mişcau, acţionau mai departe, îndeplinind misiuni. Gândul acesta îi dădea un adine fior, dar şi o anume siguranţă şi încredere, mai ales când se pierdea în vălmăşagul pestriţ al străzii. Privind chipurile trecătorilor îşi spunea: „Viitoarea întâlnire va fi poate cu tipul ăla care trece cu bru- neţica nostimă la braţ, sau cu bătrânelul scorţos şi grav ce merge absent, vreun profesor, poate, sau... de ce nu... cu faţa frumoasă şi timidă ce trece purtând sub braţ ua teanc de cursuri, sau cu acest... vânător de munte, trist şi neguros ce-şi bea siropul dintr-o răsuflare, sub privirea admirafivă a micului negustor de sirop. Cu toţii urăsc fascismul şi războiul, din ce în ce mai mult, din ce în ce mai puternic. Ofiţerii germani se fotografiază în Cişmigiu. Au aparate micuţe cu burduf, ca nişte mici armonici, rid tare, comentând nepăsători, cu aere de stăpâni. Lumea e a lor, par să spună chipurile senine, lumea e a lor... până când... până unde... se-ntreabă omul de rând. Trecătorul ce iuţeşte dintr-o dată pasul... “

— Acesta e. Doctorul puse pe masă un plic gros, sigilat, pe care-l netezi un moment, gânditor, cu podul palmei sale frumoase, cu degete suple. Paul îl cântări, preţ de o secundă, îl vârî într-un lăcaş din căptuşeala mapei sale studenţeşti. O depuse pe colţul biroului.

— O gură de cafea? Îl îmbie Stamatiad, scoţând la iveală un vas de sticlă.

Paul recunoscu paharul Berzelius, atât de familiar în timpul liceului. I se păru că totul s-a petrecut demult, tare demult, deşi

pe diploma de bacalaureat era trecut anul 1940... îşi aminti de profesorul de chimie, bătrânul Moleculă, pe care-l amărau cu toţii cu obişnuitele glume şcolăreşti, inconştiente, crude. „Foarte spinos şi anevoios a fost drumul ştiinţei, o adevărată galerie de martiri a semănat drum de suplicii, dar adevăratul supliciu este când ascult ce produc creierele voastre descreierate. *1 O rostea cu puţină răutate, dar şi cu amărăciune, întrebându-se, cu voce tare, dacă Lavoisier, Lin6e, Mendeleev aveau să bănuiască viitoarele batjocuri ale noilor generaţii. În clipa aceea Paul ar fi dat orice să se trezească dintr-o dată în mijlocul clasei, zumzăitoare ca un stup în călduri, iar **el,** sub privirile batjocoritoare ale colegilor, **cu recunoscuta** râvnă, umplând tabla cu nesfârşiţi acizi, hidrocarburi, lanţuri de benzeni, valenţe...

— Mulţumesc, spuse, depuiiând paharul pe colţul mesei. N-am mai băut de mult o cafea bună.

Doctorul dădu din cap. Îşi privi ceasul, ridicându-se sprinten. Îşi aranjă mecanic cele câteva şuviţe rebele ce-i cădeau pe frunte.

— Mă ierţi acum, am un client german, un ofiţer de o zdrobitoare punctualitate. Domnul doctor Rosenfeld e foarte grijuliu în privinţa acestuia.

— E normal, surâse Paul înviorat. În Germania e la fel. Fasciştii, fără să fie dentişti, au o grijă nebună d’e danturile pacienţilor evrei.

— Practici un umor cam negru, zâmbi doctorul. Se încruntă apoi, lovind cu pumnul în spătarul scaunului.

— O să se termine odată nebunia asta înfricoşătoare, cu... Opri freză, care mersese tot timpul în gol, pentru ca de afară să se audă că se lucrează. Scoase la iveală o pastilă mică.

— Ia asta şi ţine-o-n gură. Să se simtă că ai trecut pe la dentist.

— Aveţi dreptate, poate vrea să mă sărute vreun curios de la Siguranţă.

Doctorul îi strânse mina, privindu-l stăruitor cu ochii săi căprui, uşor dilataţi de dioptriile ochelarilor, o privire ce purta gânduri, porniri condensate, grele.

— La revedere, îi spuse, deschizând uşa. Dinspre scară se profilau înaintând, două siluete. Un ofiţer german şi un civil cu pălăria în mână. Paul scoase automat batista, o duse la gură,

apoi se opri în dreptul unui vas metalic, scuipând. Ofiţerul, un tinerel spălăcit, se opri şi întrebă:

— Toare, tomnule, toare rău?

— Nu... adică... acum nu, dar... Se bâlbâi, strâmbându-se o clipă. Ofiţerul, cu însemne de locotenent, clătină din cap, simulând un fel de compătimire, privindu-şi în acelaşi timp ceasul.

Ieşi printr-o străduţă în spatele berăriei *Gambrânus.* Înregistră truda câtorva băieţi ce descărcau un camion cu gheaţă. Un bărbat încins cu un şorţ îi dirija, bombănind. Merse pe jos până la Universitate. Urcă din mers pe platforma unui tramvai aproape goL Până la Obor era o bună bucdtă de mers, aşa că se aşeză pe un scaun. Privi distrat o vreme afişele colorate, lipite în interior. Afişe, îăcând reclama unei trupe de circ. „Ţara arde şi baba se piaptănă, e războiş şi ăştia se ţin de clovnerii! ... Dar, de fapt sunt şi ei nişte bieţi oameni care-şi câştigă piinea'. La următoarea staţie înregistra urcarea a doi bărbaţi ce păreau a fi pădurari. Unul mai tinerel, iar celălalt, între două vârste, cu obraz ţepos şi bronzat. Paul tresări fără să vrea. Expresia bărbatului mai în vârstă aducea izbitor cu aceea a unchiului său colonelul Merişanu. Nu-l mai văzuse de trei ani, în septembrie se împlinesc trei ani. ...30 August '40. Îşi aminti clar dimineaţa aceea, căci se pregătea să plece la munte după emoţiile trecerii bacalaureatului. Ajuns în apropierea gării, se oprise în faţa cinematografului de pe colţ. Lume puhoi, vociferări, bănuia că s-a adus vreun film bun. Dar apropiindu-se observase că mulţimea nu dorea să vadă filme ci era înfuriată pe proprietarul sălii. Chiar în ziua diktatului nu se cădea să ruleze filme, să cânte muzica. Şi oamenii erau gala. Gata să spargă geamurile şi vitrinele cu fotografii. Ce vină avea de fapt proprietarul sălii? Nu ştia că nu se cade. Mult timp după aceea cinematograful a fost închis. *Universul,* luaţi *Universul,* comunicatul de la Viena"! Vocile subţiri, stridente ale copiilor care nu ştiau ce grozăvie spun. Au urmat trenuri cu refugiaţi. La câteva zile unchiul său, colonelul Sabin Merişanu, comandantul unui regiment, din nordul de acum răpit al Transilvaniei, i-a vizitat. Stătea acolo la masa din sufragerie la un coniac cu tatăl său şi-i povestea înnegurat cum decursese retragerea... Se retrăsese ultimul. Divizia, armata îşi puneau chiar probleme, n-ajunsese până la el ordinul de retragere? Ce mai zăbovea? „Ştii ce-am făcut. Ioane, de nervi şi

de ciudă? Am pus bateriile în bătaie şi am tras peste dealuri, aşa în pustiu, am tras, Ioane, toată muniţia ’ Cum dracu să părăseşti cu inima uşoară pământul ăsta pe care tata, ştii doar, l-a stropit cu sângele lui? Eu ca militar să părăsesc fără luptă, ceea ce s-a câştigat tocmai cu atâta jertfă şi atâta luptă! În numai două luni România întregită, făcută de toţi ai noştri din greu, s-a prăpădit la masă verde.’ Cu aliaţii ăştia şovăielnici, cu guvernele astea neputincioase, cu Hitler lăsat de capul lui. E nebunie curatft ce se-ntâmplă înir-adevăr unchiul său avusese unele neplăceri, fusese apoi mutat la Centrul Teritorial de la Timişoara.

Coborî din tramvai şi dincolo de Obor, nimeri după oarecare dificultate nouă ascunzătoare a lui Toledo.

— N-au fost complicaţii? Îl întrebă invitându-l să stea. Paul îi relată întâlnirea cu doctorul Stamatiad, şi-i înmână plicul acela gros. Plicul conţinea un paşaport spaniol, pe care Toledo îl avea din perioada în care luptase în Brigăzile Internaţionale. Cineva aplicase acum nişte vize de intrare, ce păreau autentice, dar Paul nu fu curios la ce-i va servi.

— De ce n-aş face şi eu o plimbare cu *Prinz Eugen*? Ce zici? Am şi legitimaţie de ziarist, paşaport în regulă, după cum vezi, o să apar şi eu acolo, prin bunăvoinţa unui amic de la Clubul de. Presă, care mi-a promis că-mi va face rost de o invitaţie la croazieră. Am să apar şi eu în marele grup de ziarişti care însoţesc de regulă asemenea evenimente mondene.

— Ai de gând să le strici croaziera?

— Dacă pot, de ce nu. Ce-i aici la noi? Sat fără câini? Se cred la tropice, sau în Bahamas, turişti de plăcere? Şi acum, lăsând glumă la o parte, am aflat că există o legătură între cele două avioane Goliath aterizate în apropierea Giurgiului şi iahtul *Prinz Eugen.* Încărcătura unuia din avioane, a celui defect, a trecut de urgenţă în cala vasului. Chestiunea e foarte precisă.

*

Nu toţi angajaţii serviciului de expertize criminalistice arătau la fel de antipatici ca şeful lor Stăncescu. Străbătând culoarul kilometric, Bretan înregistrase câteva chipuri simpatice, destinse, ce păreau a nu avea nicio legătură cu clădirea mohorâtă, veşnic inundată de mirosuri iuţi şi înţepătoare. Tinerii cu care-şi încrucişase paşii erau însă trădaţi de halatele pătate sau ciuruite de acizi. Din loc în loc întâlni vitrine ce expuneau fotografiile unor celebri criminali, precum şi un bogat material

ilustrativ, privind diferitele lor procedee şi moduri de acţiune. „Nu e prea vesel aici! \gândi, uitând pentru câteva secunde că şi propria-i meserie **are** prea puţine părţi vesele. Cu un mi nut, două, mai înainte, pătrunzând în curte, observase (cocoţat pe nişte capre metalice) automobilul cu care făcuseră ultima lor plimbare Vlad Cârjaliu şi Zorica Mattara.

Bretan bătu la uşa unuia din laboratoare. Neprimind niciun răspuns intră acompaniat de clinchetul unui clopoţel spânzurat de tocul de sus, ca la prăvăliile mărginaşe. De-a lungul pereţilor rafturi imense, maronii, adăposteau a adevărată armată de sticluţe, flacoane, borcane cu etichete multicolore. La masa lungă de laborator, placată cu faianţă gălbuie, plesnită, printre stativele cu eprubete şi retorte, descoperi două chipuri tinere, aplecate asupra unei înverşunate partide de table. Zarurile mai zomăiră, ca scăpate din puşcă de vreo două ori, până ce unul din jucători, ce părea slăbuţ şi mărunţel, rosti: „Marţ, colega!”. Celălalt se ridică şi trântind capacul cutiei se apropie de grilajul despărţitor.

— Ce căldură! Cum puteţi umbla cu pălăria pe vremea asta?

— Când ai un creier mai fierbinte decât aerul, ţi se pare un fulg!

Acest răspuns îi sugeră că noul intrat nu prea are timp de pierdut.

— Am de ridicat un raport de expertiză. Îşi depuse pălăria pe scândura lustruită de deasupra grilajului despărţitor. Luând hârtiuţa pe care i-o întinsese Bretan, tină- rul întrebă fără nici cea mai palidă urmă de interes:

— Vreo poveste urâtă?

— Ca mai toate poveştile care ajung aici. Urmări degetele lungi şi abile ale expertului ce pianotau peste fişele din cutie. Extrase în fine una, de culoarea zmeurii (nuanţă potrivită mai **degrabă** unei invitaţii matrimoniale). I-o pasă colegului său şi deschizând portiţa de lemn îl invită pe comisar înăuntru. Îi indică un scaun şi se scuză că va lipsi ci le va momente. Acestui laborator al Poliţiei Judiciare a Prefecturii îi fuseseră încredinţate toate documentele şi hntiile găsite în bagajele victimelor accidentului de acum câteva zile de la Posada.

Lunganul reveni imediat însoţit de o fetişcană frumoasă şi degajată în mişcări, potrivită să trăiască mai degrabă în atelierul roz-bombon al Wandei. Dacă nu l-ar fi măsurat însă cu această

privire vie şi inteligentă.

— A lucrat şi domnişoara la cazul dumneavoastră. Eite expertul grafolog.

Privindu-i un moment cum deveniseră tustrei gravi şi serioşi, Bretan gândi aproape amuzat că are în fată nişte studenţi practicanţi, capabili să-i joace o farsă. Dar ce student mai poţi întâlni pe zăduful ăsta într-un asemenea bârlog? Cel cu mutră de şoricel desfăcu cu grijă un plic.

— Mină de super maistru! Exclamă încântat. Depunând pe masă paşapoartele false de care victimele nu apucaseră să se folosească.

Bretan îşi aminti de Prisecaru. De Păstorel şi de elegantul Delcca. De Gogu Senatoru. De Aristotel – câţiva dintre cei mai subtili maiştri ai falsului din câţi cunoscuse. Tinerii îl priviră destul de sceptic. După părerea lor, întărită şi de părerea lui Stăncescu. Autorul sau autorii falsului nu figurau printre cei menţionaţi de comisar. Aduseră şi argumentele cuvenite. În câteva propoziţii reuşiră să.. Portretizeze" stilul şi maniera fiecăruia.

În sinea sa recunoscu că tinerii îşi cunosc meseria. Poale ei nici nu ştiau că Delcea şi Păstorel sunt „cazaţi “de doi ani în penitenciarul de la Lugoj pentru falsificarea unor acte bancare, iar Gogu Senatoru şi-a pierdut un braţ într-un stupid accident şi s-a.. Retras" din meserie. Cât despre ceilalţi aşi ai falsurilor, aceştia erau pur şi simplu dispăruţi de câţiva ani.

Printre hârtiile descoperite în bagajul victimelor figurau şi patru scrieri. La atâta se reducea corespondenţa dintre Zorica şi Vlad Cârjaliu. Primul schimb de scrisori, de prin aprilie, mărturisea clar natura relaţiilor dintre ei. Ultimele, având ca. Dală 1 iulie şi respectiv 6 iulie. Mai sobre mult ca ton. Dădeau de înţeles hotărârea celor doi de- a părăsi ţara şi. În plus. Cârjaliu o asigura că momentul mult aşteptat a sosit. Scrisorile lui Vlad Cârjaliu erau redactate pe o hârtie fină. Purlând antetul hipodromului. Un scris ferm. Regulat, un mod precis de exprimare fără artificii inutile. Cele de răspuns ale fetei aveau un scris citeţ, ordonai, nu prea depărtat de cel caligrafic asupra căruia institutorii veghează cu atâta tenacitate. (Bineînţeles cerneală violetă, plic şi hârlie roz. Parfumate, atât de caracteristice fetelor de genul ei)..

— Am comparat cu mostrei*; pe care ni le-aţi trimis. Scrisorile

sunt autenticc. Vreau să zic că ele sunt scrise, fără îndoială, de mâna victimelor. Fata tăcu o clipă, privindu-l limpede, dar parcă aşteptând ceva de la el.

— Chiar şi ultimele două? — Se încordă uşor comisarul.

— Chiar şi acelea. Aţi sesizat ceva în legătură cu ele?

Bretan ridică din umeri şi nu răspunse, dar în glasul fetei distinse o notă aparte. O urmări cum le aşază gânditor în evantai. Faţă le mai privi un moment şi-i mărturisi că ceva din textul lor nu-i este pe plac. Se deosebeau destul de primele două.

— Din amândouă se degajă ceva... artificial, autorii par supuşi unei puternice emoţii, sau crispări, înţelegeţi? Să presupunem că ar fi emoţia împlinirii aspiraţiei lor, dar cuvintele, felul în care sunt aşternute dau impresia unui act forţat, de parcă conţinutul le-ar fi fost dictat de cineva.

Deschise un carneţel şi în sprijinul celor afirmate dădu ţţlas unor observaţii privind particularităţile grafologice ale înscrisurilor, înclinaţia literelor, presiunea stiloului asupra hârliei.

— Aceste observaţii sunt mai detaliate în raport. Îi întinse plicul sigilat. Tânărul cel mărunţel făcu cunoscut şi punctul de vedere al chimistului.

— Scrisorile bărbatului sunt scrise cu aceeaşi cerneală. Ale feţei, nu. Numai pentru prima scrisoare, cea din aprilie, victima a folosit cerneală din călimara găsită în sertarul din camera ei. La prima vedere culoarea nu pare diferită. Compoziţia chimică insă e alta. Alt pigment, alt mod de preparare.

Bretan îşi luă rapoartele, le vârî în mapă, mulţumi tinerilor şi ieşi. În curte mai aruncă o privire automobilului distrus. Într-o zi, două, îşi va lua locul la cimitirul maşinilor. Printre atâtea fiare îşi va pierde identitatea, va pleca apoi la topitorie şi gata povestea! ...

— Ei drăcie, am vedenii?

— N-aveţi vedenii şi nici de la insolaţie nu vi se trage. Miercănuş îl aştepta rezemat de portiera bătrânului *Dodge.* Îl informă că e căutat de comisarul-şef. Şi Miercănuş bănuise unde-l poate găsi.

— Aş mai avea de umblat! Zise şi-şi aprinse o ţigară, îl rugă pe subcomisar ca, în drum spre secţie, să oprească la papetăria *Callais.* Maşina demară scurt, umindu-se destul de sprinten în ciuda venerabilei vârste. Din foialn subcomisarului, Bretan

presupuse că arde de nerăbdare să vorbească.

— Deşartă sacul, îl invită, înregistrând absent animaţia scăzută a străzii.

— Păi cu ce să-ncep? Donv şef Arnăutu a pus mâna pe postul de inspector în Prefectură. Ştiţi, visu' lui! De azi dimineaţă secţia e întoarsă pe dos. Curăţenie, şmotru, alergătură. Au venit şi s-au perindat toţi amicii şefului. Başca nişte granguri de la brigada a doua, un procuror de la parchet, judecătorul Jurăscu, inspectorul Pexa.

— Nu ştiam că Jurăscu şi Pexa se numără printre prietenii săi.

— Aşa e. Dar ăştia au venit cu altă treabă. Vor să-şi bage nasul în dosarul afacerii Catargi. Cam târziu s-au trezit. Dosarul a plecat la Parchet, şi arestaţii predaţi în gestiunea Siguranţei. Şefu le-a cam râs în nas. Acuzaţiile ălora nu mai sunt de competenţa unei amărâte secţii de sector. Crime politice, daravele…

— Crezi că se poate redeschide ancheta dacă am să le dau câteva noutăţi?

— Poale că da, poate că nu. Dar mai mult că nu, ridică Miercănuş din umeri. Cred că deja Arnăutu i-a lămurit că-şi pierd vremea de pomană. Nu văd acum nici ăstora să le ardă să răscolească iar, să-şi bată capul cu cine i-a omorât pe Baronică, pe Cotoaibă. Şefu' ştiţi că ţine la varianta lui. Că lovitură dată la colecţia Catargi a fost concepută de Cârjaliu cu complicitatea lui Baronică şi a lui Cotoaibă, la care au pus umărul frate-su şi ceilalţi legionari. N-a ţinut figura, apoi Vlad Cârjaliu şi-a lichidat complicii tot cu ajutorul legionarilor şi-a încercat s-o şteargă cu gagica afară. Dar… ceasu' rău! Salutare şi bonjur! Probele sunt valabile, martorii la fel.

— Dar tu ce crezi, chiar aşa stau lucrurile?

Miercănuş reflectă câteva momente şi-i răspunse:

— Cum dracu, de l-a lăsat Vlad Cârjaliu «pe frati-su descoperit şi el s-o întindă cu puicuţa, după câte a făcut pentru el? … Şi apoi nu pricep care e locul lui Mandache în toată chestia? E cam anapoda totul! A! Era să uit. Mandache e internat la spitalul *Filantropia.*

— Cu asta trebuia să-ncepi! Ce-a păţit?

— L-au găsit azi dimineaţă, acolo la abator, în hala de expediţie, bătut la sânge şi agăţat în cârlige. Paznicii au dat de el pe la ora cinci. Îngheţat şi atârnat în cârlige cu capul în jos. Şi

în gură avea îndesată o limbă mare de vacă. Aşa e modă la borfaşii din abator. Când unu devine turnător îi trag gealaţii o mamă de bătaie şi-i vâră în gură o limbă de vacă. Aţi văzut că Mandache lucrează în stil mare. Are complici cu duiumul. Ieri noapte au fost arestaţi mulţi dintre ei. Şi cineva a răspândit zvonul că el i-ar fi turnat. O socoteală simplă. Dacă ceilalţi au căzut, de ee Mandache e liber? Clar! Când a citit dom' comisar-şef în buletin, a zis cu ciudă: „Iar Mandache! Mandache! Iar o să-i stimuleze imaginaţia lui Bretan". Miercănuş îi comunică mai apoi că nevasta legionarului arestat, madam Drăcea, vrea să-i vorbească. Madam Drăcea care lucrează ia cabaret! Am vrut s-o trag de limbă, dar a zis că personal cu dumneavoastră vrea să vorbească. Vă aşteaptă £ casă la ea mai târziu. Acum se odihneşte, că a lucrat de noapte.

Opriră în faţa luxoasei papetării *Callais,* singurul loc de unde putea proveni acea călimară scumpă, găsită în sertarul Zoricăi, o sticluţă modelată în formă de lebădă, îmbrăcată într-o folie de argint filigranat. Aici îl întâm- până şeful magazinului, un bărbat în vârstă, jovial, cu părul cănit şi cu acel inconfundabil zâmbet de negustor. Intrară în birou. '

— De când cu războiul am pierdut câţiva furnizori. Dar şi în timp de război oamenii au nevoie să-şi scrie dulci răvaşe, în plicuri cât mai drăgălaşe. O să ajungem să vindem mape din hârtie de ambalaj. Şi nici cerneala nu mai e că-nainte. Un avocat mi s-a plâns că miroase a acru. A pierdut doi practicanţi din cauza asta, că-i durea capul! Stocurile de călimări, din care face parte şi asta care mi-aţi adus-o s-au epuizat de două luni. Mă refer la cerneala de calitate. Tot în asemenea călimări primim acum, dar, după cum v-am spus, e vorba de altă cerneală. Mergeţi la fabrica *Kor nea,* o să vă lămurească mai bine.

După ce-i mulţumi, ieşi, dar nu înainte de a cumpăra un top de plicuri şi hârtic albe, simple. Dacă i-ar scrie Melissei...

— Domnul Bretan, auzi în spatele său o voce vag cunoscută. Machelle Comăneşti îi zâmbea pulin maliţios, cu ochii la mapa de plicuri.

— Era ultimul loc unde puteam bănui că am să vă reîntâlnesc.

— Recunosc că şi în crea ce vă priveşte, lucrurile sunt la fel. Nu, nu am de gând să scriu admiratoarelor, după cum aţi vrea să mă ironizaţi. Surâse şi o întrebă dacă are ceva de cumpărat din magazin. Machelle nu răspunse imediat, dar îi făcu

neaşteptata propunere de a face împreună câţiva paşi pe stradă.

— Mai am ceva treabă pe ziua de azi, dar nu strică o plimbare, spuse, dar gândi exact contrariul. Dând cu ochii de Miercănuş. Îi ordonă să comunice şefului că nu l-a găsit.

— Dacă nu te-nhaţă cu vreo treabă, repede-te până la Mandache la Tspital. Vezi, află cum s-a întâmplat. Poate că a încasat-o din altă cauză. Pricepi? Ne vedem mai târziu la sccţie. Ştii că trebuie să trec pe la madam Drăcea şi pe la fabrica Kornea. O regăsi pe Machelle cumpărându-şi un bucheţel de Hori de la o florărească pe jumăute adormită. Îşi exprimă cu voce tare regretul că nu i l-a oferit el. Însoţitoarea îi surâse.

— Sunteţi un conformist.

— Cred că mai degrabă un tip de modă veche.

— Ce-a {i zice de-o limonadă rece? Mi-e o sete nebună!

Se aflau vizavi de *Kesior.* Intrară. Interiorul îi intâm- până răcoros şi liniştit. Doar câţiva clienţi mai vârstnici moţăiau pe la mese. Aerul părea vătuit, niciun zgomot din stradă nu răzbătea prin draperiile grele. După ce chelnerul lăcut şi ţeapăn ca un pastor anglican le luă comanda. Bretan deschise discuţia.

— Cum se Tace că n-aţi rămas la Sinaia? Pe canicula asia…

— Aţi fost şi dumneavoastră la expoziţia canină? Era puţin surprinsă.

— Absolut din inlimplarc. Dar mi-a prins bine. Am uilal pentru câteva ceasuri de pungaşi, escroci, de alergătură, de anchete…

Machel savura limonada, sorbind-o cu înghiţituri mic!.

— Apropo, cum mai merge ancheta?

Bretan nu-i răspunse imediat. Sesiză apariţia, aproape ireală, a chelnerului, care depuse pe masă un vas de cristal în care introduse bucheţelul de flori. O rază strecurată printre draperii imprima delicatelor petale o nouă şi stranie irizaţie.

— Ancheta s-a încheiat. Îi răspunse după ce paşii chelnerului se stinseră.

— Ce frumos arată florile! Parcă au căpătat un alt suflet, decât în lumina crudă de afară. Nu găsiţi?

Câteva momente nu-şi vorbiră. Ea contempla pelal’.’le catifelate. Însă dincolo de cafeniul calm al irisului, abia simţit, pulsa un punct de nelinişte.

— Aş vrea să vă întreb ceva. Rupse tăcerea, rămânind cu linguriţa suspendată în aer. Abia dacă se atinsese de felia de

tort. <*

— Prezenţa dumneavoastră, sâmbătă la noi acasă, mi-a dat de gândit. Am avut impresia că-l credeţi amestecat şi pe logodnicul meu.

— V-am spus că ancheta s-a încheiat. No există nk-i o dovadă că domnul Kailidis are vreun amestec. Singură idee ar putea fi aceea că femeia a dispărut luni scara la cabaretul *Carmen.* A fost descoperită împreună cu un alt urmărit de-al nostru, abia vineri, undeva pe Valea Prahovei. Într-o împrejurare tragică. Un stupid accident de automobil în care au pierit amândoi, în timp ce se pregăteau să părăsească ţara. Cu paşapoarte false şi cu o mică avere. Nu există nicio dovadă că domnul Kailidis i-ar fi cunoscut, fie din trecut, fie de dată recentă. Mi-a fost foarte greu să-mi explic modul în care au părăsit atunci cabaretul. Deşi toate intrările erau practic supravegheate. Dar acum s-fiu găsit şi motivaţii şi martori, dosarul s-a închis. Sânteli liniştită acum?

— N-am nicio nelinişte. Era doar o curiozitate. Ştiam că mai demult domnul Kailidis a mai avut de-a face cu poliţia.

Şi Bretan nu putea băga mina-n' foc că-n vocea ei na se desluşea o vagă iritat e.

— Fleacuri! Impulsuri ale tinereţii. E mult de-atunci.

— Dar o bănuială tot aţi avut, nu negaţi. Am simţit asta.

— A bănui, a suspecta, a formula ipoteze, iată primele trei verbe ale meseriei. V^am dat un citat dintr-un curs al unui profesor privind practică şi urmărirea judiciai'ă. Noi poliţiştii bănuim tot timpul câte ceva. Cum, de pildă, 5n acest moment aş putea bănui că nu ne aflăm *întâmplător* sici. Privirea fetei îl săgetă. Dar surise subţire şi-ntrebă cu răceală:

— Credeţi cumva că m-a trimis el? Râse scurt. Mă decepţionaţi. Am vrut să aflu şi să ştiu asta pentru mine. N-am avut nicio clipă îndoiala că logodnicul meu ar avea vreo legătură cu aceste sinistre întâmplări. Privirea-i era însă de o ciudată fixitate şi Bretan ar fi putut jura că că exprimă contrariul. Machelle îşi consultă ceasul micuţ, regăsindu-şi surâsul graţios:

— A fost agreabil. Vă mulţumesc. Depuse o bancnotă pe colţul mesei. Plătiţi dumneavoastră. Nu mă conduceţi, vă rog. La revedere.

Bretan nu se ridică, ci se mulţumi s-o conducă cu privirea. Încercă să priceapă sensul real cil acestei neobişnuite întrevederi. Plăti şi, ridicându-se, privirea îi căzu asupra florilor,

acum stinse, căci raza se mutase ceva mai departe. Le luă şi ieşi cu gândul că poate o mai ajunge. În parcarea hotelului *Mercedesul-Diana* argintiu strălucea orbitor. Alături, Machelle îşi cercetă nervos poşeta micuţă, probabil în căutarea cheilor.

— V-aţi uitat florile.

Ridică privirea spre el, fără să pară prea surprinsă şi cu un gest scurt, răsturnă conţinutul genţii pe perna automobilului.

— Cheile sunt în bord, dacă nu mă-nşel, îi atrase atenţia.

— Oh, doamne, ce uitucă sunt! Sări sprintenă la volanul *Mercedesului* strălucitor ca o armură, redevenind liinţa aristocratică, străină, greu de definit. Se auzi de- marorul silenţios, apoi torsul puternicului motor. Comisarul îi întinse florile ce păliseră de-a binelea. Fără să-l privească, ridică mâna în semn de rămas bun şi automobilul se smulse pur şi simplu din loc.

„Domnule Bretan, dacă n-ai găsit distractiv să te prezinţi la slujbă, vino măcar la distracţie şi ia-o ca obligaţie de serviciu. Te aştept la *Imperial* la ora opt. “Aşa suna mesajul pe care i-l lăsase comisarul-şef pe birou. Se_ lăsă în adâncimea moale şi ispititoare a fotoliului. Abia’ acum simţi că l-a ajuns oboseala. După toată alergătura şi după tot ce mai aflase, simţea nevoia unui duş prelung, a unei cafele tari şi fără zahăr şi a unei noi lecturi a dosarului. Dar invitaţia şefului său trebuia onorată. Peste câteva minute apăru şi Miercănuş. După cum trânti pălăria pe birou, Bretan presupuse că veştile sale nu sunt prea îmbucurătoare. Află că Mandache plutea în continuare între viaţă şi moarte. Doctorii cam dădeau din umeri.

— La brigada din Griviţa e priponită toată gaşca traficanţilor de la abator. Dar niciunul nu recunoaşte că l-ar fi aranjat pe Mandache. Merge însă vorba că el i-ar fi turnat. Azi la prânz cei de acolo au mai ridicat pe câţiva. Familia lui nu l-a mai văzut pe Mandache de vineri seara. Nici gagica aia a lui nu era acasă. M-am învârtit vreun ceas pe-acolo. S-o fi dat la fund.

Alături de biletul comisarului-şef se mai afla un plic albastru, purtând antetul Prefecturii de poliţie din Ploieşti. Era expediat de comisarul Take Priboieni. Nici noutăţile sale nu erau de neglijat. Îndeplinind una din rugăminţile lui Bretan, comisarul Priboieni, ca să dea de lucru unui agent stagiar, i-a pus în mână fotografiile lui Cârjaliu şi Zorica şi i-a ordonat să bată toate localurile de pe Valea Prahovei. Căci vorba aceea: Nu se ştie

niciodată... Şi truda omului său nu se dovedise zadarnică. La ieşirea din Breazâ, la câteva sute de metri de şosea, se află un han modest. *La Cerbul Alb,* îi zice. Zelosul agent a poposit şi acolo. Privind fotografiile, hangiul, şi mai apoi ceilalţi angajaţi, i-au recunoscut fără ezitare pe Vlad Cârjaliu şi pe Zorica. „Erau cei doi porumbei care au servit cina acum două seri în separeu. Ce drăguţă pereche! "Aceştia au apărut în han cam în jurul orei opt. Întrucât sala cea mare era ocupată de obişnuiţii localului, pădurari, lucrători de la carieră, era gălăgie, fum să-l tai cu cuţitul, hangiul f-a condus în unicul separeu ul hanului. Cei doi au cinat pfelă către ora unsprezece. Inspirat, subordonatul comisarului Priboieni s-a interesat dacă în afara celor familiari localului n-a mai apărut în cursul serii şi vreo altă jiersoanâ străină. Hangiul şi-a amintit că-n jurul orei nouă şi-au făcut apariţia doi bărbaţi. Amândoi sobri şi foarte rezervaţi. Unul înalt, brunet, celălalt scund şi bine legat. Proprietarul s-a scuzat că separeul e ocupat, dar ultimii sosiţi n-au făcut nazuri şi au ocupat o masă acolo în sală, undeva mai în colţ. Deşi erau echipaţi ca nişte veritabili excursionişti, cu rucsacuri şi bocanci cu ţinte, nu prea arătau a oameni familiarizaţi cu muntele şi drumeţiile. Tot în legătură cu ei agentul a mai aflat un amănunt. Unul din băieţii proprietarului, însărcinat de tatăl său să cureţe şi să lustruiască automobilele clienţilor, a mărturisit că la un moment dat, ieşind pe afară cu treburi, ar fi surprins pe unul dintre străini, mai precis pe cel înalt şi spătos, prin apropierea *Opelului* cu care venise perechea din separeu. Când individul şi-a dat seama că e observat, s-a prefăcut că-şi face nevoile. Puţin înainte de unsprezece. Cârjaliu şi însoţitoarea sa au părăsit hanul. La scurtă vreme şi cei doi străini au cerut nota.

„Din nou cei doi bărbaţi! Mai ales cel înalt şi spătos. Aceleaşi semnalmente, după care a fost identificat ca fiind vorba de Horaţiu Cârjaliu. Între Horaţiu Cârjaliu şi acest individ înalt există o stranie asemănare! Şi poate cineva a speculat-o, dar cine? Pe baza acestei asemănări Horaţiu Cârjaliu era acuzat în cadrul anchetei (chiar dacă nu recunoscuse) de asasinarea lui Cotoaibă şi Baronică. Absurd, total absurd!'\îşi încheie reflecţia comisarul. Îşi aminti de vizită făcută soţiei lui Drăcea. Scoase din buzunar fotografia pe care femeia i-o încredinţase, după oarecare şovăială. Îi veni în minte chipul ei crispat şi vocca puţin răguşită: „E nevinovat domnule comisar. Are el Coşti păcatele lui pentru

că a purtat cămaşă verde, dar crimele astea de care e acuzat nu le-a făcut el! “Tonul îi devenise la un moment dat pătimaş, exaltat... Nici el şi nici ccilalţi n-au comis aşa ceva î Ei erau ca şi paralizaţi acolo în ascunzătoarea lor. Le era groază să iasă şi noaptea la toaletă! “

Brelan constată că. De fapt. Puţin îi păsa acum comi- sarului-şef Arnăutu dacă Drăcea, Horaţiu Cârjaliu sau Andrieş comiseseră în realitate faptele de care erau acuzaţi. Dosarul fusese predat Siguranţei, care avea mai multe motive să-i aibă în arestul lor. Înainte de orice aceşti trei indivizi erau criminali politici. Şi cu asta basta! „Domnule comisar, am aflat că aţi căutat la cabaret pe nişte indivizi. Eu bănuiesc pe cineva. Fireşte s-ar putea să greşesc. Am impresia că aceste persoane nu sunt străine de multe lucruri necurate care se petrec acolo! “ „De ce credeţi?”.. Aceşti doi indivizi veneau mai înainte destul de des pe la local. Acum, de când s-au întâmplat toate astea, n-au mai apărut. Aseară însă i-am revăzut. Eram pe coridor şi duceam o comandă. Erau împreună cu domnul Berescu. Acesta părea furios. Ce e cu voi aici? Au intrat în birou. De altfel, ei au plecat peste vreo câteva minute. “Bretan îi întinse subcomisarului fotografia dală de soţia lui Drăcea.

— De unde a rostuit-o? Întrebă privind-o îndelung.

— Zice că aseară a intrat în biroul lui Berescu să dea un telefon. Berescu lipsea de câteva minute. Observi că fotografia face parte dintr-un set de reclamă. Erau împrăştiate pe birou. Probabil Berescu intenţiona să facă o selecţie pentru a le înlocui pe cele scorojite din vitrină.

— Şi Berescu n-o să se prindă că i-a dispărut poza?

— Madam Drăcea susţine că erau foarte multe fotografii împrăştiate pe birou. Ştii cum se fac cele de reclamă. Mai multe variante şi fiecare variantă, patru-cinci poze. E convinsă că n-a văzut-o nimeni intrând sau ieşind din birou. În fotografie se vedea interiorul unui separeu. O masă exemplară, cu o faţă de masă ca hârtia, tacâmuri strălucind în lumina luminărilor. Masa era ocupată de un grup de ofiţeri germani şi de câteva femei tinere şi elegante. În deschizătura celor două perdele ale intrării insă obiectivul aparatului mai surprinsese două persoane. Două siluete bărbăteşti. Chipurile nu se distingeau prea bine. Staturile erau în schimb foarte clare. Un bărbat înalt, negricios, şi încă unul care abia îi ajungea la umăr, un chip şters şi cam pătrat.

— Dacă ăştia sunt aceleaşi persoane cu cei de la han – şi asta se poate verifica – iar cei de la han, dacă veţi putea dovedi că nu sjnt străini de accidentul de la Posada, atunci Drăcea, Andrieş şi Horaţiu Cârjaliu au şartse să iasă de sub acuzaţie. Luci u diacului! Iar probe, martori, dovezi, confruntări! Dar ia staţi! Nu mi-aţi spus ce v-au zis criminaliştii.

— Ţi-aduci aminte că printre lucrurile victimelor am găsit corespondenţa dintre Zorica şi Vlad Cârjaliu? Ei bine, o parte din scrisori sunt trucate. Fii atent! Mă refer la ultimele scrisori, ultimele două, care au atras şi atenţia experţilor! Surâse, amintindu-şi chipul nostim al fetei de la laborator. Scrisoarea din întâi iulie prin cart; Cârjaliu o anunţa pe Zorica că toate preparativele de plecare sunt gata, dându-i de înţeles că a sosit momentul, e scrisă cu cerneală neagră, cerneală care provine din călimara lui de la biroul de la Hipodrom. Scrisoarea de răspuns a Zoricăi din 6 iulie e scrisă cu cerneală violei, ca şi cea de dinainte, din aprilie. Dai' cerneala nu mai provine din aceeaşi călimară. Sortimentul acesta a fost pus în vânzare abia marţi. Marţi a fost 15 iulie. Deci nu putea fi scrisă atunci, în şase iulie, de vreme ce această cerneală *nu exista.* Clar? Şi mai e o chestiune. Experţii sunt de părere că tonul acestor ultime scrisori e discutabil. Ele pai- concepute artificial. Arată mai degrabă ca rezultatul unei dictări, nu al unor gânduri normale aşternute pe hârtie... înţelegi? Presupunând că lucrurile stau aşa, adu- cmd În sprijinul situaţiei şi dubiile expertizei medico-legale şi desigur şi observaţiile legate de starea automobilului, atunci, accidentul nu poate fi decât o *înscenare*, nu prea abilă, iar cineva are interesul să credem că Vlad Cârjaliu şi Zorica Mattara urmăreau să părăsească ţara. Or, eu sunt din ce în ce mai puţin convins de asta.

— Tot ce spuneţi are un chichirez. Insă e al dracului de greu de luat de la un capăt. De unde să-i luăm în primul rând pe aceşti doi indivizi, care^ poate că s-au prins deja că sunt în colimator? Nişte tipi duri, fără mamă, fără tată. Tipu' ăsta de oameni ştie să-şi păzească pielea! Fără să mai vorbim de ce protecţie poate să aibă! Dacă o să răscoliţi iar pe la cabaret, precis c-o să ne trezim cu toţii pe drumuri.

— Dar cine ţi-a zis că am de gând să-i caut pe indivizi la cabaret?

Comisarul se ridică, făcu dţiva paşi prin încăpere. Se opri în

dreptul lui Miercănuş şi-l privi câteva momente pătrunzător.

— Doresc să păstrezi tăcere asupra noilor chestiuni. Acum trebuie să plec la *Imperial.* Ai văzut invitaţii pe care mi-a lăsat-o şeful. Nu vreau să-i umbresc bucuria. Deşi aveam un chef nebun să mai iau o dată dosarul la mână. Te rog să mai faci acum o plimbare prin mahalaua lui Mandache, poate apare cineva care ştie cum a fost stâlcit în bătaie. Ia şi poza asta cu tine. Poate îi inspiri pe unii, poate trezeşti memoria altora, ce zici?

— Acum nu mă mai miră starea lui Mandache, cbc-o f: mâna ăstora!

Bliţul se auzea mult amplificat în liniştea ce domnea în agenţie. Chiar şi paginile întoarse foşneau de p&reă erau din foiţe de tablă. Îşi privi ceasul. Sesiză trecerea unui automobiL Nu, nu se oprise. Acum nu se aazea decât tic-tacul pendulei din biroul lui Wolf. Simţi pe mână o picătură caldă de transpiraţie. Îi veni în rnnte dintr-o dată chipul obosit al lui Wolf, aşa'cum îl găsise dimineaţă, la agenţie. Dormise poate acolo. Pe la: ece îl invitase la o cafea şi la o scurtă plimbare prin parcul de lângă agenţie. Tâmplele-i vâjiiau. O greutate i se aşezase deasupra sternului.'Nu ştia cum să înceapă relatireu întâlnirii de ieri de la Sinaia cu Frâu lise. „Nu mă surprinde, dragă Herbert. E o metodă obişnuită a colegilor de la *Gestapo.* Deci ţi-au cerut să fotografiezi docum: nte de-ale agenţiei. Interesant! "Tăcuse o vreme pă-ind absent... Probabil că-l munceau aceleaşi întrebări care-l chinuiseră şi pe el. Avea oare Holzer misiunea să verlice. Discret treburile agenţiei? Puţin probabil. Căuta ©va precis, vreun document, o scrisoare, ce anume? Sau, profitând de situaţia sa, ăsta era începutul racolării sale de a lucra pentru *Gestapo?* Vreo neregulă contabilă, sau vreo presupusă fraudă? Aproape imposibiL Toate adele erau puse perfect la punct. Şi apoi fondurile *Abwehnlui* erau secrete. Wolf nu putea da socoteală decât unor anme persoane de cheltuieli. „Cred că-n realitate, dragă Herfert,

Gestapoul nu doreşte nimic anume. Vor să te aibă la mină. Să nu poţi refuza în viitor nici alte cereri. Asta e! Pentru că *Abwehrul* a pierdut în ultimul timp destul teren." „Cum o să procedez, domnule colonel? ' „O să fotografiezi, după cum ţi-a cerut Frâu lise. Dar înainte de asta, am să fac eu puţină ordine prin seifuri şi fişete'1. „Credeţi că se vor ţine şi ei de promisiune „în privinţa situaţiei tatălui dumitale?" Cumpăni câteva

momente înainte de a vorbi. „Am să mă interesez mai îndeaproape de această chestiune'. „Frâu lise susţine că Holzer poate interveni pe lângă o persoană influentă şi-l poate repune în liber- ţâţe “. „S-ar putea că acuzaţia adusă tatălui dumitale să nu fie gravă. Ge*stapoul, p*reventiv, arestează foarte multă lume. Dar ia gândeşte-te, dacă lucrurile erau foarte grave, n-ai fi simţit şi tu reculul? Fii liniştit, am să fac tot ce-mi va sta în putinţă să fie bine. Îţi mulţumesc pentru loialitate! “ „Deci, cum e mai bine să procedez?” „Diseară vei rămâne până mai târziu în agenţie. Sub pretext că ţi-am cerut o lucrare urgentă. Fotografiezi mai întâi documentele la care ai acces". „Nu doriţi să fiţi de faţă? “ „Ei, asta-i bună! Trebuie să fii singur. E imposibil să n-ai pe urme vreun amic detal lui Frâu Ilse “.

Wolf făcuse curăţenie într-adevăr. Introdusese unele hârtii, scosese altele. Printre ele erau şi două scrisori. Una semnată de Rosenberg" în persoană. În termeni neaşteptat de intim:. Pe care precis Holzer n-o va citi cu plăcere. „Am convingerea că această misiune specială o vei duce la capăt aşa cum ne-ai obişnuit “. Aşa scria Rosenberg, unul din marii protectori ai lui Wolf. Wolf nu se mărginise numai la atâta. Mai „plantase" şi câteva hârtii şi acte compromiţătoare pentru Holzer şi oamenii săi, implicaţi în tot soiul de matrapazlâcuri. Ajunse unde trebuie, toate acestea i-ar fi zdruncinat destul de serios poziţia lui Holzer, Wolf îi dădea în felul acesta un serios avertisment. Von Webst răsuflă uşurat când întoarse ultima filă. Strânse aparatul, filmele, încuie agenţia şi ieşi în curte. Calcă apăsat spre ieşire, anunţând astfel că a părăsit agenţia. Santinela salută şi încuie poarta. Se lăsase o răcoare plăcută. Porni spre centru. Încercă o stare de uşurare, dar îşi mai simţea încă tâmplele zvâcnind. Prinse imediat în auz sfârşitul unor cauciucuri pe suprafaţa spălată a străzii. O maşină se apropie şi opri în dreptul său.

Comisaml-şef. Vesel şi înfoiut., ca un cocoş de Ardeal"

— Cum zicea Miercănuş cileodată –, trona în capul mesei. Îi făcu lui Bretan complice cu ochiul, în semn de bun venit şi-l invită să ia Ibe... Poliţia benchetuieşte" îi veni comisarului în minte un titlu pentru un posibil articol În *Universul,* acolo, pe pagină a doua, la locul ştiut. Se aşează la celălalt capăt al mesei, mai spre uşă, gândindu-se că mai târziu îi va fi mai uşor să dispară. Trebuia neapărat să ajungă la Wanda. Fotografia de

reclamă a cabaretului* pe care i-o împrumutase lui Miercănuş fusese executată la atelierul ei. Pătrunzând în hotelul *Imperial* Bretan ochise în holul spaţios o cabină telefonică.

Ieşi de câteva ori, sună, dar Wanda nu se întorsese acasă. Ultima oară dădu peste Miercănuş care se Întorsese şi fuma cu un aer absent, rezemat de tejgheaua garderobei. Îl invită la barul micuţ al hotelului. Miercănuş dăduse ocol prin mahalaua lui Mandache, dar fără niciun folos. În schimb, trecând şi pe la sediul brigăzii unde sunt „găzduiţi" traficanţii de carne, a aflat că Mandache, sau cel ce se dăduse drept Mandache, a informat telefonic poliţia vineri seara, cam în jurul orei opt, opt şi jumătate.

— Or, dom' şef, cam pe la ora aia îl scărmănăm noi! E greu de crezut că aşa năuc s-ar fi repezit la telefon. L-am lăsat cu păpuşica lui să-l oblojească. Încep să cred că cci pe care-i căutam sunt daţi dracului! Privi fotografia. Şi i-o înmână comisarului:

— Nimeni nu i-a văzut. Alţii zic că poza e cam ştearsă. Îşi trase pălăria pe ceafă şi se ridică. Îi mulţumi comisarului pentru trataţie. Acesta îl mai rugă ceva. Avea nevoie de dosarul afacerii Catargi, de copia pe care o păstrase în fişetul său. Îi înmână cheia şi sigiliul.

— Treci şi lasă-mi-l la tata acasă. Mă duc pe la el în seara asta. Acum trebuie să mai stau. Oaspeţii şefului nu s-au cherchelit încă.

După plecarea subcomisarului. Bretan nu mai rămase decât vreun ceas. Ieşi din local, convins că Arnăutu nu i-a remarcat dispariţia. Era de altfel şi deslul de târziu. Se îndreptă spre strada Regală unde-şi avea Wanda atelierul. Tot acolo, la primul etaj ocupa şi un apartament confortabil. Dacă Wanda n-a revenit, va intra puţin în băruleţul hotelului *Splendid,* unde se refugia câteodată. Patronul ţine deschis până dimineaţa dacă fie. Şi un singur client ar avea chef să rămână.

Dar nu era cazul, căci ferestrele apartamentului Wandei erau luminate. Şi nu numai atât. Uşa atelierului, care dădea în stradă, era larg deschisă. Rămase o clipă în prag privind harababura care domnea acolo. Proiectoarele şi părţi din decor zăceau răsturnate. Fotografii şi filme se vedeau împrăştiate direct pe parchet. Wanda, prăbuşită într-un fotoliu, agita receptorul bătând furios în furcă.

— Ce faci, te muţi? O întrebă Bretan în loc de bună seara.

— Mă mut, pe dracu! Cred că au încercat alţii să mă mute la azilul săracilor! Ce tâmpâţi, să creadă că am mulţi bani lichizi în casă! Tocmai sunam la voi la poliţie. Am fost călcată de hoţi, după cum vezi, dragă comisare. Priveşte! Azi e ziua liberă a fetelor. Iar eu am lipsit toată ziua din Bucureşti. Acum zece minute m-am întors şi uite ce-am găsit!

— Îţi lipseşte ceva?

Wanda repetă că nu ţine-n casă niciodată prea mulţi bani în numerar. Cel mult, şapte, opt'mii. Seiful din biroul de la etaj fusese forţat, dar nu cedase. Doar banii şi câteva bijuterii, două brăţări şi un ceas, aflate într-un sertar al şifonierului dispăruseră. Blănurile erau neatinse. Deci hoţii căutaseră numai bani şi bijuterii. Se ştie că blănurile sunt întotdeauna greu de plasat. Hoţii căutaseră şi prin atelier. Fără prea mare rezultat. Goliseră şi sertarul biroului din atelier de cele câteva sute, reprezentând încasărilc de sâmbătă. De ciudă că n-au gă^it mai mult pesemne, au răsturnat mobilele, au împrăştiat pe jos fotografiile şi clişeele. Comisarul cercetă apartamentul şi o sfătui să nu atingă nimic. Mâine îi va trimite pe cineva de la criminalistică. O ajută să întocmească reclaânaţia şi-i promise că o va duce chiar el la poliţie. Cei care operaseră, la prima vedere, nu puteau fi decât nişte bdeţi începători. Seiful fusese forţat, dar nu era prea complicat de deschis. Hoţii se mulţumiseră cu cele şapte-opt mii, şi cu bijuteriile. Mobilul, deci, nu părea să fie decât furtul. Dar se gândi că ar putea fi şi altul. Cineva nu caută întotdeauna bani sau bijuterii. O hârtie anume, un document, o scrisoare. Şi de ce nu chiar o fotografie, care într-o anume ciresumstanţă poate fi mult mai preţioasă. Dar acest gând şi-l păstră numai pentru sine. Când Wanda se mai linişti puţin, Bretan îi arătă fotografia luată de la madam Drăcea.

— Una din fetele mele a lucrat comanda asta. Pentru cabaretul *Carmen.* Te interesează cumva cine sunt domnii ofiţeri germani?

— Nu. Asta e mai lesne de aflat. Mă interesează cei doi indivizi care apar dincolo de draperie. Ai frecventat într-o vreme asiduu acest locaL Ia zi, îi cunoşti?

— Nu-i cunosc, propriu-zis. Însă tu ar trebui să-i cunoşti mai bine, adăugă cu subînţeles.

Şi pentru că Bretan o privea fără să priceapă, preciză:

— Cum, domnule, nu-ţi cunoşti colegii?

— Vrei să spui că indivizii lucrează la poliţie?

— Aşa se pare. Sunt amici cu domnul Berescu. Parcă aşa mi-a rămas vag în memorie. I-am zărit în dese rânduri pe acolo.

— Aşa. Venisem să te-ntreb dacă ai şi alte copii mai bune ale comenzii de la cabaret.

— Nu păstrez niciodată decât negativul. S-ar putea să-l mai ara. Wanda turnă coniac în pahare şi după o scurtă şovăială îl întrebă:

— Titi mai e în vizorul tău?

— Eşti a doua persoană pe ziua de azi care-mi pune o asemenea întrebare. Insă am să-ţi răspund la fel: Amicul meu de la fisc care intenţiona să-l înfunde s-a lăsat păgubaş.

— Şi tu atunci, de ce dracului îţi mai toceşti pingelele, în loc ca la această oră, de pildă, să bei cu prietenii, să strângi în braţe o muiere, nu te-nţeleg? Izbucni-Wanda.

— Toţi poliţiştii, într-un fel sau altul, sunt nişte pierde- vară, îi răspunse şi-i zâmbi în felul acela prin care un om se eschivează de la un răspuns precis. E vremea să plec. Văd că ai început să căşti!

— Îţi pierzi vremea, dulăule, în loc să-l înfunzi pe Ţi li! Să-l văd şi eu odată pe marele şi puternicul, pe flegmaticul Kailidis îngenunchiat!

— Ce mult seamănă între ele femeile câteodată! Zise şi se pregăti de plecare. Înainte de a părăsi apartamentul o mângâie cu două degete pe obraz.

— Să n-ai nicio grijă. Acum când cobor am să informez serviciul gardienilor publici. Un om va veghea în noaptea asta lipit de uşa ta. Noapte bună, şi caută printre materiale şi negativul ăla.

Coborî în stradă. Trecătorii erau rari. Cerul era de o luminiscenţă albăstrui-argintie.

Paşii îl purtau acum pe una din acele străduţe lăturalnice. Înguste şi uşor în pantă, una din străzile pe care copilărise. Nu mai avea până acasă decât cel mult cinci minute de mers agale. Se vedea deja colţul unde altădată era o băcănie... Dar nu mai apucă să-şi continue gândul. Fulgerător se trezi încleştat de două braţe. Cineva îi trase adine pălăria pe ochi. Auzi chiar cum plesneşte căptuşeala. O fracţiune de secundă avu impresia că totul se petrece doar în imaginaţia sa. Simţi cum cineva se

pregătea să-l lovească. Din reflex, se lăsă în jos trimiţând o lovitură cu piciorul în direcţia agresorului nevăzut. Dar nici acesta nu se dovedi un ageamiu. Lovitura atinsese un trup. Dar omul eschivase şi-l simţi cum se repede ca un berbec. Braţele celui care-l ţintuise din spate – îi simţea răsuflarea în ceafă – parcă erau un cerc gros de fier. O menghină. Înainte de a se prăbuşi în neant, o clipă doar. Zări, la câţiva paşi în lumina puţină o siluetă subţiratică. Un individ în costum asistând la scenă cu mâinile-n buzunare. Apoi nu mai pricepu nimic. După o vreme, ceva din afara simţurilor îl avertiză că se află undeva pe o înălţime. Iar jos, la picioarele sale. Era un fel de vale abruptă, plină de grohotiş. Simţea cum alunecă, rostogolindu-se printre pietre, încercând zadarnic să se agaţe de ele. O durere surdă îl făcea să tresară, dar zgomotul rostogolirii i se părea mult mai insuportabil. Îşi simţea gura inundată de un lichid vâscos, amărui. Avu imediat viziunea că se află pe o pajişte. Durerile îl părăsiseră, trupul îi era uşor. Vârfurile mătăsoase ale ierbii îi mângâiau obrazul. Auzi chiar susurul unui izvor. Dar nu putea pricepe de ce e cerul atât de întunecos. Era noapte? Atunci a deschis ochii. Mai întîi că iarba nu era tocmai iarbă. Ci un fel de câlţi sau zegras mirosind a cotlon neaerisit. Ceea ce auzul său luase drept izvoraş nu putea fi decât un robinet nu prea bine strâns. Nicăieri în natură n-ar mirosi a benzină, a uleiuri, a spaţiu închis! Îşi mişcă puţin capul, care-i vâjâia cumplit. Treptat realiză că se afla într-un garaj. Nu putea să-şi imagineze cum a ajuns acolo. Îi reveniră, mai întîi înceţoşate, ceva mai clare apoi, imaginea străduţei întunecoase, atacul fulgerător, şi clar, clar de tot, imaginea siluetei subţiratice a celui care stătea de-o parle şi privea cum este bumbăcit. Deci a încasat-o! O răzbunare mai veche a cuiva? Poate. Sau un avertisment. Un avertisment! Pentru că agresorii ar fi avut posibilitatea să-l lichideze şi n-au făcut-o. Aşadar, un avertisment! Reuşi cu greu să se ridice. Dură o veşnicie până ajunse în direcţia de unde venea susurul apei. Se aplecă asupra chiuvetei, deschizând robinetul la maximum. Ce-ar spune proprietarul garajului dacă l-ar găsi aici? Îşi şterse obrazul cu batista. Durerile se redeşteptară, dar acum le suportă mai bine. Capul i se mai limpezise. Îşi controlă buzunarele. Nu-i dispăruse nimic. Dibui ieşirea şi descoperi că uşa era întredeschisă. Ieşi într-o curticică, apoi în stradă. Nu se afla prea departe de locul atacului. Nici măcar cincizeci de metri. Deşi era

complet lucid, paşii nu prea-l ascultau. Noroc că până la tatăl său nu erau decât câteva minute de mers. Şi-l imagină cum avea să-l întâmpine, cu acea privire dezaprobatoare, îşi imagină chiar şi cuvintele pe care le va rosti. Tatăl său îi deschise, dar nu scoase niciun cuvânt. Oglinda din hol îi returna imaginea unui tip cu un ochi umflat, cu zgârieturi şi sânge închegat pe pometi, cu reverul şi mâneca hainei sfâşiate. Dar zâmbea. Un sâmbet stupid, deşi imaginea să îl amuza nespus. Şi tatăl zâmbea.

— Ce se-ntâmplă la voi acolo? E carnaval? Vii de la un bal mascat?

— Bună seara, tată. Am chefuit cu şeful în cinstea avansării. Şi un adevărat chef nu se poate termina. Altfel. Râse chinuit. Am căzut de pe o scară. Hai nu lua figura

«sta! Fă-te măcar că mă crezi! Cum de nu dormi la ora asta?

— Am pe cineva din provincie în vizită. Du-te la baie. De rest mă îngrijesc eu. A, era să uit, a trecut mai devreme ajutorul ăla al tău şi ţi-a lăsat un dosar. Ţi l-am pus în camera ta. Cum vrei cafeaua, mai amară?

Intră în baie şi se lăsă mult timp sub biciul fierbinte şi apoi rece al duşului. Simţea cum. Se pune pe picioare. Când dinţii începuseră să-i clănţăne ieşi, se privi în oglindă, îşi aplică un plasture. Dacă n-ar fi avut buză umflată, ar fi început chiar să fluiere. Nu-i displăcuse nici primirea pe care i-o făcuse tatăl său. Ar fi putut jura că-l va întâmpina cu întrebări, cu reproşuri, cu vechiul său adagio: „Meserie de hăituială ţi-ai căutat, hăituiala ai găsit! “îşi simţea acum trupul mult mai uşor, acum când halatul pluşat îi oferea parcă o protecţie în plus. Trecu în camera sa, îl salută pe Napoleon. Veioza de pe noptieră era aprinsă, dosarul îl aştepta. Curând apăru şi bătrânul cu un ibric uriaş cu cafea şi cu o ulcică cu citronadă.

— De unde ştiai că mi-e sete? Nici eu nu ştiam că mi-e aşa sete!

— Am auzit că toţi beţivii trebuie să se dreagă! E. Foarte bună, taie greaţa. Ţi-am adus şi un degetar de coniac. O să-ţi facă bine! Acum trebuie să mă întorc lav musafirul meu să-i pregătesc camera, e şi el obosit.

Coniacul era de cea mai bună calitate. Îl simţi alu- necându-i pe limbă, ca o mică undă mătăsoasă de foc. Mintea i se limpezise. Luă dosarul şi aşezat comod în aşternut începu să-l răsfoiască. Ar fi vrut să aprindă o ţigară. Coborî din pat, căută

prin buzunare, dar tabachera sa de argint filigranat – darul Melissei – era golită, îşi aminti că tatăl său punea întotdeauna pe unul din rafturile şifonierului, aşa, ca să fie, căci el nu fuma, câte un pachet de „Pelişor”. Deschise uşa şifonierului. Găsi un pachet care zăcea de cine ştie câtă vreme. Pe un umeraş îşi zări uniforma de licean pe care tatăl său* o păstrase. Interiorul mirosea a levănţică, a flori presate, a timp extrem de depărtat. „Am reacţii de domnişoară bătrână gândi, Lncercânii să-şi înăbuşe dorinţa de a mai răscoli prin şifonier. Privirea îi căzu asupra unui teanc de ştime abandonate pe un raft. Alături era vioară pe care i-o dăruise tatăl său la împlinirea vârstei de şase ani. Horia purta atunci o cămaşă albă de mătase cu jabou scrobit, un papion micuţ, negru, pantaloni negri până la genunchi şi ghete înalte, strălucitoare şi moi. O cărare impecabilă în părul său negru, buclat. Exact ca-n fotografia din album. Câteva mătuşi venite să-l aplaude pe micuţul care execută la vioară „Morărita1’ şi „Păstrăvul”. Mai trăia şi bunica sa. Îl enerva cum bătea tactul anapoda în timp ce el cânta. Studiile continuaseră până pe la vreo cincisprezece ani. Treptat însă, Horia începuse să le cam neglijeze. Coincidea şi cu perioada în care tatăl său îşi începuse seria turneelor europene. Când mai punea mâna pe vioară Horia o făcea cu simţire, exact, dar din ce în ce mai des se oprea la mijlocul piesei, nemulţumit, apăsat de o stare pe care nu şi-o putea explica. Era un fel de presimţire, intuia că există o anume limită, un prag peste care nu va putea păşi. Acel prag peste care doar artistul autentic şi original reuşeşte să păşească. „Faci rău că ai abando- * nat studiile, jl mustra blând mama sa. Tata o va lua drept trădare’-. „Se prea poate, dar eu, cum să-ţi spun, mamă? …

Eu n-am suflul şi energia lui.îl.. Te-nşeli. E doar o criză. Toţi artiştii trec prin asemenea momente. O să treacă." „Am impresia că nu. Nu reuşesc să mă văd în postura tatii, înţelegi? El e altfel constituit… Nu pot să definesc exact ceea ce simt. Am observat că-n ultima vreme mă spionează.";, E aproape firesc. L-au absorbit prea mult concertele şi nesfârşitele sale turnee, şi acum când te redescoperă, e iritat că eşti altfel decât imaginea pe care şi-a făurit-o despre tine. Şi de fapt eam ce ai vrea să urmezi, ce gânduri ai? “ „Nu pot să-ţi spun pentru că nici mie nu-mi e clar. “Nu putea să-i spună că adesea, împreună cu colegul său Bratosin, cu Silviu, merge şi-şi petrece ore întregi

prin sălile tribunalelor, fascinaţi de spectacolul acelei lumi extraordinare. Nu putea. După o vreme tatăl său îşi dăduse seama că fiul e modelat altfel, îi reproşa prea marea lui aplecare spre acţiune, spre mişcare, în dauna meditaţiei. „Mişcarea, mobilitatea ajută spiritului – îi atrăgea atenţia –, dar nu întotdeauna. Prea multă mişcare şi alergătură printre idei inhibă spiritul, îl pune cel mai adesea pe prima treaptă de superficialitale”. Erau discuţii confuze, înirebări neaşteptate şi. Răspunsuri în doi peri. Terminale cel mai adesea cu singur; chestiune mai precisă:,. Ce ai de gând după bacalaureat?’ Când se născuse această contradicţie între ei? O explicaţie. Putea fi absenţa îndelungată a tatălui. Lipsea chiar şi când era acasă, căci studia şi repetă aproape tot timpul.

— Să fi fost acesta primul simptom de înstrăinare? Nu, nu părea astfel. Horia se- purta afectuos şi atent cu el. Nici nu ştiuse cum să-i spună că în sfârşit s-a decis să urmeze dreptul. Ar fi vrut să evite o înfruntare. Dar tatăl său a primit vestea liniştit. În definitiv, dreptul însemna studiu, disciplină, o anume ţinută morală. După absolvire Horia a intrat în stagiu la un birou de avocaţi. Nu i-a plăcut prea mult. Încercase chiar o decepţie, văzând efortul de a găsi toate tertipurile şi chiţibuşurile pentru a-i salva pe escroci, hoţi şi tot soiul de ticăloşi. În anul următor de stagiu putea să-şi aleagă un alt loc de practică.

W Comisariatele de poliţie, serviciile de criminalistică, reorganizate pe baze de cercetare moderne, anumite birouri ale judiciarului aveau nevoie de cadre noi. Astfel Horia a pătruns, fără să cunoască prea mult acea lume, cu o mare curiozitate şi dorinţă de a acţiona.

Începându-şi munca de comisar stagiar avu sentimentul că păşeşte direct în linia întâi. Lumea i se revela brutal – degajată subit de machiajul aparenţei –, frustă şi tumultuoasă, trăindu-şi cu patimă, cu disperare chiar, dar şi cu un soi de voluptate, măruntele ei întâmplări şi fapte, apărând în lumina adevărurilor ei nebănuit de sincere şi crude. Noapte de noapte, zi de zi, i se întărea sentimentul că se află într-o tranşee. Într-o luptă permanentă cu delicvenţa, cu răul. Nopţile petrecute de Horia în acei primi ani de ucenicie pe la diverse brigăzi şi circumscripţii, acţiunile istovitoare, ce nu se-ncadrau în niciun orar, „viaţă de hăituiala11 – după cum se exprimase tatăl său –, asemănătoare cu a unui pompier –, nu-l şocaseră prea tare. Îl şocaseră mai

mult oamenii de la care trebuia să înveţe ceva. Poliţiştii capabili şi experimentaţi. Cei mai mulţi erau indivizi colţuroşi, gr£u de abordat şi destul de rezervaţi cu noii veniţi, mai ales cu cei ce absolviseră dreptul şi unele cursuri speciale de criminalistică. Chiar în vremea aceea, cam pe: la începutul anului 1932. Luase fiinţă la prefectura poliţiei capitalei. Pe lângă biroul fişelor şi cazierelor din serviciul poliţiei judiciare, un birou special ce-şi propunea să promoveze şi să pună în aplicare cele mai noi modalităţi ţii practici de identificare criminalistică, organizat – cel puţin în teorie – după modelul laboratorului de poliţie tehnică de la Lyon. Condus de cunoscutul criminalist francez. Edmond Locard. Curios şi dornic să-şi însuşească noi cunoştinţe, Horia era unul dintre statornicii audienţi ai unor cursuri ţinute de un tânăr şi capabil comisar, ce preluase greaua sarcină de a iniţia şi conduce acel birou. Încă din anii studenţiei. Horia se familiarizase cu celebrele tratate de poliţie ştiinţifică şi criminalistică ale profesorilor Hâns Gross, Ottolenghi, Nicefaro Alfredo, şi desigur cu cele mai noi lucrări privind domeniul dactilo- scopiei şi identificării persoanei semnate de nu mai puţin celebrii Alphons Eertillot. Jan Vucetich. N. Minovici. Nu trecuse cu uşurinţă nici peste lucrările lui Cesarc Lom-, brozo, Gabriele Tardi, scotocind ore întregi prin rafturile bibliotecii Institutului de medicină legală, devorând pur şi simplu studiile apărute în revistele de antropologie şi sociologie criminală. Era convins că numai astfel se poate forma un adevărat profesionist. În acest fol se pot elimina inevitabilele dubii ce apar adesea în desfăşurarea unei anchete. Horia mai fusese şocat şi de unele mentalităţi ale celor din jur, de suficienţa şi superficialitatea multor funcţionari ai poliţiei judiciare, ale unor comisari şi detectivi, ce se bazau înainte de orice pe rutina şi experienţa proprie, dispreţuind aproape cu totul ideile mai noi. Îşi amintea de una din întâlnirile avute cu comisarul Alexandru Borcea „o figură", după cum îi spunea Miercănuş. Acesta era prin anii aceia şeful brigăzii a IV-a:.. Eu mănânc de 25 de ani pâine de pe urma pungaşilor, şi un om de bine mi-a dat’un sfat: Leagă calu’ acolo unde spune jupânul, chiar dacă o să-l mănânce lupul. Ce să spun. Hoţii şi pungaşii ne învaţă mai bine decât orice carte cum trebuie să ne purtăm cu ei şi cum trebuie să-i descoperim

Deschiderea unei uşi, scrâşnelul ei uşpr, ţi întrerupse firul

gândurilor. Numai uşa dinspre terasă scârţâie astfeL

Probabil tatăl său n-are somn. Nu e de mirare că a slăbit iitita. Perdeaua ferestrei undui uşor sub pala curentului insinuat pe sub uşă. Odată cu acesta în încăpere pătrunse «aromă vagă, necunoscută. Iloria se ridică în capul oase**lor** şi aspiră de câteva ori. Mirosea a tutun, o nuanţă puţin aspră, dar deloc neplăcută. Nu, nu putea fi tatăl, căci acesta nu fuma. Nu putea fi decât oaspetele său care ieşise pe terasă, poate să se mai răcorească. Abandonă dosarul pe noptieră şi se ridică din pat în ciuda protestului mut şi dureros al trupului... Mi-au tras-o la meserie!'! Îşi spuse, încercând să facă câteva mişcări. Dar cel mai tare îl chinuia acum o senzaţie de sete nepotolită. Sorbi cele câteva înghiţituri de citronadă ce mai rămăseseră în cană. Ieşi din cameră şi merse direct în bucătărie. Lăsă o vreme apa să curgă până deveni ceva mai rece. Stoarse o lămâie ţii sorbi conţinutul cu lăcomie, dintr-o singură suflare... Ce beţie am tras! „gândi, privindu-se în. Treacăt în apa tulbure a oglinzii de deasupra chiuvetei. Pătrunse apoi în bibliotecă fără a mai aprinde lumina. Razele becului puternic de pe terasă se strecurau printre draperiile trase doar pe jumătate. Găsi cu uşurinţă revistele şi ziarele aduse de Miercănuş în urmă cu o săptămână. Prin uşa larg deschisă, dinspre biroul tatălui său se făcea acum mult mai simţită aroma acelui tutun ciudat. Se opri o secundă, în dreptul glasvandului, despărţitor şi aruncă-o privire spre terasă. La masa de răchită, rezemat de balustradă, zări un bărbat care fuma adâncit în gânduri. Chipul bărbatului, aşa cum; stătea în profil, îi atrase o clipă atenţia. Lumina puternică îi scotea în evidenţă părul parcă brumat şi bărbuţa argintie ce-i mărginea maxilarul puternic, în opoziţie cu chipul tânăr şi foarte bronzat... Ce contrast!" îşi spuse, îndreptându-se spre camera sa.

— CINCISPREZECE

— EI, POFTIM FATALITATE! PLASA Bretan o cunoscută replică, aflând de la Miercănuş, a doua zi dimineaţa, că după toată veselia şi petrecerea de aseară şeful lor Arnăutu şi-a fracturat un picior.

— Ceasu" rău, pisica neagră! Nu ştiţi că după multă bucurie, vine' şi întristare? După cum povestea Vizante. Şefu' nu era prea făcut. De altfel, ţine la băutură! La miezu' nopţii, după ce s-a spart gaşca de la *Imperial* dom'şef cu încă vreo câţiva invitaţi au continuat-o la un local de noapte. Spre dimineaţă Vizante i-a

lăsat pe rând acasă. Ultima cursă a fost la dom' comisar-şef. Când să urce scările, fleoşc! A alunecat dracu ştie pe ce. A venit de-a berbeleacu şi şi-a apucat laba piciorului între ultima treaptă şi răzătoru' de noroi. Şi trosc! S-a rupt, cât ai zice peşte! Dar văd că şi dumneavoastră aveţi tenu' cam şifonat! Tot de la scară?

— Nici vorbă! Pe mine m-au scărmănat nişte băieţi inimoşi şi hotărâţi. Vezi că şi nasul mi-e julit? Poate ca să-mi atragă atenţia că s-a cam lungit şi nu e bine să mi-l bag peste tot! Şi bănuiesc eu cam cine-ar fi băieţii ăştia. Au mai făcut ei şi alte pozne! E cazul să faci plinul hodoroagei şi să gâdili drăcia aia de carburator, dar mai întâi să tragem o fugă acasă la Arnăutu. Pe urmă o să avem. Destul de alergat. Nici nu ştii ce te aşteaptă!

— Mă aşteaptă şi pe mine vreo chelfăneală? Rânji Miercănuş brusc înviorat, în timp ce coborau scările. Prin semiobscuritatea holului bântuiau nişte fantome cu ţigările aprinse. Erau zugravii chemaţi cu noaptea-n cap de Miercănuş şi după ce primiseră instrucţiunile necesare se puseseră pe treabă.

Dimineaţa era noroasă, promiţând o zi onorabilă. Era încă linişte.

— Aţi mai luat o dată dosarul la mână? Deschise subcomisarul discuţia.

— Da, şi nu numai atât. Am mai luat o dată la mână şi revistele alea de sport pe care mi le-ai adus tu. Cele cu trăgătorii de tir. Căutam atunci pe stăpânul carabinei *Krupp-Blietz* cu care a fost lichidat Cotoaibă. Şi am stabilit că aparţine lui Gherase Duţă. Tot uitându-mă la fotografii, un clopoţel mic şi insistent a făcut: cling-cling! Deci cine se afla atunci în lotul de trăgători prezenţi la concursul de la Miinchen? Cutare, cutare, mă rog, îi ştii Mă uitam la chipurile lor tinere, zâmbitoare. Au trecut de atunci doisprezece ani. Mă gândeam ce-a ajuns, ce-a făcut fiecare în acest răstimp? Cei mai mulţi duc o viaţă banală, cuminte, câţiva au făcut studii, au slujbe bune. Despre Gherase Duţă şi Vlad Cârjaliu, ştim... Mi-au reţinut atenţia însă Braghină şi Mărgărit. Pe moment nu-mi dădeam seama de ce. Atunci am realizat ce asemănare e între înfăţişarea lor şi a celor doi indivizi pe care-i căutăm.

— Braghină era inspector la Siguranţă, iar Mărgărit, până mai acu' patru-cinci ani a lucrat ca ajutor de comisar în poliţie. Dar a făcut nişte matrapazlâcuri şi l-au măturat. Dar cum v-aţi gândit

totuşi la ei?

— Aseară am trecut pe la Wanda, în legătură cu fotografia aia. Wanda a afirmat că indivizii sunt văzuţi frecvent la cabaret. Ea şi-a adus aminte că aceştia ar lucra în poliţie. Sunt amici cu Berescu. Ştii ce slujbă are în prezent Mărgărit? Ei bine, află că lucrează ca inspector de teren la Societatea de electricitate.

— Ei şi?

— Nu-ţi aminteşti ce spunea camerista doamnei Catargi? Că individul care a fost la control la ei în aprilie era de la Societatea de electricitate? Ascultă mai departe! Astăzi dimineaţă în timp ce tu te conversai cu zugravii, şi-i plimbai prin secţie, am dat câteva telefoane să mă lămuresc. Am aflat în ce împrejurare a fost dat afară Mărgărit din poliţie. A condus o anchetă la *Malaxa* în urmă cu cinci ani. Era vorba de o mare sustragere de materiale, o fraudă, nişte milioane serioase la mijloc. Ancheta a fost cam bizară. Cu faze confuze, contradictorii. Mărgărit şi încă un inspector au fost mituiţi, se pare că au ascuns nişte probe, pe urmă s-au dovedit că au intimidat nişte martori, mă rog. La sfârşit câţiva dintre cei implifcati au scăpat destul de ieftin. Printre aceştia se număra şi un contabil modest, tinerel, pe care-l chema Berescu. Teofil Berescu!

— Sfrijitul de la cabaret! Care-şi dă acum aere de director?

— Exact. Deci până aici ce ştim? Că Mărgărit şi Braghină i-au cunoscut pe Horaţiu Cârjaliu şi pe Gherase Dută. Pe de altă parte că sunt amici şi că-l frecventează pe Teofil Berescu.

— După înfăţişarea lor Braghină şi Mărgărit aduc întrucâtva cu cei urmăriţi. Dar de aici până la a fi identifi- câţi, că e vorba de ei şi nu doar de o asemănare întâmplătoare. E un drum. Şi de aici până la a-i acuza de lichidarea lui Baronică şi Cotoaibă şi de înscenarea accidentului de la Posada e lin drum al cărui capăt nu-l zăresc. Şi acu dom' şef. S-o luăm în ordine. Cine i-a văzut pe Braghină şi pe Mărgărit şi-n ce situaţii? Să zicem că Braghina *e* tipul rotofei, scundac care a luat-o atunci, luni seara, pe Zorica de la varieteu. Nu i-am văzut prea bine faţa. Suntem siguri mai mult de statură. La fel ca şi-n poza u. A de la madam Drăcea. În ceea ce-l priveşte pe Braghină există alt martor? Nu. Mai departe. Când şi cine l-a văzut pe celălalt, care ar fi să zicem. Mărgărit? În primul rând ar fi Săvulescu care pândea atunci la pensiune. Dar nici el nu i-a zărit faţa ca lumea. La fel. Doar statura, mişcările, nimic altceva. Apoi nici poza nu e prea

clară. Confruntarea trebuia s-o facem ca la căile, nu de mântuială. Şi mai gândiţi-vă şi pe cine acuzaţi! Pe un fost inspector de la Siguranţă şi pe un funcţionar public. Chestie delicată! Orice procuror sau judecător vrea dovezi clare, precise, fără dubii! Martori serioşi, de încredere.

— Nu mă surprinde deloc cum vezi lucrurile. Pe dovezi, fireşte, se întemeiază orice acuzaţie. Ce spun acum e doar o presupunere, un gând, o bănuială. Dar trebuie să recunoşti şi altceva, care nu mai este o simplă părere. Ai văzut ultimele expertize şi raportul lui Take Priboioni. Accidentul nu este un simplu accident. Crezi că prezenţa lui Braghtâ şi a lui Mărgărit la hanul de lângă Breaza. În seara accidfimilui. Nu va stârni niciun semn de întrebare? Facem abstracţie acum de toată povestea asta fără cap şi fără coadă şi de misterioasele, nescunostutele cauze, care i-ar fi adus în situaţia de a ucide. Gândeşte-te că aceste roluri se potrivesc de minune lui Braghină şi lui Mărgărit. Sunt indivizi cu experienţă, au şcoala poliţiei, nu sunt nişte diletanţi. Sunt siguri pe ci, pe ce ştiu că sunt în stare, sunt prudenţi…

— Până nu va fi clară toată chestia, nu putem face nimic! Şi apoi hai să zicem că obţinem mandat. Îi reţinem, îi interogăm, confruntăm cu martori şi tot tacâmu’! Credeţi că ăştia n-au alibiuri? Dacă sunt cu adevărat autorii crimelor, atunci, fac pariu că se vor ivi cel puţin o duzină de indivizi care vor jura că şi-au împărţit viaţa cu Mărgărit şi Braghină în ultimele două săptămâni minut cu minut. Şi, era să uit, vreţi să spuneţi că ei v-au tras bătuta?

— Aş putea jura că aşa se bate în beciul Siguranţei. Mână de meseriaş! Parcă tu şi Săvulescu nu ştiţi cum trebuie bumbăcit cineva fără prea multe semne?

După ce Miercănuş parcă maşina în faţa casei’ unde locuia comisarul-şef, recunoscură în timp ce urcau treptele abrupte că nu trebuie să fii absolut cherchelit ca s-o păţeşti. Îl descoperiră pe Arnăutu zăcând ca o mumie într-un morman de cearşafuri, cu picioâul în ghips rezemat de tăblia patului. Chipul negricios, un amestec de mahmureală şi suferinţă, arăta exact ca al unei mumii. Sosise prin curier plicul oficial cu numirea lui Arnăutu la Prefectură. Măcar Vederea lui, spera Bretan, să-i mai aline nenorocirea. Le surâse chinuit, întinzându-le o mână moale, maronie, ca o banană uitată pe o fructieră.

— E semn rău, domnule Bretan. Ce ghinionul dracului! Şi tocmai dreptul, cu care voiam să păşesc în noua slujbă. Dar. la stai. Nici dumneata nu arăţi prea bine! Ce-ai păţit?

— Cineva a dorit să aibă o explicaţie cu mine, răspunse evaziv.

— Pun mâna-n foc că e o vampă la mijloc f Mă şi miram unde ai dispărut aseară aşa, englezeşte!

Bretan îi îndrugă o poveste străvezie, ridicolă.

— E vorba de fotografa aia de pe Regală? Nţir nega, domnule! Lumea e nespus de mică. Duminică Mga/văzut un amic la Sinaia, la expoziţia aia de javre. Arnăutu se mai înviorase puţin. Şi alţii mai au necazuri! Şi apoi, vrând nevrând, trebuia să se obişnuiască cu noua situaţie. Două săptămâni la pat.

— Altceva… n-a sosit pentru mine? … Era vorba de o invitaţie. Mi-a promis cineva de la Prefectură. Legaţia germană proiectează o croazieră pe Dunăre. Ceva de lux, patru, cinci zile viaţă de transatlantic! Şampanie, icre negre, relaţii, ştăbime, tot soiul de muieruşte! Ce ghinion!

Îl asigurară că îl vor anunţa, dacă va sosi o asemenea invitaţie. Până la înapoiere Bretan nu scoase niciun cuvânt. Începuse deja să-şi desfăşoare în minte „harta operaţiunilor”. Era ora zece şi un sfert. Când ajunseră, în sală destinată relaţiilor cu publicul, descoperiră doi bărbaţi ca- re-i aşteptau răbdători.

— X

Clubul de presă fusese luat pur şi simplu cu asalt. Mult proiectata croazieră pe Dunăre la bordul luxosului *Prinz Eugen* avea să înceapă mâine şi acest eveniment monden, având o semnificaţie politică aparte, suscitase tot interesul.

— Ia loc şi spune-mi ce bei! Îl întâmpină Wolf pe locotenent, indicându-i unul din scaunele înalte de la bar. Merită să bem un păhărel pentru ce-am să-ţi spun. O poveste tare nostimă!

— N-aţi vrea mai bine să ieşim de aici? Îl întrebă von Webst, palid şi încercănat. Îmi face rău atâta fum şi tot vacarmul ăsta!

— E-n regulă, încuviinţă Wolf. Să mergem pe terasă, îi atrase atenţia barmanului să aducă comandă acolo. Acesta, deşi asaltat de comenzi, se mişca incredibil de de repede.

— Dragă Herbert, zeii ţi-au fost favorabili. Ai scăpat de Frâu lise şi de stupidele ei solicitări. Nimeni, presupun, n-o să-ţi mai ceară asemenea servicii. Chipul lui von Webst era impenetrabil,

de o anume rigiditate. Frâu lise este dovedită a fi unul din importantele canale de scurgere a informaţiilor de aici din România. Frâu lise are un iubitei, pe unul Kuky Streja, un fel de fluturaş, căruia îi încredinţa unele informaţii.

— Deci nu pentru Holzer mi-a cerut să fotografiez documentele?

— Ba da. Holzer i-a cerut-o, dar o copie urma să fie plasată unui om de legătură, al rezistenţei române. Prin intermediul acestui'Streja.

— Şi lise... a fost... reţinută?

— Nu încă, dar n-are nicio scăpare. Chiar acum dimineaţă, tânărul Kuky, amantul ei, a fost arestat într-un atelier foto de pe strada Regală, în clipa în care se pregătea să predea un colet unui curier al rezistenţei. Individul celălalt e, pare-se, student. Au fost reţinuţi amândoi şi sunt acum în arestul Siguranţei.

— Figurează cumva şi filmul pu care i l-am predai astă noapte?

— Se pare că nu. Poale n-a mai apucat să facă o copie, oii poate i l-a dat direct lui Holzer. Ţi-e teamă că vom fi implicaţi, cumva?

— Mai mult ca sigur că Frâu Fise va mărturisi că m-a convins să fotografiez documentele agenţiei. Şi eu le-am executat. Există şi martori. Cei de aseară din maşină, care pot dovedi că i l-am predai femeii.

— Nu te nelinişti. Dacă Holzer i-a dat această misiune, el probabil va nega.

— N-aţi aflat cine iniţiază ancheta?

— Nu ştiu cine, dar lui Holzer nu-i va fi prea moale. Pierde un om destul de preţios". Frâu lise i-a adus destule servicii. Cred că ştii de existenţa unei convenţii de colaborare între *Gestapo* şi Siguranţa R imână. Un anume *Sliir- bamfiiliter* Slaab era cam de mull pe urmele lisei. I-a observat manevrele şi pe cele ale lânarului ei amant şi a cerut sprijinul Siguranţei procedând împreună la acţiunea de pe strada Regală. Un om de-al nostru de la *Gestapo* mi-a relatat că acest Streja nu i-ar fi pus pe nişte urme prea grozave. Pretindea, printre altele, că el, personal, nu cunoştea pe niciun om al rezistenţei române. Adică, nu preda niciodată ce primea unei anume persoane. Primea un telefon, lăsa „marfa" unde i se indica şi gata. Astăzi a fost pentru prima oară când lui Streja i s-a fixat o înlălnire cu cineva, cu acel

student. Dar şi cu acest tânăr lucrurile nu sunt prea clare. El îşi motiva prezenţa în studioul foto sus- ţinând că o aştepta, pare-se pe patroana studioului.

— Numai dacă lucrurile n-ar lua vreo întorsătură. S-ar putea ca Holzer să nu recunoască că i-a dat femeii misiunea de a fotocopia documentele agenţiei. Ar putea afirma că femeia a acţionat independent.

— Depinde la ce nivel vor fi cercetările şi cine le va conduce. Există destui funcţionari superiori în *Gestapo* care n-ar condamna metoda lui Holzer. E o practică curentă. În ochii *Gestapoului Abwehrttl* e acum un duşman potenţial. Dacă va fi nevoie să declari ceva, îţi voi preciza ce anume trebuie să spui. Deocamdată negativul acela nu figurează printre cele confiscate. Oricum, ai fotografiat fleacuri, lucruri lipsite de importanţă.

— Dar dacă odată căzute în mina rezistenţei române, ele îşi iau altă valoare! Aşa pot pune problema cei ce vor ancheta.

— Hai, nu-ţi mai bate capul acum cu toate astea! Bucură-te că n-ai s-o mai revezi niciodată pe Frâu lise. Nici Holzer nu doreşte ca acel negativ să ajungă în mâna cuiva! Acum mai e ceva. Domnul Kailidis ne-a invitat la ţară la dumnealui, unde are o casă. La nici două ore de mers cu maşina, într-un loc absolut încântător.

*

Paul se uita de jur împrejur încă nedumerit de întâm- plare. Dar se simţea calm, şi acum studia, pe cât îi stătea în putinţă, cotlonul acela întunecos, numit în sens comun, celulă. Deci aşa arăta o celulă din arestul Siguranţei. Se simţea cumva detaşat, de parcă asista la o poveste pe care i-o spunea altcineva. Îşi reaminti, pentru a câta oară. Felul în care se petrecuseră lucrurile. Primise misiunea să meargă la atelierul foto al Wandei Loewensen de pe Regală. Acolo va veni cineva şi se va aşeza lângă el pe banchetă. Locul îi era familiar întrucât Wanda era o cunoştinţă de-a vărului său Bretan. Ştiindu-l talentat la desen Horia îl prezentase patroanei. Era vorba de o revistă de modă pe care Wanda o proiectase, şi dorea o anume concepţie grafică, cu multe desene, pe care Paul le putea executa cu multă dexteritate. Era, oricum, mai plăcut pentru el decât lucrul la afişele pentru cinema. „Puteţi motiva prezenţa dumneavoastră în acel Studio, în afara uzatului motiv că doreaţi să faceţi o

fotografie?" „Poate că doream să fac chiar o fotografie, de ce e uzat acest motiv?" „Este fireşte uzat ". „Domnule inspector, eu sunt un student la litere, sunt în vacanţă şi neavând resurse financiare, accept orice muncă onorabilă în speranţa că poate pe la sfârşitul lui august să pot pleca câteva zile la munte. Dacă n-aş fi suferind de plămâni aş fi pe front acum. Puteţi lua relaţii despre mine la Clubul aeronautic. Cu doamna Wanda am mai colaborat în ultimii ani. Dânsa se ocupă şi de unele reviste de modă. La o astfel de revistă am mai lucrat acum doi ani, acum un an. Am desenat, am machetat, am lucrat la tot ce ţine de prezentarea artistică. Am fost foarte bine plătit. Mă gândeam că şi acum poate are să-mi dea ceva de lucru". „Marţea e zi de bancă, domnule Merişan, treburile astea le ştie şi un copil. Toţi patronii, micii meşteşugari şi majoritatea instituţiilor particulare îşi rezolvă marţea treburile la bancă". „N-aveam de unde şti că doamna Wanda e plecată la bancă. Una din angajatele ei m-a informat, eu am zis că nu-i nimic, o aştept". „De când îl cunoşti pe acest Kuky? " „Nu-l cunosc personal, propriu- zis, domnule inspector. Şi el este într-un fel un familiar al studioului. Dânsul pozează din când în când pentru revistele doamnei Wanda. Dar personal nu-l cunosc". „El susţine că dumneata erai cel cu care avea întâlnire". „Minte cu neruşinare, domnule inspector, eu nu aveam întâlnire cu nimeni". „El avea un plic pe care trebuia să ţi-l predea dumitale. Aşa a declarat. De altfel, la descindere, în spaţiul de pe banchetă, dintre el şi dumneata, se afla un ziar abandonat. Sub ziar se găsea acest plic. Urma ca el să se ridice ji dumneata să iei ziarul şi plicul şi să pleci. Cui trebuia să-l predai mai departe?" „Ce-mi spuneţi întrece orice imaginaţie! Putea să se aşeze lângă el pe banchetă şi papa Pius! V-a declarat el că există vreun semn de recunoaştere, vreo parolă? A specificat el că i-aş fi răspuns eu la vreo parolă de recunoaştere?" „Nu. Dar dumneata ai făcut un *gest p*rin care el trebuia să te recunoască. Aveai la rever o floare pe care i-ai oferit-o uneia din fotografe". „îmi place, ziceţi înainte! Pe fata asta, pe Nineta, o cunosc, domnule, i-am făcut curte, am lucrat cu ea mai demult la acele reviste". „Domnule Merişan. Văd că încerci să abuzezi de marea mea răbdare. Îmi pui nervii la grea încercare!" „De ce, domnule inspector, de ce? Dumneavoastră nu mi-i puneţi mie? M-au prins agenţii dumneavoastră pe mine cu plicul ăsta în mână sau în buzunar? Nu. Pe ce se bazează

reţinerea mea, pe care o consider ilegală? Pe nişte presupuneri, pe coincidenţe, pe mărturia unui individ în- spăimântat că a fost surprins. Căci pe el *a*ţi pus dumneavoastră mâna. Pe el îl bănuiţi şi-l urmăreaţi de fapt". „De unde ştii că nu erai şi dumneata sub supraveghere? " „Dacă măcar îmi spuneţi un singur motiv pentru care aş putea fi suspectat, atunci mă înclin". „Domnule Merişan, schimbă tonul celălalt, dumneata ai spus că eşti un student fără posibilităţi financiare, în căutarea unei surse de câştig. Nu ţi-ar lua nimeni capul dacă ai recunoaşte că serviciul acela, de a duce materialul undeva, sau cuiva, îţi va fi adus vreo sumă oarecare. Uite, de pildă, acest domn

Kuky a recunoscut că face aceste servicii pentru bani". „Eu ştiu mai bine ce fel de slujbă caut şi cum să-mi câştig un ban, domnule inspector". „Deci, cui trebuia să predai plicul? " „V-am' spus că nu trebuia să fac ceea ce încercaţi dumneavoastră să sugeraţi. Repet, deţinerea mea aici este ilegală şi nu se bazează pe nimic concret. Am şi eu un văr, jurist de profesie, care lucrează în poliţie şi am stat uneori de vorbă despre legalitate, despre vinovăţie, probe şi-n genere despre drepturile persoanei asigurate de regatul român".

Strada era animată, lumea se afla deja la promenadă, uşile cafenelei din apropiere erau întredeschise, chemătoare ca nişte magneţi nevăzuţi. Îşi simţi gura uscată dintr-o dată. Nu era încă târziu pentru o ieşire în afara oraşului. Undeva la Băneasa, la restaurantul micuţ de la Debarcader. O bere, două, timp în care poate gândi nestingherit. Îşi regăsi automobilul parcat în obscuritatea maiestuoasă a castanilor. Descuie portiera şi se aşeză oftând.

— Bună seara, domnule comisar, auzi o şoaptă în spatele său. Ar fi vremea să-ţi iei un automobil mai încăpător. Fii bun şi nu te-ntoarce! Auzi instantaneu cum se deschide şi portiera din dreapta sa şi un al doilea individ se aşează alături.

— Am aflat că ne-aţi căutat astăzi. N-am vrut să vă facem să pierdeţi prea mult timp. Suntem la dispoziţia dumneavoastră.

— Domnule Mărgărit, surise Bretan, văd că în seara asta sunteţi plini de politeţe. Astăzi nu v-am căutat, propriu-zis, am cerut anumite relaţii despre dumneavoastră. Atât.

— Domnule comisar, auzi vocea plăcut timbrată a lui Mărgărit, trebuie să stăm puţin de vorbă. Cineva doreşte să te cunoască şi să-ţi facă o propunere. Te rog să porneşti

automobilul.

— Rugămintea asta sună mai degrabă a ordin!

— Nu pierdem vremea, domnule comisar, replică iritat Braghină. Hai, dă-i drumul!

Bretan pomi şi vocea monotonă a lui Mărgărit îi indică traseul. Opriră după zece-douăsprezece minute de mers, în faţa unui imobil singuratic cu două nivele, care părea părăsit. Judecând după grinzile groase cu care era susţinută, clădirea fusese bine zguduită de cutremur. Treptele apăreau mâncate şi dislocate pe alocuri. Urma un culoar nu prea lung, dar cam întortocheat. Paşii măcinau pardoseala plină de grămezi de moloz şi de tencuială. Se opriră în faţa unei uşi. Bretan avu o scurtă ezitare, dar braţul lui Mărgărit din spate, şi el, din reflex, îl împinse înainte. Pătrunseră într-un apartament. Se opriră în ultima încăpere, după cum îşi dădu seama Bretan; o cămăruţă goală, dezolantă, ai cărei pereţi plesniţi arătau ca nişte hărţi absurde în lumina becului gălbui, palid, ce atârna deasupra unei mese joase. Se mai găseau şi două scaune, cu zegrasul atârnând. Singura fereastră a camerei era camuflată cu hârtie de sac, groasă şi vopsită în negru.

— Domnule Bretan, te rog să faci abstracţie de acest decor nu prea primitor, dar aici vom fi scutiţi de urechi indiscrete.

— M-am convins cât sunteţi de prevăzători, replică cu subînţeles Bretan încercând să pară mult mai detaşat decât i-o îngăduia situaţia.

Braghină luase loc pe celălalt scaun şi-l măsura cu ochii săi mici, cenuşii.

— Urmează un interogatoriu, domnule Braghină?

— Glumeşti, domnule comisar. Aş dori, doar, ca înainte de a trece la discuţia propriu-zisă să ne spui, aşa, colegial, de ce te interesează persoana mea şi a domnului Mărgărit?

— Am să vă spun, numai dacă suportaţi o poveste ceva mai lungă, le răspunse Brelan, aprinzându-şi o ţigară.

— Sigur, domnule Bretan. Noi nu ne grăbim.

— Cu unele scuzabile inexactităţi şi lacune, povestea sună astfel. Cineva, o persoană... o persoană inteligentă şi cu multă imaginaţie... un „creier”, Creierul, să-i zicem trăieşte de câtăva vreme insomnia unei mari lovituri. Obiectivul loviturii: opere de artă. Tentant, aproape fabulos că profit dacă se-ntrunesc unele condiţii. Se ştie că inconvenientul cel mai mare al furturilor de

tablouri ar fi plasarea lor. O plasare aici în ţară pare din capul locului imposibilă. E greu de presupus că s-ar găsi cineva dispus să facă o asemenea investiţie riscantă, când toate tablourile sunt cunoscute, catalogate. E ca şi cum ai vrea să vinzi statuia lui Mihai Viteazul de la Universitate. Ce putem presupune? Ori Creierul a primit în prealabil vreo ofertă din afară, ori fie printr-un intermediar, a propus „afacerea" cuiva anume, şi acel cineva a acceptat să plătească fără şovăire; Un Client, probabil prea puţin ortodox, ce-şi pune surdină şi ochelari negii, vizavi de modalitatea prin care intră în posesia valoroaselor lucrări. În Statele Unite, de pildă, există zeci de pinacoteci private, pe care nu le-a văzut nimeni în afara proprietarilor, sau a unui grup de apropiaţi. Există chiar organizaţii întregi de traficanţi de opere de artă. Proveniența dubioasă a unor tablouri nu mai deranjează pe niciun client. Odată găsit, deci, *Clientul, Creierul* trece la organizarea loviturii. O asemenea acţiune presupune câteva aspecte esenţiale: întocmirea unui plan, racolarea unor „colaboratori^ – inşi capabili, cu experienţă şi reacţii rapide, gata să facă faţă oricărei situaţii –, apoi manipularea „mărfii! I până în momentul predării şi alte o mie de chiţibuşuri ce se ivesc.

— Ai darul vorbirii, domnule Bretan. Cred că le faci mintea cocă muierilor. Dar nouă ne vinzi poveşti d-astea! ...

— Lasă-l. Domnule, interveni Braghină tăios. Nu fi tâmpit! E interesant ce spui, domnule comisar, zi mai departe!

— După cum se constată, Creierului îi displac anumite metode brutale. De aceea se străduie să găsească o modalitate discretă de a pătrunde la colecţii. Caută deci să pună mâna pe cheile caselor în vederea confecţionării unor copii. N-am aflat decât într-un singur caz cum a fost sustrasă cheia unuia din păgubaşi.

— Ai aflat aşa ceva?

— E un fapt dovedit, dar am să ajung şi la asta, dacă-mi permiteţi.

— Sigur, domnule, sigur. Când vei dori. Făcu Braghină concesiv.

— Ei bine, continuă Bretan, chiar şi fără problema cheilor Creierul mai avea o sumedenie de chestiuni de pus la punct. Să studieze oamenii pe care i-a racolat, să se convingă că sunt buni „meseriaşi *, şi de încredere; se mai adaugă chestiunea mijloacelor de deplasare, a locului de depozitare şi în ultimă

instanţă a modalităţii de livrare a „mărfii" şi, desigur, multe altele. Vreau să vă spun din capul locului că printre protagoniştii marelui jaf se numără şi „clienţii1* mei din afacerea Catargi. E vorba de Vlad Cârjaliu, de Baronică şi de Cotoaibă.

— Asta le-ntrece pe toate! Cum pot fi amestecaţi nişte tipi de talie mediocră într-o atât de complicată lovitură? Te cam contrazici!

— Nu râde, domnule Mărgărit. E drept, aşa am crezut şi eu atâta vreme cât n-am avut argumentele de care dispun *acum.* Dovezi de ultimă oră certifică participarea lor la ambele lovituri. Înţelegeţi?

— Dovezi... argumente! Dovezi pe care le visezi noaptea?

— Nu sunt vise, domnule Mărgărit, sunt fapte. Şi asemenea fapte vor da multora insomnie. Îmi dai voie să continui?

— Spuneai de dovezi, se răsti iritat Mărgărit. Hai, măcăne!

— Te repezi, mă Ilie, ca târfa în poarta tractirului când îi dă soldatul numai mărunţiş. Taci dracului! Fă abstracţie, domnule Bretan, te rog!

Mărgărit nu ripostă, se mărgini să scuipe pe duşumea şi să strivească chiştocul, răsucind apăsat talpa pantofului până când acesta se pulveriza.

— De-abia astăzi am consultat, în fine, dosarul „co- lecţiilor "de la Prefectură, un volum pe cât de gros, pe atât de confuz. Avea deja aplicată pe copertă ştampila: „Spargere cu autori necunoscuţi1*. Iată ce-am aflat din dosar. În seara spargerii domnul Aram Kessekerian, primul proprietar, nu era prezent; se afla de câteva zile la o cură de nămol la Tekirghiol. Domnul Kessekerian trece drept un individ nu prea comunicativ, un solitar. E văduv de zece ani şi nu ţine în slujbă decât o bucătăreasă care face şi pe menajeră şi un valet, un fel de om la toate în casă. În timpul primelor cercetări cei doi servitori au mărturisit că în noaptea cu pricina dormeau duşi în camerele lor de la subsol şi că habar n-au avut de cele petrecute în casa stăpânului. Declaraţiile lor ulterioare relevă însă că nu şi-au petrecut noaptea acasă, dar asta nu modifică cu nimic situaţia. Mai ales că nu există niciun indiciu care i-ar face suspecţi. Mai departe. **Domnul** Sever

Drăguţescu are o familie numeroasă, trăieşte pe picior mare. Vara, de regulă, se retrage la proprietatea sa de la Vâlcea împreună cu tot personalul aflat în serviciu. Până la trista

întâmplare avea neclintita convingere că locuinţa sa e apărată ca o fortăreaţă. La această iluzorie părere mai contribuie şi vecinătatea casei sale cu sediul Companiei gardienilor publici. Să vedem ce se poate spune despre domnul Gogu Bălăceanu... E un tip jovial, petrecăreţ, amator de mici şi nevinovate aventuri. Să nu înţelegem că frecventează casele cu renume prost. De pildă, ultima sa „protejată", o fată de vreo optsprezece ani, al cărei salariu de dactilografă nu-i ajunge să-şi pună frumuseţea în valoare; e o fată mai stilată, cu un pic de conversaţie şi oarece lustru. Or, această „dulcinee*1 din Vitan are un văr şi nu e vina ei că acest văr se numeşte Baronică.

— Vrei să spui că Baronică s-a folosit de ea?

— Exact aşa, domnule Mărgărit. Unul din şobolanii ăia, numiţi pretenţios „informatori1' a vândut pontul unui! Agent de-al nostru. Astăzi, după ce-am trecut-o şi pe ea în carneţelul meu de bal, am verificat şi, după numai zece minute, fala a declarat că Baronică i-a cerut să-i subtilizeze cheia „amorezului*. Amorezul când a părăsit casa n-a băgat de seamă. În acest timp Baronică a luat mulajele nestingherit, i-a Înapoiat felei cheile şi a dispărut, nu înainte de a-i înmâna o sumă destul de frumuşică. După trei sferturi de oră domnul Bălăceanu a reapărut îngrijorat, sesizase între timp că-i lipsesc cheile. Faţa i le-a înapoiat şi gata treaba! ... Desigur că aceste lucruri nu figurează în dosar. Chiar dacă i-ar fi dispărut cheile cu lotul, fiţi siguri că de teama unui scandal domnul Bălăceanu n-ar fi făcut tapaj pe chestia asta! Să vedem acum ce ştim despre domnul Secăreanu. Un tip doldora de bani, dar robit ca şi ceilalţi unei singure pasiuni: pictura. Colecţia sa nu era cu nimic mai prejos, decât a celorlalţi. E un personaj întreprinzător, activ şi un perfect om de lume. Printre proprietăţile sale se numără şi cabaretul *Carmen.* Dumneavoastră sunteţi, după câte am constatat, nişte frecvenţi oaspeţi ai acestui local. Să nu-mi spuneţi că nu-l cunoaşteţi pe domnul Secăreanu.

— Îl ştim la fel cum îl ştie toată lumea, rosti şters Braghină. Personal nu-l cunoaştem. Eu, dacă vrei să mă crezi, de când ne mai abatem pe-acolo la câte-un păhărel, nu l-am văzut niciodată.

— Tot ce se poate. Nu fac nicio vină nimănui. Dar pe Teofil Berescu, şeful localului, trebuie să-l cunoaşteţi.

— Şi dacă o să-ţi spun că nu-l cunosc ce-o să zici? Întrebă

puţin nervos, dar zâmbitor, Mărgărit?

— Am să-ţi spun că-ncerci să mă duci. Dumneata, ca fost poliţist n-ar trebui să ai o memorie aşa de scurtă. Vă cunoaşteţi de la afacerea de acum patru ani, de la Malaxa, domnule Mărgărit. Atunci când tocmai începutul amiciţiei cu Berescu a coincis cu sfârşitul carierei dumitale de poliţist. Dar asta mă interesează prea'puţin.

— Sigur, domnule Bretan, rosti Braghină. Vorbeai adineauri de Secăreanu. Continuă.

— Domnul Secăreanu intenţiona încă din primăvară să se mute. A cumpărat pe la începutul verii o foarte frumoasă vilă în Cotroceni. Familia sa şi servitorii s-au şi mutat în nouă locuinţă. Restul de mobilier şi pinacoteca au rămas însă la vechea locuinţă. Domnul Secăreanu a motivat acest lucru Lnvocând o modificare a etajului vilei din Cotroceni şi numai după aceea va aduce tablourile şi restul de mobilă. Deci, practic, nu mai locuia nimeni acolo. Trimitea săptămânal o fată care ştergea praful şi aerisea. Vă puteţi imagina cât de uşor se poate introduce cineva într-o astfel de casă. Nu e de mirare că a fost călcată. Altfel vorbind, constatăm că şi la celelalte colecţii s-a pătruns relativ uşor. Probabil că pe lista Creierului mai figurau şi alte „obiective" dar probabil acelea nu puteau fi atacate în aceeaşi seară. Ideea Creierului a fost ca lovitura să se petreacă într-o *singură* noapte. Dintr-o singură mişcare! Altfel dispare surpriza. Bănuiesc că nu i-a trebuit mai mult de câteva ceasuri pentru întreaga operaţie. E o performanţă! Ce a urmat, ştiţi şi singuri. Alertă în Prefectura Generală, care şi-a asumat cazul, investigaţii, cercetări rămase, după cum se ştie, fără niciun rezultat. Niciun semn de forţare a uşilor, a ferestrelor, nicio amprentă sau vreo urmă care să trimită undeva. Sunt interogaţi servitorii, anturajul acestora, sunt verificate alibiuri. Sunt chestionaţi discret, dar temeinic, prietenii, rudele, cunoscuţii păgubaşilor, dar nimic. Se umple pe nesimţite unul din cele mai voluminoase dosare din câte am întâlnit. Sunt întoarse pe dos mahalalele, arestaţi şi daţi prin sită tot felul de „clienţi*1, eliberaţi în cele din urmă din lipsă de probe. Sunt întoarse pe dos prăvăliile şi locuinţele anticarilor, negustorilor şi tuturor intermediarilor de obiecte artistice, dar, nimic, nimic, nimic! Ziarele urlă, opinia publică fierbe, numeroşi oameni înspăimântaţi se-ntorc din concedii, iar Prefectura şi oamenii ei

orbe- căie, dând asigurări fără acoperire. Încet, încet, lumea se obişnuieşte cu situaţia şi timpul trece în favoarea făptaşilor. Şi iată că după o lună şi jumătate o nouă spargere se comite la locuinţa consilierului regal Catargi. Amănuntele le cunoaşteţi din jurnale. Lovitura eşuează lamentabil. Se dovedeşte relativ repede că autorii ei sunt Cârjaliu, Baronică şi CotoaiL:.. Având experienţa primei lovituri, chiar dacă atunci au fost vioara a doua, încearcă şi ei o lovitură asemănătoare, pe cont propriu. Astfel Cârjaliu pune la punct un plan destul de ingenios pe care l-ar fi dus la bun sfârşit, dacă ar fi avut un dram de şansă. Ştiţi ce-a urmat.

— Ţi-ai ratat cariera, domnule comisar. Ce bani ai fi scos cu doxuri şi aventuri! Zău, eşti diabolic de fantezist. Şi noi, doi oameni în toată firea căscăm de două ce?. Suri gura la dumneata mai rău ca nişte ţânci!

— Să zicem că toate acestea ar avea o noimă, zise Braghină. Totuşi nu m-ai convins că între afacerea colecţiilor şi afacerea Catargi există o legătură. O chestiune materială, greu de dat peste cap, nu o speculaţie.

— Domnule Braghină, m-ai acuzat de exces de imaginaţie, de fantezie bolnăvicioasă. Mă rog. Poliţistului i se cere raţiune şi raţionament, dar practica meseriei îi forţează mai mult imaginarul; ipoteza, presupunerea, înţelegi? Dar să nu omitem un alt ajutor nepreţuit al poliţistului: *întâmplarea.* Mică şansă a întâmplării. Fosta gazdă a lui Cotoaibă, avocatul Pârchişan. Că bun gospodar ce e, s-a gândit să-şi repare chioşcul pe care-l are în grădină. Unul din lucrători a lovit din neatenţie şi a spart un ghiveci cu flori. Dintre cioburi şi pământul risipit a ieşit la iveală o legătură de chei. A presupus că sunt ascunse acolo de Cotoaibă. Unul din agenţi a mers pe la casele păgubaşilor. Trei dintre ele se potriveau de minune.

— În fine, un lucru mai palpabil. Dar acum pentru că am înghiţit povestea asta, lămureşte-ne de ce te interesează persoanele noastre?

— Pentru că sunteţi şi voi viraţi până peste cap în această istorie. Nu cunosc prea bine în ce constă aportul vostru concret în prima spargere, dar în desfăşurarea celei de-a două am convingerea că sunteţi cei care-au dus la îndeplinire ordinele Creierului. Mai precis, sunteţi direct răspunzători de uciderea lui Baronică şi Cotoaibă şi a cuplului Cârjaliu – Zorica Mattara. E

nostim, nu-i aşa?

— Sigur, domnule Bretan. Toi rahatul ăsta care l-ai întins ca o peltea până acum trebuia să aibă şi un moţ. Dar nu e de mirare, cu căldurile astea din ultima vreme. Ai făcut precis insolaţie! Mărgărit îşi însoţi spusele de un râs repezit.

— Tţi dai seama ce afirmaţie gravă ai făcut? Îl întrebă şi Braghină, rostind aproape solemn întrebarea.

— Nu cumva tot noi l-am omorât şi pe Armând Călinescu?, se-nfurie subit Mărgărit, lovind masa care trozni din toate încheieturile.

— De ce te-nfurii, colega? Îl apostrofă zâmbind Braghină. Te enervezi în loc să te distrezi, ce Dumnezeu? Nu eşti curios să vezi ce-a brodat creieraşul domnului comisar şi despre noi?

— Chiar aşa „surise cam strâmb Mărgărit. Ia zi, donrle!

— Despre felul în care v-aţi descotorosit de Baronică nu-mi este prea greu să-mi imaginez. Aţi făcut-o sâm- bătă noaptea şi aţi folosit *Opelul* lui Drăcea. Pe banchetă au rămas câteva mici pete de sânge care a fost identificat ca fiind al victimei. S-a mai găsit şi un nasture de la fulgarin. De aceeaşi maşină te-ai folosit, domnule Mărgărit, când ai apărut luni seara la pensiune şi te-ai strecurat în camera fetei. Agentul nostru care pândea acolo te-a zărit destul de bine, chiar dacă la confruntarea cu presupusul ucigaş – Horaţiu Cârjaliu – a fost puţin derutat şi l-a indicat pe acesta. Dar dumneata semeni izbitor -cu Horaţiu, de parcă aţi fi fraţi. E o coincidenţă care a servit foarte bine. Dar agentul nostru nu e un începător. După felul cum te-ai comportat şi acţionat şi-a dat seama că eşti un profesionist. Şi într-un fel eşti. Un fost poliţist nu se debarasează de ticurile, prudenţa şi stereotipiile meseriei. În privinţa dumitale, domnule Braghină, lucrurile sunt ceva mai clare. Ai fost văzut destul de bine de oamenii mei. Cu tot întunericul, şi eu pot spune că te-am observat destul ca să fiu convins acum că nu e vorba de altă persoană.

— Noaptea toate pisicile sunt negre! Nu ţi se pare?

— Aşa o fi, dar să revin la domnul Mărgărit. Tot dumneata l-ai împuşcat şi pe Cotoaibă. În tinereţe erai un trăgător foarte bun. Ai făcut chiar parte alături de domnul Braghină şi de Cârjaliu din lotul care a participat la un însemnat concurs de la Miinchen. La modă pe atunci era o armă de mare viteză, *Krupp-Blietz.* Din lot nu lipsea atunci nici Gherase Duţă. Deci. Iată o primă

constatare. Vă cunoşteaţi destul de bine cu cei pe care i-am numit. Bineînţeles n-ai folosit arma dumitale şi nici pe a lui Vlad Cârjaliu. Era puţin bătător la ochi. Cineva a sustras-o, introducându-se în casa pustie, sigilată, pe a lui Gherase Duţă. După această acţiune atât de îndrăzneaţă, ce puteam crede? Că isprava „e lucrată" în manieră legionară şi că o vom trece în contul lor. Bănuiala va cădea cu siguranţă pe Horaţiu Cârjaliu. Un tip dur, obişnuit cu crima şi deci capabil de un asemenea act. Un eventual martor mai puţin atent, sau fără o memorie prea bună, vă poate confunda foarte uşor. Se mai ştie că şi Horaţiu e un fost trăgător de tir, deci familiarizat cu armele tip Kr*app-Blietz. A*m studiat arma şi unul din agenţi a presupus că cel care a folosit-o e stângaci. Dumneata ai un ten gras, transpiri uşor. Ia spune-mi, când iei linia de ochire, pe care parte a patului îţi lipeşti obrazul?

— Sunt stângaci, într-adevăr, dar asta puteai s-o afli şi din revistă. Cu chestia asta nu poţi prosti nici măcar pe portarul tribunalului.

— Lasă asta, Ilie! Mai bine ne-ai spune, domnule comisar, de ce crezi dumneata că accidentul de la Posada nu e accident? Interveni şi Braghină.

— Puteţi să-mi spuneţi unde vă aflaţi în seara presupusului accident?

— Aici în Bucureşti, într-un cerc de amici, la o canastă. Au să râdă pe săturate când le-om povesti această aventură. Ce spui dumneata e o întreagă aventură!

— După părerea unor martori demni de încredere, în seara aceea v-aţi aflat la Brează, la hanul *La Cerbul Alb.* Unde, întâmplător, într-un separeu cinau şi cei doi porumbei ce aveau să devină îngeraşi peste vreo două ceasuri. Astăzi am fost la Breaza şi patronul şi ceilalţi angajaţi pot confirma spusele mele. Apoi, tot ca noutate, ce ziceţi de o canistră pescuită în Prahova, la numai un kilometru de locul accidentului? S-ar putea că laboratorul să găsească unele amprente. Tot astăzi am trecut şi pe la adresele păgubaşilor. Înarmat cu portretele domniilor voastre. Şi aproape toţi confirmă că prin luna aprilie un inspector de la Societatea de electricitate a cercetat minuţios candelabrele, tabloul cu siguranţe, prizele...

— Nimeni nu mă poate acuza că-mi fac meseria!

— Perfect adevărat. Dar ai comis o mică neglijenţă, domnule

Mărgărit. Am poposit şi pe la biroul unde lucrezi. Şeful dumitale e un tip foarte amabil. M-a lăsat să mă uit prin rapoartele dumitale de control. În luna aprilie ai controlat cincisprezece locuinţe. Dar de văzut ai fost văzut doar în casele care peste câteva săptămâni aveau să fie jefuite.

— Parcă alţi inspectori nu trec din burtă inspecţii pe care nu le-au făcut? Şi şefu' mai ştie câte ceva, mai închide ochii.

Câteva clipe domni o tăcere apăsătoare şi abia acum îşi dădu seama Bretan cât de izolată e casa. Nu percepea dinspre stradă nici cel mai mic zgomot. Şi, probabil, nici invers…

— Domnule Brelan, nu pot spune că n-am ascultat cu interes istorioara. Pare verosimilă pentru urechile unui profan. Şi chiar palpitantă, dacă intră pe mâna unui ziarist bun. Din fericire justiţia se compune din oameni fără imaginaţie, indivizi limitaţi de articole, paragrafe – şi dialogul unui poliţist oricât de inteligent cu un procuror, fie el oricât de receptiv, se bazează, în exclusivitate pe martori şi pe dovezi materiale, fără dubii. Nu pe coincidenţe, apropieri, deducţii, presupuneri, nu pe colaje de adevăr şi imaginaţie, mă înţelegi, da? Să zicem că obţii mandate de arestare. Ce realizezi? Mecanismul justiţiei noastre greoi şi complicat se va pune în funcţiune, aşa cum îl ştii. Opinia publică abia aşteaptă să vadă oamenii legii războindu-se între ei. Ce-ai vrea de fapt să stabilească ancheta finală? Că noi suntem autorii crimelor, sau unde sunt tablourile? Ştii, sau bănuieşti măcar unde sunt acestea? Eşti sigur că tablourile n-au făcut picioare? A trecut destul timp, domnule! Şi apoi, te asigur că în ceea ce ne priveşte, dacă ai presupus că ştim să atacăm, să fii sigur că ştim să ne şi apărăm. Avem noţiunea de alibi. Şi cu un apărător mai bunicel, toate.. Probele zdrobitoare" pe care le-ai enunţat se vor risipi ca un pumn de confetti. Chiar dacă, să zicem, se conturcază o acuzaţie, închipuie-ţi ce maraton te aşteaptă! Un eventual proces ca acesta e de durată. Între timp apar destule elemente, dispar altele. Ia gândeşte-te cât de adesea se pot înşela martorii! Câte retractări ulterioare ale depoziţiilor! Şi, repet, scopul principal al acestui ipotetic proces ar fi nu atât pedepsirea unor criminali, ci recuperarea pânzelor dispărute. La asta se aşteaptă opinia publică, la această finalitate. Dumneata eşti un bărbat tânăr, îmi dau seama că şi de perspectivă. Cu şanse mari să urci în ierarhie. Ştii bine că în ascensiune nu întotdeauna primează calităţile şi capacitatea. Nu-ţi trebuie un

compromis atât de răsunător! Dacă ai să te detaşezi puţin de situaţie ai să remarci că ceea ce ţi se pare acum sigur şi greu de doborât, mâine vei constata destule chestiuni care scârţâie. Să fim realişti, domnule comisar! Chiar dacă pentru public va părea picant şi excitant acest posibil proces, el nu poate fi popular în lumea noastră a mânuitorilor legii. Închipuie-ţi numai, ce mană cerească pentru jurnale: „Un fost poliţist şi un inspector de Siguranţă pe banca acuzării". „Un poliţist acuză poliţia"! Gândeşte-te la implicaţiile ce s-ar putea naşte. Va plana un mare blam asupra întregului aparat al poliţiei. În al doilea rând va fi un triumf al procurorilor, avocaţilor şi judecătorilor, care-i ştii cât de înfumuraţi şi cu câtă desconsideraţie privesc munca poliţistului de rând. Înainte de a putea impune adevărul pe care-l doreşti, trebuie să impui asupra acestei mentalităţi, pricepi?

— Întotdeauna cei mai odioşi mi-au părut nu infractorii clasici ci aceia care răsar tocmai de pe partea cealaltă a baricadei, aceia care sunt unşi cu toate alifiile şi sunt cel mai greu de stârpit.

— Texte de parlament, domnule comisar! Dar, hai să-ţi mai arăt ceva. Îţi merge vestea că eşti onest, muncitor şi capabil. Asta va fi impresia generală până în momentul în care ai să treci la fapte. Dar, ia priveşte, numai! La lumina chioară a becului din tavan Braghină dăduse la iveală câteva fotografii care-l înfăţişau pe comisar în compania Wandei, fotografă.

— Acum patru ani ai scăpat-o dintr-o încurcătură. Această femeie care nu lasă indiferentă nici măcar o statuie! N-are rost să dăm amănunte. Esenţial e faptul că de dumneata a depins situaţia ei la vremea aceea. Cineva e dispus însă, la un moment dat, să sugereze că ajutorul n-a fost chiar dezinteresat şi doar de dragul onestităţii cu care te împăunezi. Ba chiar poate jura că a văzut când Wanda ţi-a încredinţat o sumă destul de frumuşică. După cum vezi şi dumneata, poţi apărea într-o lumină proastă, chiar dacă acum ai să protestezi că nu e adevărat. Sigur că nu e adevărat, dar asta n-o ştim decât noi. Hai acum să-ţi mai fac o confidenţă.. Ai afirmat că martorii tăi „cheie “ar fi proprietarii de la *Cerbul Alb* de la Breaza. Ei, zici tu, vor susţine, că în seara accidentului de la Posada eram şi noi în local. Aşa crezi tu că vor susţine. Dar hai să vezi profilul moral al acestor „samariteni de la răscrucepatronul hanului n-are un trecut de îngeraş de pus la altar. A făcut şi un pic de pârnaie, pe nevastă-sa a cules-o d într-

un şantan bucureştean, avea condicuţă, chiar dacă acum face pe doamna. Pe vremea acelei tinereţi zvăpăiate, actualul hangiu lucra la fabrica de chimicale Kreis. Nevoia de bani l-a împins la proştii. A fost arestat de brigadă doi. Acolo unde domnul Mărgărit, aici de faţă, l-a avut în anchetă. Ce părere ai?

— Una singură, zâmbi Bretan. Se va sugera în instanţă că e vorba de o tardivă răzbunare. Că domnului Mărgărit, csl care acum zece ani l-a trecut pe hangiu prin pumnii săi, i-a venit rânduL Apropo, domnule Mărgărit, eşti cotat ca un individ de o mare violenţă. Aşa mărturisesc foştii dumitale colegi.

— Vezi, domnule comisar? Numai două chestiuni pe care ţi le-am expus pot crea neîncredere, derută, îndoieli. Se mai pot adăuga şi altele.

— Sigur. Intimidările de martori, compromiterea persoanelor, şantajul fac de mult parte din arsenalul dumneavoastră. Ceea ce faceţi sau încercaţi acum şi cu mine. Dar, hai s-o scurtăm! Toată oledoaria dumitale nu conduce decât la un singur lucru. Vreţi să faceţi cu mine un târg. Cine v-a trimis? Berescu... Titi Prinţu? Ia spuneţi?

— N-are importanţă cine, domnule. Important mi se pare conţinutul celor ce am să-ţi comunic. Fii dumneata un om de înţeles, lasă băţoşenia şi morga asta de justiţiar!

— Am înţeles perfect ce mi se cere. Să abandonez cursa şi în schimb să mi se ofere ceva contra tăceriii. Cu ce anume s-a gândit cineva să mi-o cumpere?

— Un post de inspector în Prefectură, un concediu bine mersi, să zicem în Elveţia, şi asta... Mâna lui Braghină transcrise pe dosul unei fotografii o sumă.

Bretan rămase cu ochii pironiţi asupra lor şi pricepu cât de încordaţi erau. Îşi aprinse o ţigară, cu gesturi încete, ca şi cum ar cugeta.

— Spuneţi celor care v-au trimis că eu nu practic ta- rifuri de bordel! Suma asta e departe de a deveni o tentaţie. Nu faceţi decât o tentativă de mită, o corupţie oarecare. Cu numai o mie de taleri, Robespierre nu acceptă să fie corupt, dar cu o sută de mii se putea socoti tentat. Această sumă nu-mi ajută la slăbirea memoriei. După o scurtă pauză, aproape silabisind: E vorba de un jaf de mari proporţii, de patru omucideri, nu de un geamantan furat în Gara de Nord!

— Ia uite, jigodia! Izbucni Mărgărit, sărind ca împins de un

resort. Mă aşteptam să refuze, domnule, dar să pretindă de o sută de ori mai mult! …

— Dai cumva din buzunarul dumitale. Domnule Mărgărit? Conştiinţa e o marfă rară şi scumpă, aproape de nepreţuit. Fii mulţumit că am acceptat că are un preţ, înţelegi? Am omis un amănunt. Când aţi binevoit să mă ridicaţi din faţa Palatului de Justiţie, tocmai fusesem în **vizită** la un procuror. I-am lăsat dosarul să-l studieze. Crezi că „amnezia "lui nu va costa? Amnezia procurorilor **e** mult mai scumpă decât a muritorilor de rând.

— Dar nu te-ai gândit că poţi păţi şi una foarte ieftină? Dricul primăriei nu e prea scump. Cu jerbe şi coroane, cu slujbe, n-o să coste mai mult de cinci mii, râse Mărgărit. Şi-apoi, nu uita că ştiu că un procuror e om. Un om cu nevastă, copii, căruia i-e drag să trăiască, şi care dintr-o dată poate păţi ceva trist.

— Lasă tâmpeniile, i-o reteză Bretan rece şi tăios. Să nu uităm pentru ce am fost adus aici. Pentru un târg. Aţi obţinut acordul meu. Dar numai la preţul acesta. Transcrise apăsat, cu cifre mari, suma. E ultimul meu cuvânt. S-a făcut târziu. Pentru detalii, ştiţi unde mă găsiţi.

— Nu e nicio grabă, domnule. Va trebui să mai rămâi. Avem şi noi nevoie de un răgaz, ca să transmitem oferta dumitale. Şi asta, acum. La preţul absurd pe care l-ai cerut, ce mai contează un ceas, două?

Bretan nu răspunse, ci se ridică. Încheindu-şi maşinal haina. Prinse, într-o fracţiune de secundă, un schimb de priviri între cei doi, deloc greu de tălmăcit. Îşi simţi o clipă tâmplele reci. Bătăile inimii i se păreau rare şi depărtate. Se aplecă puţin spre masă, scutură cu un gest leneş ţigara în scrumieră improvizată. Deodată, apucă fulgerător de tăblia mesei, o ridică brusc şi-l izbi pe Braghină, aflat mai aproape, drept în piept. Îi zări perplexitatea şi la fel de fulgerător expedie cu sete o directă în maxilarul lui Mărgărit. Capul acestuia zvâcni în sus, spasmodic, şi nu avu cum să evite ciocnirea de perete. La zgomotul înfundat se adăugă şi cel sec al revolverului care-i căzuse pe duşumea. Braghină dezmeticit se repezi ca un taur, dar Bretan eschivă şi-i trimise un genunchi în bărbie, proiectându-l în cealaltă parte a încăperii i.

— Paştele mă-ti! … şi cui te-a făcut. D-ăsta mi-eşti, hai? Gâfâi Mărgărit, cu chipul congestionat de furie. Se aplecă să culeagă

revolverul, dar dintr-un salt, Bretan îi apucă încheietura şi-i răsuci mâna, apăsându-l cu umărul de zid.

— Jos arma. Lepădătură! Lună un nou glas venind dinspre intrare şi uşa sări în lături. Din poziţia în care se afla Bretan îl văzu pe Braghină, exact cum căzuse, puţin ghemuit, dar scoţând rapid revolverul. Trase un foc în direcţia uşii, fără să ochească. Câteva aşchii săriră din tocul uşii. Celălalt din prag ripostă aproape simultan şi mâna înarmată a lui Braghină ţâşni în sus. Scoase un răget înăbuşit şi se propti moale de perete apucându-şi automat mâna rănită cu cealaltă.

— Cu animalele astea ştiam eu c-o să iasă rău! Sân- teţi teafăr, domnule comisar?

Făptura lui Miercănuş parcă umplu încăperea. Profi-, tind de năuceala lui Mărgărit îi puse cătuşele. Celălalt gemea încetişor, privindu-şi parcă mirat încheietux-a sfă- râmală din care sângele curgea gros şi molcom.

— Vă rog, domnule comisar, duceţi-l pe ăsta la maşină, zise Miercănuş, îmbrâncindu-l pe Mărgărit spre uşă. De domnu' ăsta Braghină o să mă ocup eu.

— E o hemoragie puternică, spuse stins Bretan, aplecându-se spre Braghină. Leagă-l cu batista, Valerică!

— Vă rog să faceţi cum v-am spus! O să aştept să i se scurgă şi ultima picătură de sânge. Chiar asta o să aştept. Dacă ţine la viaţă şi la sângele lui. Să ne spună ce are de spus. Altfel crapă aici ca un câine.

ŞAISPREZECE

— CE SPLENDOARE! NATURĂ e întotdeauna un spectacol divin.

Vocea dogită a bătrânei avea ceva tânguios. O sinceră şi spontană mirare îi îndulcea timbrul de fumătoare înrăită. Îşi înfipsese monoclul între cutele pielii pergamentoase, orânduite ca nişte salbe mărunte pe sub ochii bulbucaţi. Cele două fetişcane gemene care o încadrau duseră şi ele automat la ochi nişte binocluri de teatru, mici şi sidefate, de parcă discul pur al soarelui ce cobora treptat în albia însângerată *a* fluviului ar fi trebuit văzut neapărat mai de aproape. Expresia de încântare ipocrită a fetelor, apărută în dublu exemplar, stârni zâmbetul ata- satului de presă von Heldorf, tolănit într-unui din şezlongurile presărate pe punte. Alături se afla ziaristul acela spaniol, cunoscut la. Clubul de: presă, în compania căruia golise

deja o. Sticlă de vin de când. *Prim. Eiigen,* alb Şi elegant se desprinsese de la cheu.

— Asemenea privelişte ar teebui imortalizată, le vorbi bătrâna fetişcanelor, schimbând tonul. Câtă nepăsare lă tinerii ăştia! Rostise vorbele tare intenţionat, ca să fie auzită. Dacă ar fi izbucnit vreun incendiu. - Sau dacă vreo stricată ar fi făcut baie într-o cadă de. Şampanie, ar fi ţăcănit din aparatele loc ca nişte mitraliere. Astfel de lucruri. Îi încântă pe gazetari!

— Ai văzut, dumneata, *mutti,* aşa ceva în reviste? Se repezi curioasă una din fete.' Hai povesteşte-ne, po- vesteşte-ne! Dar bătrâna ridică din umeri şi le făcu semn s-o însoţească mai departe.

— Scârnăviile astea mici se-nşală, dacă speră că vor auzi cine ştie ce poveste porcoasă. Ştiţi cine e cotoroanţa, *senor*? Îl întrebă von Heldorf pe celălalt. E soacra jivinei aceleia primejdioase, *Obersturbanfiihrehrul* Goetz, cel cu discursul inaugural. Râse încetişor, îşi îndreptă trupul mătăhălos revenind la verticală şi rosti, cu amuzată înr grij orare:

— Trage al naibii fluviul ăsta! Am. Cam rămas pe uscat, *sefior,* adăugă, şi, apucând sticla golită, o aruncă cu forţă departe în apă. Ei, steward, ce e lipsa asta de consideraţie? Încă o butelie, te rog!

— Cred că ar trebui săi ae rezervăm pentru diseară. Tocmai' doream să vă cer scuze, aş vrea să mă retrag pentru o oră. Să-mi fac puţină ordine în. Însemnări. Trebuie să trimit ştirea chiar mâine dimineaţă. Vă văd mai târziu?

Stewardul, un tânăr voinic aduse o sticlă, dar zăbovi câteva clipe până a o destupa. Von Heldorf îi zâmbi spaniolului şi-i răspunse:

— Mă găsiţi, tot aici! *Uasta pronto, senor!*

Toledo coborî treptele, traversă puntea a doua şi se-n- **dreptă** spre cabina ce-i fusese repartizată. Q porni în lungul **cor. Idoeul. Uii** mărginit de o> parte şi, de alta de cabine **pe** uşile cărora- erau aplicate etichetele cu numele celor invitaţi să petreacă la bordul luxosului *Prinz Eugen* „câteva zfle de netrâlal". Gu aceste cuvinte*-se încheiase cuvântul inaugural al „jivinei primejdioase". Banalităţi umflate, sforăitoare, subliniind misiunea istorică a Germaniei şi a *Fiihrerului,* accentufnfl Trevoia unei cât mai stnnse ccilăborări cu armatele aliate şi prietene... mai multă combativitate şi efort „peritru victorie!

Victorie! L_, eit- mestivul oricărei cuvfrrtări, victoria din Es't, mai cu seamă! 'Desigur o victorie a distrugerii, a morţii '! A suferinţei şi £ morţii! Adunătura de imbecili scrobită, zâmbitoare, adunătura de cocdte şi.. Măştiadunătura asta de.. Ope- retiştivde.. Îripturişti" aplaudă, e aplaudat şi el, desigur... De undeva însă simte răzbătând surd, ca un zumzet subteran, vocile stftelor de aparate de radio ce anmrţă moartea, o anunţă pe toate tonurile şi în toate limbile, moartea... aşa cum tot moarte înseamnă şi aplauzele „operetiştilor" năuciţi de albeaţa ireală a vaporului, de sclipirile alămurilor, de albul uniformelor, de albul şampaniei, de lunecarea asta ca de lebădă a lui Prinz *Eugen* peste spinarea smolită ea de animal somnoros a Dunării, aşa cum o vede el acum prin ochiul rotund al hubloului: „Vă dorim să petreceţi zile de neuitat!;'

Înserarea făcea acum ca interiorul cabinei să pară şi mai mic. Zumzetul srtins al motoarelor transmitea pereţilor o fină vibraţie. Aprinse lumina şi deşi totul părea în ordine fu sigur că cineva îi răscolise prin lucruri. O mână expertă, abilă, aşa cum se obişnuieşte şi după cum se aşteptase. Cum probabil se procedase prin mai toate Cabinele. Oricum bagajul său nu putea atrage prin nimic atenţia. Bagajul unui ziarist spaniol în drum spre front pentru a trimite materiale ziarului său din Madrid. Un- zia- Tist care şi-a permis o escală şi s-a sim „ţiţ dator să participe la acest eveniment monden. Fusese suficient să apară la Clubul german de presă." Nici n-a trebuit să deschidă gura. Erau foarte mulţi ziarişti străini prezenţi acolo. N-a discutat cu nimeni în mod special. La plecare însă avea în buzunar o invitaţie pentru croazieră cu FVmz *Eugen.*

Observă că cel ce răscolise prin lucruri se mărginise la un control de rutină. Nu umblase în căptuşeală în căutare de ascunzători secrete. În buzunarele unui costum nu putea gâsi'decrt: bilete vecin de intrare la Prado, un bilet de,. Corrida ", un carnet cu însemnări – în spaniolă

ML

Fireşte. Apoi paşaportul de aulentic cetăţean spaniol, legitimaţia de ziarist şi bani, un teanc impresionant de mărci germane. Aparatele foto erau la locul lor în servietă, la fel şi cei doi acumulatori pentru bliţ. Un control de rutină, nu prea minuţios cum se obişnuieşte. Cine să fi fost? Poate unul din stewarzi? Cei în uniformele bine cunoscute nu prea aduc a

stewarzi. Sunt prea voinici. Şi cel care destupase sticla de vin o făcuse cu prea puţină îndemânare. Nu ca un steward autentic. Stewarzii sunt de regulă adolescenţi delicaţi, subţirei şi puţin trişti, chiar dacă zâmbesc clienţilor şi pasagerilor. Cei câţiva pe care-i văzuse au zâmbete impertinente când cred ei că nu-i observi. Sunt prea bine făcuţi şi au ceva ce nu li se potriveşte. Precis!

Peste un ceas şi jumătate va începe banchetul inaugural. Se vor aşeza cu toţii în sala careului mare. La masa aceea lungă în forma literei U. O lume scrobită, dichisită, uniforme strălucitoare, umeri goi, bijuterii şi lot ce ţine de recuzita unei astfel de ocazii. Poate ca să nu se observe că oaspeţii sunt cam de mâna a doua. Că personalităţile politice, culturale, de afaceri invitate nu prea onoraseră invitaţia. Mulţi, foarte mulţi adjuncţi, locţiitori. Înlocuitori, deci un eşec pe. Undeva.

Pătrunse în minuscula cabină a toaletei. Un spaţiu exploatat la sânge. Duş, chiuvetă, oglindă, prosoape mari şi pufoase de un cărămiziu închis, ca sângele închegat. Ridică capacul vasului de la WE. Introduse mâna în apă călduţă ce bolborosea încetişor. Era sigur că aici nu umblase nimeni. Un control de rutină, nu putea fi suspectat de ceva! Numai în astfel de cazuri se întorc toate pe dos. Pipăi fundul vasului şi regăsi punga ermetic închisă. Puse capacul la loc şi se reîntoarse în cabină. Se gândi că ar fi nimerit să iasă şi să facă un tur al vasului. Să observe anumite lucruri şi să verifice. Diseară va fi nebunie, şampania va curge din belşug, şi poate atunci o să încerce să se strecoare în cală. Când toată lumea va petrece şi vigilenţa nevăzuţilor paznici se va mai toci. Atunci poate…

*

— Ei, chiar aici nu mă aşteptam să te descopăr!

— Pentru că bănuieşli că nu-i prea am la inimă pe nemţi?

— Dacă ar Îi după sentimente nici eu nu m-aş afla, şopti Wanda aplecându-se la urechea lui Bretan.

— Sau, mai exact, te gândeşti: ce caută un pârlit de comisar printre atâta ştăbime? Ia zi, fii cinstită! Un intrus în *high-life!*

— Numeşti *high-life* adunătura asta pestriţă? Dă-mi voie, sunt samsar şi geambaş în privinţa asta! Aş putea să număr pe degetele unei singure mâini câte persoane de calitate am văzut. Iar tu nu lipseşti dintre ele!

— Ca de obicei vrei să scapi printr-o linguşeală. Am aterizat

aici din pură curiozitate. Şeful a binevoit să-şi rupă piciorul de fericire că a fost avansat. Invitaţia a pri- mit-o el, dar mi-a pasat-o apoi mie. M-a îndemnat stăruitor să vin, aproape m-a obligat. De ce să pierd ocazia?

— Cred că desluşesc o notă falsă în acest cântecel pe care mi-l torni.

— Va trebui să discut ceva cu tine, dar nu aici la masă.

— Tot despre Titi Prinţu? Îl iscodi Wanda.

— Ai şi tu o obsesie. Nu te uita acum în direcţia lui, parcă a priceput că vorbim de el şi se uită încoace. Hai, zâmbeşte-mi şi spune ceva.

— Invită-mă la dans şi o să discutăm nestingheriţi.

Ringul era aproape gol. Invitaţii se aşezaseră temeinic la masă şi după o alocuţiune scurtă a comandantului navei, conform tradiţiei marinăreşti, începuseră cu toţii să atace bunătăţile aduse cu precizie matematică de o armată de chelneri.

— Azi am avut o zi infernală. De ieri, azi noapte, azi toată ziua. Abia dacă am trecut pe acasă să mă schimb şi apoi să ajung la Giurgiu. Tata mi-a telefonat şi m-a informat despre reţinerea lui Paul. Mi-a zis că l-au luat de la tine de la Studio. Am rămas perplex. Trebuie să fie o eroare.

— Se pare că lucrurile sunt mai serioase. Siguranţa l-a urmărit de fapt pe Kuky Streja. Acesta susţine că avea acolo la mine întâlnire cu Paul, ca să-i predea nu ştiu ce. Au dat năvală câţiva agenţi şi i-au înhăţat pe amândoi. Mi-au spus fetele. Eu eram plecată, când m-am întors te-am căutat.

— Pe tine nu te-au chemat acolo?

— Nu, dar probabil că o-au să întfreie feeă. *Dar* ştiu oe'-sam să Le spun. Am să-i fac -de -două parale! Paul e încă ud copil! Şi mi se pare caraghios să fteyzi de comunism pe un tip ca Kuky! E aberant!

— Ai să declari, dragă Wanda, că jbu l- «i ehemat pe Paul, ca şi altă dată, să-i propui o colaborare. Că ştii că e încă în vacanţă şi-i tiejaule bani. Orice motiv ţu- fj avut să treacă pe la tâoe, sunt convins că o să. Se agaţe <Ae soluţia asta. Am să intervin şi eu confirnjând că trebuia să te viziteze şi să discutaţi.

— Chiar aş avea nevoie de el, Horia. Vine acum peste o lună toamna, vreau o revistă de toamnă şi Paul e un ■băiat atât de plin de idei, de fantezie *i*

— Sunt realmente îngrijorat.

— Văd că te uiţi eam insistent la grupul din colţ. Cine te interesează dintre ziariştii de-acolo?

— Ziarişti sunt? Mă uitam ia bărbatul. Cu barbă argintie, îmi pare cunoscut. Dar nu prea ştiu de unde să-l ia». Mi-e foarte cunoscut.

— E un tip cam exotic. E spaniol,. Am aflat. E în drum spre Rusia. A făcut âid o mică escală şi profita şi el de croazieră asta. Îi poate da şi lui Franco idei asemănătoare. Dar văd că nici pe tine rtu te slăbeşte din ochi cineva. Când ai urcat ultimul pe pasarela vasului, am văzut-o bine pe Machelle Comăneşti cum te-a privit. Am sentimentul că te place. Instinctul nu mă-nşală, dulăule! O trădează ochii, obrazul, nervozitatea * Uite cum te urmăreşte *i*

— Ţi se pare. N-o vezi cum se amuză? Ce vesel grup! Râde şi Titi 1 Şi un ofiţer german e cu ei!

— Probabil că papaşa Secăreanu le sp. Uae o anecdotă. Ce tip mucalit şi simpatic! Nu ciinose prea mulţi afacerişti atât de simpatiei!

*

— Doriţi ceva, domnule?

Voce stfbţirică, adolescentină, zunbeâul puţin trist al stewardului autentic. Toledo fu surprins, să-l descopere acolo pe coridorul pustiu. Îi ceru un pahar de *Martini* şi-i dădu numărul cabinei. Când i-l aduse, îi îotinse câteva marei, pe care băiatul nu le refuză şi se retrase. Sorbi cu înghiţituri mici licoarea dulce-amăruie. Se Ridică şi încuie uşa cabinei. Trecu alături şi cu mişcări precise, rapide oxtrase punga cauciucată. Constată mulţumit că ambala* jul fusese perfect etanş. Desfăcu acumulatorul bliţului din locul său de piele şi introduse acolo celălalt „acumu* iator ’. Ambalajul îl strânse şi-l vârî într-o mică despăr- liturâ a geamantanului/Deschise apoi uşa cabinei. Nu s<: afla nimeni pe coridor, ceea ce-i. Convenea de minune. De undeva de deasupra răzbăteau acordmile orchestrei, mui- murul vocilor, râsete, comenzile chelnerilor. Ajuns în capătul coridorului, rămase câteva clipe contemplând imaginea punţii superioare iluminate *a giorno.* Ghirlandele becurilor colorate descopereau umeri goi, zâmbete perlate; o permanentă şi nervoasă mişcare anima grupurile care se alcătuiau şi se desfăceau în” forfota frenetică a tuturor pasagerilor, fulgerele

albastre ce aveau să conserve chipuri, zâmbete, cupe cu şampanie. Chiar în noaptea asta fotografiile, articolele trebuiau să ajungă în văgăunile mecanice ale redacţiilor şi tipografiilor. Se opri când ajunse în capătul celuilalt coridor ce ducea spre saln maşinilor. Zări uşa de vizavi întredeschisă. Dar trebuia să Ireacă dincolo fără ca cineva să-l observe. Şi acolo, aşezat pe treptele unei scăriţe, stătea un marinar. Aşezat în profil şi părea că ascultă sau priveşte ceva sau pe cineva. Auzi şi vocea unei femei. Îl zări pe marinai- ridicându-S'i şi glasul femeii, chicotind, trăda un număr apreciabil d- cupe golite. Cererile femeii nu erau deloc exagerate. Nu dorea decât să i se explice cum se coboară barca de salvare, mai solicita un binoclu. Toledo înţelese că acum era momentul cel mai potrivit să se strecoare prin uşa întredeschisă. Coborî treptele scării abrupte. Aici erau cabinde ofiţerilor. O coti pe un coridor lateral îngust şi se strecura printr-o altă uşă, mai scundă, unde îl aştepta o altă scăriţă, aproape verticală. Culoarul devenise şi mai scund iar pe deasupra se zăreau două conducte. Încăperile din stânga erau ale telegrafiştilor şi a mecanicului-şef. Cele din dreapta erau destinate subofiţerilor tehnici, staţiilor şi maşinilor. Trecu rapid de uşa întredeschisă a telegrafişlilor. Prin crăpătura uşii zări ceafa unui operator şi căş- 1ile ce stăteau caraghios şi strâmb. După vioiciunea vocilor pricepu că şi. Ei petreceau. Ajuns în capătul culoarului desluşi acum mai bine duduituj monoton al motoarelor au xiliare caro antrenau pumpele. Deschise ou destuii dificultate chepengul şi se trezi Într-o încăpere luminată slab. Era primul compartiment al sălii maşinilor. De jur împrejur se putea circula pe nişte rampe înguste mărginite 'de balustrade metalice. La aproape doi metri. În mijlocul încăperii, erau plasate două din motoarele navei. De jur împrejur conducte, cabluri şi acel miros de ulei, de motorină specifice locului. Dincolo, lanterna slabă, verzuie îi indică uşa prin care putea pătrunde în cala vasului.

*

— Sper că vă simţiţi bine, domnule Bretan?

— Mă simt aproape răsfăţat. Organizarea pate desăvârşită.

— Civilizaţia unei naţii superioare are la bază o tradiţie.

— Aşa se pare. Germania are cea mai bună tradiţie? În privinţa chelnerilor şi a serviciilor ireproşabile.

— Chiar dacă o spuneţi puţin ironic, aţi strecurat totuşi un

adevăr. O autentică civilizaţie nu poate face rabat nici în laţurile secundare, mărunte.

Kailidis îşi încheie spusele cu un surâs rece. Dar perfect curtenitor. Bricheta aurie sclipi între degetele sale fine, propulsând o flacără albăstruie, hervoasă. Ţigara părea nefiresc de albă în contrast cu tenul măsliniu.

— Dacă o să căderi în chestii de politică vă arunc în apă! Îi ameninţă mucalit Secăreanu cu havana sa lungă şi groasă pe care de două ceasuri o ţinea neaprinsă. Ia priviţi ce micuţă zburdă pe aici! Când eram tânăr ca voi ţineam câte două pe-un picior. Dar. Unde ţi-e prinţesa, dragă Titi?

— A plecat să se schimbe.

— Ce aţi spune de un pocheraş ceva mai târziu? Propuse Secăreanu. Îl invităm şi pe colonelul Wolf. Şi dacă o să accepte şi domnul Bretan. O să fim exact câţi trebuie. Ce spuneţi, sunteţi de acord?

— În principiu, n-am altă treabă, dar pe mai târziu. Acum trebuie să mai fac puţină conversaţie şefilor mei, zâmbi Bretan a scuză.

— Ora două vă convine? Vă aştept în careul verde.. E un loc liniştit şi au un bar destul de bine garnisit.. Vă rug i><4 transmiteţi omagiile mele domnilor inspectori Podoabă şi Sturzu, şi, dacă **acceptă.** Îi invit la Sulina **la** un pescuit.

Dintr-un vălmăşag multicolor apăru Machelle.

— A început dezmăţul, rosti veselă. Câteva cucoane simandicoase au şi început vânătoarea de marinari cu braţe tari! Risc mai mult de încruntarea involuntară a lui Kailidis. Ia priviţi numai ce i-a cerut o onorabilă unui marinar. S-o dea huţa cu barca de salvare. Ce amuzant! Acum vreau să-l răpesc pe domnul Bretan la dans. Vă lăsaţi corupt?

— Pe mine m-ai refuzat, rosti Kailidis zâmbind subţire.

— Ce reacţie de băiat de prăvălie! Nu le-am refuzat, te-am amânat numai.

Secăreanu **râse** domol **aplaudând** cu mâinile sale moi şi dolofane, iar Titi surise exact ca la a treia lecţie de surâsuri politicoase.

Dansau tăcuţi, pătrunşi de misterul tulbure al apropierii. În rotirile lente Horia reuşi pentru o secundă să zărească şi grupul ci tor va superiori din Prefectură. Printre ei, ca un catarg, statura slăbănoagă a lui Podoabă şi lângă el chelia strălucitoare a

inspectorului-şef Gicu Sturzu. Prietenii lui Arnăutu. Se arătaseră dezolaţi aflând motivul peiniru care comisarul-şef nu putuse onora invitaţia. Ciocniseră un păhărel, debitaseră câteva banalităţi ingnorându-l apoi destul de amabil, ceea ce-i convenea de minune. Îi apăru brusc în minte imaginea nopţii trecute, tulburea şi ciudată noapte ce-l convinsese o dată în plus că moartea poate fi ceva foarte palpabil, ceva aproape material. Chipul crispat al lui Braghină prăbuşit în colţul camerei, sângele acestuia şi chipul răvăşit, pătruns de spaima rece a morţii. Îl lăsase pe Miercănuş acolo pentru câteva momente. „Ştiţi ce i-am zis, dom'şef? Ai să mori aici ca un câine nenicule, uite cum ţi se scurge sângele şi cu el şi viaţa. Aici şi acum trebuie să-mi spui toiul. Altfel...41.. Cum ai nimerit aici Valerică?" „Am ştiut că bestiile astea n-au să vă lase în pace. Ştiam că o să mergeţi la procuror. N-am mai pierdut timpul şi când am ajuns v-am zărit *Fiatul.* Eu am rămas în taxi şi am văzut manevra şmecherilor. V-am urmărit până aici. Animalele astea nu ştiu de glumă! "

Toată alergătura, tot tăvălugul dimineţii şi al zilei se estompaseră în clipa limpezirii. Aşa, deci! O parte din şampania care curgea acum în cupele petrecăreţilor fusese livrată de cabaretul *Carmen.* Şampanie fină, *Biaritz.* Trei etaje de sticle ambalate în cutii mari de placaj. Cutiile acestea au pereţii dubli. Între ei se presară talaş, rumeguş, pentru protecţia preţiosului conţinut. Pereţi dubli! Cum de nu s-a gândit din prima clipă? *

— Sunteţi tare absent! Tânjiţi după o altă parteneră?

— Nu păreţi un psiholog strălucit. De ce nu presupuneţi. De pildă, că savurez în felul meu plăcerea acestui moment.

— Ştiţi să ieşiţi din încurcătură, dar aşa-mi păreţi, taciturn şi cu mintea departe. Vă mulţumesc şi n-am să uit că sunteţi un partener de dans excelent.

Bretan o conduse în acelaşi loc. Se scuză, dar Secăreanu îi mai aminti despre partida de la ora două. Cobori cele două punţi.

— Există cumva un bar acolo? Îl opri pe un chelner, arătând intrarea unui coridor larg, aproape dublu decât cele întâlnite.

— E un loc nimerit să luaţi un aperitiv liniştit. Vă conduc.

Barul era o încăpere nu prea mare, dar plăcută şi odihnitoare. Fotolii joase şi măsuţe. Mai zări câţiva pasageri refugiaţi aici de hărmălaia şi vacarmul de afară. Şi dacă te gândeşti, tocmai hărmălaia şi vacarmul fac sarea şi piperul oricărei croaziere.

Comandă bere şi constată că e rece şi foarte bună. Din unghiul în care stătea putea cuprinde o bună parte din coridor. De acolo ieşiseră chelnerii ducând tăvi cu sticle. Întrebă unde e toaleta. Ieşi pe culoar şi uşa întredeschisă lăsă la iveală prima încăpere a calei. Profită că nu se zărea nimeni şi pătrunse acoâo. Această încăpere adăpostea veselă, munţi de farfurii şi pa- hâre aşezate în ni^te stelaje de. Protecţie. Tot aici se depozitaseră şi sticlele golite. Constată că se băuse extrem de mult, după muntele de sticle goale orânduite pe un stelaj.

*

— Aid e muit mai plăcut, domnule *Standartenfiihrer!*

— E răcoare nu se aude aşa tare blestemata aia (te muzică. Wolf se sprijini de parapetul metalic, privind

M

Câteva clipe trena subţire, de spumă ce se pierdea în urma navei.

— Se cheamă, că suntem la'pupa aici?

— Aşa se cheamă, domnule *Qbersturbanfuhrer,* îl lămuri Wolf şi după câteva clipe adăugă cu glasul mult scăzut: îmi pare rău pentru ce-am auzit.

— În. Război ca la război, răspunse sumbru Holzer. N-avem. Voie să ne jucăm cu lucrurile serioase.

— Poate nu ftiaţi, dar a încercat să-şi vâre nasul şi la mine în agenţie.

— Ce spui? Făcu HGlzer pe naivul.

— Locotenentul von Webst mi-a raportat că duminică când au fost împreună la Sinaia, la expoziţie, Frâu lise i-a făcut o propunere, ca venind**1** din partea dumneavoastră!

— Căţeaua!

— Ce să caut eu îh treburile dumitale? Ce tupeu!

— I-a cerut să fotografieze anumite documente de prin fişete, dar n-a fotografiat decât ce i-am permis eu! Sunt curios dacă cei care iniţiază ancheta sunt în posesia filmului pe care von Webst i l-a predat în aceeaşi seară. Holzer nu răspunse. Îşi aprinse cu gesturi îndelungi o ţigară. Fumul amărui îl învălui o clipă.

— Filmul acela e la mine, rosti simplu Holzer. N-a apucat să-l mai predea. Am somat-o să mi-l dea. Aflasem despre interceptarea ei, dar n-am putut să intervin cu nimic. E uimitor câte lucruri interesante ascunzi prin seifurile dumitale, domnule Wolf! Ce-ai zice dacă la întoarcere ai descoperi că ţi-au, dispărut

anumite documente?

— Nu e gravă pierderea unor copii. Originalele le pun în locuri mai sigure. Dumneavoastră nu procedaţi la fel?

— La fel, repetă macanic Holzer. Mă gândesc că ancheta e pe mâna lui; Stabbe. Dumitale îţi e simpatic acest Stabbe?

— Nu mi-e simpatic acest Stabbe, domnule *Oberstur-barvjuhrer! O* să aveţi: neplăceri din cauza, asta?

— Lise o. Să declare poate că în ultimul caz eu. I-am dat ordin să fotografieze îfti agenţie. Că am forţai-o apoi să-mi dea negativul şi că acesta. E-n> posesia mea. Au să **mi-l** ceară mai mult ca, sigur, dacă ea* Q să declare aşa.

— Ei, dacă^ni permiteţi, v-aş sugera altceva. Că nu dumneavoastră aţi rugat-o-să fotografieze, ci că e o acţiune a ci pe cont propriu. Că l-a silit pe von Webst abu/. Înd de numele dumneavoastră, şantajân**du-l** cu situaţia tatălui său să acţioneze. Acesta a acceptat, dar despre acţiune nici eu şi nici dumneavoastră n-am ştiut nimic. Cred că ar fi bine să predaţi filmul încă înainte de a **vi-l** solicita ei.

— E o nebunie ce spui! Nu-ţi dai seama că-mi bag singur capul în laţ? Dar observ că şi von Webst al dumitale va pica! Oricum, multe zile nu mai avea el aici!

— Vedeţi? Nu-mi pot permite să mai lucrez cu oameni vulnerabili, uşor de manevrat şi de compromis. Vă rog însă să acceptaţi ajutorul meu.

Wolf privi de jur împrejur şi scoase la iveală un mic pacheţel pe care i-l întinse lui Holzer.

— Distrugeţi filmul acela. Luaţi-l pe acesta care e curat". Am prevăzut că o să se ajungă aici. E singura dovadă că nu mi-e deloc simpatic acest Stabbe şi nu doresc să aveţi neplăceri. Nu doresc.

Holzer ridică surprins privirea. Rămaseră câteva momente măsurându-se cu zâmbetul lor rece, dar sincer. Aveau certitudinea unei runde încheiate. Wolf ştia că din acest moment începe armistiţiul, dar nu avea nicio idee privind durata lui.

— Vă felicit, domnule Wolf, pentru ideea de a transborda în cala lui *Prinz Eugen* materialele acelea pentru front din avionul defect. Aici sunt în deplină siguranţă.

— În patru, cinci zile ajung ele la Odesa. Oricum, tot atâta timp s-ar fi pierdut până la apariţia altui aparat de transport de o asemenea capacitate.

*

Acum e ora două? Îl întâmpină Secăreanu. Nu prea eşti parolist, comisare. După cum vezi, partenerii s-au şi dus la culcare. Pe unde ai umblat?

Noaptea petrecută în faţa mesei de joc îi aşternuse pe chip o paloare gălbuie. Doar ochii îi erau neverosimil de limpezi şi-l măsurau cu nedisimulată mirare. Nu se ostenise să strângă cărţile de joc risipite pe postavul verde şi nici teancul destul de mare de bancnote.

— Observ că zeiţa Fortuna nu v-a părăsit în seara asta, îi răspunse Bretan aşezându-se într-unul din fotolii.

Întinse mâna după sticla de coniac aflată pe măsuţa cu rotile. Dădu să-i toarjje şi celuilalt, dar îl văzu clătinând din cap a refuz.

— Pentru partida noastră, domnule Secăreanu, nu e deloc târziu.

— Ce spui? Mai ai chef de jucat la ora asta?

— De fapt, vreau să pun capăt partidei, domnule Secăreanu.

Celălalt clipi câteva momente de parcă între gene i s-ar fi strecurat o musculiţă supărătoare. Îşi îndreptă trupul mătăhălos şi-l privi ca pe un picat de pe altă planetă.

— Până în seara asta Fortuna nu v-a părăsit, dar acum cred că v-a întors spatele. Nu uitaţi că e femeie şi orice femeie e capricioasă.

— Ce tot îndrugi acolo, cu vorbele astea în doi peri **7** Dacă eşti mahmur, du-te şi drege-te!

— E adevărat că toată ancheta asta mi-a dat un fel de mahmureală, dar acum sunt mai limpede ca niciodată. Dar, s-o scurtăm! Va trebui că nu peste mult timp să mă însoţiţi – regret că astfel sfârşeşte croaziera asta pentru dumneavoastră. Vreau ca lucrurile să decurgă civilizat şi discret. Peste o jumătate de ceas o şalupă a poliţiei fluviale va acosta aici. Această hârtie vă poate confirma, priviţi, e-n regulă şi e semnată de un procuror autentic.

Ochii celuilalt se îngustară, privirea-i deveni la fel de tăios-albăstrie ca albastrul zorilor ce se decupau în ochiul hubloului. Ignoră hârtia pe care i-o pusese în faţă Bretan.

— Mă-ntreb dacă-ţi dai seama ce-ţi iese pe gură, co- misare / reuşi să rostească sacadat şi puţin gâfâit. Crezi cumva că mă impresionează hârtia asta? E absurd! Absurd!

— Vi se pare absurdă şi ireală această dimineaţă? Mărturisesc

că şi mie mi se pare, deşi raţiunea mă asigură de contrariu. Nu-mi vine să cred că stau de vorbă cu însuşi autorul celebrului jaf al colecţiilor.

— Domnule! ... Domnule, eşti pur şi simplu nebun! Delirezi. Am să chem medicul navei! O cămaşă de forţă ţi-ar trebui!

— Vă rog să luaţi loc şi să nu mă siliţi să vă ancorez cu aceste „brăţări" de fotoliu. Ascultaţi mai bine. O să vă convingeţi că nu sunt deloc nebun când peste vreo d*juă ceasuri o să-i reîntâlniţi la noi la s^pţie pe Teofil Berescu şi pe Ţică Mărgărit. Din păcate Mircea Braghină e încă sub supravegherea medicilor. Vă rog, nu vă ridicaţi, sunt în stare să mă ţin de cuvânt. Vă cer să mă ascultaţi cinci minute fără să mă întrerupeţi. Aşa, luaţi mai bine paharul acesta şi *o* să-mi fiţi şi recunoscător.

Câteva momente nu se auziră decât bătăile îndepărtate ale clopotului de bronz de la prora ce anunţau schimbarea cartului.

— Mă aflu deci în fă^a celui ce-a reuşit o mare lovitură. Dacă asemenea acţiuni ar merita felicitări, fiţi sigur că nu m-aş zgârci. Mai întâi pentru ingenioasa idee de a vă plasa din capul locului printre colecţionarii jefuiţi. Cine ar fi putut să bănuiască? Ce să mai vorbim de statutul dumneavoastră special? Cetăţean respectabil, proprietar. Om de afaceri, cu toate dările şi impozitele la zi. Un contribuabil constant la fondurile poliţiei. Mai degrabă am fost tentat să-l cred pe Kailidis coordonatorul afacerii! Anumite antecedente, lipsa de scrupule în câşligarea cânilor, sume enorme cheltuite, tot felul de coincidenţe! Ls un moment dat se ţesuse în jurul său o plasă prea dea 5 ca să mai cred că el e creierul afacerii. Încă din ziua în care ziarele au anunţat spargerea celor patru colecţii arr\bănuit că autorul trebuie să fie un iniţiat în ale artei, un rafinat cunoscător. Profesorul Catrinescu de la Galeria Naţională a avut aceeaşi bănuială. Nicio pânză luată la întâmplare! Şi acum s-a dovedit că intuiţia mea a fost justă. Or, e ştiut cât de bine se cunosc între ei colecţionarii! Cât de mult se invidiază adesea pentru câte o achiziţie! La câte expoziţii şi licitaţii nu se-ntâlnesc, discută, fac aprecieri... E o lume pe care o cunoaşteţi foarte bine. Unde urmau să ajungă tablourile furate şi cine e beneficiarul n-am să vă întreb acum. O să ne spuneţi dumneavoastră mai târziu. Sunt convins că ideea loviturii vă obsedează de multă vreme. După felul în care a decurs totul, după cum v-aţi recrutat şi organizat oamenii şi. Evident, după

modul în care a funcţionat acest mecanism. Foarte lărziu mi-am dat seamă că am de-a face cu o organizare „etajată’. De pildă dumneavoastră dădeaţi dispoziţii lui

Teofil Berescu. La rândul lui Berescu îi coordona pe Braghină şi pe Mărgărit, astfel că aceştia nici până în acest moment n-au aflat cine se aseunde în spatele lui Becescu. Pentru ei Berescu era capătul de fir, poate chiar şeful. Braghină şi Mărgărit, la rândul lor, luau contact doar cu Cârjaliu. Astfel, Vlad Cârjaliu cunoştea pe Braghină şi Mărgărit, dar nu şi pe Berescu. Cârjaliu l-a anturat pe Baronică, dar fără să-i dezvăluie pentru cine-i solicita „serviciile”. Baronică mai departe l-a cooptat pe Cotoaibă, fără ca acesta să afle că lucrează pentru Cârjaliu... Apoi, cine s-ar apuca să bănuiască pe un fost inspector al Siguranţei şi pe un fost poliţist? Bine judat! Mai departe. Ce rol a avut Cârjalia? Acesta s-a ocupat, să zicem, de latura aranjamentelor „tehnice “. Pentru lihertatea de mişcare, dar şi din prudenţă, a făcut rost de automohile, care, în caz de interceptare, figurau ca şi fără stăpân, puţind deruta. Vlad Cârjaliu i-a coordonat pe Baronică şi Cotoaibă. Aceştia au sustras cheile caselor vizitate, discret, în aşa fel îneit nimeni să nu apuce să hănuiască ceva; şi tot ei s-au ocupat şi de confecţionarea cheilor după tiparele luate. Au mai avut desigur şi alte sarcini de executat, nu mă-n- doiesc. Cam asta e trupa pe care v-aţi bazat şi care a materializat foarte exact „scenariul” pe care l-aţi conceput. Şi toate ar fi foât hine mersi, dacă acest Vlad Cârjaliu, care e şi el un „mic creier14, n-ar fi avut ideea să vă imite şi să dea o lovitură cam în acelaşi stil la colecţia de tablouri a consilierului Catargi. Dacă nu se întâmpla astfel, sunt convins că această dimineaţă n-ar fi venit niciodată.

— Spune-mi, comisare, dincolo de toată poliloghia asta... A pronunţat Teofil Berescu numele meu?

— E timpul să vă spun că-l consider şi eu un individ tare. N-a mărturisit şi n-a recunoscut decât într-un târziu şi doar în faţa probelor mult prea evidente. Nu, nu el v-a trădat şi niciun altul din cei pe care i-am pomenit mai înainte. V-aţi trădat singur. La concluzia că dumneavoastră sunteţi Şeful, şi nu Kailidis, am ajuns pe altă cale şi abia ieri. Şi ăsta pleacă de la o mică neglijenţă, un mic amănunt. Alaltăieri când am pus mâna pe dublurile cheilor false ascunse nu se ştie cu ce scop de răposatul Cotoaibă am observat că de pe lanţul de chei lipsea tocmai

cheia de la casa dumneavoastră. Să n-o fi pus acola Cotoaibă V

S-o fi uitat? Nu. Nu a fost nevoie de acea cheie. Căci aţi pus-o singur la dispoziţia lui Berescu. Deci practic colecţia dumneavoastră a fost prădată cu aprobarea dumneavoastră, dar despre asta era iniţiat numai Berescu. Dar ascultaţi mai departe. Alaltăieri seară, când Incă bănuielile mele îl mai vizau pe Kailidis, am făcut o scurtă vizită unuia din cei mai oneşti procurori ai capitalei. I-am povestit totul, i-am lăsat dosarul să-l studieze şi am plecat. La plecare am fost acostat de Braghină şi Mărgărit care, fără prea multă vorbă m-au invitat, sub pretextul întâlnirii cu o persoană care vrea să-mi vorbească, într-un loc foarte grăitor pentru intenţiilor lor. M-au iscodit mai întâi să vadă ce ştiu despre ei şi-n genere despre toată povestea. Nu prea le-a plăcut ce le-am spus, dar fireşte că n-au recunoscut nimic. Mi-au făcut apoi o propunere ca venind din partea unei persoane anume. Era vorba de nişte avantaje şi de o sumă oferită contra abandonării anchetei. Le-am zis că accept, dar am propus la rându-mi În replică o sumă de zece ori mai mare. Această contra- ofertă a mea urma să fie comunicată mai departe. Trebuia ca Braghină să dea un telefon lui Berescu şi să-i confirme că am acceptat condiţiile. Însă intuiam că toată această discuţie şi propunere nu e menită decât să tergiverseze lucrurile două, trei zile, atât cât vă era necesar să vă duceţi misiunea la bun sfârşit, adică să predaţi tablourile. Ce ar fi urmat? Probabil aceşti băieţi inimoşi, la sugestia dumneavoastră, mi-ar fi administrat vreo „sinucidere”, sau cine ştie ce „accident”. Dar le-am încurcat planurile. Recunosc că am fost şi eu ajutat de Fortuna. Unul din oamenii mei, iniţiat în ultimele cercetări, ştiind de avertismentul ce-mi fusese administrat cu o seară înainte de nişte „autori necunoscuţi “, s-a hotărât, fără ştirea mea, să se ţină pe urmele mele. Asta a fost în parte norocul meu. A ajuns şi el în locul acela, a intrat în clădire, şi a pândit la uşă. Când a intervenit i s-a răspuns cu focuri de revolver. Braghină însă a încheiat-o printr-o fractură a încheieturii. Ce scenă oribilă am trăit! Cum stătea Braghină în colţul în care căzuse şi cât de înspăimântat era văzându-şi sângele scurgându-se! Îşi vedea moartea, acea moarte pe care el **o** urzise până atunci cu sânge rece altora. Omul meu parcă împietrise şi el. Îl tot ameninţa **că-l** va părăsi în birlogl ăla, lăsân**du-l** să moară ca un câine, dacă nu va rosti nume: celui

care i-a trimis. Şi-n spaima aceea animalică a rost. Numele lui Berescu. Am plecat imediat la secţie şi l-ai lăsat la arest pe Mărgărit. Pe Braghină l-am dus la şpiţ; şi de acolo l-am pus să telefoneze lui Berescu la cabare după cum le fusese înţelegerea, să-i comunice că totul e- regulă. L-am lăsat şi am alergat la cabaret, am pând până când Berescu a terminat programul şi l-am urmăr până acasă. Într-un loc mai ferit l-am luat cu noi. N-recunoscut nimic, fireşte. L-ara întrebat cui trebuia s transmită mai departe ceea ce îi comunicase Braghin; La secţie, l-am confruntat cu Mărgărit. A recunoscut că- cunoaşte, dar că nu are nicio legătură cu acesta în sensi acuzaţiilor ce i le aduceam. Ştiam că fără mărturia lui n pot face niciun pas mai departe. Recunosc că am făcu şi o ilegalitate. Mă obseda acel amănunt: De ce n-ar găsit cheia casei dumneavoastră pe şiragul lui Cotoaibă Doar şi colecţia dumneavoastră fusese prădată! M-ar hotărât pe loc şi fără nicio aprobare să pătrund la veche dumneavoastră adresă. Am intrat destul de uşor. An început să căutăm peste tot, în speranţa că vom da peşti ceea ce ne interesează. Dar nimic suspect. O casă aproapi pustie. Am străbătut încăperile una după alta. Am ajun la etaj, în singura încăpere care mai adăpostea ceva. C cameră ce mărturiseşte o altă pasiune a dumneavoastră pescuitul. Plină de undite, trestii, plase. Ba chiar aveţ atârnate acolo nişte tablouri care vă evocă Delta, diverse lacuri, pe potriva ambianţei. Tablourile respective aparţii unor pictori contemporani şi încă nu şi-au luat valoare* cum se spune. Şi nici nu figurau în colecţie. O singuri pânză însă mi-a atras atenţia. Un peisaj executat mai stângaci, în nişte culori ce mărturisesc mâna începătorului, Ce căuta acesta printre celelalte. O achiziţie recentă, delo< pe gustul dumneavoastră? L-am dat jos de acolo şi c «credeţi că am văzut! Pe partea cealaltă era montată o altă pânză: portretul Luchianei Cantilli, a unui anonim din secolul XVI. Pasiunea dumneavoastră maladivă *v-a* pierdut! Acesta era tabloul dumneavoastră preferat, p «care-l contemplaţi de fiecare dată cu mare plăcere. Faptul, psihologic vorbind, e explicabil prin prisma ciudăţeniilor unui colecţionar. Dar acest tablou, conform listei mele, figura tocmai pe lista tablourilor furate. L-am luat şi m-am întors la secţie şi am reînceput, dialogul cu Berescu. Acesta a continuat să nege, dar când i-am prezentat tabloul, a rămas şi el tablou. Era un argument extrem de serioa. Ştia că

acum nu mai e glumă. A recunoscut toată participarea la afacerea colecţiilor şi apoi la toate celelalte întâmplări legate de afacerea Catargi. Mi-a spus că după ce a primit telefonul de la Braghină v-a transmis la rândul său că am acceptat oferta doar la o sumă exorbitantă. Deci puteaţi pleca relativ liniştit lia Giurgiu pentru îmbarcare. Am şi văzut când a venit Kailidis cu automobilul pe la ora zece şi v-a luat Îmbarcarea pe *Prinz Eugen* se anunţase pentru ora treisprezece. După ce aţi plecat am mai consemnat şi restul detaliilor. Atunci, în iunie după ce v-a reuşit lovitura, tablourile au poposit mai întâi la cabaret Le-aţi adăpostit în seiful de la subsolul Clubului privat unde au zăcut o bună bucată de vreme în aşteptarea ocaziei celei mai favorabile. Când, după o lună şi jumătate, a intervenit absolut deranjanta lovitură a lui Cârjaliu. La colecţia consilierului Catargi, le-aţi mutat în subsolul casei lui Berescu. După câte ştiţi Berescu stă împreună cu fiul său de treisprezece ani, un sărman paralitic. Are o infirmieră care-l îngrijeşte, dar care nu locuieşte acolo. Cu această ocazie v-aţi separat propriile tablouri pe care le-aţi adus discret într-o seară în locuinţa cea nouă şi le-aţi urcat undeva în pod Celelalte au rămas acolo! V-aţi oprit doar acel portret de care eraţi pur şi simplu subjugat şi care vă lipsea. Aveaţi nevoie să vă desfătaţi privirile cu el şi l-aţi aşezat acolo în camera de pescuit, unde vă refugiaţi adesea să-l savuraţi pe îndelete. Berescu a mărturisit că el s-a opus acestei chestiuni. Când aţi realizat că poliţia a făcut nişte neaşteptaţi paşi în ancheta Catargi, aţi trecut la contra măsuri. Nu mai insist asupra acestora. Mai rămâne acum întrebarea: Unde este restul tablourilor? Berescu nu mi-a spus decât că localul dumneavoastră a furnizat şampanie pentru croaziera lui *Prinz Eugen,* având un vechi stoc de rezervă de şampanie foarte fină. Tablourile au părăsit locul unde erau ascunse şi au plecat în ambalajele de şampanie? Aşa se părea. Nici lui Bterescu nu-i împărtăşiseră ideea de a scoate pânzele cu ajutorul croazierei

Lui *Prinz Eugen,* bazându-vă pe prietenia nemţilor.. De la Sulina ce urma? • ’

— Şi ai găsit tablourile în ambalaje nu-i aşa? Reuşi să îngaime Secăreanu batjocoritor, dar diâpul său căpătase o nuanţă ca de Fruct putrezit.

— Nu le-am găsit acolo. Mai aveţi răbdare un minut. Deci. În timp ce dumneavoastră eraţi ieri plecat la Giurgiu. Am mai

lămurit unele chestiuni. Am lămurit şi misterul armei care l-a amuţit pe Cotoaibă. Ea nu fusese sustrasă din casa lui Gherase Duţă, după cum presupusesem ihiţial. Era un „trofeu**’1** de-al lui Braghină. El ca inspector de Siguranţă condusese afidiefta de după rebeliune. Îşi însuşise arma aceea care cu zece ani înainte, acolo la Munchen, i-a fost decernată drept premiu lui Gherase Duţă. Dar la reparat o dusese chiar el, Braghină, neştiind că îi va folosi. De ridicat insă a ridicat-o Berescu. Am făcut’ constatarea. Procurorul n-a mai avut ce face şi mi-a eliberat mandatul. Ajungând şi eu aici, prin graţia şefului meu cai-e mi-a oedal invitaţia sa la croazieră, am fost curios să vă văd reacţia. Eraţi liniştit pentru că Berescu vă informase că am acceptat oferta. Nu aveaţi de unde să aflaţi cum au evoluat lucrurile după plecarea dumneavoastră.

— Domnule, domnule, dar tablourile le-aţi găsit?

— Cu puţină năduşeală. Dar le-am găsit. Deşi nu-mi dăduse prin cap iniţial ce puteţi face dumneavoastră cu atâtea beţe de bambus. Ziceaţi că la Sulina e un lipovean bătrân care ştie să le prepare, să le aranjeze ca să reziste. Dar în acele beţe de pescuit aţi rulat pânzele. Ele se află în c-abina dumneavoastră, acolo unde acum le inventariază cei doi inspectori din Prefectură, Podoabă şi Sturzu. I-am trezit şi pe ei şi împreună am intrat în cabina dumneavoastră. Aflându-vă aici la masa de joc mi-aţi uşurat misiunea. Au rămas şi ei uimiţi, dar acum. N-au încotro, mai ales că eu de la bun început aveam la mine acest mandat. Procurorul mi l-a dat să-l folosesc numai dacă voi găsi pânzele. După cum vedeţi, asta e situaţia!

Oricât ar părea de ciudat, Secăreanu nu-şi pierduse cumpătul nici când ultimul cuvânt al lui Bretan însemna de fapt: mat!

— Sunt dispus să plătesc o sumă enormă. Dumitale duwu cât ai cerut iar celor doi inspectori, cât mior cere.

— Chiar daci» am accepta, domnule, nu mai e nimic de făcut. Nu vă daţi scama că la Bucureşti toiul e descoperit?

— După -câte înţeleg, la Bucureşti n-aţi descoperit decât tablourile mele. Nu şi pe celelalte. Vă plătesc cât cereţi ca să nu se afle. Atâta să spuneţi. Nu le-am găsit. În rest, acolo, la Bucureşti am să mă descurc. Plătesc cât n-o să câştigaţi nici dumneata, nici cei doi inspectori toată viaţa.

— Nu se mai poate face nimic, domnule Secârcanu. Basta!

Uşa se deschise şi apăru locotenent-colonelul Wolf, nu chiar

zâmbitor, dar bine dispus.

— Ce oameni harnici! Aţi venit până la urmă, domnule comisar? Dar niciunul nici celălalt nu-i răspunseră.

— Ei, sunteţi cam nedormiţi. Nu ştiam că vă găsesc aici, dar eu, cum n-am somn, am şi comandat un ibric cu cafea.,

Intră imediat un steward cu un ibric, turnă în trei ceşti. Wolf se ridică, luă sticla de coniac şi-şi îmbunătăţi cafeaua. Secăreanu se ridică de la masă, îşi luă ceaşca de cafea şi o porni spre hubloul deschis. Rămase aşa cu spatele cam câteva clipe, gustă o înghiţitură, mai privi un moment prin hublou.

— Ar fi trebuit să vă odihniţi puţin, domnilor. În program aţi văzut că e trecută şi o escală la şantierul arheologic de la Ostrov, aşa parcă se cheamă…

Auziră cum ceaşca se izbi de parchet, de podea, omul se-ntorsese pe jumătate crispat, ţinându-se de piept şi se prăbuşi, gemând încetişor.

— Staţi, nu-l mişcaţi, vă rog, îl opri Bretan pe Wolf.

— Inima se pare. Aşa am înţeles, că nu stă prea bine cu inima.

— Vă rog să chemaţi medicul, i se adresă Bretan, urmărind horcăielile celui căzut. Simptomele infarctului miocardic, sau ale stopului cardiac.

ŞAPTESPREZECE

DUPĂ FIERBINŢEALA ŞI USCĂCIUNEA lui iulie, primele două săptămâni ale lui august s-au scurs într-o dezlănţuire de ploi învolburate şi călduţe mai întâi, apoi, treptat, tot mai mărunte şi reci, încât până şi cei mai optimişti începură să vadă în asta semnul sigur a] unei toamne timpurii. Către finele celei de-a treia săptămâni însă, vântul se îmblânzi, cerul se lumină iar, astfel că bucureştenii trecură iarăşi la „talie”. Doar dimineţile, prin răcoarea lor senină, aminteau tuturor că septembrie bate la uşă.

O frunză mare, de un roşu aprins, strecurată de pala unei adieri prin fereastra deschisă, aterizase pe pardoseală. Afundat în lectura unui dosar Bretan sesiză vag, cu coada ochiului, unduirea perdelei. O pulbere fină de scrum se depuse pe hârtiile din faţă, iar o seânteie, desprinsă din jarul ţigării, descriind o curbă graţioasă, căzu pe calendarul de birou, stingându-se aproape instantaneu. Fără să ştie de ce, cu un gest maşinal, rupse fila din calendar – deşi ziua abia începuse –, o mototoli absent; suflă scrumul, şi abia atunci descoperi frunza roşietică.

Se aplecă şi o culese. Îl înfioră puţin atingerea suprafeţei netede, de un rece mătăsos şi o vreme nu-şi desprinse privirile fascinat de păienjenişul nervurilor. Gândul îi zbura pe nesimţite la imaginea acelei dimineţi mohorâte de-n- ceput de august, cu ploaie şi vânt răzvrătit...

„Bună dimineaţa, domnule Bretan. Nu ştiu cum se face că dau peste dumneavoastră întotdeauna când aş vrea să ■vă întâlnesc. Poate îmi oferiţi şi mie un loc sub umbrelă. N-am să mă obişnuiesc niciodată cu aceste oribile închizători moderne." Mâinile Machellei Comăneşti smuceau neputincios mecanismul nichelat al unei umbrele din mătase neagră. Deşi surâdea, expresia îi părea străină, depărtată; un chip al cărui contur se lăsa greu ghicit şi asta nu se datora doar voaletei. N-o văzuse niciodată cu pălărie şi Horia constată că acel contrast dintre severitatea negrului şi aerul adolescentin nu-i sporea numai farmecul, dar îi imprima şi o neaşteptată nobleţe... Am înţeles, zâmbise Bretan, invitând-o sub umbrelă, precis nu aveţi cu cine lua micul dejun". „Nu m-am gândit la asta, dar o cafea mi-ar prinde bine. Tot trebuie să stăm undeva... am să vă spun unele lucruri". O spusese cu un ton apatic, inexpresiv, şi sub această apatie, Bretan intuia o adâncă tulburare. Intrară la Impe*rial, nim*erind la întâmplare în Salonul Alb, atât de pustiu la acea oră. Erau singuri în glacialul salon tapetat cu mătase albă, mată, şi nimic nu i se păruse comisarului, în acea linişte vătuită, raai rece şi eeomenesc decât acest loc. Înregistră rigiditatea şirurilor de mese, acoperite cu feţe de masă scrobite, verticalitatea luminărilor neaprinse, tacârourile lucind aidoma unor instrumente chirurgicale, recele-catifelat al calelor veghind în seriile parcă nesfârşite ale vazelor de porţelan... Abia acolo, la nyisă, îşi dăduse seama că Machelle era în doliu...

— Ia te uită domnule! Crezi că dacă ţi-ai mutat sediul o să-ţi schimbi tot aşa de radical şi meseria? Ce faci cu frunza aia? Te-ai apucat de botanică?

Dominând intrarea, procurorul Florescu, apărut pe ne- simţite, rămăsese o clipă în prag şi-şi mângâia bărbia cu acel. Gest ţărănesc de şireată şi falsă nedumerire. Nu îna- intă spre biroul lui Bretan decât după ce îşi roţi de câteva ori privirea, prin încăpere.

— Te-ai lăsat cam mult aşteptat, ursule, îi ieşi comisarul în întâmpinare. M-ai lăsat să dau singur piept cu toţi neisprăviţii!

— M-a înghiţit provincia, domnule. Comisii, paraco- misii pe urma unofr hoţomănii de câteva milioane pe la Lugoj, Reşiţa. O lună de calvar! În ce văgăună ai nimerit, frăţioare! Dacă ştiam că aşa se va termina povestea, nu-ţi mai dădeam eu mână liberă, domnule Sherlock Holmes! Dacă nu m-ar fi condus ajutorul arhivarului de la caziere nu ştiu dacă te-aş fi dibuit, deşi tocesc şi eu de vreo doişpe ani podelele Palatului de Justiţie! Lucru' dracului! Nici uşierul n-avea habar, auzi: eu îi tot dădeam zor în- trebând de „Biroul special de cercetare criminală", iar el mă privea ca pe un picat din lună!

— Chiar eu, cel ce conduc biroul ăsta fantomă, sunt la fel de picat din lună, dragă Costică, Toată lumea ştie că aici e depozitul de păstrare a corpurilor delicte care au servit la crime, la spargeri. Dacă întrebai de asta, ai fi nimerit mai bine. Asta e!

Încăperea avea o lungime respectabilă. Pe marginea pereţilor erau montate rafturi îq care erau expuse tot soiul de arme şi instrumente criminale, adunate în decursul a cel puţin cincizeci de ani. Intenţia celor din Prefectură care l-au numit pe Bretan aici era aceea de a se sorta şi **organiza toate „piesele1' întocmindu-se fişe cu istoricul şi toată documentaţia astfel ca locul să devină un fel de muzeu şi loc de documentare pentru viitorii experţi cri- minalişti, jurişti şi poliţişti, devenind cu vremea şi bix-ou de studiu şi cercetare, aidoma celui de la Institutul de Medicină Legală.**

— Frate Horia, nu prea te văd bine în slujba asta de molie! Tu eşti făcut pentru sectorul „cald", acolo la hăituială!

— Asta cam aşa e! Dar dacă şmecherii din minister o să citească raportul pe care l-am înaintat în privinţa viitorului acestui birou, am certitudinea că văgăuna asta poate deveni un loc de studiu. Dar numai dacă mă vor sprijini şi-mi vor da tot ce le-am cerut.

— Nu te mai faci bine! Naivitatea şi încrederea, două boli incurabile, mortale, pentru meseria noastră! Şobolanii ăia pe care i-ai cam călcat pe coadă, rezolvând afacerea colecţiilor, ştii bine că n-au "să uite uşor un asemenea afront, crezi că au vreun interes să te lase să ridici iar capul? Da de unde! Te-au «ascuns aici, te-au prostit, ca să-ţi ieşi din mână, să fii rupt de tot şi toate, nu te-ai prins? ... De fapt ţineam să te văd ca să-mi dai şi mie amănunte despre felul în care au decurs lucrurile. Am fost

aproape sigur atunci, când ţi-am dat mandat pe barba mea că ai să faci o treabă extra! În provincie, am urmărit ziarele, nu s-a scris nimic.

— Capturarea unui asemenea „transport”, ’ ascuns pe un iaht german, şi într-o atare împrejurare, neavând o. Calitate, sută la sută oficială, nu putea avea spaţiu în niciun ziar. Treabă delicată, dar care mi-a adus o lună de hărţuială, destule cucuie şi neplăceri!

— Şi eu am avut discuţii. Chiar acolo la Reşiţa m-am pomenit cu un procuror-şef, venit val-vârtej de la Bucureşti, special să mă ia la întrebări. De ce ţi-am dat mandatul, de ce am admis ilegalităţi de procedură, de ce n-am cerut concursul?

Se aşezară şi până să sosească cafeaua procurorul FÂo- rescu ascultă în felul său atent, fără să scoată vreun sunet, fumându-şi unul din trabucele sale obişnuite.

— Era oarecum firesc să cred pe moment ci moartea lui Secăreanu fusese provocată de un infarct. El însuşi ţi fii mase în mai multe rânduri că c* car diac, apoi «tarea de tensiune a momentului care putea să şocheze şi pe unul perfect sănătos. Doctorul navei sosit cu oarecare intâr- v'. Iore a opinat tot în acest sens. Ca să-ţi spun drept, în ţi cel moment, destul de tensionat şi pentru mine. Nu-mi mai băteam capul să mă întreb dacă e vorba de infarct sau de altceva. Nu doream decât să părăsesc cât mai repede nava şi să ajung la Bucureşti cu pânzele recuperate. Nemţii au fost pur şi simplu şocaţi. Nu le venea să creadă că prin involuntara lor mijlocire un asemenea transport fraudulos avea să părăsească România. Ştiau că pnţ fi bănuiţi, măcar teoretic, de complicitate, şi şi-au manifestat foarte vehement consternarea. Cel mai pornit era *Standartenfuhrerul* Goetz, care a şi trecut imediat la contraatac, punându-mi în discuţie calitatea şi misiunea, acuzându-mă de încălcarea grosolană a normelor internaţionale de colaborare a poliţiilor, că de fapt acolo, la bordul lui *Prinz Eugen* era teritoriu german, şi că nu aveam nicio calitate oficială sn investighez. Chiar dacă deţineam mandatul de arestare a lui Secăreanu. L-am asigurat t; ă nu am intenţia să fac nicio cercetare sau vreo altă acţiune în afara aceleia de a i'idica corpurile delicte şi cadavrul, limitându-mă strict În misiunea şi calitatea mea. N-au mai avut de obiectat, mărginindu-se doar să mă asigure că legaţia germană va protestă în faţa acestei violări, chiar dacă e vorba de un cetăţean român urmărit şi împotriva căruia s-a emis un mandat de arestare. Colonelul-Wolf însă a fost mult mai rezonabil, ne-a dat o mână de ajutor, el a chemat medicul, ne-a oferit o şalupă. Trebuia să profităm de ora aceea matinală pentru a nu se isca niciun fel de comentarii în r îndul pasagerilor. A doua zi, a urmat bomba. Expertiza medico-legală ne-a revelat o altă cauză a morţii otrăvire eu o substanţă toxică, la fel de puternică ca cianura, delectabilă doar prin probele de laborator. Dosarul s-a închis cu concluzia că Secăreanu s-a sinucis. E plauzibil, desigur! Încolţit, fără nicio şansă, cu grave acuzaţii * Secăreanu băuse şi el atunci dimineaţa cafea şi e mai mult ca sigur că într-un moment anume şi-a administrat doza de otravă. Cam asta e concluzia finală a raportului întocmit de inspectorul Gicu Slurzu, cel care a preluat ancheta.

— Dar după privirea asta de Toma Necredinciosul, frate Horia,

văd că eşti de altă părere.

— La prima vedere Secăreanu ar fi avut toate motivele să-şi pună capăt vieţii, dar impresia mea e că nu avea şi intenţia. E genul de om care luptă până în ultima secundă. Chiar şi într-o. Situaţie fără ieşire ca a lui, tot l-am simţit sperând. Agăţându-se de orice fir. Are mentalitatea de rechin care luptă chiar şi sfâşiat. Nu mă pol pronunţa însă că ar fi fost otrăvit. O asemenea ipoteză ne-ar atrage atenţia asupra unui al doilea personaj, un apropiat de-al lui, care. Odată descoperită afacerea, ar fi avut tot interesul ca Secăreanu să amuţească. Nu trebuie uitată circumstanţa şi locul în care am găsit tablourile. Pe un vas german care se deplasa spre Sulina. De la Sulina pleacă zilnic zeci de nave în tot atâtea direcţii. Deci ar trebui dovedit în primul rând că încurcătura lui Secăreanu a fost facilitată şi primită cu bună ştiinţă la bord de cineva iniţiat într-un fel sau altul Ce ştim despre nemţi? Ofiţerii prezenţi în dimineaţa aceea au negat că ar fi cunoscut ce conţineau bagajele lui Secăreanu. Poate fi adevărat. Ce-ar mai putea fi de observat? Dintre toţi ofiţerii germani aflaţi la bord, Secăreanu îi cunoştea bine pe *Slandarlenjiihrerul* Goetz şi pe colonelul Wolf. Cu cel din urmă însă a avut relaţii mai directe. Secăreanu a încheiat nişte contracte cu agenţia economică pe care o conduce Wolf. Se ştie că au frecventat aceleaşi cercuri de afaceri şi după discuţiile dintre ei păreau foarte apropiaţi. Dar colonelul Wolf. În acest plan, deci al unei legături privind furtul tablourilor nu apare cu nimic ieşit din comun. Cu altceva însă lucrurile capătă puţină culoare. După ce am revenii în Bucureşti, am luat contact cu profesorul muzeograf Calrinescu. A ţinut să se ocupe de tablourile recuperate, le-a desfăcut cu-mâna lui din ascunzători şi a constatai că prin rulare câteva pânze s-au deteriorat şi trebuiesc restaurate. Am stat de vorbă cu el pe îndelete. Am aflat câteva lucruri inedite despre colonului Wolf, care nu este doar un capabil şi onest economist. Culrincscu îl cunoaşte destul de bine. Au avut chiar unele relaţii şi contacte oficiale. În primăvara asta au venit la Galeria Naţională. Însoţiţi chiar de acest Wolf. Câţiva specialişti germani în istoria artelor de la.. Direcţia mu- zeelor de artă „din Berlin. Se zvonise atunci că Hitler ar avea intenţia să viziteze Bucureştiul. În programul protocolului ar fi fost inclusă şi o vizită a *Fuhrendui,* la Galeria” Naţională, mare amator de artă, şi specialiştii erau deci în

documentare. Au fost atât de scrupuloşi încât au insistat să vadă şi fondul de depozitare. Câteva săiptămâni mai târziu, acelaşi colonel Wolf a solioitat Galei'iei Natţionale şi specialiştilor o colaborare în privinţa alcătuirii unui catalog cu cele mai valoroase pânze şi icoane, pretextând alcătuirea unui frumos album cu reproduceri pentru a fi făcut cadou *~Fiihrerului.* Pe de altă parte, tot Catrinescu mi-a mai spus că în ţările ocupate de germani ar funcţiona o lege prin care toate bunurile artistice sunt trecute automat sub protecţia *Reichului.* Din mărturiile unor refugiaţi polonezi, printre care era vorba şi de muzeograful Wolodowsky – coleg pe vremuri la Beaux-Arts la Pariş cu Catrinescu, rezultă însă că legea este un pretext pentru ca nemţii să jefuiască pur şi simplu. Colecţiile particulare ale evreilor, mai cu seamă. Pe de altă parte fac achiziţii la preţuri impuse arbitrar, plătind cu mărci de ocupaţie, iar acolo unde se poate, comit spargeri şi furturi în toată legea.

Câteva clipe domni o tăcere deplină. Bretan urmări câteva momente fuiorul leneş albăstrui al havanei abandonate de Florescu şi-şi reprimă ceea ce ar fi vrut să zică mai departe.

— Ia zi mai bine, domnule, reîncepu Florescu, dar cu explozia aia de pe *Prinz Eugen,* ce-a fost?

— Explozia? Nu ştiu mare lucru. Ea s-a produs mai spre seară, mult după ce-am părăsit eu bordul. Am avut destul de pătimit şi de pe urma acestei nebunii.

— Ai fost interogat şi despre asta?.

— Închipuie-ţi. Două comisii de anchetă nu m-au slăbit două săptămâni! Presupun că în afara sperieturii zdravene nemţii au avut şi pagube speciale. Nu m-au menajat deloc. Unul dintre nemţi mi-a mărturisit că nu întâmplător se poartă aşa cu mine pentru ca în -ţările ocupate de ei până şi ofiţerii de poliţie fac parte din rezistenţă.

— Bine, dar ei se află pe teritoriul unei ţări aliate, dragul meu!

— Nu prea ţine! Mi-au replicat că şi aici în România rezistenţa şi reaeţiunea comunişti tind să se generalizeze ţi aii s-ar mira ca şi un poliţist să eomită acte criminale.

— Pfesupun că nu tu ai pus bomba? Râse procurorul.

— Nu, dar îmi pare rău şi orkâhd le-aş face-o, răspunse Bretan, dar într-un fel în care celălalt ghici că nu glumeşte- Să ştii că nu e doar un resentiment vizavi de ce-am păţit. Ştii foarte bine că după Stalingrad nimic nu-i *m%i* poatfi Ş^lva. Au încercat

toate manevrele ca să stoarcă ţevp, de la mine. Au adus în discuţie şi faptul că văru-meu Paul a. Fost reţinut câteva zile de Siguranţă, chiar dacă n-au avut nicio. Dovadă împotriva lui. L-au amestecat pâoâ. Şi pe tata.. De ce nu mai concertează? Face frondă? E ostil politicii, e simpatizant al rezistenţei? În fine, ce să-ţi mai spun î Până la urmă mi-am dat seama că cercetările nemţilor vizează de fapt pe altcineva. E vorba de un ziarist spaniol care se afla şi el ca invitat în crozieră. Ştii că atunci ajunsesem cam în raza portului Călăraşi. În apropiere de Călăraşi, cam pe lângă Ostrov, e un şantier arheologic. Nu ştiu cine de pe *Prinz Eugen* a avut ideea ţa să se facă o escală de cât-eva ceasuri acolo. Fireşte, au coborât aproape cu toţii, printre care şi ziaristul spaniol! Ei bine, la înapoiere, acesta n-a mai fost văzut. Au presupus că poate fi în cabină- în jurul orei cinci s-a produs şi explozia. Dar abia mai târziu şi-au dat seama că de la debarcarea la Ostrov ziaristul n-a mai reapărut la bord.

— După cele ce-mi spui, nu cred să fie vorba doar de o sperietură sau de o probă de orgoliu. Cred că nemţii au suferit o pagubă reală- E aproape imposibil ca individul ăla, poate gazetar spaniol, cum $int eu călugăr dominican, e imposibil, zic, să fi riscat atât, fără să fi avut o ţintă precisă. Altfel ar fi putut arunca toată nava în. Aer. Această chestiune se cheamă sabotaj, dragule. Sabotaj.

*,

. Am vrut să-mi iau rămas bun de la dumneata… peste trei săptămâni părăsesc ţajca “. „Pentru câtă vreme? “o întrebase uşor surprins de gravitatea ce luase loc sudşului nedefinit, de calmă şi resemnată împăcare. „Voişta atâta timp cât o să-mi facă bine această schimbare. Poate un an, doi… Mi s-a oferit un post… o slujbă măruntă, dar liniştită la legaţia noastră din Istanbul. “Rămase câteva momente cu buzele lipite de marginea ceştii de cafea. „Deşi am luat această hotărâre, nu ştiu dacă e bine… * „Cred că aţi făcut bine. În momentele dificile, depărtarea, schimbarea sunt cele mai bune remedii.” O rostise nu prea convingător şi Machelle replică imediat: „Cred că nu m-aţi înţeles. Nu de acea linişte şi consolare la care vă gândiţi am eu nevoie. Cum să vă explic. Dispariţia atât de… absurdă, de neînţeles a tatălui meu are în toată grozăvia ei şi un punct de lumină. Odată cu ea am căpătat sentimentul că s-a sfârşit şi un timp anume… o perioadă, ceva ce nu pot defini prea clar. Încerc

o stare confuză, tulbure, de o inexplicabilă aversiune faţă de acest trecut... Am douăzeci şi şase de ani, o licenţă în litere şi nu ştiu să fac absolut nimic. Poate că această plecare are şi o doză de laşitate. Ceea ce-am să fac acolo nu e ceva esenţial. Dar chiar şi aşa sper că mă va invita să trăiesc pe picioarele mele ". „Ce-aţi făcut cu casa şi cu celelalte? ' Ochii ei, traşi spre tâmple se deschiseră într-o expresie de satisfacţie. „Am ueuşit s-o salvez. N-aş fi crezut să fiu în stare să navighez printre atâtea poliţe, scadenţe, ipoteci, executori.. Ce oribilităţi!"

Prin deschizătura draperiilor albe strada măcinată de ploaie se zărea cenuşie, confuză, iar trecerea oamenilor halucinantă. „Ce început de august păcătos! Mi-ar place, domnule Bretan, într-o după-amiază, înainte de a pleca, dacă mi-aţi face o vizită. Dacă vremea va fi la fel ca acum vom sorbi un ceai englezesc veritabil şi vom flecări ră nişte englezi bătrâni şi conservatori. Vă mulţumesc pentru companie, dar mai ales pentru această privire, care mă face să cred că şi bărbaţii pot fi oameni. Râse şi adăugă: E dintr-o carte, şi fiţi liniştit, replica se referea desigur la femei. Haideţi să plecăm. S-a cam aglomerat aici". În salonul alb al *Imperialului* fuseseră până atunci singurii clienţi. Abia acum chelnerul conducea la masă un client, rătăcit probabil.

— Domnule comisar! ... Domnu Bretan! Auzi parcă prin vis vocea lui Chelu. La telefon. Vă caută cineva, nu şi-a spus numele! Nici la masă nu vă lasă să vă tihnească, fir-ar să fie! N-a spus cine e!

Bretan merse în micul hol unde era instalat telefonul şi ridică receptorul intrigat de faptul că nu spusese nimănui că va prânzi aici. O voce bărbătească necunoscută naviga cu greu prin păienjenişul sunetelor parazite.

— Alo! ... Cine e? Alo! Nu s-aude.

— Domnul Bretan? Acum vă aud bine... îmi cer iertare că nu mă pot prezenta. Am să vă comunic ceva important. După cele ce veţi afla, o să constataţi că persoana mea e lipsită de importanţă. Vă asigur că nu e o farsă sau vreo glumă proastă. O voce monotonă, cultivată, cu ceva muzical, dar fermă.

— Mă rog... să zicem, dar nu mă puteaţi suna la slujbă?

— Acolo, la Palatul de Justiţie, convorbirea mai poate fi ascultată şi de alte urechi. Făcu o scurtă pauză. Sunt la curent cu ultima dumneavoastră anchetă. Ştiu că aţi reţinut o parte din făptaşi şi că aţi descoperit în persoana unui anume Secăreanu

pe iniţiatorul loviturii.

— Ce aveţi de comunicat modifică cu ceva datele problemei? Îl întrerupse Bretan cu oarecare iritare.

— Nu ştiu. Dar vreau să vă atrag atenţia asupra unei persoane poate la fel de importantă ca Secăreanu. Mă gândeam că adevărul pe care l-a stabilit ancheta mai poate primi unele corecţii. Ştiu că slujirea adevărului e prima condiţie înscrisă în codul dumneavoastră profesional.

— Adevărat, dar în cazul de faţă nu ştiu ce adevăr mai poate modifica ceva.

— Un adevăr modifică întotdeauna câte ceva. Chiar dacă încet şi pe nesimţite. Şi chiar dacă el. Cel puţin în cazul ăsta. Nu mai poate opera practic asupra faptelor. Pentru mine e important să aflaţi dumneavoastră ceea ce ştiu. Spuneam că e vorba de o persoană. Dar înainte aş vrea să fac o mică paranteză. Poate aţi auzit ce se petrece de câţiva ani în ţările ocupate de fascişti. N-am să mă refer la crime şi samavolnicii, ci la un aspect deloc mai puţin grav. Mă refer Ia jaful pe caic l-au instituit şi legiferat, aplicând aşa-zisa protecţie a *Reichului* asupra tuturor valorilor artistice. Nemţii au înfiinţat chiar câteva servicii specializate, atrăgând din nefericire în această murdărie şi pe câţiva din cei mai reputaţi specialişti germani în do- meniul -artei. Qrganizalţia cu cea mai întinsă arie de operaţii este -aşa-! R» tnrwtiiil icomandameâtt al lui îlosembetg În parafei mai activează **91** cele conduse ’de Ripbenftrobp şi Himmler. Dolaşametrteqe oper^trve afle acestor servirii sunt anexate pe lângă marile ’cartiere generale <ale diferitelor armate şi corpuri de armată. Toate aceste acţiuni oribile <au ca scop un proiect absurd. Căpeteniile naziste vor să-l omagieze pe -Hitler amenajfnd -în „Linzul na/ta’, ■un muzeu gigant. Sute” şi mii ifle pânge aparţmând unor celebre colecţii particulare, şi chiar galeriilor naţionale au dispărut peste noapte. Pentru a spune mâna -pe obiect valoroase aceste comandouri tiu dispreţuiesc nici chiai furturile şi spargerile propriu-zise. Nu dispreţuiesc deloc asemenea metode.

— Noi suntem, până una alta, o ţară -aliată, nu-i aşa?

— Din nefericire. Dar vă asigur că şi din Italia *t: Mussolini – altă aliată – s-au scurs în câţiva ani peste graniţă sute de pânze esâti’em de valoroase, achiziţionate pe te miri ce, plătite cu mărci de ocupaţie mai ales, ir ciuda protestelor guvernului

italian.

— Şi credeţi că -afacerea Secăreanu are vreo tangenţă cu toate acestea?

— Ştiu că afacerea nu reprezintă pentru dumneavoastră decât o sţpargere pui- şi simplu şi nu un element dintr-o urzeală mai amplă. Sunteţi îndreptăţiţi să crede^. Dar acum să revin la acel personaj din umbră. Este ofiţerul german Jutius Wolf, şef, până mai ieri. Al unei oneste agenţii economice făcând parte şi din serviciul Est-Eurepa *1 *Abwehnditi.* După cum ştiţi acegt Wolf se cunoştea destul de bine cu Secăreanu. Au încheiat anumite Antracte, au avut chiar relaţii destul de apropiate. Wolf -şi-a început. Activitatea în 1939 în Polonia, luerând pentru început la un birou de intendenţă. Man târziu. În 42. - Este mutat undeva în Ucraina. Aici însă se ctmoaşte că s-a ocupat de confiscarea şd transportarea a 4—5 **000** de icoane vechi şi valoroase. Şi iată - că după un an îl regăsim la Bucureşti. Aici la Bucureşti, la îel ca peste tot, WoâJ regăseşte aceeaşi atmosferă de rivalitate între *Gestapo* şi *Abwehr.* Numai tactul şi diplomaţia să îl feresc o vreme de neplăceri, reuşind chiar să inâtre în graţiile unui înalt personaj din *Gestapo.* Dar asta nu înseamnă că nu e supre- vegheat şi controlat, după cum, este obiceiul. Dar în ce consta activitatea propriu-zisă. A acestui Wolî? Se ocupa de. Agenţie, de. Contract^, cunoaşte o sumedenie de oameni, întreţine o vastă arie de relaţii, manipulând astfel extrem de multe informaţii. Printre persoanele cu care întreţine relaţii mai. Strânse, figurează-şi, un anume *SlurbannfiihreT* Fabian Klaus, aflat în serviciu, la Atena. Dar acest Fabian nu’este altul decât mâna dreaptă a*. Oberslurbannjnhrerului* Freindorff care în ’39 a fost în Polonia şeful unei formaţiuni de confiscare a sute şi mii de opere de artă, *Gestnpoul* ştia că Wbif e protejat de marele Eosemberg, dar a ţinut să afle precis; şi cauza. S-a încercat o- infiltrare în agenţie, dar nu s-a; aflat nimic concludent. Pe de altă parte Wolf a reuşit să pregătească o amplă documentaţie, un catalog bogat ilustrat cu reproduceri reprezentândL cele mai valoroase obiecte de artă’ce figurează în colecţii particulare, în Galeria Naţională, ut mănăstiri* biserici. În marile biblioteci de aici din ţară.

— Şi poate, vreţi să mă convingeţi că lovitura, dală colecţiilor, de care nu pare străin şi. Acest Wolf, e un fel de avanpremieră la o posibilă viitoare ’operaţie de mari proporţii? Îl: întrerupse

Bretan cu vădită neîncredere.

— De ce vreţi să puneţi neapărat în felul acesta în relaţie cele dbuă chestiuni'? Mai pot adăuga câteva lucruri. Dacă lovitură ar fi reuşit, transportul acesta ar fi trebuit să. Fie luat în primire de* Fabian chiar acolo la Sulina. La rândul său. L-ar fi predat unui ahume *Sturbannjiihrer* Klamm aflat în Elveţia. Acest Klamm este cunoscut ca fiind unul din oamenii de încredere ai lui Goering. Vedeţi, lucrurile sunt destul de încurcate. Dar. Orice aţi spune, există destule legături; chiar dacă din acest lanţ lipsesc anumite verigi. V-am oferit aceste informaţii, destul, de exacte* ca să meditaţi şi dumneavoastră asupra lor şi poate până în ziua procesului o să aflu şi alte amănunte şi mai: concrete.

— Nu pun acum în discuţie sursele care v-au informat. Dar dacă aş vrea să-l acuz pe Wolf mi-ar trebui şi dovezi. Dovezi, înţelegeţi? Or, această convorbire, oricât de bine intenţionată şi credibilă, nu poate ţine loc de dovezi.

— Eu rn-aş bucura şi chiar dacă am reuşit să vă conving doar pe dumneavoastră.

Câteva clipe Bretan nu auzi decât uşoara respiraţie a celuilalt.

— Cred, încep să bănuiesc cine sunteţi. Acolo la bordul lui *Prinz Eugen* se afla un anume gazetar spaniol ce-mi părea cunoscut şi pe care nu ştiam de unde să-l iau...

— Şi-l cunoaşteţi de undeva?

— Într-o seară, târziu, acasă ia tatăl meu se afla în vizită... un muzician care nu prea aducea a muzician şi pe care l-am reîntâlnit apoi... Dar ia spuneţi, dumneavoastră mi-aţi strecurat pe sub uşa cabinei biletul acela prin care mă trimiteaţi direct în cabina lui Secăreanu?

Celălalt nu răspunse, se auzi o tuse uşoară.

— Acum dacă tot aţi ghicit, vă mai îndoiţi de cele ce v-am spus?

— Nu. Dar de unde ştiaţi că tablourile nu se mai află în pereţii lăzilor de şampanie?

— Pentru că am văzut lucrul acesta. În clipa în care toată lumea de pe *Prinz Eugen* căsca gura la discursul inaugural, am retişit să mă strecor în cală. Wolf şi Secăreanu au profitat de acest moment şi le-au schimbat locul. Asta era ultimul meu argument.

— Deci tot dumneavoastră m-aţi lovit atunci noaptea când începusem şi eu să caut!

— N-am avut încotro. Şi eu aveam treabă pe acolo. Sper că nu v-am lovit prea tare. Eram convins că e vreun neamţ pe urmele mele.

— Cred că aş dori să vă întâlnesc într-o zi, domnule… ziarist.

— Şi eu. Dar ziua aceea e încă destul de departe. Aveţi un tată admirabil!

— Cred că ar trebui să bem o bere pentru ziua aceea, ce spuneţi?

— Să bem o bere pentru ziua de mline, mai bine. Mă iertaţi, nu mai pot r^mâne la telefon! *Hasta Luego!*